

Олександр Євтушенко

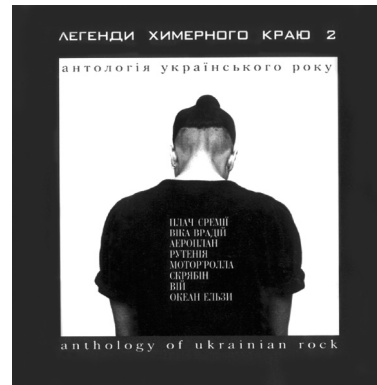
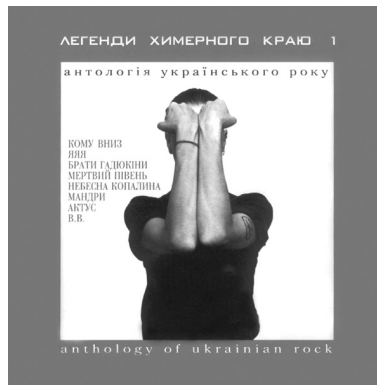
ЛЕГЕНДИ ХИМЕРНОГО КРАЮ

українська **РОК**-антологія

Спочатку були диски. Два акуратних CD під назвою «Легенди химерного краю» зі стильними фотороботами Миколи Троха на обкладинках. Назву першої в Україні (і в світі) Антології української рок-музики запозичено з пісні Андрія Середи — лідер-вокаліста КОМУ ВНИЗ. Власне, КОМУ ВНИЗ і починали збірку, головна ідея якої — зібрати до купи розпорошену в часі музику, що в сумі дає ЯВИЩЕ — яскраве і своєрідне. Але коротких бліц-біографій в буклеті «Легенд...» виявилось замало, аби розповісти про всіх, хто створював колективний музичний портрет часу і епохи.

Так з`явилася книга-альбом, яка детально змальовує усі перипетії розвитку жанру. Рок в Україні — це велика частина неофіційної культури, яку робили люди чесні, талановиті і віддані. «Легенди химерного краю» — данина шани і вдячності усім, чиє мистецтво було і залишається СПРАВЖНІМ і ВІЛЬНИМ.

рок української вдачі

6-8

харків

9-12

одеса

13-15

львів

16-20

івано-франківськ

21-22

дніпропетровськ

23-25

київ

26-36

портрети в інтер`єрі

37

березень

38-39

друге дихання

40-42

кобза

43-46

еней

47-49

галактика

50-52

брати блюзу

53-54

едем

55-57

перрон

58-59

раббота хо

60-61

колезький асесор

62-64

квартира 50

65-67

вій

68-70

рутенія

71-73

воплі відоплясова

74-82

кому вниз

83-89

жаба в дирижаблі

90-93

999

94-95

брати гадюкіни

96-103

віка впадій

104-107

брати карамазови

108-110

олександр тищенко

111-113

всяк випадок
114-116
тарас петриненко
117-120
скрябін
121-127
мертвий півень
128-130
плач еремії
131-136
табула раса
137-142
біокорд
143-145
ер.джей оркестра
146-150
небесна копалина
151-154
мандри
155-158
гайдамаки
159-161
грін грей
162-164
океан ельзи
165-169
яяя
170-172
мотор`ролла
173-174
армада
175-176
інферно
177-178
королівські зайці
179-180
катя chilly
181-184
юлія лорд
185-186
есперанца
187-188
фестивалі, акції, імпрези
189-190
червона рута
191-193
вернісаж. нова українська хвиля
194
альтернатива
195-197
рок-екзистенція
198-201
перлини сезону
202-203
майбутнє України
204-206
нова генерація
208-220

українська **РОК**-антологія

подорожі
місцями
рок-
н-
рольної
слави

харків

одеса

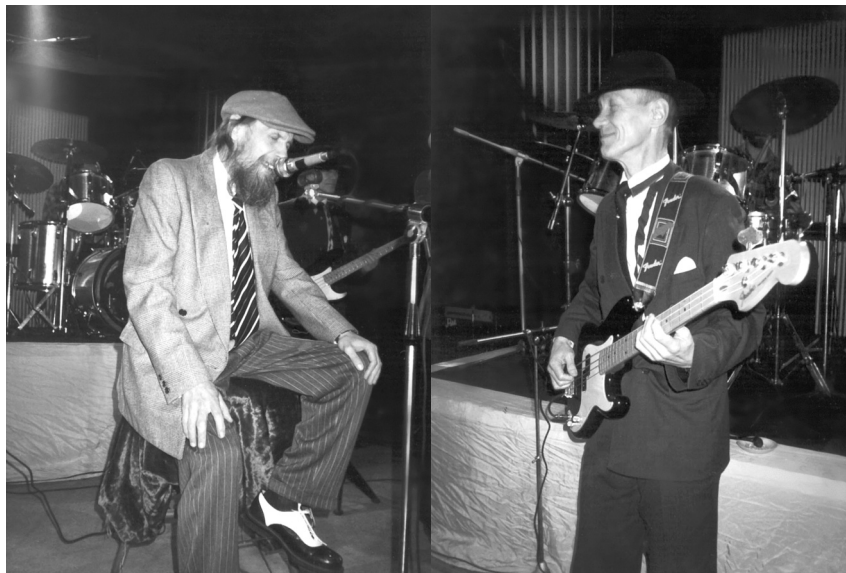
львів

івано-франківськ

дніпропетровськ

київ

рок української вдачі

РОК УКРАЇНСЬКОЇ ВДАЧІ

За радянських часів Україну вважали класичним «заповідником брежнєвізму». Радянська Україна при Щербицькому була рекорди в боротьбі з дисидентством і усіляким вільнодумством, тому навіть найменші прояви опозиційних настроїв каралися жорстокіше, ніж у Москві. Рок-н-рол в часи холодної війни сприймали лише як ідеологічну диверсію. Не інакше. Нетривалий період хрущовської відлиги другої половини 60-х ознаменувався швидким зростанням молодіжного прозахідного руху, коли десятки біг-бітових формацій гриміли у студентських гуртожитках, ретельно копіюючи БІТАЗ, РОЛІНГ СТОУНЗ, Елвіса Преслі. Стрімко завоювали популярність ДРУГЕ ДИХАННЯ, УАНС, БЕРЕЗЕНЬ, ЕНЕЙ та інші. Саморобні записи рок-н-рольних кумирів блискавично розмножувалися і ходили по руках нарівні із записами західних груп. Звістки про концерти миттєво збирали гігантські натовпи молоді, тому потрапити на концерт зірок вважалося великою вдачею. Рок-н-рольна повінь, що розлилася країною, вже поволі тоненькими струмками пробивалася в ефірі державних ТБ і Радіо.

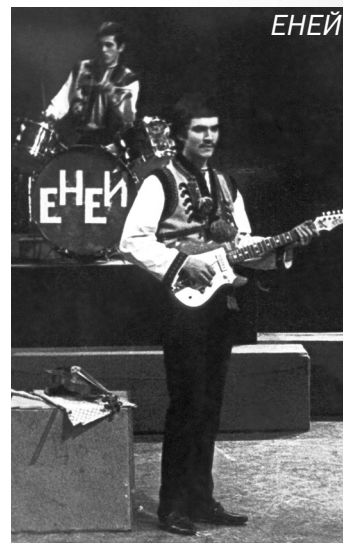
Такий бурхливий початок рок-епопеї урвався раптово. «Празьку весну» 1968 року, або «Весну свободи» в Чехії було роздавлено радянськими танками і ці трагічні події мали досить драматичний відгомін в самому СРСР. Відділи КДБ, які розросталися як гриби після дощу, повели непроголошену війну проти інакомислення. У фокусі всевидячого ока КДБ опинилася і рок-музика. Ціла система обмежень і заборон мала б звести нанівець вільну творчість ніким не контролюваних груп. По суті рок-музику було заборонено. Натомість культивува-

ли радянську естрадну пісню і адаптований фольклор.

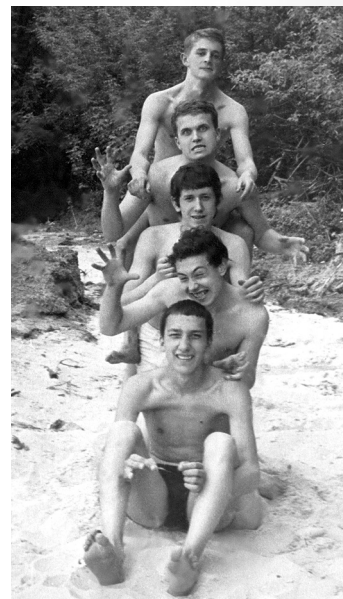
Однак усе це не означає, що «рок-н-рол помер». Атмосфера підпільних концертів ще більше підігрівала інтерес до цієї музики, а тотальний застій 70-х покликав до життя надзвичайно оригінальний андеграунд — літературний, поетичний, мистецький. Щодо 70-х — це були роки розвинутого соціалізму та вокально-інструментальних ансамблів. Кожен такий ансамбль був закріплений за якою-небудь обласною філармонією, мав власних художніх і адміністративних керівників та виконував пісні, затверджені вищими інстанціями. Переважну частину репертуару становили твори членів Спілки композиторів. Свої власні твори музикантам дозволяли виконувати лише після того, як ці твори затверджували художні ради, що складали партійні працівники і члени цих самих творчих спілок. Найзапекліші опозиціонери і партизани від рок-н-ролу перемістилися в жанри, які знаходилися поза зоною досягнення радянської цензури — тобто грали популярний тоді джаз-рок, арт-рок, або музику, що не передбачала вербального ряду. Яскравий слід лишили по собі КРОК, РЕПОРТАЖ, ОРЕОЛ, КРЕДО, КРОСВОРД та інші.

1980-ті роки принесли перші паростки надії. Фатально постаріло Політбюро, наскрізь гнила економічна система та величезна кількість політичних анекдотів провіщали близькість свіжого повітря свободи. Пітерсько-московська «червона хвиля» як виразна рок-опозиція режиму, широко розлилася в СРСР. Це був час вибуху магнітофонної культури. Платівки фірми «Мелодія» мали доволі жалюгідний вигляд порівняно з бобінами і касетами, які тиражувалися кустарним способом, містили пісні ЗООПАРКУ, КІНО, АКВАРІУМУ, АЛІСИ та інших знакових груп епохи перебудови. Розквіт рок-музики в середині 80-х був інспірований початком горбачовської перебудови з її доктринами «гласності» і «прискорення». Заборонений плід поволі ставав доступним — легалізація рок-руху відбувалася лавиноподібно, в усіх містах з'являлися рок-клуби, а всі філармонійні ВІА нашвидкоруч перелицьовували своє звучання «під рок». Київський рок-клуб «Кузня» «вихлюпнув» на поверхню цілу обойму команд, які швидко здобули популярність не лише в Україні. Ешелон «важного року» очолювали ЕДЕМ, ПЕРРОН, КВАРТИРА 50, КОМУ ВНИЗ, ТИТАНІК, лідерами «альтернативного крила» були КОЛЕЗЬКИЙ АСЕСОР, ВОПЛІ ВІДОПЛЯСОВА та РАББОТА ХО. Усі вони активно концертували, адже клуби в різних містах тісно співпрацювали один з одним, постійно влаштовували якісь акції і фестивалі. Тодішні рок-клуби, створені ентузіастами і самими музикантами являли собою симбіоз репетиційної бази, концертного майданчика, інформаційного центру і тиражуючої компанії.

Наприкінці 80-х років з'являється нова формація музикантів, чітко орієнтованих на ідеї національного відродження України. Їхню появу стимулював потужний фестивальний рух «Червона рута», який зібрав під свої знамена національно свідому творчу інтелігенцію. Най-

ЕНЕИ

YANHC

рок української вдачі

БРАТИ ГАДЮКІНИ

яскравішою подією була «Червона рута» в Чернівцях 1989 р. Саме там уперше на повний голос прозвучали БРАТИ ГАДЮКІНИ, Віка Врадій (сестричка Віка), ЗИМОВИЙ САД, КОМУ ВНИЗ, ВВ. На хвилі відродження у Львові, Тернополі, Івано-Франківську, Києві та інших містах з'явилися досить самобутні групи, які різко відрізнялись від безлічі інших і старанно копіювали західні стандарти. В цілому, початок 90-х — це роки диференціації за стилями і напрямками. Роки напружених пошуків самих себе в світовому океані музики. А головне — відбулося таїнство самоідентифікації рок-музиканта в площині рідних традицій, в межах своєї — рідної землі.

Однак відсутність музичної індустрії і бодай мінімальної шоу-бізнесової інфраструктури безмежно гальмують природні поривання музикантів займатися виключно музикою, примушують їх «тікати» в суміжні види діяльності. Вони самі «по крихті» збирають студії, клепають апаратуру, самі організовують концерти і самі ж опікуються виданням власних альбомів. На відміну від поп-музики, комерціалізація як така, майже не торкнулася рок-музики — тут ніхто не заробив великі гроші, ніхто не зробив кар'єру... Радше навпаки. Тому не буде нахабством з нашого боку розглядати рок, як чисте мистецтво людей талановитих, з чистими серцями.

Багато цікавих і яскравих груп, про яких мова йтиме нижче, походять із столиці. Але Київ — ще не вся Україна. Захід, схід і південь також породили зірок і зірочок, що залишили помітний слід в історії жанру. Сподіваюсь, подорож місцями рок-н-рольної слави буде насправді драйвовою. Наша перша зупинка — місто Харків.

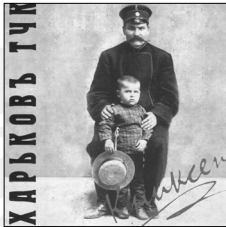
Індустріальний гігант з лісом фабричних труб і сірими шизоїдними «шедеврами» соціалістичної архітектури братів Весніних. Колишня столиця. Будь-які проблеми, що існують в інших містах, тут можна сміливо множити «на два». Але існує інший Харків — місто глибоких культурних традицій. Театр, мистецтво, музика, наука... В кожній галузі ви знайдете десятки відомих імен. Не є винятком і рок-музика. Якщо уявно накреслити вісь Львів-Київ-Харків, останній завжди вирізнявся радикальними тенденціями. Тут завжди грали найбільш відв'язний панк, а важкий рок був максимально важким. Харків'яни усе роблять немов би «через край», з надмірними емоціями, гостро і пристрасно. Невипадково на початку перебудови саме харківські команди грали найбільш жорсткий соціальний рок. Хто не пам'ятає пісні протесту групи РІЗНІ ЛЮДИ? Або РАНОК з чудовою композицією «Заборонено»? Цей тотально-депресивний звук, ця екстатичність музикантів... ФАБРИКА, ШОК, КПП — усі вони несли гарячий імпульс протесту і болю. Можливо, їхні опуси були позбавлені музичних переваг. Усе робилося похапцем і швидко, адже треба було встигнути вихлюпнути все, що накопало. І зробити це раніше, ніж з'явиться наказ заборонити, покарати, вигнати... Але паралельно з плакатним роком тут працювали вельми стильні і навіть витончені команди: безподібні неорокабіли ПРОТІВОВЕС, дуже кумедна напівпанківська група КУ-КУ, арт-роковий склад ТРІЙКА-СІМКА-ТУЗ і багато інших. Шкода, жодна з них не дожила дотепер, але тоді на зламі 80-90-х вони значною мірою виражали музичний клімат не лише Харкова, але й країни в цілому.

ХАРКІВ

рок української вдачі

РАЗНЫЕ ЛЮДИ
«Буґа-Харків»
«Арт проект», 1996

КНІКСЕН
«Харків ТЧК»
«J.R.C», 2000

Володимир Байков
АНОМАЛІЯ

Одне з найцікавіших явищ тодішнього Харкова — це культурний центр «Нова сцена», який дійсно був неформальним об'єднанням музично-мистецько-театральної еліти міста. Головним натхненником і продюсером «Нової сцени» був Сергій М'ясоєдов, який вже тоді наполегливо просував найбільш цікаві групи на Захід. Він стверджував, що музикантів, які знаходилися в андеграунді, захопила ідея створення сучасних проектів на базі європейських традицій і фольклору. Насправді послідовними адептами концепцій «Нової сцени» були групи з чудернацькими назвами КАЗМА-КАЗМА і АЛЬФОНС ДЕМОНФРУА. Їхня музика — це примхливе мереживо академічного модерну, фольклорних мотивів, рок-музики і музики... Середньовіччя. Засновники КАЗМИ-КАЗМИ — Євген Ходош і Олексій Сова мали академічну освіту, встигли погратися в рок-н-рол у різних групах, намагалися синтезувати метал, панк та український народний мелос. Постійно експериментуючи, вони набули свободу вільного маніпулювання виражальними засобами. Уявіть такий собі башлабайський маскарад на сцені, театралізоване видовище з тінями із минулого, де високе й низьке переплітається в одній звуковій тканині. АЛЬФОНС ДЕ МОИФРУА — проект Олексія Пилипенка, який захопився проторенесансною культурою і фольклором Франції. Він використовує автентичні французькі тексти, костюми і аксесуари тієї доби і занурює слухача в екзотичну візуально-звукову атмосферу. На іншому естетичному полюсі перебували ЕЛЬЗА і ТОВАРИШ — групи альтернативного напрямку, які перманентно виїжджають за кордон, працюють в клубах Чехії, Польщі, Німеччини. До речі: обидві групи видали свої альбоми на одному з незалежних лейблів Великої Британії.

Тим часом «Нова сцена» активно формує культурну ситуацію в місті регулярними акціями-перформансами, а іноді влаштовує масштабні фестивалі під назвою КУЛЬТ МОДЕРНУ. Паралельно на кількох сценах працюють театральні студії, музичні групи, відкриваються виставки сучасної фотографії і мистецтва тощо. Сергій М'ясоєдов запрошує гостей з ПОЛЬЩІ, АНГЛІЇ, НІМЕЧЧИНИ. Міжнародні контакти КУЛЬТУ МОДЕРНУ часто приносять свої плоди. Один з таких успішних проектів — видання компакт-збірки «Український андеграунд» із записами 14 груп з Києва, Харкова і Чернігова. Видання німецького індіфірму «Зіґ-заґ», цей диск мав певний резонанс в Західній Європі, а в Кельні відбулася навіть жива його презентація.

Звісно, харківська рок-сцена не вичерпується діяльністю «Нової сцени». У місті починають працювати клуби — цілком демократичні і доступні для молоді за ціною вхідного квитка. У кожному з них — свої локальні герої, свої зірочки. Такі групи, як ЛЮФТВАФФЕ, КНІКСЕН, КАЛЛЕКЦІЯ досягають популярності, виступаючи на сцені «Music People Club». З'являються музичні крапки, де культивуються цілком нові тенденції, а це реп, хіп-хоп, рейв. Поволі Харків перетворюється на центр молодіжної хіп-хопової культури. Один з хедлайнерів цього

напрямку — ТАНОК НА МАЙДАНІ КОНГО.

Кожне місто народжує свої легенди, серцевиною яких є дійсно харизматичні персони. У Харкові пальма першості серед легенд належить групі РІЗНІ ЛЮДИ, яка має довгу і бурхливу біографію. Два засновника її — Олександр Чернецький і Сергій Чиграков — дійсно дуже різні люди. Перший із них відпочатку мав надзвичайно гострий рок-н-рольний нерв, другий був майстром мелодійної ліричної балади. На початку становлення РІЗНІ ЛЮДИ об'їхали усі найкрутіші рок-фестивалі тоді ще Радянського Союзу і швидко здобули популярність — десь між тодішніми ДДТ і ЧАЙФОМ. Однак раптова хвороба примушує Чернецького залишити ансамбль. Його місце — місце фронтмена посів Чиграков, або просто Чиж. Група продовжує записувати альбоми і виступати, але після повернення Чернецького разом з Чижом вони відіграли всього кілька концертів. Чиж саме пакував валізи, аби переїхати до Санкт-Петербурга, звідки надійшла дуже вигідна пропозиція щодо його сольної кар'єри. Невдовзі вийшов сольний диск Чижка, почалося активне концертнування, вийшов другий диск... Кар'єра Чижка була блискавичною. Він остаточно перебирається в місто на Неві. РІЗНІ ЛЮДИ виступають рідко, альбом з характерною назвою «Нас рать» вийшов дуже злий і нігілістичний. Теми пісень — секс, політика, наркотики. Олександр Чернецький ні в чому не «поступився принципами», його нонконформізм проглядав у кожній ноті, кожному слові.

Інша, не менш відома формація ДОЩ відпочатку сповідувала ритм-блюз. Хлопці з успіхом відіграли на багатьох блюз-рокових імпрезах в Україні, Польщі, Росії, в Прибалтиці. На початку 90-х ДОЩ увійшов до обоєх найпопулярніших блюз-рокових груп, а в сусідній Польщі вони відпрацювали цілих п'ять концертних турів. А восени 1993-го в київському Будинку офіцерів відбувся сенсаційний концерт-акція: на одній сцені зустрілися дві найкращі блюзові групи України. Це ДРУГЕ ДИХАННЯ з Києва та ДОЩ. На одній сцені зустрілися два покоління — 40- і 20-річних музикантів, які однаково добре розуміються на ґрунті вічнозеленого блюзу.

Не можна не згадати «важкого кумира» — металеву групу КПП, на чолі якої стояв Сер — великий, круглий як м'ячик, парубок. Його ще звали Злий Колобок. Він мав власну ТБ-програму «Під веселим Роджером», а в групі КПП був справжнім фронтменом, який сповідував треш. КПП видали два альбоми, один з яких — «Беспредел» був вельми успішним. Учасник ПРОТІВОВЕСА Володимир Байков створив групу АНОМАЛІЯ, яка певний час активно концертувала на трасі Київ-Харків і вида-ла альбом «Хайер».

Живе у Харкові людина, яку там знають усі.

Чиж

КУ-КУ

рок української вдачі

ТНМК

Це — Сергій Коротков, який формально є відомим музичним журналістом, а насправді має харизму гуру рок-музики. Він веде власні радіо і телепрограми і освячує своєю присутністю різноманітні музичні акції. Свій шлях у музиці він починав у 60-х в складі харківської біт-бітової команди ІДОЛИ. Цікавим є його коментар щодо харківської рок-сцени: «Я досить скептично оцінюю рівень нашої музики. Тривалий час цю музику пригнічували і вона, так би мовити, прогавила свої золоті роки. Хоча наші музиканти заслуговують на пам'ятники за життя, адже робили вони свою справу в таких жахливих умовах. Я всіх люблю, ціную і поважаю, але їхній рівень відносно невисокий. З нових команд, які вважаю перспективними, назвав би БЕК СЛАЙДЕРЗ, КАПІТАН КРЮК, РОДЖЕР МІЛЗ, а останнім часом ПАСХАЛЬНОЕ ШЕСТВИЕ і ШАМАН. Цілий род експериментаторів «Нової сцени» також варто відзначити. Але загалом групи страждають на... аматорство. Є енергія, пристрась, прагнення утвердитися, але не вистачає техніки, професіоналізму, аби музику робити МУЗИКОЮ, а не створювати черговий соціальний феномен». Хотілося б, щоб Сергій Коротков помилився і прогнози на майбутнє були оптимістичнішими. А ми тим часом купуємо квиток до наступної станції. Мета нашої подорожі — Одеса.

ДОШ

Євген Лапейко

В Одесі усі музиканти — художники, а всі художники — обов'язково музиканти. І сповідають вони принцип олімпійців: головне — не перемога, а участь. Участь у різноманітних акціях, концертах, сейшенах. Одне слово — жити в музиці по-дружньому. Загальновідомо, що Одеса — це перлина біля моря. І переливається вона такими кольорами, яких в інших широтах не зустріти. Одеса — столиця гумору і сміху? Так. Зовсім не випадково Одеса зростила кращих гумористів і романтиків. Природно, усе мистецтво існує тут на рівні дивацтва і межує з кітчем. Одеса — морські ворота країни, вільне місто, відкрите усім вітрам. Тут особливий устрій життя, своя неповторна атмосфера розкутості і гостинності. І потім Одеса — це південний Вавилон, де змішані культури багатьох народів. Важко вигадати більш екзотичний мовний коктейль, замішаний на етносі українців, євреїв, молдаван, греків, росіян... Створюючи сучасний роковий звук, молоді люди з гітарами звісно ж добряче поварилися в одеському поліетнічному бульйоні.

Одеські рок-н-рольщики шоуменствували на повен зріст вже тоді, коли ніхто ще не знав таких слів як «шоу» або «шоумен». Насправді, Одеса — то бермудський трикутник. Приміром київська гру-

ОДЕСА

рок української вдачі

Відкриття
фестивалю
«Пікейні жилети»

па ПЕРРОН, яка приїздила туди щороку, тижнями не могла вибратися назад. Там достатньо мати одного приятеля, аби моментально завести десятки нових друзів. Отже, якщо ми вже гуляємо вулицями «перлини», то давайте зазирнемо до українського драмтеатру, де на другому поверсі хазяйнував рок-клуб зо всіма своїми причадами. Ще тут містився продюсерський центр «Нова музична сцена», де регулярно влаштовували презентації нових альбомів, відбувалися концерти і дуже жвавий обмін актуальною інформацією. Це місце і було островцем, де розвивалася некомерційна музика. Тут завжди бажаними гостями були адепти хард-року ТОК з Дніпропетровська, ЛАЗАРЕТ і БІЛИЙ ЗАГІН зі Львова і, звичайно ж місцеві зірки ТРЕШ-МАШИНА і ЛЕДІ ДЖЕЙН. До речі, один з феноменів одеської рок-сцени 80-х-початку 90-х років — безліч важких груп (від хард-року до металу усіх різновидів) та армія відданих фанів. З часом кількість важмету перейшла-таки в якість. КРАТЕР, ПРОВІНЦІЯ, ПАРНІКОВИЙ ЕФЕКТ та БАСТІОН зразка 87-90-х років давали фору будь-яким гастролям з Москви або Пітера. Однак Сергій Кістеров — лідер КРАТЕРА

та інші музиканти з першого одеського ешелону перебралися згодом хто в Штати, хто на Захід Європи, а це призвело до остаточного занепаду південної «металевої школи». Інакше склалася доля Ігора Ганькевича — талановитого музиканта, лідера тодішнього БАСТІОНУ. Він помер від серцевого нападу в 1990-му. Відтоді в Одесі щороку проходить фестиваль «Пікейні жилети», який присвячено його пам'яті. Справді, Ігореві вдалося те, що вдається небагатьом: не хрестоматійно, не банально передати дух рідного міста. Якщо існує міський фольклор, то він несподівано і яскраво кристалізувалася в творчості Ганькевича і групи БАСТІОН.

Життєрадісність і розкутість — відмінні риси одеського рок-н-ролу. Але, як відомо, немає правил без винятків. Один з таких винятків — дивовижна група КОШКІН ДОМ. Лідер команди МАКСИМ ЛАНДЕ починав з наслідування МАШИНІ ЧАСУ, але наприкінці 80-х КОШКІН ДОМ грав досить своєрідну музику, яку можна окреслити як «готичну хвилю». Уповільнено-пластичний Максим з його густим і низьким гіпнотичним вокалом досяг значної популярності в ті роки.

Іншим осередком експериментуючих музикантів був альтернативний клуб мистецтв «Білий звук», де збиралися переважно акустичні і

напівакустичні склади. «Білий звук» активно поставляв свої команди в інші міста, на фестивалі і акції, у себе вдома постійно організовував оригінальні імпрези і благодійні заходи. Коли, наприклад, тяжко захворів відомий джазовий піаніст Юрій Кузнецов, «Білий звук» виступив ініціатором проведення 10-годинного музичного марафону. Зібрані кошти були спрямовані на лікування музиканта.

Нині в Одесі існує багато «жирних» клубів. Але все це не має відношення до счасної креативної музичної культури. Існує кілька посправжньому творчих колективів, які грають актуальну музику. Це — група РАФІНАД, зорієнтована на хард-кор, рок-н-рольні ТРИН-ТРАВА і БАКИ, чудовий електронний ембієнт-проект ФЛБОР та НУМЕР 482. Незважаючи на суцільний одеський космополітизм НУМЕР 482 співає переважно українською. І це — заслуга лідера-вокаліста Андрія Кириченка. Команда існує п'ять років і лише зараз відшліфувала звучання, яке називають модним. Це — суміш фолку, реггі і фанку, трохи підперчене гумором. Частка іронії є в самій назві. Цифри 482 — то штрих-код українських продуктів на світовому ринку. Порівняно недавно група заявила про себе на великих імпрезах — вони виступали на фестивалях «Рок-точка» і «Чайка». На початку літа 2002-го року закінчили роботу над дебютним відеокліпом «Стрибай». Цікаво, що режисером цієї роботи виступив американець Піт Андерсон, який мешкає в Одесі і сполучає в одній особі продюсера, сценариста і оператора. Найголовніше, що є в цій команді — це оптимізм, здоровий глузд і гумор, що в сумі дає відчуття справжнього одеського шарму.

Нові віяння істотно змінили музичне обличчя Одеси. Процес цей досить суперечливий, але, враховуючи ментальність цього південного міста, цілком вірогідно очікувати якихось нових артефактів сьогодні або незабаром. А поки пропоную придбати квиток на потяг до Львова.

НУМЕР 482

ПЛАЧ ЄРЕМІЇ

ЛЬВІВ

У Львові знову іде дощ. Але цей нудний дрібненький дощик не завадить нам відчувати унікальну атмосферу стародавньої галицької столиці, наповнену флером внутрішньої свободи. Ще в 70-ті роки — роки класичного кондового «совка», Львів перетворився на Мекку волелюбної мандрівної молоді з Москви, Києва і Мінська. Галицька столиця — центр з багатючими традиціями міської культури. У 20-30 роки, коли по всій країні гриміли переможні марші більшовиків і насаджувалася нова комуністична ідеологія, у затишному провінційному Львові у кнайпах квітнув романс, грали джаз, звучав фольклор. У часи, коли інша частина СРСР перебувала в глибокому летаргічному сні брежнєвського застою, Львів був інформаційним перехрестям на осі «Схід-Захід». Саме у Львові генерували ідеї, які надходили з Заходу і Сходу.

Рок-н-рол у Львові почали грати давно — десь у 1963 році. Важлива роль перших біг-бітових груп полягала у заповненні музичного вакууму. Живцем грали «гарячі» хіти відомих тоді БІЧ БОЙЗ, ЕНІМАЛЗ, ЧІКАГО, Джо Кокера і, звісно ж, БІТЛІВ та РОЛІНГІВ. Несли вони справжнісінський непідробний драйв, тішили себе і своїх фанів. Активний пресинг з боку влади музиканти відчували на зламі 60 і 70-х

років. Усе почалося з тотальної ревізії репертуару ансамблів. Відтоді кожен з них мусив пройти атестацію на ідейну зрілість. Про членство у лавах ЛКСМУ годі й говорити, адже не член вважався потенційним дисидентом. А найгірше було те, що репертуар тепер мав складатися з 80 відсотків творів членів Спілки композиторів. Надзвичайно популярні на той час АРНІКА, ПРОМЕТЕЙ, ОРЕОЛ, ЛЬВІВ'ЯНИ змушені були змінювати амплуа, підлаштовуватись під обставини і поволі перетворюватись на пересічні оркестри акомпаніаторів. Але, як не дивно, в найбільш неоковирний час — в середині 70-х, народилася одна з найяскравіших зірок — група ВУЙКИ. Не зважаючи на регулярні утиски з боку місцевої влади, локальна популярність ВУЙКІВ стрімко зростала і наприкінці 70-х вони стали найкультовішою командою у Львові. Усі концерти ВУЙКІВ у спортзалах шкіл і кафе-теріях проходили в розпеченій атмосфері ажіотажу. Останній заборонений концерт ВУЙКІВ стався 20 років тому і закінчився конфіскацією апаратури та арештом музикантів. Лише в середині 80-х у місті вибухає нова рок-революція. Поява у Львові першого рок-клубу, а разом з тим можливостями проводити великі концерти стимулюють діяльність нової генерації музикантів. Перший цілком легальний рок-фест зібрав найкolorитніші на той час колективи, такі як ЛЕВИ, СКІФИ, СОБАЧА РАДІСТЬ, КООП, ПОВТОРНИЙ КАРАНТІН. Пізніше, у січні 1987 року гарно «засвітилися» СОБОР, 999, ДТР, ГРУПА ПЛАСТИЧНОЇ МІСТІФІКАЦІЇ та ОРКЕСТР ДІДА МАЗАЯ (попередники БРАТІВ ГАДЮКІНИХ).

Таким чином, поява формацій, що надалі становитимуть кістяк львівської рок-сцени, була неминуча. Тісні контакти на осі «Київ-Львів», і разом з тим феноменальний успіх київської групи ВВ детонували бурхливий прорив БРАТІВ ГАДЮКІНИХ. Якщо ВВ застосовували суржик київських передмість, то БРАТИ звернулися до галицького діалекту. Реггей та коломийки, ритм-блюз і панк — усе це дивовижно перепліталось в творчості ГАДІВ. Перемога на фестивалі «Червона рута», концерти в Україні, Європі, Канаді, три суперуспішні альбоми... Однак тривале лікування лідера БРАТІВ Сергія Кузьминського від наркозалежності перервало діяльність групи. Втім, після повернення з Бельгії, де Кузьминський пройшов курс лікування, хлопці записують ще один розкішний альбом з пророчою назвою «Щасливої дороги». Відтоді — а це був 1996 рік — стежки доріжки ГАДІВ розійшлися. Кузьминський з го-

Калич

КЛУБ
ШАНУВАЛЬНИКІВ
ЧАЮ

рок української вдачі

ПАМ'ЯТКИ
АРХІТЕКТУРИ

ловою поринув у ді-джейство, інші музиканти захопилися студійними проектами, звукорежисурою, аранжуванням.

Спочатку паралельний проект Кузьминського — «Сестричка Віка», пізніше набув самостійного існування, а Віка Врадій — справжня фронт-вумен — неодноразово згадувала про вплив ГА-ДЮКІНИХ на її творчість, кілька її дуже хітових композицій написав саме Кузьминський. Потім Віка здобула декілька найвищих в ті часи музичних призів — Гран-Прі «Червоної рути», Гран-Прі фестивалю «Міс-Рок-Європа», видала три потужні альбоми і... виїхала до Америки. До речі: місце співачки і її амплуа і дотепер залишається вакантним.

Львівські рок-герої іншого плану — ПЛАЧ ЄРЕМІЇ та МЕРТВІЙ ПІВЕНЬ дотримувалися іншої естетики і йшли у фарватері модернової поезії відомого поетичного угруповання «Бу-Ба-Бу». ПЛАЧ ЄРЕМІЇ — проект Тараса Чубая, сина репрсованого в 60-ті поета-дисидента Григорія Чубая. Хлопці грали потужний рок-мейнстрім, щедро прикрашений народним мелосом. Свого часу такі мега-хіти ПЛАЧІВ як «Вона» або «Каламутна вода» не сходили з плей-листів київських радіостанцій. Бард-рок-склад МЕРТВІЙ ПІВЕНЬ, як акустичний, почав грати у 1990-му і, зазнавши цілу серію метаморфоз у пошуках стилю, зупинився на мелодійному рок-мейнстрімі. Результатом надзвичайної концертної і студійної активності ПІВНІВ можна вважати їхню вельми багату дискографію — цілих десять альбомів!

Оригінальною альтернативною стилістикою вирізнялася формація 999. Дев'ятки грали неймовірну суміш панку, арт-року і рок-н-ролу з джазовим філінгом. Їхній альбом «Загублений серед конвалій» демонструє якусь карколомну музичну концепцію, яка межує — із класикою з одного боку, і стьобом — з іншого. Не дивно, що «дев'ятки» дуже полюбляли «врізати джазу» разом з київською ЖАБОЮ В ДИРИЖАБЛІ. Під час їхніх змішаних виступів на сцені творилася справжня буфонада, рок-н-рольний цирк і взагалі казна-що... На тих «шоу» в залі можна було зустріти людину, яка належить до кола найстарших рокерів і водночас — до перших в Україні серйозних шоу-бізнесменів. Це — Ростислав Штинь. Ще наприкінці 80-х українська служба «Радіо Свободи» постійно крутила дуже класну пісню «Гей, Україно!». Не називаючи авторів. Лише через два роки я довідався, що то — ОПАЛЬНИЙ ПРИНЦ зі Львова. Тоді ця група дуже вигідно вирізнялася з-поміж інших

999

команд мелодійним рок-мейнстримом. Хлопці видали два альбоми — «Мандри» і «Нова революція». Штінг створив аненцію «Ростислав-Шоу» і спільно з німецьким продюсерським центром провів у столиці України безпрецедентний за розмахом фестиваль «Нова українська хвиля» (1992 р). Щоправда, його зусилля створити в Україні підвалини цивілізованого шоу-бізнесу не увінчалися успіхом — здається, країна не була готова аж до таких новацій...

А от до суто музично-естетських проєктів варто віднести ПАМ'ЯТКИ АРХІТЕКТУРИ, що наситили звукову палітру Львова тремтливою акустикою з ледь помітним роковим нервом. ПАМ'ЯТКИ були одним з найінтелектуальніших гуртів нового покоління. З тієї ж хвилі «дев'яностиків» походять і «океанці» — суперуспішний нині проєкт Святослава Вакарчука, який так само починав грати на різних студентських «капусниках» і «солянках», розігріваючи хедлайнерів львівського року.

У жовтні 1993 р. під час фестивалю «Реберитації-2» народилася формація, яка одразу отримала статус супер-групи, оскільки утворена була виключно добре знаними у Львові музикантами, а це — Всеволод Дячишин (ПЛАЧ ЄРЕМІЇ), Роман Чайка (МЕРТВІЙ ПІВЕНЬ), Калич-старший (+GG+), Альфа (НЕБОРАК-РОК-БЕНД) та Руслана Лижичко. Ідеї і тексти належали Вікторові Небораку, а групу, відповідно назвали НЕБОРОК. Віктор застосував мелодекламацію, яку музиканти «пакували» в жорсткі і ламкі ритми. Найвідомішою стала програма «Страхітливі уродини», таке собі фантазмагоричне дійство, яке пізніше зафіксувала на плівку варшавська фірма «Кока-Рекордз».

Металевий фланг також мав своїх героїв. Статуса майже монстрів жанру досягнули БІЛИЙ ЗАГІН, ЛАЗАРЕТ, ЕЙФОРІЯ, які на той час обвальної «металоманії» швидко обзавелися і фан-клубами і власними студіями звукозапису.

Дуже перспективними новачками початку 90-х здавалися Леся Герасимчук і ДРАГЛАЙН. Якась надзвичайна поетичність у поєднанні з експресією дозволяли припущення, що Леся не зупиниться, а піде далі. Так і сталося. Через деякий час виникли КОРОЛІВСЬКІ ЗАЙЦІ — Лесина група, яка досить швидко стала знаною у Львові, а згодом — у Києві і інших містах. Окрім ЗАЙЦІВ також активно прогресують цілком самобутні ДИВНІ, ДЖЕК'О'ЛЕНТЕРН, ЧОРНИЙ ВЕРЕСЕНЬ, ДЕ ІНДЕ, РІЧ БЕЗ ГОСПОДАРЯ.

ОПАЛЬНИЙ ПРИНЦІ

КОРОЛІВСЬКІ ЗАЙЦІ

рок української вдачі

ДЖЕК О`ЛЕНТЕРН

Свого часу Львів міг похвалитися різноманітними імпрезами і акціями, що мали виразну львівську ауру: незабутній і весело-моторошний фест «Вивих» з його неймовірним набором усіх різновидів нон-конформістських театрів-студій, музичних груп і літературних об'єднань; Всеукраїнський рок-фестиваль «Альтернатива», який репрезентував найкращі альтернативні групи країни; конкурс молодих команд «Майбутнє України». Нині діє регулярний фестиваль «Рокотека», де виступають переважно місцеві групи, а також — гості з західного регіону.

БІЛИЙ ЗАГІН

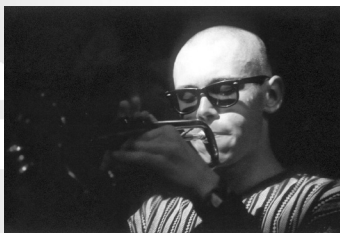

ІВАНО- ФРАНКІВСЬК

Напевно, всі чули про «Станіславський феномен» — групу літераторів, чий вплив на сучасні літературні процеси не помітити неможливо. І цей феномен дійсно існує — хоча в самому Івано-Франківську ставлення до цього дещо іронічне. І в цьому також полягає особливість культурної ситуації Івано-Франківська — невеликого за нашими мірками (250 тис. мешканців), але дуже стильного містечка, в якому виразно втілено традиції Австро-Угорської імперії. Носії сучасної культури сучасного Станіслава зовсім позбавлені пафосу самоствердження, оскільки тут немає проблеми самоідентифікації, а популярна теза «якщо не ми, то хто?» навіть не обговорюється. Художники-нонконформісти, літератори і музиканти Івано-Франківська — це одна велика і доволі дивна сім'я, де всі про всіх усе знають. Навіть ті, хто сповідує екстремальні ідеї, насправді виявляються малими людьми. Якщо під час літературної акції поет скидає штани і читає щось із новенького — то і це виглядає шляхетно. Станіславська шляхетність — це дивовижна толерантність, а точніше — інтуїтивно знайдений баланс екстремально-провокативного і традиційного начал.

Місто поки що не продукує на український ринок поп-зірок і рок-старів, місто формує ситуацію, задовольняючись кількома міфами місцевого значення. З іншого боку, невеликого екскурсу в недалеку музичну історію Івано-Франківська досить, аби визначити віхи музичної еволюції міста. На зламі буремних 80-90-х років музичне обличчя визначали ЗАГРАВА, БУНКЕР ІО, БРАТИ БЛЮЗУ і Тарас Житинський. Усі вони стали відомими завдяки «Червоній Руті», а точніше — десяткам лауреатських концертів в Україні та за кордоном. Зрозуміло, якби у свій час було створено бодай мінімальну шоу-бізнесову інфраструктуру, то музичний розклад сьогодні мав би абсолютно інший вигляд. Сьогодні у Станіславі розповідають про джазовий бум — і справді тут існують два міцні джазові колективи — СТАНІСЛАВ-ДІКСІЛЕНД-БЕНД, ДЖАЗ-КЛАСІК. Від кінця 90-х тут проходить фестиваль «Зимовий джем в Станіславі», на який прибувають джазмени зі Львова, Ужгорода, Києва та інших міст. Але якщо джазова сцена в місті хоч якось структурована, то все, що має відношення до актуальної сцени або альтернативи, перебуває в типовій ситуації глибокого

рок української вдачі

ПЕРКАЛАБА

андеграунда. Єдина команда, яка має тут статус майже культової — ПЕРКАЛАБА. Гурт опікує Олег Гнатів, продюсер і водночас директор FM-радіостанції «Вежа». ПЕРКАЛАБА — це назва містечка на українсько-румунському кордоні, де по чудернацькому переплітаються діалекти і фольклорні традиції різноманітних національних меншин. ПЕРКАЛАБА на сцені — це неймовірний драйв і видовище, яке завоює своєю харизмою фронтмена групи на ім'я Федот. Відносно актуальності звучання — це саме те, що є модним сьогодні у Європі завдяки таким постатям як Горан Брегович і Ману Чао. Синтез реггі, ска, місцевого мелосу і панківської енергетики — це і є головний козир ПЕРКАЛАБИ. Інший напрям — сучасний хіп-хоп представляє дует «Курчик МС і доктор Мак-Крейзі», яким вистачило кількох виступів, аби звернути на себе увагу. Концептуальний альтернативний рок грає тут єдина своєрідна група КОРПУС БУЦЕФАЛА, яка дещо нагадує колишню київську команду ІВАНОВ-ДАУН. Електронний проект СПІЛ — це дітище Едика Скрипника, раніше учасника київського гурту ІОА-4, а нині — телеоператора ТРК «Вежа». СПІЛ прагне створювати актуальну електронну музику і вряди-годи йому це вдається. Існують ще дві формації, які отримали відносну популярність на загальноукраїнському рівні. Це — лауреати фестивалю «Перлини сезону» групи ГРІН ДЖОЛИ і ХВИЛЮ ТРИМАЙ. Перша грає симпатичний припопсований реггі, а друга — модний молодіжний рокапопс. Сильний бік обох проектів — доволі якісне звучання, наявність студійних записів і кліпів. Шкода групи ЛА МАНШ, яку, на жаль, недорозкрутив Віталій Клімов — а дебют був багатообіцяючий. Таку само сентенцію можна вжити на адресу формації ОКРУГ 2000, виступ якої на «Перлинах сезону» був більш ніж переконливим. Отже, музична ситуація Івано-Франківська — є типовою для невеликих міст України в цілому: за наявності досить міцного потенціалу спостерігаємо відсутність реалізації творчих ідей в широких масштабах.

Едік Скрипник
СПІЛ

Головна вулиця в Дніпропетровську і нині носить ім'я головного теоретика пролетарської революції — товариша Карла Маркса. Коли потрапляєш на дніпропетровський «бродвей», стає зрозуміло, що саме тут впевнено перемагає капіталізм — такої кількості фірмових магазинів і представництв торговельних компаній немає ні на Хрещатику, ані деінде в столиці України. Центр міста бурхливо перебудовується — скрізь щось валять, зносять і ламають. Так, місто явно приміряє дорогі «фасони» нового життя і цей одяг — явно не «секонд-хендівського» походження. Іншими словами: тут циркулюють великі, а точніше, гігантські гроші. Однак, ви не знайдете тут жодної приватної художньої галереї, як не знайдете повноцінних музичних клубів. Щоправда, є одне місце — воно має назву клуб «Лабіринт», де виступають живі групи. Все інше також звучить, але завдяки хитромудрій системі тунелів і зальчиків тут легко можна заблукати як у справжньому лабіринті. Фантазмагоричний індастріел-дизайн підтверджує здогадку про неземне походження цього андеграунду.

Саме тут і був влаштований рок-марафон заявлених на фестивалі «Культурні герої» груп. Тимофій Хом`як — лідер дніпропет-

ДНІПРО-ПЕТРОВСЬК

рок української вдачі

СТУПЕНІ

ровської групи ВЕРТЕП, популярно пояснив мені, що п'ятірка даних команд не відображає увесь музичний спектр міста. Але саме ці групи тримаються на плаву — імітуючи рух, влаштовуючи сейшени, виїзжаючи з концертами в регіони. Одна з них має назву ГРОМАДЯНИН ТОПІНАМБУР і являє собою плід спільної праці окремих проєктів — ТОПІНАМБУР і АРОМАТИ. Ці хлопці грають досить апробований мелодійний рок. Однак оригінальна і дивовижна манера поведінки лідер-вокаліста примушує вас дивитися і слухати ТОПІНАМБУР. Тому що не часто фронтмени рок-груп розігрують справжню вокально-хореографічну пантоміму на сцені. Інший представник молоді генерації ЩОСЬ TAKE, також є виразним фронтменом, у текстах якого багато романтики і чуттєвості. Приємно, що обидві команди не позбавлені легкості й експресії. Класичний бард-рок виконує БУДДА-44, але, на жаль, робить це занадто по-аматорськи, а часом — по-епігонськи. СТУПЕНІ — одна з найстаріших дніпровських формацій, яка гніздиться на батьківщині генсека Брежнєва — в славному Дніпродзержинську. Як з'ясувалося, саме там знаходиться «Торба» — справжній рок-клуб, де виступають кращі групи регіону. Коли СТУПЕНІ «продавали» зал експресивною сумішшю фанку і рок-н-ролу, всі зрозуміли, що саме вони і є носіями патріархально-ввічливого ставлення до рок-культури, з наголосом на другому слові. Вони явили ідеальний зразок музичного подвижництва. Дніпровський сейшн закривала група ВЕРТЕП, учасники якої щорічно проводять музичні

ВЕРТЕП

акції під назвою «Арт-Вертеп». Відповідно назві, музиканти влаштовують такий собі веселий балаган на сцені. Запрошують різних музикантів і усе це має вигляд джем-сейшену старих друзів. На жаль, не виступили ОСКОЛКИ СНА — теж одна з найстаріших груп, яка могла «потягнути ковдру» на себе. Не виступили і легендарні ТОК і САД. У першій половині 90-х років вони видавали «на гора» відмінної якості хард-рок, активно концертували, записували альбоми і взагалі були фаворитами молоді. Тепер цей напрям можна вважати май-

же реліктовим. САД перебрався до Києва в повному складі, ТОК збирається час від часу.

Не можна не згадати про грандів джаз-рокової сцени Дніпропетровська — тріо Олександра Любченка, гітариста-віртуоза і засновника відомої у 80-ті роки фьюжн-групи КРЕДО, та дует Михайла і Людмили Кривових — музику яких можна оцінювати в контексті World Music. Олександр Любченко — це справжня «священна корова» міста на Дніпрі. Для музикантів він безумовний музичний авторитет і педагог, а для обивателів — високочолоий дивак, який не одне десятиріччя культивує високі мистецькі цінності.

Чи є майбутнє у дніпропетровського року? Якщо врахувати, що всі ці команди живі, незважаючи на бетонні стіни повної байдужості з боку влади і бізнесу, що їх оточують — то безумовно так!

САД

КИЇВ

На початку 60-х дозволяв молоді в столиці завідував, ясна річ, комсомол. Старші товариші-партійці делегували молодшим обов'язки вихователів-контролерів, а за сумісництвом — блюстителів комуністичної моралі. Країна на той час потроху звільнялася від важкого страху, який успадкувала від сталінського режиму. Певно, вітри хрущовської відлиги покликали до життя таку небачену річ як госпрозрахункові молодіжні клуби. Саме такий от острівець свободи виник на вулиці Леонтовича, навпроти Володимирського собору і називався просто — МК-62 (зараз там нічний клуб «Будапешт»). Тоді це було звичайнісіньке кафе «Мрія». Спорудили це диво секретарі-комсомольці Юрій Мальчик і Валентина Лебединець. Вони й створили вісім секцій за інтересами. Джазовою секцією керував Володимир Симоненко, поетами і бардами — Юрій Рибчинський, художниками — Олександр Глущенко, а от біт-секцію очолив Григорій Махно. Навесні 1967-го року, у кафе «Мрія» відбувся перший конкурс біг-біту, на якому засвітилися 12 столичних команд. Сказати, що то був аншлаг-ажіотаж-стовпотворіння — не сказати нічого. То була кількогадинна ейфорія. Крига скресла! А водії не могли проїхати по вулиці Леонтовича — натовп перед «Мрією» перекрив рух. Першими і ліпшими

стали УАНС у складі: Григорій Махно (бас-гітара), Олександр Кузнецов (гітара), Юрій Виноградов (вокал, клавішні) та Анатолій Захаров (ударні). Друге місце віддали ансамблю САДКО, третє — групі угорських студентів, які навчалися в Києві.

Восени того ж 1967-го відбувся Другий фестиваль біг-біту, який вивів на-гора більше 20 груп. Цікаво, що за пів-року, які відділяють Перший і Другий біг-бітові сейшени суттєво змінився міський розклад, значно побільшало груп, яким недосить було грати західні рок-н-рольні стандарти, які почали експериментувати з українським фольклором. Першість цього разу визнали за **ДРУГИМ ДИХАННЯМ**: Михайло Ніколаєв (бас-гітара), Олег Слободенко (гітара), Сергій Чаришников (ударні), Геннадій Татарченко (гітара). Друге місце посіли **ЧЕРВОНІ ДИЯВОЛЯТА** із супер-гітаристом Володимиром Ходзицьким. УАНС посів третє місце. На ті часи модно було нагороджувати лауреатів кришталевими вазами. Таку от сяючу вазу прийняв до рук клавішник УАНСА Юрій Виноградов. Без зайвих міркувань він лупанув кришталем об підлогу. Ваза не розбилася. Він зробив це ще і ще раз, аж поки скло не розлетілося на всі боки. Цей день — 1 листопада 1967 року слід було б вважати Днем народження Рок-Н-Ролу в столиці України.

Справжній Всесоюзний конкурс біг-біту відбувся в березні 1968-го, в актовому залі Головного штабу (!), на п'ятому поверсі.

Приїхали львів'яни, харків'яни, з Риги прибула ЕОЛІКА. Лише київських груп зібралося близько тридцяти. Цей зал в народі називали «сьоме небо». І справді, щасливці, які потрапили туди почувалися як «на сьомому небі». Але це свято незалежної музики було останньою ластівкою весни — «зверху» вже були надіслані циркуляри, які фактично забороняли виступи аматорських груп. Деякий час функціонували госпрозрахункові громадські структури, які налагодили гастрольно-концертну діяльність київських груп. Григорій Махно з друзями привозили в Київ відомих тоді ленинградських АРГОНАВТІВ, ГАЛАК-

ГРАЙМО
Олександр Кузнецов,
Ігор Федосюк,
Олег Слободенко,
Григорій Махно,
Сергій Чаришников;
Київ (1969)

рок української вдачі

Григорій Махно
УАНС

ТИКУ, а свої — УАНС, ДРУГЕ ДИХАННЯ та інші виступали на різних майданчиках міста. Але влада продовжувала «закручувати гайки» і УАНС був змушений перебратися до Укрконцерту, змінити назву на ГРАЙМО і стати акомпануючим складом дуету ТАРАПУНЬКИ І ШТЕП-СЕЛЯ. Один з найперших біг-бітових складів — БЕРЕЗЕНЬ — припинив існування внаслідок досить жорстких репресій — коли почалася боротьба з інакомисленням, «під роздачу» потрапив безневинний фолковий БЕРЕЗЕНЬ. Пізніше — з таким само формулюванням — «український буржуазний націоналізм» — був підданий партійній анафемі чудовий ансамбль ЕНЕЙ. Розпалися й ЧЕРВОНІ ДИЯВОЛЯТА — класна група Володимира Ходзицького — студента Київського художнього інституту. До речі: на усі новорічні та інші свята молодь столичних вузів стікалася саме до худ-інституту, адже саме там проходили найкрутіші рок-н-рольні концерти під проводом «дияволят» Ходзицького. Власне, худ-інститут вважався Меккою вільнодумної молоді, там життя і порядки були значно ліберальнішими, ніж в інших «ідеологічних» ВУЗах. Ходзицький, отримавши диплом, зібрав у 70-х новий склад з виразним джаз-роковим саундом і назвав його КРОК. На той час КРОК не знав собі рівних. Класичний склад був такий: Вадим Лащук (бас-гітара), Сергій Хмельов (ударні), Руслан Горобець (клавішні), Володимир Ходзицький (лідер-гітара). Деякий час КРОК існував під дахом Молодіжного театру, хлопці писали музику до театральних вистав і кінофільмів. Одного разу республіканське телебачення записало

БЕРЕЗЕНЬ

музичний фільм, героєм якого став КРОК. Втім, це не вирішило головну проблему і фантастичний за рівнем склад сидів без роботи. Врешті решт КРОК розпався, а Ходзицький виїхав до Німеччини. Нетривалий час у складі групи КРОК працював Віктор Карасик — тоді студент консерваторії, який писав дуже цікаву музику. У 1976-му він зібрав арт-рокову групу КРЕДО, яка, незважаючи на тяжкі для рок-н-ролу часи, існувала до 1981-го року. Група зіграла кілька надзвичайно класних концертів і одразу здобула

репутацію найкращої арт-рокової формації. Однак перехід на професійні рейки не вдался — спроби влаштуватися у філармонію, або в Укрконцерт були марними. Виразно екзистенційний дух КРЕДО відлякував адміністраторів, яскрава індивідуальність у часи застою дорівнювала злочину. Пізніше Віктор Карасик та його друзі по групі КРЕДО — Антон Коцар і Роман Суржа створять РОК-ТРІО, яке стане логічним продовженням КРЕДО.

Існувала на початку 70-х років група ВІЗЕРУНКИ ШЛЯХІВ, яку зібрав Валерій Ярликов — талановитий адміністратор і тонкий знавець жанру. По суті, до ВІЗЕРУНКІВ ШЛЯХІВ увійшли кращі музичні сили країни — і то був початок Ери вокально-інструментальних ансамблів, про яку буде окрема розповідь.

Декілька джаз-рокових формацій, які виникли на початку 80-х пов'язані з іменем гітариста Сергія Сметаніна, нині — досить відомого композитора і аранжувальника. Випускник музичної школи ім.Лисенка, Сметанін переграв силу-силенну різної музики — від бібопу й фламенко до рок-н-ролу й фанку. КРОСВОРД, РЕПОРТАЖ, АЕРОПОРТ КИЇВ — це були групи у складі яких грали інструменталісти екстра-класу. Це — барабанник Сергій Швірст, басист Олександр Нестеров, гітарист Анатолій Михайлов, клавішник Костянтин Івлєв, барабанник Валерій Латанюк, вокаліст Віктор Мільман та інші. Потім були ЗРУЙНОВАНІ БАРИКАДИ — ансамбль, що залишив по собі якісні

*ВІЗЕРУНКИ ШЛЯХІВ
Григорій Махно,
Валерій Ярликов,
Микола Кирилін,
Микола Чечьотко,
Ігор Шабловський,
Тарас Петриненко,
Олександр Бронніков,
Павло Жагун,
Лев Кігель,
Сергій Желобецький;
Одеса (1975)*

рок української вдачі

*Сергій Попович
РАБОТА ХО*

ВОПЛІ ВІДОПЛЯSOVA

ЗРУЙНОВАНІ БАРИКАДИ

студійні записи. Альбом «Теплова ракета» актуально звучить і сьогодні.

Певний час активно діяла група блюзового гітариста Олега Сартакова БЛЮЗЕРС. Пізніше Сартаков прославився як організатор міжнародних фестивалів блюзової музики.

У 1984-му Юрій Сторожук — філолог, поет, музикант і інтелектуал заснував чудернацьку групу ЦВІРКУНОВЕ ЧИСЛО. До 1987-го це була команда чіткої альтернативної орієнтації. Потім Сторожук вирушив до Індії, де працював перекладачем і опановував гру на ситарі. Тим часом басист Олег Путятін переорієнтував ЦВІРКУНОВЕ ЧИСЛО в бік джазу, але з великим домішком авангардних трюків. В активі ЧИСЛА три альбоми: «Троє в червні» (1987), «Цвірчання» (1988), «Не блукають хмари де...» (1990).

Київський рок-клуб «Кузня» виник у 1986-му — на базі БК «Більшовик». Імпульсом створення «Кузні» був фестиваль «Дебют»-86, на якому вперше прозвучали ВАВИЛОН, ЦВІРКУНОВЕ ЧИСЛО, ГРУПА Х, КВАРТИРА 50, ЕДЕМ. Учасники двох останніх груп стали кісткою, навколо якої зібралася решта груп — ТИТАНІК, СЛІД, ДОКТОР ФАУСТ, ФАЕТОН. Через рік до рок-клубу вступили АГОНІЯ, ТЕСТ, ПЕРРОН, ВВ і КОЛЕЗЬКИЙ АСЕСОР.

У середині листопада 1987-го року київський рок-клуб відзначив свою річницю. Було влаштовано сейшн, в якому брали участь 13 колективів. Серед гостей виступала чудова група з Москви ВВІЧЛИВА

ВІДМОВА. Це свято року запам'яталося багатьом: тоді маловідомі кияни ВВ несподівано стрибнули в лідери. Пісню «Плач Ярославни» було названо кращою піснею року, а сама команда одержала титул кращої групи. Ця подія суттєво вплинула на розстановку сил: металевим кумирам довелося посунутись, щоб дати місце новим улюбленцям долі... Після фестивалю остаточно виявилися протиріччя в поглядах між «Музичною вітальнею» рок-клубу, яка займалась організацією

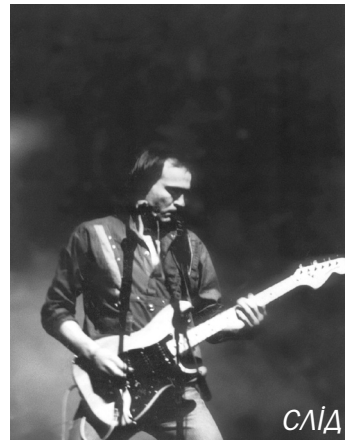
концертів і пропагандою київської альтернативної рок-музики та правлінням рок-клубу.

У грудні 1987-го року «Музична вітальня», а також КОЛЕЗЬКИЙ АЕСОС та ВВ вийшли зі складу рок-клубу і перебралися під дах творчого об'єднання «Експеримент», керівництво якого підтримало ідею створення музичного підрозділу. До речі, РАББОТА ХО (колишній ВА-ВИЛОН) на той час уже влаштувалась в «Експерименті». Тож у лютому 1988 року на базі «Експерименту» було утворено альтернативне творче об'єднання з дзвінкою назвою «Рок-артілі». На зборах «Рок-артілі» представниками усіх трьох команд було укладено угоду про співпрацю та остаточно сформовано «Музичну вітальню», яка стала «адміністративно-тусовочною» гілкою «Рок-артілі». Головою відродженої «вітальні» став Олександр Литовка. З появою «Рок-артілі» київський самвидав поповнився ще одним виданням. Журнал мав назву «Гучномовець» (редактори — Микола і Тетяна Єжови) і популяризував творчість київських самодіяльних груп, насамперед — «рок-артільників».

19 лютого 1988 року в концертно-танцювальному залі Голосіївського парку відбувся концерт, на якому ВВ і КОЛЕЗЬКИЙ АЕСОС виступали вже під маркою «Рок-артілі». А 23 березня відбувся ще один «рок-артільний вихід в люди», присвячений Пленуму Спілки композиторів України. Пробити «металеву десятку» популярних пісень «Фонографа» рок-артільникам вдалося лише після 15 квітня, коли усі три команди запропонували свої нові програми (у тому ж КТЗ Голосіївського парку). Пісня «Танці» посіла третє місце в київському хіт-параді. Згодом до хіт-параду потрапили пісні КОЛЕЗЬКОГО АЕСОСА і РАББОТИ ХО. Сталося це ближче до літа — після участі тих команд у двох гамірних студентських фестивалях. Після ж участі ВВ у вільнюському «Рок-форумі» (травень, 1988) і успішного виступу

ЦВІРКУНОВЕ ЧИСЛО

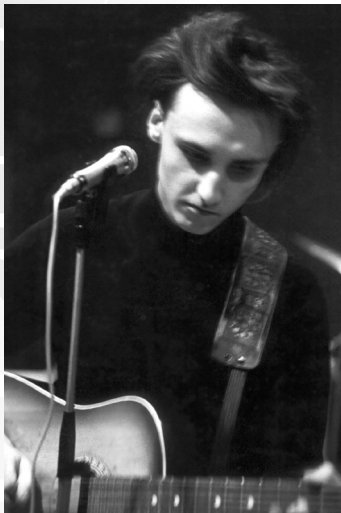

рок української вдачі

НОСТАЛЬГІЯ ЗА
МЕЗОЗОЄМ

Дома

усієї «Рок-артілі» у Москві ставлення до артільників змінилося докорінно. Відомий московський критик Артем Троїцький назвав це несподіване явище «українським панком». Музична сторінка «Молодої гвардії» — «Фонограф», надрукувала портрети усіх трьох команд. А після того, як відгриміли грандіозні фестивалі «Зірки»-88 (вересень, 1988) та «Музичний фейерверк» (жовтень, 1988), в яких брали участь ВВ та КОЛЕЗЬКИЙ АСЕСОР, після того, як пройшла «Літуаніка»-88 (вересень, м.Вільнюс), «український панк» було названо «подією 1988 року». Разом із очевидними успіхами в масштабах країни почалися непередбачені внутрішні непорозуміння. У травні 1988 року відбувається зміна директорів «артільних» груп. Влітку ситуація ще більше ускладнилась. ВВ відмовились від послуг адміністратора Володимира Іванова, який свого часу виступав ініціатором створення «Рок-артілі» і зробив чимало корисного щодо пропаганди творчості ансамблю. Восени тертя між групами посилилось: ВВ виступили з заявою про саморозпуск «Рок-артілі». Хоча РАББОТА ХО і КОЛЕЗЬКИЙ

ГРУПА Х

АСЕСОР, як і раніше, наголошували на єдності формації, єдності, як такої, вже не існувало. На загальних «артільних» зборах було вирішено ввести на місце ВВ іншу групу, що відповідає творчому напрямку «Рок-артілі», — ЕРОТИЧНИЙ ДЖАЗ. У результаті, за словами лідера РАББОТИ ХО Сергія Поповича, «Рок-артіль» набула яскраво виражений авангардний напрям. Відійшов від рок-н-рольної діяльності Володимир Іванов. Скінчив своє двадцятирічне існування «Експеримент». Перестав виходити «Гучномовець»...

6-7 січня 1990 року в БК київського інституту іноземних мов відбувся фестиваль «Йолки-палки»-90, — знакова подія для 19-ти молодих команд, які вперше вийшли на «велику» сцену. «Йолки-палки» придумав Олександр Рудяченко — ведучий музичної сторінки «Фонограф» газети «Молода гвардія», а втілила в життя одноіменна студія. Студія «Фонограф» на той час являла собою симбіоз концертно-видавничої агенції. Тут тиражували на касетах записи молодих груп, а рекламу тих релізів опікувала газета. Тут уперше з`явилися дебютні

ЕР.ДЖАЗ

ЗАГУБЛЕНИЙ СВІТ

ПІРАТА БЕНД

БОНІТА БАЙДА

рок української вдачі

ФОО-ХОКА

релізи ВВ, БРАТІВ ГАДЮКІНИХ, Ірини Білик, ОПАЛЬНОГО ПРИНЦЯ, ПЕРРОНУ, ЕДЕМУ, ЕР.ДЖАЗУ, ЗАГУБЛЕНОГО СВІТУ, КОЛЕЗЬКОГО АСЕСОРА, БІОКОРДА та інших. Окрім «Йолок-палок» студія організувала велику акцію в Палаці спорту «Фонограф»-89, вперше вивезла наші групи за кордон. Це були — краківський фестиваль «Дикі поля» за участю груп ПЕРРОН, ГОДЗАДВА, ТАБУЛА РАСА й ЕР.ДЖАЗ та гастролі ПЕРРОНУ й ЗРУЙНОВАНИХ БАРИКАД у Канаді. Знаменним є те, що «Йолки-палки» було відзнято на плівку, а згодом з'явився фільм, який зафіксував появу ТАБУЛИ РАСИ, БОНІТИ БАЙДИ, ІВАНОВА ДАУНА, Фоми та інших.

Одна за одною в 90-х виникають формації, стиль яких можна визначити як альтернативний пост-модернізм — українське відлуння західного альтернативного руху. Джерела натхнення у них були різними — від нонконформістського панк-року, до техно і ембіенту. Хвиля, яку підняв КОЛЕЗЬКИЙ АСЕСОР піднесла інших молодих людей із власним баченням і відчуттям правдивої музики. ІВАНОВ ДАУН на чолі з Олексієм Дігтярем-Макетом грали жорсткий хард-кор, а прийшли до електронного техно і етніки. РАББОТА ХО — група Сергія Поповича, грала пост-панк-індастріел, група Андрія Границі ПІРАТА БЕНД виконувала мелодійний романтичний гітарний рок, а чернігівсько-київська

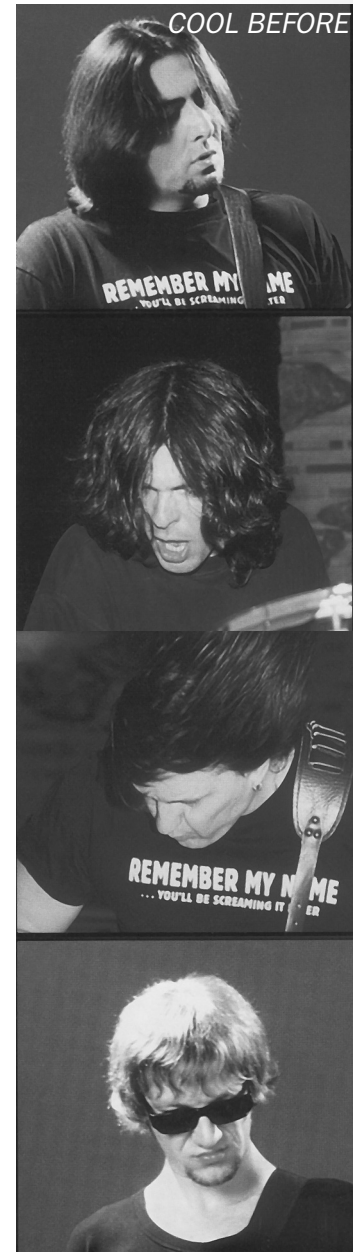
MAD HEADS

ВОДЯНИЙ ЛИС

ФОА-ХОКА — атмосферний фолк-індастріел. Техно-індепендент демонстрували РАДІО-ДЕЛО і МІСТО-СУПУТНИК. Пізніше цю лінію вела КАТАПУЛЬТА, справжній пост-модерн втілювала цікава формація ЦУ-КОР — БІЛА СМЕРТЬ. Її учасник — композитор Олександр Кохановський створив оригінальні саундтреки для багатьох театральних вистав. Інший її засновник Євген Таран тепер сповідує ейсід-джаз, а живе і працює в Німеччині. Світлана Няньо — вокалістка і піаністка ЦУ-КРУ займається сольними проектами. Варті уваги БЛЕМІШ і ЯРН — також чистої води естетські пост-модерністські проекти. Запам'яталися ІВАН-САМШИТ і ПОВІЛЬНЕ КЕРМО, а також виключно студійний проект ЗВІРЯТА СУФІНИ. Досить активно пропагувала альтернативну естетику київська група COY, а ліддерами всіх нео-рокабілів країни були і залишаються MAD HEADS. В середині 90-х заявили про себе БРОНЗОВІ ГАРАЖІ та БОМБТРЕК. Перші грали мелодійний нео-рок, а другі валили інтенсивний хард-кор навпіл з панком. Обом колективам, аби вижити, не вистачило впертості і терпіння. Зрозуміло, що більшість груп нині не існують, а решта продовжує існувати виключно в студійному вимірі. На превеликий жаль, споживачів таких музичних екзерсисів було надто мало, а тепер — у часи тотального поповного отупіння, вони перетворилися на вузький прошарок. Утім,

рок української вдачі

ФЛАІН

КРУЗЕЙДЕР

ця музика не стала менш правдивою...

Хард-рок, хард-н-хеві, метал — цей фланг колись очолювали ЕДЕМ і ПЕРРОН. Саме вони були першими, хто довів, що і в Україні можна ТАК грати, що і в нас є потяг до екстремально-експресивних станів якісного їх втілення традиційними засобами. Наполегливо кували метали хлопці з групи КРУЗЕЙДЕР, досить впевнено заявили про себе COOL BEFORE, видавши два альбоми наприкінці 90-х. Три групи, назви яких починаються з ІН... визначали в другій половині 90-х металевий напрямок: ІННЕРСЕЛ, ІНФЕКТЕД, ІНФЕРНО. Якщо перші два бенди гатили брутально-нестримний метал, то третій — ІНФЕРНО — від похмуро-депресивної давки перейшли до альтернативної готики. МІСТЕРІ грали доволі мелодійний хард-н-хеві, а ВІНТЕР ФІШЕРС виконували енергійний пауер-метал і видали зовсім непоганий альбом. Нині «на плаву» залишаються вищезгадані ІНФЕРНО, ТЕДЕУМ та ФЛАІН та декілька порівняно молодих формацій.

ІНФЕРНО

МІСТЕРІ

березень
друге дихання
кобза
еней
галактика
брати блюзу
едем
перрон
раббота хо
колезький асесор
квартира 50
вій
рутенія
вв
кому вниз
жаба в дирижаблі
999
брати гадюкіни
віка врадій
брати карамазови
олександр тищенко
всяк випадок
тарас петриненко
скрябін
мертвий півень
плач еремії
табула раса
біокорд
ер.джей оркестра
небесна копалина
мандри
гайдамаки
грін грей
океан ельзи
яяя
мотор`ролла
армада
інферно
королівські зайці
катя chilly
юлія лорд
есперанса

БЕРЕЗЕНЬ

Відлига. Українське поетичне кіно. Вільнодумні літератори і бунтівні художники-авангардисти. Середина шестидесятих — як давно це було! Подих весни. Березневий стан душі. Усе навколо колобродить, хочеться робити сто гарних справ і обов'язково вкласти в них душу. На цій хвилі у Києві з'явився БЕРЕЗЕНЬ — перша українська біг-бітова група, що мала власний репертуар з піснями Сашка Авагяна. Тоді грали «бітлів» і «ролінгів» групи УАНС та ДРУГЕ ДИХАННЯ. Були й інші — запальні та рок-н-рольні. Однак БЕРЕЗЕНЬ — унікальна формація.

Студент університету Олександр Авагян виріс в російськомовній сім'ї, вчився в російській школі. Цією ж мовою почав писати вірші. Одного разу він почув ВЕСНЯНКУ — студентський ансамбль, який регулярно виїздив в етнографічні експедиції і намагався відтворювати в міру своїх здібностей невідомі раніше народні пісні. Олександр познайомився з ВЕСНЯНКОЮ і разом з її учасниками почав вибиратися в експедиції. Пісні, які він почув у західноукраїнській глибинці, перевернули його свідомість. Він став писати свої, які будував з українського духу і мелосу. Ще захопила ідея створити власний ансамбль, і він швидко знайшов однодумців — своїх університетських друзів. Деякий час це було тріо у складі: О. Авагян-Ю.Безценний-А.Крайній. Одна з перших пісень Авагяна мала назву «Марія-Оранта». Так — без усіляких вагань і назвали групу.

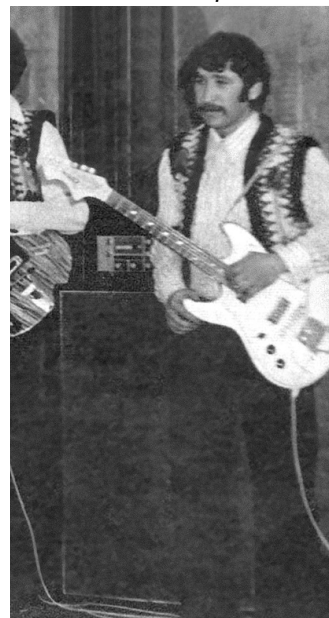
У Валерія Вітера найсвітліші спомини, пов'язані саме з БЕРЕЗЕНЕМ. Пісні Авагяна живі для нього і понині.

БЕРЕЗЕНЬ почався у 1965 році. Валерій вступив до художнього інституту, співав у самодіяльності. Там його познайомили з Авагяном, який шукав цікавих людей для створення виключно «елітарного» ансамблю. І дійсно: в складі опинилися математик з фізиком і археолог з художником. До складу увійшли Юрій Безценний (гітара), Віктор Кушнір (бас-гітара), В'ячеслав Криштафович (фортепіано), Олександр Авагян (гітара), Валерій Вітер (спів) та Олесь Ольшанський (ударні інструменти). Першою перемогою МАРІЇ-ОРАНТИ було лауреатське місце на пісенному конкурсі в театральному інституті, де вони, до речі, мали репетиційну «крапку», кращою було визнано пісню В'ячеслава Криштафовича на слова Авагяна «Ніхто не хотів помирати». Завдяки підтримці звукорежисера Держтелерадіо Юрія Барановича МАРІЯ-ОРАНТА мала змогу записуватися в студії. Знімалися вони і для телепрограм. Але жодна з них не потрапила в ефір... Уявіть собі ситуацію, актуальну на той час. Якщо група співала англійською, вона миттєво одержувала ярлик «про-буржуазної», а якщо співала ук-

раїнською — ярлик «буржуазно-націоналістичної». Залишалося співати «песні советських композиторів». Але цього вони не робили, тому що знали собі ціну. Репетиції проходили у колі художнього інституту — там було фортепіано. Ще збиралися будь-в-кого-скрізь. І так — тричі на тиждень. Невдовзі почалися якісь виступи, концерти і блискавично розійшлися чутки про «завальну біт-групу», на яку усі хотіли подивитися, а ще більше — послухати. Уявіть на хвилину — з назвою МАРІЯ-ОРАНТА групі заборонили виступати. І хлопці змінили її на скромну: БЕРЕЗЕНЬ. Коли відбулися перші записи на УТ і на радіо, то якісь начальники угледіли кримінал і в цій назві, пов'язавши її з театром Курбаса «Березілля». А це, між іншим, «буржуазно-націоналістичний театр». Репресії БЕРЕЗЕНЬ зазнавав постійно, адже від пісень Авагяна відгонило такою нестримно-волелюбною енергією, що не почути цього не міг тільки глухий. Дійшло до того, що за Авагяном почали стежити «люди в цивільному», відловлювали в тихих місцях і... просто били. Щодо самих пісень, то на наш час — то чистої води романтизм, замішаний на народній міфології. Авагян любив усе надзвичайне. Казки, міфи і легенди віддзеркалювали яскраво і самобутньо в його піснях. Сашко притягував цікавих людей. Гостями його дому були Ніна Матвієнко, Олесь Бердник, Софія Ротару. Сам Сашко багато роз'їжджав як спелеолог. Відкривав нові печери, писав нові пісні. Він загинув рано. Загинув трагічно.

Серед 60-70-ти пісень Авагяна — вважає Валерій Вітер — є два десятки справжніх шедеврів. Мереживом українського барокко світиться пісня «Луна». Баладу «Либідь» — ніжну і витончену — включила до свого репертуару Ніна Матвієнко. «Чумацький шлях» — програмна річ. До цієї теми багато хто звертався, однак варіант Авагяна — неперевершений. «Невінчане кохання» — чисте золото. Валерій Вітер твердо вирішив записати пісні Авагяна і видати компакт-диск. І назвати його «Невінчане кохання». Окрім того, Валерій мріє видати більшість пісень БЕРЕЗНЯ, адже збереглися гарні твори, написані В'ячеславом Криштафовичем, Михайлом Ніколаєвим та іншими музикантами-шістедесятниками. Світла легенда повертається? ДАЙ, БОЖЕ.

Олександр Авагян

ДРУГЕ ДИХАННЯ

У квітні 2000-го року Сергію Чаришникову виповнилося б 50. Не дожив. Він був кращим блюзовим співаком країни. Кращої блюзової групи ДРУГЕ ДИХАННЯ, яка почала грати у 1966-му. У квітні 2000-го у київському блюз-клубі «Баді-Гай» зібралися журналісти, музиканти — друзі Чариша, як його називали. Зібралися майже за звичкою, адже ходити на ДРУГЕ ДИХАННЯ стало серед людей, музично «просунутих», доброю традицією. Ходили, аби торкнутися чогось Справжнього. А він був Справжнім, як і музика, яку любив і грав. Відхід Чаришнікова був першим, але не останнім ударом для групи — у січні 2000-го не стало Геннадія Лімана — найінтелігентнішого бас-гітариста. Слухаючи музичні присвяти Євгена Новицького, Наталі Гури та Олександра Долгова (ДОЩ), я згадував спогади самого Чариша. Спогади про те, як усе починалося.

Влітку 1966-го Олег Слободенко (гітара, вокал), Сергій Чаришников (ударні), Михайло Ніколаєв (бас-гітара) та Володимир Ткалич (гітара) вже мали в активі цілу програму хітів від БІТАЗ, НОЛЛІЗ, БІЧ БОЙЗ. Гралось усе це один в один із неймовірним завзяттям. У Києві тоді їхніми найближчими конкурентами були хіба що УАНС. Високий професійний рівень ДРУГОГО ДИХАННЯ підтвердили перемогами на біг-бітових фестивалях: перше місце на одному з них вони посіли у жовтні 1967 року. Ейфорія тривала недовго — у 1968-му група змінює назву, склад і статус. В ті часи, аби вижити, потрібно було існувати під офіційною вивіскою Укрконцерту. Сергій Чаришников та

Олег Слободенко створюють ансамбль ВЕСЕЛІ ШПАКИ. Але їхні спроби публічно виконувати рок-музику закінчуються гнівним дзвінком з Москви на кшталт «що ви там собі дозволяєте?». Наступна спроба легалізації привела до створення естрадного ВІА під назвою ГРАЙМО. Фактично ГРАЙМО склалося з музикантів УАНС та частково — ДРУГОГО ДИХАННЯ. І це був акомпануючий склад Тарапуньки і Штепселя та Юлії Пашковської. І хоча від хлопців вимагали стандартного супроводу, вони й тут спромоглися вийти з-під контролю. Існувала певна категорія слухачів, які ходили саме на них — акомпаніаторів легендарних зірок. Протягом тих років Сергій Чаришников виношував ідею перенесення на наш ґрунт справжнього блюзу — з усіма його нюансами і особливостями. Він докопувався до блюзового коріння, відкриваючи для себе цілий світ іншої культури. Захоплювався творчістю Джона Майяла та групи БЛЮЗБРЕЙКЕРЗ, чудово знав і вивчав корінний негритянський блюз.

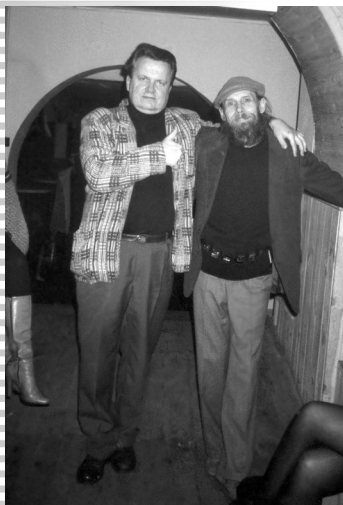
Відродилася група ДРУГЕ ДИХАННЯ на початку 90-х. Тоді я зустрівся з Сергієм і ми говорили не лише про примхи долі і легендарний склад. На запитання про імпульси, що спровокували повернення групи в новій якості Сергій відповів так: — Ностальгія за ідеалами юності — це найсильніший імпульс. Прагнення грати те, що любиш стало сильнішим за нас. Ми хочемо відродити музику 60-х: блюз, рок-н-рол, соул. Після нас, десть із 1971-го такої музики в Україні вже не грали. Здається, просто не відчували її так, як ми. Тому, напевно, настав час для старої гвардії. Тепер основою є блюз. Ми спираємося на творчість Рея Чарлза, Джона Майяла. Серед учнів останнього — Ерік Клептон Елвін Лі, Ерік Бардон. Мені вдалося зібрати музикантів, які блюз відчують шкірою. Це — гітаристи Олександр Кузнецов, Олег Федченко, барабанник Юрій Забара і я — Сергій Чаришников.

Пізніше склад ДРУГОГО ДИХАННЯ змінювався, але ДУХ БЛЮЗУ ніколи не залишав їх. Спільні концерти з харківським ДОЩЕМ були спрямовані на створення в Києві блюз-клубу. І його було створено. У 1996-му група відсвяткувала своє 30-річчя. ДРУГЕ ДИХАННЯ має постійний аганжемент в клубі «Баді-Гай». Молоде покоління

Сергій Чаришников,
(1971)

портрети в інтер'єрі

Григорій Махно і
Сергій Чаришников

блюз-менів представляють сьогодні Стас Луцький, гітарист Володимир Герасимович, барабанник Володимир Михальченко. У свій час тут грав Михайло Алексєєв — гітарист БРАТІВ КАРАМАЗОВИХ. Із старої гвардії присутні Григорій Махно, Євген Новицький, Олександр Кузнецов. Життя триває.

На фестивалі «Роби блюз, а не війну»

ДРУГЕ ДИХАННЯ сьогодні

КОБЗА

Нещодавно на аудіюринку України з'явилося п'ять компакт-дисків ансамблю КОБЗА — легендарної формації з Києва, яка має декілька поколінь слухачів і прихильників. Ці п'ять дисків, які видала компанія «Атлантик» — це повна дискографія колективу за всю його буремну історію.

30 років ансамблю КОБЗА виповнилося в 2000 році. Ювілей, якого ніхто не помітив. Шкода. Росіяни мали АРІЕЛЬ, білоруси — ПІСНЯРІВ, а ми — КОБЗУ. Безліч музикантів пройшли через КОБЗУ. Нині вони працюють у різних напрямках, живуть у різних країнах, але, певно, кожний з них добре пам'ятає свою «альма-матер».

В 1969 році у надрах Київської консерваторії виник ансамбль, засновниками якого були тоді ще студенти Володимир Кушпет, Георгій Грабар, Кость Новицький та Олександр Зуєв. У 1971 хлопці зустріли Валерія Вітера, який мав сценічний досвід виступів з групою БЕРЕЗЕНЬ. Через тиждень репетицій восени 1971-го КОБЗА записує першу платівку — першу в Україні стереоплатівку. Перший серйозний виступ КОБЗИ відбувся в клубі «Славутич» 20 жовтня 1971 року.

Хлопці грали разом з ансамблем МРІЯ — добре відомим тоді складом і грали пісні, що невдовзі стали масово популярними: «Ой, поїхав за снопами», «Ой, при лужку, при лужку», «На Івана Купала». А вже в листопаді КОБЗА виступала в найбільш модному в Києві музичному кафе «Хрещатик», де постійно гастролювали зірки естради. Паралельно відбувалися «офіційні» концерти в столиці України. Злет КОБЗИ, щоправда, був затриманий службою у війську: хлопців «забрили» майже одночасно. Після повернення з армії події розгортали-

портрети в інтер'єрі

Валерій Вітер —
музикант і художник

ся блискавично: у травні 1973 КОБЗА виборює третю премію на Все-союзному конкурсі вокально-інструментальних ансамблів. Першу отримали ПІСНЯРИ, другу не дали нікому. У 1974 хлопці мали їхати на фестиваль у Берлін, але раптом з'ясувалося, що двоє музикантів — не комсомольці. Виник «шкандаль». Терміновий прийом до лав ЛКСМУ не допоміг — КОБЗА не встигла виїхати до НДР. Але довго сумувати не довелося — почалися шалені концертні траси в межах СРСР. Кожен рік КОБЗА давала від 200 до 250 концертів. У 1974 році КОБЗА зробила ще одну спробу виграти Всесоюзний конкурс. Але через наявність у конкурсній програмі пісень виключно Олександра Зуєва (тоді — керівник ансамблю) КОБЗУ «прокотили». Невдовзі новим керівником формації стає Олег Ледньов, який на той час прославився тим, що грав на бас-гітарі в перших записах пісень Висоцького, які робилися в Парижі. Олег робить декілька дуже цікавих аранжувань народних пісень («Ішов кобзар чистим полем», «У суботу молотив я» та ін.). Починається нове дихання КОБЗИ.

У 1976 група записує другий альбом (звукорежисер — Юрій Вінник). Тим часом склад поповнюється Геннадієм Татарченком та Миколою Береговим, керівником стає Кость Новицький. Ця зміна знову вносить свіжий струмінь у звучання ансамблю. У 1977-му відбулися перші гастролі за кордоном у Чехословаччині та Італії. Однак через втручання КДБ, невиїздними стають Татарченко і Новицький. Тому виїжджають п'ятеро: В.Вітер (соліст), М.Береговий (альт), Є.Коваленко (фортепіано), В.Колекціонов (барабани), О.Ледньов (бас). У 1979-му розпочинається надзвичайно активна фаза закордонних гастролей, які проходять з незмінним успіхом. До складу групи приєднується бас-гітарист Вадим Лашук.

КОБЗУ почули і полюбили в Німеччині, Фінляндії, Польщі, Монголії, Чехії. Але через свій статус «невиїздного артиста» групу залишає Кость Новицький і новим керівником стає Євген Коваленко. КОБЗА була першою радянською групою, яка у 1982 році мала повноцінний концертний тур в Канаді. Важко повірити, але на той час вона мала харизматичний статус живої легенди серед українців-канадців. «Батьки української естради» — одне з типових визначень на адресу групи. Валерій Вітер — лідер-вокаліст класичного складу КОБЗИ згадує першу незабутню гастроль як перший досвід — надзвичайно важливий для них і тих, хто йшов за ними. І нині — у 2000-му є шанс для відродження КОБЗИ, а вірніше — її здорового духу (і глузду). Ми прокручуємо стрічку задом наперед і зупиняємося у 1982 році. Починаючи з 1972 року Юрій Джуровець — директор національної концертної агенції Канади надсилав до Держконцерту в Москві запрошення КОБЗИ з метою організації професійного туру ансамблю в Канаді. Надсилав щороку й не один раз. Відповідь була стабільно-одноманітною — КОБЗА не може поїхати до Канади. Причи-

ни відмови були до смішного несерйозні, мовляв, хтось хворий, або не на місці... Десять років бомбардування телеграмами Міністерства культури й Укрконцерту таки дали результат. Щось в лісі подохло аж влітку 1982 і дозвіл на виїзд до Канади КОБЗИ Юрій Джуровець нарешті одержав. Він швиденько зібрав валізу і вилетів до Києва — щоб вже міцно тримати КОБЗУ в жмені і вивезти її повним складом. На скромне прохання канадського менеджера влаштувати невеликий концерт-прослуховування, Укрконцерт відповів ударним мега-шоу з 15 колективів. КОБЗІ дозволили проспівати 3-4 пісні. Втім, Джуровець був щасливий — у Канаді ходили чутки, що ансамбль давно розігнали, а натомість зібрали компанію статистів. На сцені він побачив повнокровний склад КОБЗИ і остаточно заспокоївся. 13 вересня 1982 року рейсом Москва-Монреаль КОБЗА вилетіла до Канади. Чітко за розкладом 15-го вересня в українській церкві у Торонто відбулася перша репетиція. Там на хлопців вже чекали репортери і оператори кількох телекомпаній і прихильники з українських родин.

Пізніше Валерій дізнався, що пісні КОБЗИ постійно звучали в їхніх оселях десь з 1972 року. 16-го вранці — КОБЗА в Отаві. Дзвінок до готелю і чийсь голос повідомив, що на музикантів чекають дві машини біля готелю і в Парламенті міністр сільського господарства, українець за походженням. Невдовзі після зустрічі міністр виїхав до ООН, а хлопці — до Центру мистецтв, де й відбувся перший триумфальний в канадському турі концерт. Туди з'їхалися люди з Америки, потім підходили, знайомилися. Приватна вечірка тривала до ранку. А вранці — знову дорога... У Торонто вони виступали в найбільшому залі — «Massey-Hall». Важлива деталь: від самого приїзду й до концерту в «Massey-Hall» хлопців супроводжували акції протесту з боку бандерівських організацій (чи мельниківських?). Плакати КОБЗИ були заклеєні листівками, зміст яких зводився до того, що то приїхали «совети», себто шпигуни-кагебісти, які вбили Івасюка. «Той концерт — згадує Валерій — був просто шалений. Зал вибухнув оваціями і якась жіночка принесла букет жовто-синіх квітів і просила передати їх на могилу Івасюка». Потім був урочистий прийом у президента Шевченківського товариства Андрія Григоровича і після цього всі провокації припинилися. КОБЗА об'їздила багато міст Канади, а також Америки. Усюди гурт приймали як героїв, як живу легенду, ніхто не вірив, що в комуністичній Україні взагалі можливий такий виконавський рівень. КОБЗА довела: справжнє мистецтво пробиває будь-які кордони (і забобони).

Найвизначнішою подією «постка-

портрети в інтер'єрі

КОБЗА
«Повернення»
«Атлантик», 2001

надійського» періоду КОБЗИ була дуже тривала поїздка до Японії на Всесвітню виставку «Експо-85», де музика групи здобула не лише найвище визнання публіки, але й безліч схвальних відгуків у пресі. Але, на жаль, концертна і студійна діяльність ансамблю з часом іде на спад і у 1987 році Валерій Вітер виходить зі складу КОБЗИ та з головою поринув у мистецтво. Як професійний графік В.Вітер вже мав на той час визнання одного з кращих плакатистів України. До речі, саме він створив цілий серіал афіш і плакатів КОБЗИ.

Ідея відновлення КОБЗИ народилася у Валерія Вітера у 1993 році. Разом з Володимиром Кушпетом було створено дует, основу репертуару якого складали українські народні пісні. Протягом двох місяців музиканти виступали у Північній Франції та Бельгії. У вересні та жовтні 1996 року відбулися концерти в Парижі. Згодом до дуету приєднався Георгій Грабар, а у 1999 році — Михайло Гай, який займається композицією та аранжуванням, і Ігор Курилів, який товаришує з КОБЗОЮ з 1975 року та має унікальне зібрання українського пісенного фольклору. Отже нове дихання КОБЗИ ORIGINAL, тобто КОБЗИ справжньої зафіксовано в новому альбомі 2001 року — «Повернення».

Михайло Гай,
Валерій Вітер,
Ігор Курилів,
Георгій Грабар,
Володимир Кушпет

*Кирило Стеценко,
Олександр Блінов,
Ігор Шабловський,
Інна Гардига,
Микола Кирилін*

Перше, що спадає на думку, коли згадуєш одну з найяскравіших груп першої української хвилі кінця 60-х — першої половини 70-х років — «Еней був парубок моторний...»

То був дійсно моторний біг-біт, щедро уквітчаний народним мелосом з бітловськими інтонаціями. З легендарного складу ЕНЕЮ вийшла ціла плеяда майстрів, яких нині немає потреби спеціально представляти, тому що це Тарас Петриненко, Руслан Горобець, Кирило Стеценко, Геннадій Татарченко. Усі вони — немов гілка одного дерева, коріння якого сягають 60-х років, а ґрунтом була чудова весела компанія, спосіб мислення і життя якої цілком співпадали з лінією поведінки міфологічного героя Івана Котляревського.

Отже, учні 9-го класу київської музичної школи ім. Лисенка самостійно музикували у порожніх класах, а склад граючих коливався від 3 до 10 осіб, репертуар був безмежний: від радянських шлягерів — до пісень БІТЛЗ. Ансамбль охоче акомпанував вокальним дівочим групкам, яких було безліч, але згодом твердо вирішив переключитися на автономну творчість. Йшлося про власні композиції та обробки народних пісень. Найактивнішими адептами цієї ідеї були Тарас Петриненко (фортепіано, спів) і Валерій Давидов (саксофон, кларнет). ЕНЕЙ мав стабільну репетиційну базу в Палаці піонерів і постійно вис-

ЕНЕЙ

портрети в інтер'єрі

*Ігор Шабловський,
Микола Кирилін,
Олександр Блінов,
Кирило Стеценко*

*Олександр Блінов,
Ігор Шабловський,
Микола Кирилін*

тупав у «вогниках» та на різних вечірках. Невдовзі склад поповнився гітаристами Ігорем Шабловським, Валерієм Михайлюком та басистом Миколою Кириліним. У 1970 році до групи приєднався Кирило Стеценко як гітарист. Ось як він змальовує портрет Тараса — «центрової» особи ЕНЕЙ у своїх нотатках, датованих 76-м роком: «Тарас Петриненко мав від природи чудовий баритон, з дитинства захоплювався музикою БІТАЗ, мав прекрасну музичну пам'ять і невимушено імпровізував... У школі Тарас був видатним учнем, правда, не в навчанні. Тарас був особистістю, а крім того, його мама — відома співачка, народна артистка України Діана Петриненко. Всі його невдачі в навчанні ніколи погано для нього не закінчувалися — як обіцяли, а вчителі так і казали: «Ти, Тарасе, обдарований, але лінивий...». Ще один неоціненний хист — його фантастична здатність співати будь-які конкретні пісні конкретною мовою із збереженням її індивідуальних неповторних рис.»

Аби зрозуміти, що таке ЕНЕЙ, треба уявити коло впливів, які формували ментально-музичну ауру групи. А джерела натхнення були максимально різноманітними: від музики Баха, Гріга, Хачатуряна — до українського фольклору; від музики БІТАЗ, ЛЕД ЗЕППЕЛІН, ЧІКАГО — до польських ЧЕРВОНІХ ГІТАР, НОТО ЦО, БРЕКАУТ і угорської ОМЕ-ГИ. Усе це музичне багатство синтезувалося спільними зусиллями учасників групи, кожен з яких пізніше реалізував себе у соло-діяльності. Кирило Стеценко згадує: «В репертуарі ЕНЕЙ були акапельні чотири-голосні хори-колядки і власні хард-поп-арт-фолькові композиції. В середині 70-х прийшло захоплення музикою соул, фанк і джаз-роком. У 1971 році всі учасники групи вступили до консерваторії. Того

самого року ЕНЕЙ став однією з найпопулярніших груп тогочасної України. Після кількох виступів на телебаченні почався справжній «листопад» — сотні дівчат надсилали листи-освідчення, листи-прохання групі ЕНЕЙ. Однак наступного року, коли з посади першого секретаря ЦК КПУ усунули Петра Шелеста, на культуру повіяло холодом. Відчули це і молоді рок-групи, зокрема ЕНЕЙ. Над групою, яка принципово була україномовною, навис дамоклів меч підсилено інспірованої боротьби з «українським буржуазним націоналізмом». До списку заборонених на радіо і телебаченні потрапили видатні поети О.Олесь, В.Симоненко, Б.І.Антонич. Власні тексти членів ансамблю — «не членів Спілки письменників» на Держтелерадіо України навіть не

розглядалися, оскільки була отримана негласна вказівка «не пущать» анічого, що має хоча б присмак рок-музики. У ті роки приватних студій звукозапису не існувало, не було рок-клубів чи інших об'єднуючих або охоронних структур. Єдиний шлях до визнання — безплатні концерти у залах вузів і БК на околицях міста...».

Ось така система «найгуманнішого суспільного устрою в світі» загубила одну з найкращих перлин української рок-сцени першої хвилі. Однак, як було сказано у великому романі — «рукописи не горять»; не втрачені і студійні плівки ЕНЕЮ, принаймні більшість записаних творів збереглися. Назавжди запам'яталися і деякі живі виступи ЕНЕЮ: тріумфальний концерт у КПІ 12 травня 1973-го року — на жаль, без участі Тараса Петриненка, який на той час приєднався до складу ДЗВОНІВ, та сольний концерт у КІБІ 12 травня 1974, який запам'ятався багатьом і надовго.

Кирило Стеценко

*Виступ ЕНЕЮ на УТ-1;
Тарас Петриненко,
Кирило Стеценко,
Олександр Блінов*

ГАЛАКТИКА

Важко повірити, та факт залишається фактом — групу, яка збирала десять років тому багатотисячні зали на території колишнього СРСР, відновлено у класичному складі. І трапилось це не де-небудь, а в самому центрі Києва — на тихому острові серед Дніпра — на базі відпочинку, одночасно репетиційній точці Української музичної асоціації (незайнятий ангар з апаратурою). Так-так, це саме та професійна організація (УМА), яка взяла на свої плечі важку, але необхідну функцію — відродити справжнє живе звучання в рамках глобальних акцій. «Фанерні» концерти поп-зірок — цей відживший релікт епохи розвинутого соціалізму — вже і так суттєво зіпсував смаки не дуже обізнаних хлопчаків і дівчаток... Чи не час повернути їм те, що було відібрано дільцями від поп-музики? А саме — живе звучання, живий рок-н-рол з невичерпним драйвом та енергією, що поєднані віртуозною майстерністю і почуттям стилю.

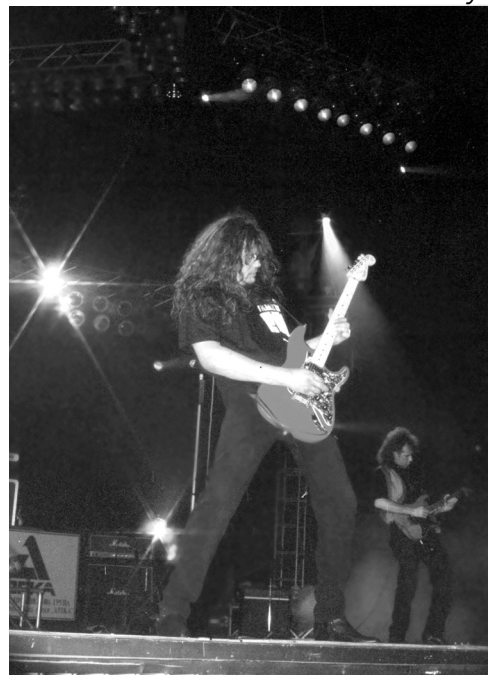
Нічний дзвінок з Америки Слави Сінчука — лідера-вокаліста ГАЛАКТИКИ гітаристові Севі Татаренку поклав початок проекту відновлення групи. Слава, який працював за контрактом у Штатах з гуртом RED RAGE, після розпаду ГАЛАКТИКИ не міг позбутися відчуття перерваного злету. Відчуття втрати нічим було заглушити... До круглої дати — десятирічну роботу в групі згадували і інші учасники проекту. Всі вони — зрілі музиканти, які пройшли дуже серйозну школу — воду, вогонь та мідні труби — сприйняли ідею камбека як прекрасну можливість продовжити політ, який почався так блискучо.

Образно кажучи, ГАЛАКТИКА виникла на руїнах групи КРАСНЫЕ МАКИ. У 1985 році Всеволод Татаренко (гітара), Сергій Хмельов (ударні) та В`ячеслав Сінчук (вокал), які входили до складу КРАСНЫХ МАКОВ, записали альбом під назвою «Лазарет». Цей матеріал значно відрізнявся від прилизаного репертуара МАКОВ. Запис невідомо ким був розтиражований і пішов гуляти по безкрайніх просторах країни. Ті пісні не могли бути виконані МАКАМИ, їх автори це чудово розуміли. Вихід був один — створити нову групу. І вона одержала назву ГАЛАКТИКА. З третього показу група здає програму художній раді Калузької філармонії. Восени 1985 року в ній з`являється Роман Власенко — художній керівник і дуже тямущий адміністратор. У грудні 1985 року відбулися перші гастролі ГАЛАКТИКИ в Тулі, Орлі, Рязані і Брянську. Скрізь групу пізнавали по піснях з альбому «Лазарет», та дуже тепло приймали. Та справжній підйом групи почався у березні 1986 року в Ростові-на-Дону. Це був перший Палац спорту на гастрольній карті ГАЛАКТИКИ, і він буквально вибухнув оваціями при появі групи. Одним словом, наступного ранку музиканти прокинулися відомими. Після кількох кадрових перестановок укомплектовано остаточний склад: Дато Омїадзе (бас-гітара), Леонід Россоховацький (клавішні), В`ячеслав Василенко (ударні), Всеволод Татаренко (лідер-гітара), В`ячеслав Сінчук (вокал). Директором залишався Роман Власенко.

В 1986 році ГАЛАКТИКА записує альбом, який вміщує такі хіти, як «Последний летний день» та «Замкнутый круг».

А взагалі, 1986-87 роки група проводить в нескінченних гастрольях. Цікава деталь: деякий час з ГАЛАКТИКОЮ звукорежисером працював Олег Газманов, непогано виконуючи свої обов`язки. Саме тоді дуже відомий на той час КРУЇЗ запропонував працювати з ним на гастрольних маршрутах. Заручившись дозволом, обидві групи виїхали на трасу і в першому ж місті — це був Донецьк — музиканти з КРУЇЗУ відчували, що ГАЛАКТИКА явно «тягне» на хедлайнера. І так було скрізь — у Харкові, Серєводонецьку, Львові, Хмельницькому та в інших містах. Це були стадіони і Палади спорту. Це — десятки тисяч глядачів та аншлаги майже скрізь. Так, у Чернівцях вони зібрали 40 тисяч глядачів на одному концерті, а в Ленінградському ССК були присутні більше як 20 тисяч людей. ГАЛАКТИКА об`їздила з концертами всю європейську частину Росії, Сибір, Урал, Казахстан, Литву, Молдову та Латвію. Навряд чи хто-небудь із колишніх груп мав змогу похвалитися такою напруженою гастрольною трасою і таким прийомом.

В`ячеслав Сінчук

портрети в інтер'єрі

Сергій Чантурія

Під час участі групи на фестивалі «Рок-панорама» в Москві фірма «Мелодія» запропонувала музикантам записати альбом. Було записано дві платівки. Альбом «В атмосфері гласності» та сингл з піснями «Вещие сны», «Мой старший брат», «Все как в сказке». В 1988 році обидва диски побачили світ.

У 1989 році групу покидають Россоховацький та Оміадзе. І, по суті, ГАЛАКТИКА трансформується в новий склад під назвою КРАСНАЯ ПЛОЩАДЬ. До неї входили Всеволод Татаренко і Сінчук, а також Дмитро Горбатіков і Сергій Дроздов. Тоді ж вони стали лауреатами фестивалю «Хард-енд-Хеві-89» і записали альбом. Група працювала в театрі Пугачової, співпрацювала з датсько-радянською фірмою «Ред Лайн Москоу», з успіхом виступала на фестивалі «Пассау» в Німеччині.

В 1990-му склад КП значно змінився. Тепер там тільки кияни: Олег Кулик (вокал), Олег Пекаровський (клавішні), Олексій Нікольський (бас-гітара), Олексій Шматок (барабани) та Всеволод Татаренко (лідер-гітара). З 1991 року КРАСНАЯ ПЛОЩАДЬ тісно взаємодіє з фірмою «Меркурій» і видає один з перших в Україні компакт-дисків з роковим репертуаром. Часи змінювались, змінювався і склад гурту. І знов з'явився Сергій Хмельов на барабанах, басистами стали Анатолій Банах та Анатолій Наконечний, а вокалістом — Сергій Лосик, який раніш виступав з групою ЕДЕМ.

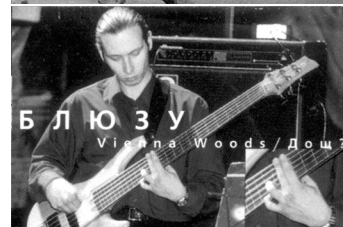
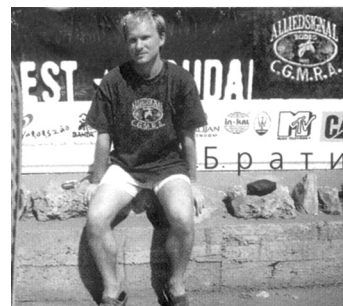
В активі КРАСНОЙ ПЛОЩАДИ — два повноцінні альбоми, гастролі до Швейцарії та багато пісень, які стали переможцями хіт-параду «12-2». Останній альбом «Двойная игра» вміщує як мінімум Три хіти («Зимняя ночь», «Двойная игра», «ЮБК») — останній було записано за участю Григорія Махна, Олега Кулика та дочки Всеволода — Марії Татаренко.

КРАСНАЯ ПЛОЩАДЬ

Кровні блюзові брати Мирослав і Олег Левицькі заснували свій бенд навесні 1992-го в рідному Калуші Івано-Франківської області. Олегові вдалося залучити до справи найкращих музикантів з чималим сценічним досвідом. Ритм-секцію склали басист Андрій Мельник і барабанник Андрій Вінцерський (обидва: екс-ЗАГРАВА). Також підключилися Сергій Тафтай (гітара) і Андрій Балага (скрипка-вокал). Влітку того самого 92-го БРАТИ БЛЮЗУ виступили на фестивалі «Зірки Прикарпаття» і отримали «Гран-Прі». Наприкінці року вони вже записуються на київській студії «Комора», композиція «Автентичне життя» стає візиткою колективу і потрапляє в активну радіо-ротацію. Врожай нагород і титулів БРАТИ БЛЮЗУ збирають на «Червоній Руті»-93 в Донецьку, восени записують дебютний альбом. На жаль, тяжко захворів Андрій Балага, його місце в групі посідає Олександр Джуган. Альбом під назвою «Неділя. 19.25» з'являється лише у 1995-му році. Команда на той час усе частіше вибирається за кордон: під час виступів у Франції і Німеччині БРАТИВ помічає один з продюсерів концерну «BMG». Другий альбом групи базується саме на тих записах — зроблених за всіма правилами світового шоу-бізнесу. В різні періоди БРАТИ БЛЮЗУ співпрацюють як сесійні музиканти з Ані Лорак і Олександром Пономарьовим, пізніше частина групи виїжджає до Нью-Йорка, а Мирослав продовжує розвивати проект на європейському просторі.

Йдеться про музичний проект «Брати Блюзу — музика без кордонів». Автори проекту — гітарист-віртуоз Ренс Ньюленд з Нідерландів, співак і гітарист Лайонел Лодж з Канади та Мирослав Левицький — клавішник і композитор групи БРАТИ БЛЮЗУ. Ідею створення міжнародного музичного проекту запропонував Ренс Ньюленд. Ренс мешкає у Відні (Австрія), він є президентом компанії «Jive Music», а також музичним продюсером і аранжувальником американської поп-зірки Глорії Гейнор. Перший концерт із серії «Музика без кордонів» пройшов 9 червня у місті Лінц (Австрія) в межах фестивалю «Схід-Захід». Наступна — київська акція, пройшла за підтримки посольств Канади, Королівства Нідерланди та Швейцарії. Українську частину проекту складали Володимир Михальченко — ударні інструменти (ДРУГЕ ДИХАННЯ), Володимир Сороченко (ЕР.ДЖАЗ), Олег Левицький — саксофон (БРАТИ БЛЮЗУ), Кирило Стеценко — скрипка та струнний ансамбль КИЇВСЬКА КАМЕРАТА (диригент Валерій Матюхін). Отже, поєднання класичного, рокового, етнічного і джазового струменів в один потужний звуковий потік відбувалося в рекордно-стислий термін. «Стикування» різного матеріалу робилося протягом двох репетицій, хоча «домашні заготовки» опрацьовувалися протягом місяців. Те, що в результаті отримали слухачі, інакше ніж Дивом або Святим музики не назовеш. А ще ці дві години найпозитивніших вібрацій можна визначити як Парад виконавської майстерності від суперпрофесіоналів. Хоча насправді гралися твори трьох композиторів, кожен з яких має

**БРАТИ
БЛЮЗУ**

БРАТИ БЛЮЗУ
«Брати блюзу»
«Росток Рекордз»,
2000

власну музичну стилістику, свій почерк або манеру. Канадієць Лайонел Лодж — типовий представник північно-американської музичної школи, в піснях якого переплелися базові стандарти кантрі, блюзу, рок-н-ролу. У нас Лайонела б визнали як рок-барда, адже не випадково англomовна частина залу так жваво реагувала на його тексти. Ренс Ньюленд має зовсім іншу заправку. Насамперед прочитується західноєвропейська традиція музикування з її виконавською досконалістю, важливістю нюансів, глибиною віденської класики. Водночас Ренс зовні має цілком хіповий вигляд і грає цілковито сучасну музику, замішану на фанку і джазі. А от те, що наш Мирослав Левицький належить до східноєвропейської школи з її слов'янським мелосом, варіативністю і синтезом автентичного фольклору стало абсолютно ясно лише після того, як усі троє пограли «щось своє». Виявляється, що поєднання безумовно самотніх музичних культур, представлених у режимі реального часу і в одному місці кількома особистостями викликає ефект цілковитої причетності до Світової Музики і в музикантів, і в слухачів. Власне — це і є World Music, іншими словами — Світова Музика.

Поява «Музики без кордонів» — знакова, вона засвідчує що World Music дійсно пробиває мури консерватизму і несмаку. Інша приємна новина — вийшов друком максі-сингл БРАТІВ БЛЮЗУ під назвою «Віденський ліс» (компанія «Атлантик»). Диск має безпосереднє відношення до загального проекту, адже виник він в результаті спонтанної студійної сесії у Відні, а спродюсований Ренсом і Мирославом. «Віденський ліс» — це пасторальна музична медитація в стилі «ню-ейдж». Відчуття від прослуховування — ті ж самі, що і після концерту — хочеться ще. Однак головним залишається питання — а чи буде продовження? Зрозуміло, що організація міжнародного музичного проекту — річ доволі копітка, містить чимало адміністративно-бюрократичних пасток та й просто вимагає конкретних інвестицій. На щастя, відповідь оптимістично-позитивна. В наступному раунді «Музики без кордонів» візьме участь струнна група симфонічного оркестру під керівництвом диригента Симона Камартіна (Швейцарія).

ЕДЕМ

Ви знаєте що таке вогняна лава, яка вирує і закипає у кратері, загрожуючи затопити все живе навколо? Вам відома енергія спресованих, як цегла, емоцій, пульсація маніакально-нав'язливих вражень, які вириваються з глибини ества і перебираються до інших душ? Так, енергія трешу реактивує сплячу підсвідомість і провокує осягнення нелінійної, ненормованої свідомості. Будь-який різновид трешу у сумі містить позитивний зміст, хоча, на жаль, на цьому тлі є купа галасливих підробок. І коли після якогось «залізного» концерту у тебе тупо ніє макітра й більше нічого ні в серці, ні в голові — це означає, що тебе знову обвели навколо пальця.

Більше десяти років металевого драйву за плечима київського ЕДЕМУ. Не пригадує жодної едемівської імпрези, де б вони лажанулися або просто мали сіренький вигляд. ЕДЕМ на сцені — чекайте кайфу, яскравого треш-шоу, купайтесь у гарячих хвилях шаленої лави. ЕДЕМ — не монстри. Про них завжди майже нічого не чути, вони завжди відсутні на другу лінію. Тим часом, «перша» мерехтить на блакитних екранах, видає якісь касети, штурмує хіт-паради... А ЕДЕМ просто довбають свої залізні, рясно політі потом струни і роблять це зі спокійним усвідомленням того, що одного чудового дня усе кардинально зміниться. Металевий Фенікс повстане з попелу і підніме свої сяючі крила до сонця.

А що за плечима ЕДЕМУ? Стрімкий злет разом з армadoю інших команд у середині 80-х. Напівскандальні підвальні вилазки у «Більшовику» — київській рок-кузні, де двох-трьох концертів вистачи-

ло, щоб усі переконалися — ЕДЕМ — то номер один. І крапка. Бо решта мала шанс відвойовувати інші місця під сонцем.

Рудий, як апельсин, Юра Федоритенко, з зятятістю майстра працюючий Семен Римар, завзяті Вадик Вирвальський та Ігор Шилін, звичайно ж, сам Лук`ян — Віктор Лук`янов з громоподібним басом — усі вони знали секрет еліксиру енергії та драйву. ЕДЕМ одразу стрибнув на хеві-олімп. Невипадково московська КОРОЗІЯ МЕТАЛУ свої перші у Києві концерти відлабала саме з ними. Концертний альянс КОРОЗІЯ-ЕДЕМ перманентно існував років десять. Це були гастролі «залізного маршу», який час від часу прокочувався з півночі на південь колишнього СРСР. Гастролю не були безхмарними, оскільки шеф КОРОЗІЇ Павук комплексував з приводу професійних якостей ЕДЕМУ, поряд з ним КОРОЗІЯ мала вигляд лялькового театру з запозиченими із фільмів жахів вурдалаками, труною та скелетами. Інтуїтивно компенсуючи нестачу музики буфонадою, КОРОЗІЯ якраз і виїхала на «страшилках». Тим часом ЕДЕМ все глибше занурювався у лабіринти Гри, доводячи свій саунд до абсолютної досконалості. Дуже рідко вони позували на публіці. Власне, культ ЕДЕМУ спирається виключно на її Величність Музику.

Але удари долі один за одним рубали під корінь. Обидва — два дуже сильних музиканти — Юрій Федоритенко (лідер-гітара) та Семен Римар (ударні інструменти) залишають ЕДЕМ і від'їждять з Києва. Кожний — свого часу. Але в обох випадках ця обставина працювала не на користь ЕДЕМУ. Новий склад, нові розкладки та орієнтири. Інструментальний на початку кар'єри ЕДЕМ був підживлений голосом вокалюги від Бога — Сергія Лосика. Пізніше Сергій піде до групи КРАСНАЯ ПЛОЩАДЬ Всеволода Татаренка, але його перебування в гурті було надзвичайно плідним — один за одним вийшли аудіоальбоми «Баласт» (1987), «Час безумців» (1988).

Певно, біографія гурту мала б зовсім інший вигляд, аби постійно команду не опікував Богдан Кухарський. Навряд чи у Києві можна знайти іншу людину, яка ідеально визвучувала живі команди важких команд. Цією людиною якраз і є Богдан. Якось ми разом відслухали студійний альбом. Напрочуд актуальний. Ніякого павутиння, пилу часу. Звучить так, ніби вчора записаний. Невідомо, як звучала б «Голгофа», якби записувала альбом якась інша людина... Лідер-вокал на стрічці належить горлянци Ігора Шиліна, який чудово впорався з новим ампула. А на календаріку світився вже 90 рік.

Наступна п'ятирічка пройшла для гурту під знаком кадрових змін і пошуку нового свіжого саунду. Не дивно, що з'явилися виразні елементи фанку — важкого й гнучкого водночас, а ще повіяло гранжем.

Свіжа кров? Так, драмер Ярослав Кравченко-Ярик та Іван Рибак (вокал), як представники більш молодішої треш-генерації не могли

не вплинути на розвиток ідей ЕДЕМУ. Андрій Антоненко (гітара, вокал) і, власне, сам Лук`ян — ці зубри жанру складають потужний підмурок саунду.

Усі разом — то сім`я, а не просто гурт однодумців. Разом проводять дозвілля, одне слово, колективна форма творення є типовою. Вони дуже пристрасно ставляться до нового матеріалу. Записані раніше на студії «Артіма» чотири композиції — лише своєрідне інтро до глобальної речі під назвою «Боротьба без правил». Музичні орієнтири нинішнього ЕДЕМУ — то Пантера, Байохазад, Мешін Хед, Генрі Ролінс. Мені здається, що на стилістику «Боротьби» вплинули такі стовпи, як ПЕРЛ ДЖЕМ та САУНДГАРДЕН. А постійний реповий діалог Антона з Іваном — то, взагалі, суто фірмова фішка, яка вкрай динамізує подачу й провокує зворотній вибух емоцій. Стосовно змісту нового альбому — Андрій Антоненко:

— Тут немає нічого з голови. Усе з життя, яке містить і нервові струси, і різні негативні враження. Ось як виникла пісня «Я — злий». Якимось я запізнався та впіймав машину. Іду. Аж тут на перехресті бачу старих бабусь-пенсіонерок, які мують іномарки. Ось це мене просто вирубило до нестями. Не можна цього терпіти. Або пісня «Мої сні» — про жахи психічно неврівноваженої людини. Трохи змінили композицію «Бармаглот», яка теж увійшла до цього альбому.

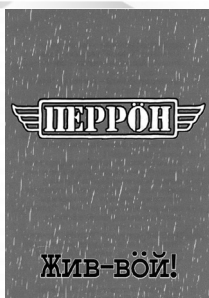
Що ж, металевий Фенікс, гордовиті крила якого не раз були спалені у вогні буденщини, зараз знову підвів крила. Однак, на Фенікса чекали дивовижні трансформації. Внаслідок міцної дружби з хіп-хоповою формацією ДРАГЗ виник новий гібрид D.A.Z.MACHINE. Ідея поєднання хіп-хопу і трешу була модною на той час і, ясна річ, сподобалася багатьом. Нова група записала дебютний альбом з «розкішною» назвою «Greatest Hits». На цьому історія славетного ЕДЕМУ завершується, і розпочинається зовсім інша історія.

ПЕРРОН

Хрещеними батьками рідного пролетарського хард-року були: слюсар найвищої кваліфікації Олександр Потьомкін, кравець верхнього чоловічого одягу Олександр Веселов (ще й багатодітний батько) та їхні молодші колеги — робітник Будинку моделей Олександр Леусенко та інженер і диск-жокей Юліан Зарембовський. Місце народження героїчної капели — будинок культури «Точелектроприлад». Вони зібралися в січні 88-го року, а в березні вже на повний зріст нарізали свій жорсткий ритм-блюз в київському рок-клубі. В серпні ПЕРРОН відвідав «Рок-н-рол таврійський» — відомий тоді всеукраїнський фестиваль у Новій Каховці. Там групу нагородили за найкращі тексти. До речі: на відміну від багатьох «пафосних» хардовиків, чиї тексти мали надзвичайно помпезний вигляд, Потьомкін писав прості, зрозумілі і дошкульні тексти, які ідеально підганялись під прості і драйвові гітарні рифи. ПЕРРОН уклав угоду з київським обласним молодіжним центром і почав обкатувати програму в Ірпіні, Вишгороді, Макарові, Борисполі. Далі — більше. Набувши сценічного досвіду, вони їдуть з сольними концертами в Донецьк, Дніпропетровськ, Кривий Ріг, Суми тощо. Таким чином ПЕРРОН стів однією з небагатьох команд, які не маючи жодного студійного альбому, кліпів і «промоушена», досягли реальної популярності виключно живими концертами. Щоправда, увесь час працював «свічковий заводик», де штампувалася симпатична атрибутика: значки, плакати, футболки з символікою ПЕРРОНУ. Усе це йшло «на ура» і діти були щасливі. У грудні 1989 року з'явився перший альбом ПЕРРОНУ, записаний без будь-яких фокусів і студійної алхімії в стінах БЗЗ. Вони просто зіграли концерт, який ліг на плівку. Звісно ж, там були усі «перронівські» хіти: «Лаврентіївна», «Рекет», «Поховальне бюро», «Бугі», «Невдаха». Аль-

бом видала студія «Фонограф». Завдяки студії і особисто Олександрові Рудяченку та Сергію Жданову група ПЕРРОН представляла Україну в Кракові — на фестивалі «Дикі поля» (разом з ЕР.ДЖАЗОМ, ТАБУЛОЮ РАСОЮ та групою ГОДЗАДВА). Олександр Потьомкін написав музику, а ПЕРРОН усе те зіграв у виставі-перфоменсі режисера з Кракова Анжея Садовського «Франкейнштейн», прем'єра якої відбулася безпосередньо під стінами Замку Річарда на Андріївському узвозі. Визначною для ПЕРРОНУ і ЗРУЙНОВАНИХ БАРИКАД була гастрольна поїздка до Канади. Її організував Олександр Рудяченко, який на той час (1990) поїхав попрацювати у Торонто. То була серія клубних концертів, при тому ставка робилася не на діаспорну публіку, а на звичайну-змішану. ПЕРРОН і БАРИКАДИ потрапили тоді в живі ефіри провідних музичних радіо- і теле-каналів.

У серпні 1990-го з'явився другий альбом «Броненосець Потьомкін», який майже повністю складався з пісень про кохання, але у «перронівсько»-брутальному розумінні слова. «Лягай», «Наша любов», «Я маю жінку», «Перша ніч», «Пиво блюз»: ці та інші вулканічні вибухи пристрасті на той час домінували в репертуарі групи.

Далі стало гірше з концертами. І не лише для ПЕРРОНУ. Поступово минула ейфорія, ентузіазм дедалі стикався з бюрократизмом, а класний басист Олександр Леусенко (Леус) виїхав з сім'єю за океан. Його місце деякий час посідав Андрій Антоненко (ЕДЕМ). Потім були інші басисти. Але тандем Потьомкін-Сан Санич залишався стабільним. У 1996-му ПЕРРОН разом з іншими групами об'їздили чимало міст в турі «Дні надії»-96. Повернення до активного концертування зафіксував альбом «Жив-вой!», який записано на студії «Артіма», і також живцем. Це — попури із старих пісень групи, зроблених по-новому. Серед нових привертають увагу «Мавки» та «Американець» — чудові замальовки з натури. Нині Потьомкін працює звукорежисером поп-групи ІГРАШКИ і іноді записує власні пісні — самотужки, але якісно. Цікаво, як би це зіграв ПЕРРОН...

*Олександр
Рудяченко
та Сергій Жданов
на фестивалі
«Дикі поля»*

РАББОТА ХО

РАББОТА ХО
«Гадкие лебеди»
«J.R.C», 2001

Київську групу РАББОТА ХО завжди асоціювали з найрадикальнішою гілкою рок-авангарду. Уся історія групи — це нескінченні експерименти з фактурою звучання і текстами. РАББОТА ХО в особі її лідера Сергія Поповича і кількох музикантів завжди були «білою вороною» серед собі подібних. Навіть в ті — вже далекі вісімдесяті, коли Попович і Юрій Михайличенко утворили ВАВИЛОН і досить вдало вписувалися в різні «молодіжні перехрестя» і «рок-діалоги», вони були надто іншими. Насамперед — через тексти Поповича та їхню надмірно-експресивну подачу. Сьогодні ВАВИЛОН визначили б як «модний гітарний рок», а обидва, записані у 1987 та 1998 роках альбоми, містили доволі мелодійні пісні. Тож «Скуйовджене дерево» та «Потенція» ще отримають достойну оцінку. Власне, РАББОТА ХО — це назва, яку придумав Попович після виходу Юри Михайличенка зі складу ВАВИЛОНА. У лютому 88-го Кость Довженко (ударні), Ігор Грановський (клавішні) та Сергій Попович (вокал, гітара) обрали собі за символ образ працюючої мурахи. Перша програма мала назву «Фельдфебельський романс», її фрагменти звучали під час різних «рок-артілівських» акцій. Одноіменна пісня довго трималася в кращій «десятці» «Фонографа», а група вдало відіграла разом з ВВ у Вільнюсі в 1988 році на міжнародному фестивалі «Літуаніка». Потім було ще декілька «безхмарних» акцій, організованих «Рок-артіллю», поїздки у Росію, зокрема у Владивосток, де РАББОТУ ХО

розігрівала місцева група МУМІЙ ТРОЛЬ. Забігаючи вперед, варто повідомити, що кілька років назад, коли Андрій Бурлаков узявся по-справжньому за МУМІЙ ТРОЛЬ, Сергій Попович отримав від нього пропозицію попрацювати з Лагутенком як аранжувальник і гітарист. Попович відмовився. Просто на той момент він мав стабільну посаду концертного звукорежисера в групі ВВ. Стосовно історії РАББОТИ ХО, її можна окреслити як низку перманентних спроб якісно записатися та нескінченний пошук оптимального складу для концертних виступів. Після розпаду «Рок-артілі» усе це було дуже складно робити самотійно, тому тривалий час РАББОТА ХО існувала виключно як студійний проект. Несподівано в 2001 році з'явився альбом РАББОТИ ХО «Репетиція без оркестру». Це — живі записи групи під час виступу в клубі «Барви». Попри локальність і химерність тодішньої імпрези, музичний матеріал виявився цілком самодостатнім і, як не дивно, досьгодні не втратив актуальності. Очевидно, ця обставина подвинула Поповича разом з продюсером диска Михайлом Друченком видати альбом, який дійсно адресовано найбільш послідовним прихильникам альтернативної рок-музики. Характерний для РАББОТИ ХО похмуро-депресивний саунд разом з відповідними текстами знову занурить нас в атмосферу напружених прозрінь свого ALTER EGO. Альбом ідеально реконструює той час, той звук і ті настрої. Але, як відомо, не можна вдруге увійти в одну річку і, мабуть, РАББОТА ХО, як явище, вже належить історії. А Сергій Попович, який переїхав до міста-героя Нью-Йорка, час від часу ставитиме на CD-плеєр свій власний незбагнений витвір під назвою РАББОТА ХО і знову повертатиметься в той час, в ті звуки і в ті само настрої...

Сергій Попович

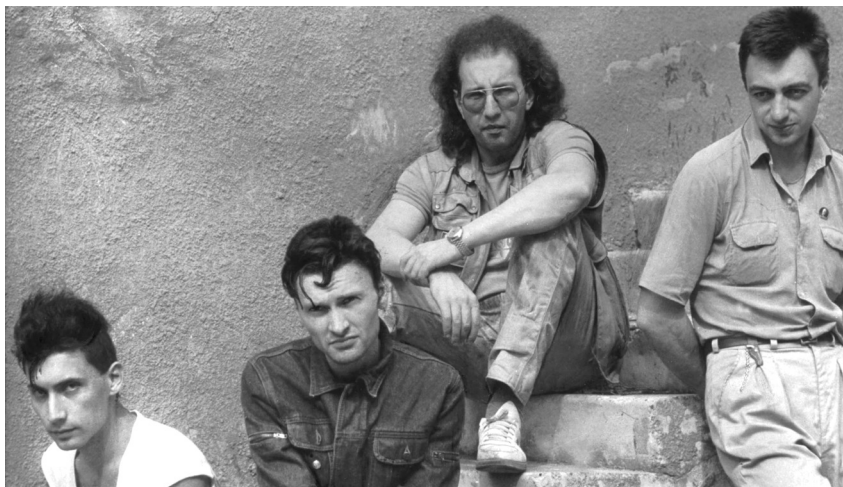

Костя
Довженко

Ігор Грановський

КОЛЕЗЬКИЙ АСЕСОР

КОЛЕЗЬКИЙ АСЕСОР? Почекайте... Це ті, що бентежили і шокували не лише найекстравагантнішим на той час прикиданням (1987-1990 р.р.), але й карколомними звуковими конструкціями і несподіваним гротеском, який нагадував контрольоване божевілья. Це ті, що на концертах дуже гидко звучали, але викликали шквал емоцій по той бік сцени... Це ті, що записали силу-силенну матеріалу, який не видано й дотепер. Так, це він — покійний КОЛЕЗЬКИЙ АСЕСОР. Покійний? «Чутки про мою смерть, дещо перебільшені» — слідом за класиком весело говорить в трубку «головний асесор» країни, алхімік звуку пан Василь Гойденко. Як може померти таке видатне явище, коли він — Василь — спокійно накопичує матеріал для нового релізу з гордовитою назвою «Колезький асесор», а паралельно готує концертну програму?

Востаннє я бачив «асесорів» на ефемерному фестивалі «Чорна Рада» в 1990 році в компанії з групами ВІЙ, ІВАНОВ ДАУН, ЗВУКИ МУ, АПРЕЛЬСЬКИЙ МАРШ та іншими. Це було одне з останніх «втілень» АСЕСОРА з довгими соло на віолончелі (Тамара Мазур) і новим гітаристом Вадимом Югриновим. Не вразило. Кудись подівся драйв, група звучала так, ніби хтось відкачав енергію. Я заплющив очі і згадав 1987 рік, Будинок художника і перший вихід «асесорів» на фестивалі «Рок-діалог». Тоді здалося, що вони експериментують прямо на сцені — відповідно ніхто нічого не зрозумів. Тоді була мода писати музикантам записки, в паузах між номерами вони давали відповіді. Діалог із залом «асесора» Василя Гойденка звівся до коротких реплік з боку останнього. На запитання «Чому ви не граєте як СПЕЙС?» — зал почув відповідь «Ми не маємо лазерів». Такими ж були відносини з мас-

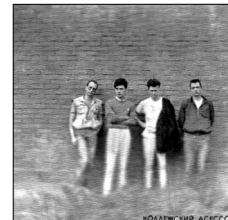
медіа: суцільні нестикування і непорозуміння через цілковиту заплутаність естетичної позиції музикантів, зокрема її фронтмена, першим сценічним костюмом якого була натуральна піжама. Інколи здавалося, що ідей у Василя було значно більше, аніж можливостей музичного втілення. Ротація стилів і «кадрів» у рамках одного проекту мала вигляд «бігу з перешкодами»: вперед, вперед і тільки вперед...

У 1989 році з'явився цікавий документ під назвою «Некролог», написаний Василем Гойденком в типовій для нього іронічній манері, який змальовує коротку, але яскраву біографію колективу (ще живого на той час). У місті Києві зустрілися троє: Києвцев, Гойденко, Бутузов. Тринтет вони назвали за першими літерами своїх прізвищ. Від музики тринтету віяло зіткненням фрагментарного мажору з паралельним мінором...

Але немає про-рока в своїй вітчизні. Тринтет зазнав переслідувань та гонінь. Творчість тринтету того періоду неможливо охарактеризувати одним словом — то був великий пошук. В одному об'єкті злилися примітивізм, сюрреалізм та абстракціонізм нашої епохи. У повільному балансуванні свідомості у той чи інший бік завжди перемігав колективний розум. Починаючи нову епоху створенням альбому «Асоціативна акція», музиканти ствердили передову ідею пізнання світу через субстанцію тварин і птахів, волелюбних мурах і жаб. Але ставлення до сексу залишилося усе тим самим — структурно-асоціативний аналіз. Альбом «Асоціативна акція» завантажений авангардом і брехливою іронією, фрагментарним відчуттям вільної Англії. Від цього група звільнилася у 1985 році, змінивши чутливий авангард на прямолінійний сюрреалізм...

Після ще кількох пасажів на вільну тему Василь видає повну магнітографію: «Туз» (1985), «Всенародне горе» (1986), «Джаз віників» (1986), «Пасивні шамани» (1987), «Активні шамани» (1987), «Капітуляція» (1987), «В.С.С.И.К.И.» (1988), «Військова музика» (1988), «Кол.АС.» (1989).

Найбільш продуктивними для «асесорів» були 1987-1989 роки. Гарну рекламу музикантам зробив тоді Артемій Троїцький, який визначив АСЕСОРА як найвартісніше мистецьке явище на радянській рок-сцені. Він же продюсував альбом, який записувався у Москві і був названий «Ядівод боїться Землю» (виданий у свій час студією «Фонограф»). Але ні в Москві, ні на Заході матеріал так і не вийшов. Шкода. Тим часом події розгорталися так. Група успішно виступила в Глазго на фестивалі «Нью-Бегіннінгз», потім проїхалися по польських клубах — з легкої руки Володимира Наконечного (шефа аудіофірми «Кока»). До речі: у Глазго «асесори» знайшли спільну мову з продюсером Пітером Дженнером, тим самим, який продюсував перші альбоми PINK FLOYD, потім працював з CLASH, а ще пізніше опікав Білі Брега. Тоді йшлося про видання КОЛЕЗЬКОГО АСЕСОРА на британському лейблі

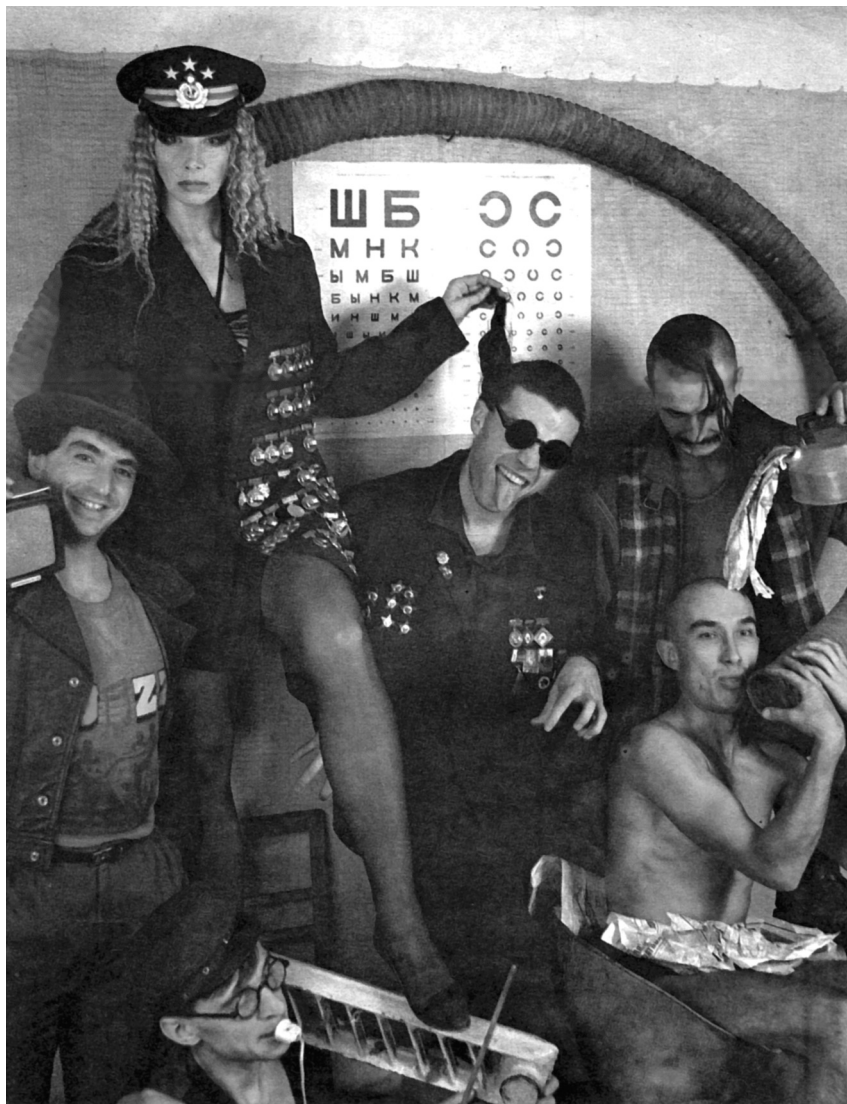
КОЛЕЗЬКИЙ
АСЕСОР
«Колезький асесор»
«Гоголь 1», 2000

портрети в інтер'єрі

«11 меридіанів». А матеріал талліннської групи НЕ ЖДАЛИ мав з'явитися на лейблі «Рекомендед рекордз». Окрім Дженера, музикою і ідеями «асесорів» зацікавився науковець-аспірант університету Нік Глоссоп, який зібрався писати... дисертацію про київських самородків. У Глазго АЕСОП і НЕ ЖДАЛИ виступали разом з АГАТОЮ КРІСТІ, яку там не помітили...

Взимку 1990 року у межах епохального фестивалю «Йолки-палки-90» КОЛЕЗЬКИЙ АЕСОП своїм виступом відкривав альтернативний блок, пізніше в статусі гранда андеграунда зіграв на фестивалі «Повний гудбай-1». У квітні 90-го перестав існувати класичний склад: Гліб Бутузов досить оперативно створив свій проект ГОДЗАДВА, а Олександр Києвцев почав грати в групі ПЛАСТИЛИНОВИЙ НЕГР ФОРЕВЕР. Барабанщик Олексій Ринденко та Василь Гойденко залишилися удвох. Після непевних спроб освіжити склад, які ми спостерігали на «Чорній Раді», Василь і Олексій занурилися в іншу площину — театральну. Було створено музику для вистави «Антигона», написано дві опери. По лінії міжнародних театральних відносин Василь виїхав до Австрії. Жив у місті Браунау і писав музику для театру «ГУГ». Австрійці ставили Платонова. Виставу «Кузьма» озвучував Василь Гойденко. І виступав. На різних майданчиках і в різних музичних тусовках. Разом з чотирма австрійськими музикантами записав альбом «Сибір електрична». На різні театральні імпрези він вибирався разом з Олексієм Ринденком, своїм нерозлучним другом. У 1997-му, в травні, у місті Рівному відбувався фестиваль духової музики «Сурми». Василь заздалегідь надіслав п'ять партитур, серед них — марші і гімн. Журі визнало його твори одними з кращих; він посів третє місце.

Нині вони з Олексієм готують концертну програму, закінчують зведення альбому. Для живих виступів задіяно нових музикантів. Поки що важко це уявити, але сумнівів не викликає лише одне: магічна аббревіатура КОЛЕЗЬКОГО АЕСОПА знову викличе духів дерзновенного пошуку.

КВАРТИРА 50

КВАРТИРА 50 — пропаще місце. Це відомо. А мешканці її — народ веселий. Химерні пригоди у кублі зла? Прекрасно! Сюрреалістичні вибрики на сцені, театралізована шокотерапія із звуковим пресингом? Чудово. Лідер формації Олег Верницький зізнався

Шоу-вумен
Вікторія Верницька

мені, що не любить хард-року. Хоча КВАРТИРА сповідувала його протягом 1986-1988 років і давала фору багатьом представникам жанру... Олег завжди прагнув чогось іншого, прагнув звести різну музику — від фольку й попси до арт-року й панку. КВАРТИРА 50 на сцені мала виглядати як дотепне шоу — яскраве і оригінальне. Та не одразу вдалося це здійснити.

«Дебют-86». Перший повноцінний рок-фестиваль у Києві на початку так званої «гласності». Перший вихід КВАРТИРИ у світ із кумедними текстами та неадекватним хардовим супроводом. Уже тоді Олег наявно продемонстрував власний потяг до витівок: він стягнув штани, під якими виявилися ще одні...

Активну концертну діяльність КВАРТИРА почала у квітні 1987 року. За місяць вони дали 13 концертів і примусили усіх говорити про себе. Тодішній склад групи був таким: лідер-гітара — Сергій Степенко, барабани — Олександр Комісаренко, бас-гітара — Олексій Дундуков. Фундаторами групи вважали Віктора Щекотуна (гітара) та, звісно, Олега Верницького, чий сильний голос з істеричними нотками різав вуха, мов електропила «Дружба».

КВАРТИРА 50 була однією з перших у Києві груп, що записали студійний касетний альбом (звукорежисер Антон Коцар). У серпні 1987 року касета «Швидка допомога» розійшлася і осіла у фонотеках прихильників київського рок-н-ролу.

20 вересня 1988 року загинув у автокатастрофі басист Олексій Дундуков. 1 жовтня концертом пам'яті музиканта відкрив свій останній сезон Київський рок-клуб. Відтоді почався новий етап у житті КВАРТИРИ 50.

І почався він з появою у групі чарівної Вікторії Верницької. На фестивалі «Міс Рок-88» КВАРТИРА 50 здобула приз акредитованих журналістів «Міс Рок-фото-88». Стиль групи набуває виразного поп-панківського відтінку, а вкрай еротизоване шоу шокувало і захоплювало публіку водночас.

У грудні того ж 1988 року команда на студії «О.П.Д.» (звукорежисер Юрій Щелковський) здійснює запис другого альбому, цього разу дійсно концептуального — під назвою «Голосуйте за Мітель-Шнауцера».

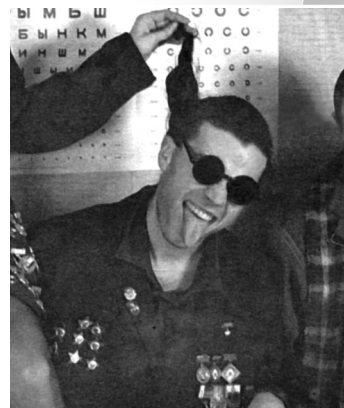
А потім був всеукраїнський фестиваль популярної музики «Червона Рута». Жовто-блакитна тусовка зі Львова впродовж всього виступу припанковані КВАРТИРИ кричала «Геть!». Дійсно, не співпав епатуючий імідж «квартирантів» із рештою героїко-визвольних фестивалів сюжетів. Та що вдієш — КВАРТИРА 50 була такою, якою вона є насправді... Зате інтерес з боку теле-журналістів з братньою Польщею виявився аж надто нав'язливим: КВАРТИРУ мало не рознесли по цеглині!

Втім, головна проблема залишилася. Відсутність пристойної ба-

зи, відсутність бодай-якої роботи, відсутність будь-яких перспектив. Усе це гнітило, давило і вичавлювало з музикантів залишки надії.

І раптом надійшло запрошення з Італії. Римська Мерія офіційно ангажувала КВАРТИРУ 50 на Всесвітній Карнавал у Венеції, що мав відбутися у березні 1990 року. Але вони не встигли оформити документи. Якби встигли, то грали б в одній компанії з PINK FLOYDom, GENESIS, AC/DC. Щоправда, італійські імпресаріо не задоволилися і надіслали ще декілька запрошень. Словом, КВАРТИРА 50 врешті-врешт «вписалася» в європейський Парад вуличних театрів. Якщо ви знаєте КВАРТИРУ, то, напевно, вас не здивує той факт, що концерт почався одразу після приземлення авіалайнера у Будапешті. І вже не припинився. Дорога була довгою. На трасі Будапешт-Югославія-Італія ще й досі добре пам'ятають «квартирантів». Сейшен просто неба — найулюбленіший коник киян, яким не звикати працювати «на капелюха». Десь там біля потягу, коли КВАРТИРА давала чергове шоу перед вїздом до Італії, професійним оком їх розгледів менеджер югославської фірми «Арт едженсі». Контракт був швиденьким і не менш професійним. Отже, КВАРТИРА 50 залишилась в Югославії. Надовго. Але дивним є те, що формація безболісно розкололась на дві частини: виникло тріо БАРДАК (Олександр Комісаренко — ударні, Артур Азаркевич — клавішні, Віталій Космач — бас) і ФЛЕТ ФІОРТІ (класичне тріо «Верницький-Верницька-Щекотун» та новий гітарист Сергій Никонов). ФЛЕТ ФІОРТІ грає український фольк, аранжований у стилі класичного поп-панку, а ось тріо БАРДАК тримається рок-н-рольного напрямку. Обидві команди були досить популярні у Словенії. В Люблянні їх впізнавали на вулицях: вони надзвичайно вдало виступили у різдвяній програмі телебачення Словенії.

Отже, музика киян з таким до щему рідним репертуаром знайшла попит не вдома, а далеко від нього. Абсолютно типова ситуація. Україна, і, зокрема, Київ — невичерпне джерело і завжди високий рівень культурної еміграції. Згадаймо імена десятків, сотень талановитих музикантів, які подалися світ за очі у пошуках роботи. Усі досягли визнання, усі «при справі». А вдома в Україні хтось помітив втрату? Тихо...

*Шоу-мен
Олег Верницький*

ВІЙ

Вій — це демонічна істота, яка має вигляд старого діда з величезними бровами. Своє ймення отримав через довгі густі вій, що сягали долу. Погляд його може вбити людину, від нього хати провалюються під землю, а на тих місцях виникають озера чи проваля. Але від згубної сили його погляду рятує те, що Вій нічого не бачить крізь густі вій... Культовий київський клуб «Остання барикада» не провалився під асфальт, та й під час концерту-презентації альбому групи ВІЙ ніхто, здається, не загинув. Натомість маса людей зачаровано підспівувала в «Очах відьми», «Польоті коршака», «Різдвяній баладі» і інших речах, які написані років 10-12 тому Дмитром Добрим Вечором для власної групи ВІЙ, що успадкувала найкращі ідеї БОНИТИ БАЙДИ — формації, створеної двома дуже яскравими, як нині кажуть «знаковими», персонажами київського рок-андеграунда Віктором Недоступом і Дмитром Добрим Вечором. Ідея, а точніше — музична естетика БОНИТИ, а згодом ВІЯ полягала у використанні найпотаємніших струн української душі, фольклору, густо замішаному на язичницьких культах. Не йдеться про примітивний епатаж, який свого часу активно експлуатували металеві групи на рівні бутафорії. Мова про значно глибші речі, генетично успадковані від пращурів. Це все одно як квіти папороті, що квітне лише раз серед купальської ночі. Здається, Дмитро відшукав свою квітку — мелодії «Змії», «Туману», «Алілуйі» не відгукуються хіба що в душі глухого. Насправді, в альбомі «Чорна рілля», який презентувався того вечора, йдеться про історію людства, що починається з «Передчуття катаклізму», а закінчується «Алілуєю». Дмитро стверджує, що всі його пісні — це картинки з буття духу людського, а ще — віддзеркалення його уяв-

лень про українську демонологію та недосліджені паранормальні прояви людської психіки. Усе так складно, а водночас — просто. Начебто простий екстатично монотонний ритм, який спочатку магнетизує, а потім поволі затягує як водограй — на самісіньке дно підсвідомості. Слова пісень прості до болю, але єдино можливі. Вербальна кристалізація текстів Доброго Вечора настільки довершена, що років через... надцять вони звучатимуть як народні. Згадайте «Червону Руту» Івасюка, інші пісні, що фактично отримали статус народних, які масово інтерпретуються за кожним склом. Треба було бачити Салмана Салманова — колишнього перкусиста ВІА, який самотньо сидів за столиком під час концерту з закритими очима. Він легенько похитувався ніби в трансі. Він згадував. Згадував усі стежки-доріжки, пройдені-прожиті разом з ВІЕМ — групою дуже непростой долі. Влітку 1993 року, після впевненої перемоги групи на фестивалі «Червона Рута» трагічно загинув барабанщик Дмитро Підлуський. Його вбивць не знайшли. Дмитра вважали на той час одним з кращих рок-музикантів і він охоче співпрацював з іншими формаціями. То була жахлива втрата для групи. Власне, альбом «Чорна рілля» присвячено його пам'яті.

Якось я спробував з'ясувати головне, а саме: звідки йде стиль ВІА з його екстатичним і гіпнотичним станом, магією текстів, звідки та цілковита неподібність до звучання відомого кола груп тощо. Ось що розповів Дмитро: — Я завжди знав як саме не треба нам звучати. Йшов від зворотнього. Спирався на інтуїцію. Заготовки майбутніх пісень розбиралися на репетиціях усіма музикантами, адже аранжування — процес колективний. А тексти, як правило, виникали в останню чергу і вимагали найбільшого напруження усіх душевних сил. Я, наприклад, завжди знав, що в українських текстах неорганічно сприймаються неологізми, типу «перфорація» чи щось подібне. Існує досить поширена точка зору, що ми захоплюємося містицизмом. Це не так. Присутня магія, це — правда. Але магія як загадкова складова людської психіки присутня в багатьох речах. Кохання — це теж магія. Народна демонологія — це концентрат магічного досвіду нації. Тому це теж цікаво. Я давно збираю казки і не тільки українські. Слухаю багато етнічної музики — народної музики з різних матеріалів. Стосовно сюжетів пісень — вони виникають спонтанно. Коли беру папір і ручку, я ще не знаю про що буде та чи інша пісня. Ми якось мали спільну репетиційну базу з групою ВАЯНГ. Їхня піаністка Іра любила таку приповідку: «Баба з воза — кобила в курсі дела». Я пригадав її, коли писав пісню «Як летіли бугаї». Там такий початок: «Баба їхала на возі, повертала від куми. Раптом небом полетіли здоровенні бугаї...».

Так само стихійно, як і в пісні, виник альбом групи — перший реліз, який тривалий час залишався одним-єдиним. На початку 90-х

Дмитро Добрий Вечір

Лірник Сашко

портрети в інтер'єрі

ВІЯ
«Чорна рілля»
«Арт-Велес», 2001

ВІЯ дуже активно концертував — Дмитро з особливим теплом пригадує міжнародний концертний тур лауреатів «Червоної Руті» країнами Європи. У перервах між поїздками вони отримували так звані наряди на звукозапис в студії БЗЗ. Їх виписували редактори Українського радіо і ТБ Олег Горський, Ірина Бондаренко, Світлана Растригіна та інші. Назбиралося з десятків пісень. Про це довідався власник варшавської аудіокомпанії «Кока» Володимир Наконечний. На той час він вже видав ЖАБУ В ДИРИЖАБЛІ, ФОА-ХОКУ, КОЛЕЗЬКОГО АСЕСО-РА. Отож вперше ВІЯ з'явився на касетах в Польщі. Цікаво, що протягом місяця окремі пісні ВІЯ посідали друге місце на Варшавській радіостанції — разом з англійською групою MARILLION. Потім з'явився український реліз, виданий фірмою «Гарба». Тоді й виникла назва — «Чорна рілля». Класичний склад групи: Дмитро Добрий Вечір (вокал, бас-гітара); Ігор Лемешко-Хірург (гітара); Олег Козлов-Льотчик (гітара); Салман Салманов Мамед-Огли (перкусія); Дмитро Підзузький (ударні інструменти). В останні роки до ВІЯ приєдналися сестра Дмитра Леся та Олександр Власюк — лірник Сашко.

Того вечора в «Останній барикаді» звучали й нові речі. Було враження, що група в реальному часі переходила Рубікон між творчістю і життям днів минулих і образами майбуття, яке ще не досить чітко, але цілком достовірне. «Вогняне коло», «Лист додому», «Не дала земля», «Хата скраю села» та інші твори настільки точно акумулюють усі наші буденно-газетні тривоги, що виникає бажання одразу прослухати їх знову, аби виловити усі нюанси та підтексти. Щодо останніх, тут Добрий Вечір є майстром екстра-класу. Нещодавно група закінчила запис нового матеріалу в студії «Аркадія». Напевно, то буде бомба. Звісно ж, уповільненої дії. Робоча назва альбому — «Колискові для лялькових немовлят».

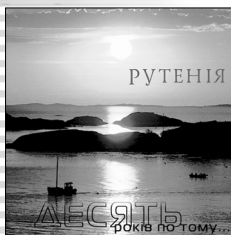

Наприкінці 80-х, коли визривала політична опозиція, коли, здавалося, уся Україна прагнула свободи, славне студентство породило дивне явище під назвою РУТЕНІЯ. В стінах держуніверситету існував загострений попит на «свою музику», інтелектуальний і вільнодумний потенціал якої мав би перевищувати тамтешні стандарти масової культури. За формою це мав би бути рафінований гібрид «бардизму», або авторської пісні та рок-н-ролу. За складом такий проєкт мав би бути максимально зручним і мобільним, а точніше — універсальним, коли зменшення або збільшення кількості учасників не шкодить змістові пісень, а лише ситуативно відображає виступи в тому чи іншому місці. Мінімальний модуль — «червона кімната» на одному з поверхів «общаги», максимальний — Палац спорту або Майдан.

У 1989 році студенти університету Кость Єрофєєв та Анатолій Сухий створили проєкт, який згодом переріс у квінтет РУТЕНІЯ. Треба зрозуміти, що перші обидві пісні були «квітами бунту», які сходили з божевільної коловерті нічних посиденьок, портвейну, демонстрацій, іспитів, мандрівок, бійок, самвидаву, рок-н-ролу, сексуальних пригод, прозрінь і розчарувань. Так з`явився перший «підвальний»

РУТЕНІЯ

портрети в інтер'єрі

РУТЕНІЯ
«Десять років
по тому»
«Темпора», 2001

альбом «Україна сучасна». В межах дозволеного, що являв собою чистої води студентський стиль, приправлений пародіями і злою сатирою. Саморобні касети переписувалися і розліталися миттєво. Пісні Сухого стають відомими, їх співають в «общагах» і розбирають «на цитати». Наступний склад РУТЕНІЇ (Єрофєєв-Сухий-Смаженко-Лук`яненко-Салман) записує альбом «Перехрещені вогнем», який в більш-менш цивільний спосіб тиражується, який можна купити на касетних розкладках. Незважаючи на постійні зміни складу, кожна нова формація РУТЕНІЇ поповнюється все досвідченішими музикантами. Третій реліз вже записують Роман Суржа і Дмитро Підлузький (обидва з РОК-ТРІО) та Ігор Давидянц (ТАБУЛА РАСА). Цей альбом отримав назву «Вулиці рожевого міста». Вперше пісні Сухого ретельно аранжовані, мають досить вишуканий, сказати б «акварельний

клімат» і містять чудову лірику — таку, яка «бере за душу». «Вулиці рожевого міста» видала на касетах аудіокомпанія «Гарба» у 1994 році. Невдовзі цей альбом став бестселером і витримав кілька видань. На початку 90-х РУТЕНІЯ досить активно концертувала, зняла відеокліп на пісню «Неопалима купина», записала саундтрек до фільму «Цвітіння кульбаби».

Після розпаду РУТЕНІЇ Анатолій Сухий деякий час продовжував виступати в режимі соло-артиста, але не полишав думки відновити склад. Йому це вдалося в другій половині 90-х. До складу увійшли Валерій Косенюк (гітара, нині — ЕСПЕРАНЦА), Влад Возняк (бас-гітара), Олександр Комісаренко (ударні інструменти) та, ясна річ, Анатолій Сухий (вокал, гітара). Цього разу група грала міцний ритм-блюз майже в чистому вигляді, зберігаючи при тому увесь шарм лірики Сухого і стиль подання текстів. Квартет радо вписується в усі можливі на той час клубні тусівки, дає сольні концерти, але, як не прикро, в матеріальному плані ледь-ледь животіє. Мінімальним коштом Сухий і друзі з першого заходу в студії «Столиця» фіксують новий матеріал, який згодом з`явився під назвою «Провінційний джаз». Це — чудовий живий альбом, половина пісень з якого потрапила в різні збірки, зокрема «Леді рок-н-рол» та «Провінційний джаз» — до «Антології української рок-музики». На жаль, і ця реінкарнація РУТЕНІЇ не виявилася тривалою. Через

відсутність чітких перспектив або бодай стабільних концертів музиканти покинули Сухого. Втім, разом з Кирилом Галенком, своїм давнім приятелем, він почав формувати матеріал в умовах досить пристойної домашньої студії. Час від часу Сухий і Галенко відважуються на концертні виступи. Один з них презентував збірку старої РУТЕНІЇ під назвою «Десять років по тому», яку видала на компактах фірма «Темпора». Нині друзі намагаються видати нові пісні, над якими вони «чаклували» останні півтора-два роки.

К. Єрофєєв

С. Салманов

ВОПЛІ ВІДОПЛЯСОВА

**Лягає день.
Він віддає свої надії ночі...**

Після миттєвої паузи, яку завжди артистично витримує Олег Скрипка, — зал (клуб, Палац спорту, стадіон тощо) вибухає тисячами горлянок, добре змоченими пивом, ковтає несвіже повітря і виплескує суперхіт «Танці» без жодних підказок з боку ВВ. Як по нотах! Хоч нот — обмаль. Так — це ВВ. Те саме, яке дотепер кружляє світами, одного разу зістрибнувши з замкненого кола суто української орбіти. Те саме, яке вже виросло з коротеньких штанців суто київської панк-легенди, обдарованої такою кількістю епітетів, штампів і ярликів, що розгрібати цей мотлох немає ані сил, ані бажання. Так, ВВ — то реактивна турбо-панк-машина, яка випромінює енергію вбивчої сили, що провітрює ваш мозок завдяки тому, що містить екстракт гумору, гротеску і якоїсь щирої відкритості усім вітрам. Так — вони ідоли не лише для танцюючих тінейджерів. Те, що на концерті ви сприйняли як дурку чистої води, а потім почули в студійній якості, згодом (як правило), викликає масу асоціацій. І ви повертаєтесь до них знову і знову. До речі, сольні виступи Олега Скрипки в Києві чудово висвітлюють першоджерела естетики ВВ. А це — отакений букет пахучих квіток з усіх ланів, рахуючи репертуар естрадних зірок 30-40-х років і, звичайно ж, народну творчість. Лише лобова і агресивна подача Олега споріднює усе це з піснями ВВ. Порівняно свіжа сенсаційна новина про возз'єднання групи у старому складі зіграла серця багатьох фанів, які чудово пам'ятають гостроатакуючий звук гітари Юри Здоренка, з його короткими, але блискучими «запилами», та барабанні «навороти» невтомного трудяги Сергія Сахна. Соломонове рішення, прийняте усіма «вешняками» полягає в тому, що українсько-французький варіант складу існуватиме надалі в межах Франції і деяких інших

країн Заходу, а Україна споживатиме свій стовідсотковий продукт. Лет іт бі.

Отже ВВ можна любити. Або не любити. Однак в будь-якому випадку їх не можна не помітити. Десять років минуло відтоді, як в одній із київських скляних коробок, гордовито іменованій «концертно-танцювальний зал «Сучасник», місцеві комсомольці-вільнодумці проводили «Парад ансамблів». Ось там і вигулькнули нікому не відомі ВОПЛІ ВІДОПЛЯСОВА, які з легкістю, ніби граючись, заволоділи головним призом — «Симпатії публіки». Розгублена публіка просто не чекала такого нахабного «наїзду» від абсолютних новачків. І вона — публіка — не здогадувалася, що то тільки квіточки, а ягідки — попереду. А в ті часи загальної ейфорії, на хвилі горбачовської перебудови усі стежки вели до рок-клубу, офіційно зареєстрованого в клубі «Більшовик». ВВ з'явилися тоді, коли там вже надійно окопалися металеві бенди з відповідною підтримкою і колом прихильників. ВВ прийшли як повністю зформована група — добре зіграна, з чіткими поглядами на музику і життя. До того — то були юні і стильні хлопчики у довгих чорних пальто і блискучих гостроносих штиблетах. Вони почувалися дещо незатишно серед залізних лицарів хард-н-хеві, які нагадували їм про їхнє ж власне «важке дитинство», коли Юрій Здоренко та Олександр Піпа кували залізо в команді S.O.S. Поява цілого оберемка різноманітної стильної музики з берегів північної Пальміри, зробила хард стандартним і непривабливим. «Євродиско» і «попс» викликав у друзів ще більшу огиду. Натомість вони несподівано для себе відкрили шлягери 60-х у виконанні Міансарови, Бабаджаняна, Ободзинського. Піпа розшукував і збирав старі диски «Мелодії». Власне, ніколи не йшлося про «панк» як такий. Принаймні, на рівні культу. Просто одного чудового дня виникла постать хлопця з баяном, пальці якого з шаленою швидкістю бігали туди-сюди, а голос бринів джазовими нотками. Так, Олег Скрипка — а це саме він — шокував нових знайомих тим, що саморобні блюзи виконував українською мовою, а рок-н-рола на баяні міг ганяти годинами. А артистизм, а пластика... Одним словом, Здоренко і Піпа не вагались щодо кандидатури на посаду вокаліста-фронтмена. Тоді ж, у 1986 році з'явився і Сергій Сахно, затятий драмер — тихий і мовчазний, як і усі знамениті барабанники. Чутки про появу нової ломової команди розлетілися блискавично, а якщо зважати, що рок-клуб був єдиним джерелом надійної інформації і місцевою рок-н-рольною меккою, то досить легко змалювати супераншлагові акції з проламаними дверима, розбитими шибками та гнівними статтями у комсомольській пресі. Крім того, у листопаді 1987 року київський рок-клуб відзначив першу річницю історичним сейшеном, на якому виступило 13 команд. Окрім, власне, сейшена правління клубу влаштувало конкурс на кращу клубівську групу. Перемогли ВВ з піснею «Плач Ярославни».

Олег Скрипка,
Олександр Піпа,
Сергій Сахно,
Юрій Здоренко

портрети в інтер'єрі

На той час їх уже опікувала група ентузіастів альтернативної музики із скромною назвою «Музична вітальня», які в грудні того ж 87-го, повним складом — тобто разом з ВВ і КОЛЕЗЬКИМ АСЕСОРОМ перебралися під дах творчого об'єднання «Експеримент», де на той час обжилася РАББОТА ХО. Саме ці три нині легендарні команди і утворили так звану «Рок-артіль». Взимку 88-го «асесори» і «вешники» мали перший «вихід в люди» в іншій скляній коробці — танцзалі Голосіївського парку. І то був перший успіх «Рок-артілі». Ближче до весни уся трійця пробивається до першої десятки хіт-параду «Фонограф». Триумфальний променад «артільників» по великих фест-майданчиках («Рок-Форум», Вільнюс; «Рок-панорама», Москва; «Зірки-88», Київ, та «Музичний феєрверк», Київ) призвів до того, що московський критик Артем Троїцький назвав «український панк» подією 1988 року. Так воно було і насправді. Задовго до появи офіційних альбомів, концертні записи ВВ жваво «ходили по руках» і пацани на чернігівських гітарах підбирали «Танці», «Галю», «Гей, люблю», «Товариш майор», «Були деньки» тощо... Вешні пісні стали обов'язковим застільним атрибутом усіх веселих студентських «общаг». Далі колесо мінливої вешної фортуни розкручувалося вдвічі-втричі швидше, аніж в будь-якої іншої екс-клубівської групи. Ось вони в Москві. Ідуть зйомки фільму «Радянський рок» для французького телеканалу «Антен-2». Серед 18 західних команд, саме сюжет за участю ВВ викликає бурхливу реакцію з того боку залізної завіси. Паризька агенція «Янус» просить: дайте більше аудіо, дайте відео, дайте усе, що маєте! Однак перед тим, як потрапити до Франції, ВВ встигають засвітитись на іншій історичній імпрезі — на фестивалі «Червона Рута-89». Саме там робився прогноз погоди на багато років уперед. Разом із ВВ його робили БРАТИ ГАДЮКІНИ, Віка Врадій, КОМУ ВНИЗ та ЗИМОВИЙ САД.

Потім був престижний фест «Весна» в Буржі і шалений прийом спочатку від подиву приголомшеної публіки. Згодом, Олег Скрипка переклав «Танці» на французьку, бо її вимагали так само часто, як у Києві. Ясна річ, подорож до Буржи переросла у тривалу мандрівку до Швейцарії. Тодішній менеджер групи Олександра Семенова згадує: «4 квітня 1990 року ми дісталися експресом до швейцарського містечка Мартінья, де базується найпопулярніший там приватний клуб «Ле кейв дю Мандар» стилізований під жахливий підземний грот. Цікаво, що там за два тижні до ВВ виступила британська панк-легенда — група СТГЕНГЛЕРЗ. Класиків місцева тусовка освистала, тому ті не змогли знайти контакт із залом. Дізнавшись про це «вешники» викладались максимально. І стався вибух. Замість одного, зіграли

два концерти. Другий — на біс. Схвилювало те, що пані похилого віку, українка, приїхала до Швейцарії з самого Манчестера, аби послухати українську групу. Ще деталь: за всю історію Швейцарії радянські артисти навідувалися сюди двічі. Це були А.Б.Пугачова та Кріс Кельмі з групою РОК-АТЕЛЬЄ. Обидва проекти зазнали повного провалу. Назад до Франції ВВ їхали на двох розкішних «мерседесах», обладнаних радіотелефонами і барами. Наступна серія виступів у різнокаліберних клубах у містах і містечках буколічної Франції запам'яталися неодмінними і тривалими «бісами», чергами за автографами, компліментами, цистернами пива й вина. А от у місті Тонон-ле-Бан у залі на 800 місць сталася «зустріч на Ельбі»: американська кантрі-зірка Еліот Мерфі мав працювати з ВВ. Уявіть класичного ковбоя у крилатому капелюсі та в чоботах із вензелями і інкрустацією. Мерфі тягнув-тягнув на себе ковдру, але ВВ швиденько перетягли її на себе...»

Однак усе написане вище — то лише приємний бік гастрольного життя на колесах в його жорсткому західному варіанті «нон-стопу». Було все — нервові зриви, перевантаження і сварки. Натомість вони отримали бесцінний досвід роботи по-справжньому, по-дорослому. Десь на перехрестях межі літа і осені, щастя і розпачу творилися нові пісні. Лагідні і дикі, веселі і бешкетні, сумні і страшні. Багато дуже різних пісень, лише частина яких у більш-менш нормальний спосіб фіксувалися у студіях Києва і Парижа. Якими б довгими не були мандрівки, «вешешники» вертаючись додому, вигадували щось цікаве. На початку кар'єри то були незабутні спільні виступи: в одному випадку — з СОНІК ЮС, в іншому — з ВОРЛД ДОМІНЕЙШН ЕНТЕРПРАЙЗ. Пізніше — спільний тур з культовою групою ВІ-ЕР-ПІ, а ще — з ЮКРЕЙНІАНЗ.

Для людей, які добре знали ВВ як дивну спілку особистостей, протилежних за характерами і смаками, вихід зі складу Юри Здоренка не був несподіванкою. Він залишив ВВ у 1992 році. За рік пішов з групи і Сергій Сахно. На деякий час вони зникли, розчинившись у нетрах київського Академмістечка. Лише за півроку тусовка дізналася, що Юра і Сергій знайшли новий проект ЯЯЯ і вперто відпрацьовують програму. Тим часом Олег і Сашко підшукали двох французів-музикантів з паризького андеграунда, які й посіли вакантні місця гітариста і барабанника. Гітарист Фелікс Льобар грав у ретро-оркестрі, що виконував шлягери 30-х років. Одного разу туди запросили Олега — пограти на баяні. Їм добре гралося, смаки збігалися. Олексій Дегтяр, більш відомий як «Макет», — лідер київської групи ІВАНОВ ДАУН, певний час фігурував на місці Здо-

портрети в інтер'єрі

ренка, вже теж був відсутній у складі ВВ. Фелікс Льобар мав консерваторську освіту по класу гітари, володів такими інструментами, як віолончель і труба, але з 16 років постійно грав у панк-командах. Стефан Муфлее теж мав за плечима консерваторію, розумівся на всіх стилях і напрямках і як барабанник дуже цінувався в інді-середовищі. Саме в такому складі ВВ добряче поїздили білим світом, були у Москві, Пітері і, звісно, в Україні. Кожний виступ ВВ неодмінно тягнув на рівень події. Варто згадати, що вони були хедлайнерами на фестивалях «Альтернатива» (Львів) і «Таврійські Ігри» (Каховка). Кожного разу з'являлися старі хіти, перекладені французькою, і Олег дедалі частіше доводив, що він добре знає не лише мову, а й пісенну французьку класику. Це не дивно, якщо маєш дружину-французьку, яка, до того ж, твій менеджер. Чарівна крихітка Марі. Вони живуть разом в Парижі поблизу центру Помпиду.

Щодо якісних студійних альбомів, то таких у ВВ досить мало. Окремої розмови заслуговує «Країна мрій» — альбом, зроблений старим складом в умовах безгрішшя, який вони почали писати взимку 92-го, продовжили взимку 93-го, а звели у 1994 році разом з Сергієм Поповичем у Києві. Готовий до друку матеріал «Країни мрій» пролежав у московському офісі фірми «ВСА» майже рік без руху. Тому альбом побачив світ вперше у Парижі, а потім у Києві. Реліз-альбом «Закустика» — акустичні записи групи, зроблені звукоманом ВІ-ЕР-ПІ протягом 1992-93-х років, був вже виданий на українському лейблі «Сингл С». Вагомий внесок у дискографію ВВ також зробив київський лейбл «Гарба». Запис концерту у Бордо (1991), ретельно відреставрований, з'явився під назвою «Життя в Бордо», а через пізніше — «Антологія ВВ» з двох касет, де зібрані напівзабуті архівні речі. Допомогли у цьому Юра Здоренко та звукорежисер Валерій Папченко. А взагалі офіційна дискографія групи почалася в 1989 році. Коли студія «Фонограф» у напівакустичний спосіб видала касету «Танці». Через рік побачив світ альбом «Гей, люблю!», записаний Володимиром Лещенком і виданий фірмою «Кобза». Остання позиція у списку офіційних релізів ВВ — це компакт «Музика» (фірма «Машел», листопад 1996 року). Серед українських рок-легенд саме ВВ має величезну кількість касет-бутлегів, розтиражованих фанами. Однак найбільший інтерес серед них становить «Війна пісень» — збірка справді раритетних пісень з архівів Юри Здоренка та фан-клубу ВВ (записи з радіо та ТБ-програм). Щодо самого фан-клубу: його створили 4 дівчини — Ольга, Світлана, Алла та Марина у 1994 році. Разом з чернігівськими хмельницькими фанами вони створили Статут всеукраїнської толоки ВВ — документ своєрідний і не менш панківський, ніж саме ВВ.

Тріумфальне повернення ВВ на сцену у класичному

ВОПЛІ ВІДОПЛЯСОВА
«Або або»
«BSA Records», 1991

складі припадає акурат на 10-ту річницю. Часи змінилися, але прихильників у команди не поменшало. На тлі світового ренесансу панк-року (навіть старі хулігани з СЕКС ПІСТОЛЗ зібралися, не кажучи про молодих...). Шанси ВОПЛІВ ВІДОПЛЯСОВА зростають у геометричній прогресії. Хоча Юра Здоренко скромно вважає себе «сесійним гітаристом ВВ», все одно не віриться, що йому байдуже. Олександр Піпа також наполегливо довбає товсті басові струни у групі ASHTRAY HEARTS (там, до речі, працює экс-барабанник UKRAINIANS Дейв Лі), але і для нього ідея ВВ не втратила привабливості. Як не може втратити сенсу жива і талановита гра людей, які абсолютно природньо долають кордони — політичні, географічні, етнічні, ЕТС. Долають стереотипи і забобони своїм завжди веселим, башлабайським рок-ролом, що піднімає з місць сидниці будь-яких габаритів. І підніматиме надалі.

Вічна весна

Діловий альянс агенції «Нова» і групи ВВ в рамках першого туру, а «Вічна весна» — дійсно перший для ВВ масштабний український тур, призвели до тотального цвітіння «вевеманії» на усіх усядах Неньки. Луцьк, Чернівці, Вінниця, Одеса, Миколаїв, Донецьк, Кременчук, Полтава, Дніпропетровськ і Київ — скрізь вкрай збуджені фани скандували «Весну» і вимагали «Танців», скрізь переаншлаги і сльози щастя на очах у тих, хто прорвався до авансцени, тобто до епіцентру шаленої енергії, яку випромінювала блискуча четвірка. Пізніше, вже після останнього концерту в Києві, саунд-продюсер групи Сергій Попович заявив, що «знімає капелюха» перед агенцією «Нова», яка бездоганно організувала і провела тур «Вічна Весна». Особливо якщо зважити на те, що тур — річ дуже дорога. В дорогу вирушив караван «Вічної Весни», який складається з фури, нафаршированої концертним обладнанням, і автобуса, що перевозив музикантів, техніків, менеджерів і охоронців. До речі, двоє охоронців фірми «Титан» з Херсона майстерно відпрацювали цей непростий і дуже напружений маршрут. Адже щодня — нове місто, новий концерт. Акустичні умови залів сильно відрізнялися, тому Попович щоразу вирішував нову головоломку з визвучуванням. Слава Богу, апарат харківської фірми «Zeck (RK)» виявився дуже якісним і працював ідеально (Попович знову знімає капелюха). Щодо самої публіки, її можна поділити на: виховану московською попсою і виховану змішаною українською і московською попсою.

Щодо концертних новацій — варто згадати уже вдале шоу в Донецьку. Гітарист Женя Рогачевський і басист Олександр Піпа вийшли на сцену в перуках із своєрідним макіяжем. Піпа в перуці сильно нагадував старіючого гея з

портрети в інтер'єрі

ВОПЛІ ВІДОПЛЯSOВА
«Музика»
«Gala Records»,
1997

якогось «блакитного» клубу Лос-Анжелеса. Він змінив імідж і тепер пародіює диско-героя а-ля Траволта. З'явилися характерні диско-пози і бас-гітара з блимаючими ліхтариками на корпусі. Усе частіше ВВ одягають штани-кльош і черевики на підборах а-ля «манна каша». Радіє душа за ВВ — значно вище як драмер Сергій Сахно, а Євген Рогачевський по суті не просто замінив лідер-гітариста Юру Здоренка а вніс свій струмінь. Його гітара звучить не хардово, а «по-вевешному» — тобто в естетиці пост-панку.

Цікаво, що віковий рівень «вевешної» публіки коливався від шести до шестидесяти років. Потужний саунд — інколи надмірно голосний і жорсткі панківські рифи, «літаючий» по сцені Скрипка виявилися цілком прийнятними усіма — і дядями з животиками, і рейверською молоддю. Година програми «Вічної Весни» була побудована точно з огляду на драматургію. Олег Скрипка в турі демонстрував талант шоумена, причому, як кажуть, на рівному місці. Куплені ним в якихось місцевих кіосках хлопаки спрацювали на концертах краще аніж уся дорога грін-греєвська піротехніка. Енергетика ВВ дійсно спроможна забезпечити нам з вами справжню Весну восени.

Ця зустріч нам хвилює кров...

«Ця зустріч нам хвилює кров — співаймо пісню про любов» — такий-от склад винесено на обкладинку альбому «Хвилі Амура». Підтвердилася аксіома, згідно з якою «обіцяного три роки чекають», — група ВВ на початку березня 2001-го «розродилася» новим релізом. З цього приводу київські «лейбли» «Нова» і «J.R.C.» влаштували прес-конференцію в київському ресторані «Дежа-вю». Славетна четвірка, що постала перед очима журналістів після тривалої паузи, мала впевнений урочистий вигляд. Помаранчево світилася свіжофарбована голова Сашка Піпи, ніби екзотичний овоч на київському базарі. Олег Скрипка щиро нарікав на долю, негаразди обставин та прикрі «події», що перешкоджали появі альбому «Хвилі Амура» який все ж таки з'явився вчасно — разом з бруньками на весняних гілках.

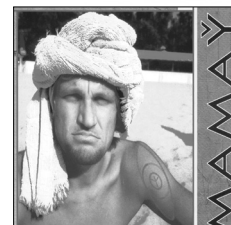
Щоправда, досить скоро зв'язувалося, що виснажлива судовая тяганина з УМПО (Українське музично-правове об'єднання) ще не закінчилася. Звинувачення на адресу О.Скрипки щодо нелегітимних концертів не знято, УМПО стояло на своєму і, хоча «інформаційна війна» в пресі зійшла нанівець, офіційно в цій справі крапку ще не поставлено. Схоже на те, що ВВ підкидало усе нові й нові факти для нових позовів з боку УМПО, хоча насправді група просто починає нормально працювати і жити після усіх загроз, блокувань, арештів нерухомості. Тому що тривала зупинка для ВВ — це кінець. Стосовно легітимності появи альбому «Хвилі Амура» абсолютно прозоро висловився керівник компанії «Нова рекордз» Валерій Тверський, який підтвердив виключне право авторів, тобто групи ВВ, на публікацію

Олег і Катя Chilly

власних творів, що й відображено у відповідних паперах. Взагалі ніхто не заціклювався особливо на юридичних нюансах, позаяк правове переслідування однієї з кращих українських команд нині сприймається як химерний сон завдовжкою в рік. Здається, й сама команда прагнула вирватися з цупких обійм доволі абсурдних звинувачень, а відтак не сиділа на місці, подорожуючи світом, даючи концерти, знімаючи кліпи. Вперше у поточному році вони отримали запрошення на гастролі в Ізраїль. Скрипка знайшов на мапі Тель-Авів, побачив, що місто розташоване на півдні, і вирішив не брати з собою теплий одяг. А тут якраз — з «вевешним» везінням — стався кліматичний катаклізм: уперше за останні сто років випав густий сніг. На якийсь час Тель-Авів перетворився на Мекку для людей, котрі ніколи в житті не бачили снігу. Іншим сюрпризом для багатьох, а це переважно наші колишні громадяни, стали концерти ВВ. Успіх у Тель-Авіві було закріплено у Нью-Йорку. Це був уже другий візит групи до Сполучених Штатів. Перший зібрав рекордну кількість публіки — і не лише представників діаспори. Хоча концерти в двох клубах Нью-Йорка організовували так само наші колишні співгромадяни, усе було зроблено за західними стандартами, тобто з цілковитим дотриманням усіх пунктів «райдеру» — списку побутово-технічних вимог гастролера. Нью-Йорк і цього разу підтвердив своє класичне реноме всесвітнього Вавилону — на концертах ВВ було багато радикальних українців у вишиванках з жовто-блакитними прапорами, не менше радикальних росіян і декілька вельми лояльних євреїв. Ніхто нікого не ображав, бо усі прийшли підтримати ВВ. Олег Скрипка поблукавши клубами у Нью-Йорку, дійшов висновку, що найкращу музику в світі роблять негри, що білі люди лише «плентаються» за ними — геніальними чорношкірими музикантами. Далі траса ВВ пролягла у Європу — в Будапешті хлопці мали виступи на міжнародному фестивалі фольклорної музики. Скрипка зізнався, що був дуже зворушений, коли дізнався, що у Європі музику групи сприймають, як одну з форм сучасного фольку. Зрозуміло, «вевешники» в Будапешті видали на-гора чималі оберемки власних обробок українських народних пісень, а також усі свої золоті хіти! Прийом був шалений. Хоча самі хлопці пошкодували, що не мали на руках бодай десятка примірників нового альбому. Реліз з'явився лише через тиждень.

Презентація нового альбому у Києві — то для ВВ короткий відпочинок, змога перевести дух, зібратися з силами. Сам диск — дуже вишуканий мікс поки що маловідомих нових та добре забутих пісень, таких, як «Трава», «Розмова з Махатмою», «Були на селі», «Або-або». Рімейки, зроблені високопрофесійно, дають нове життя старим пісням, які дотепер існували на плівках, записаних по-аматорськи на концерті наприкінці 80-х років. Олег повідомив, що таких пісень існує близько 40, отже, вистачить матеріалу ще на добрих два

ВОПЛІ
ВІДОПЛЯСОВА
«Мамай»
«RG Music», 2001

Піпа драйвує

портрети в інтер'єрі

альбоми. Таким чином, він підтвердив актуальність ще однієї старої істини про те, що усе нове — це добре забуте старе. Але, окрім дійсно старого, але свого, можна робити рімейки чужих хітів — наприклад Цоя. Новий сингл «Мамай» містить мінімум три класних суто «вешних» композицій: «Зоряна осінь», «Велика сила», «Мамай». Яким буде альбом — покаже час.

Часи, коли тридцятитисячний натовп здійснював на перших акордах «Суботова» — надивовиж сильної композиції, яка є гімном і реквієм водночас, а потім вибухав оваціями після кожної наступної пісні, сьогодні начебто минули для КОМУ ВНИЗ. Минули? Вісімдесят дев'ятий, дев'яностий, дв'яносто перший...

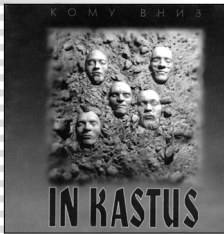
Цвяхом глобальних імпрез, наймасовіших акцій була сувора стильна чорно-біла п'ятірка в напівцивільному вбранні з поголеним монументальним Андрієм Середою, голос якого вкарбовував слова, сенс і глибина яких сягали інших вимірів, інших сфер. Епічний рок? Так, вони в оболонці сучасного звуку залишаються поза часом, голос Андрія ріже наскрізь часовий простір, його астральне тіло блукає козацькими степами або карпатськими схилами, заглиблюється в душі померлих, або заглядає у вікна живих, а його постать із закинutoю головою залишається непохитною у перехресті проміння.

Так, він Інший і разуче відрізняється від різнокаліберного неіншого музичного піплу. Чим? Насамперед — Духом. Музика КОМУ ВНИЗ має власний харизматичний духовний стрижень, який залишається незмінним протягом восьми років. Можливо тому КОМУ ВНИЗ поза юрбою, поза тусовкою, поза плітками. Група-фантом, яка нікуди не поспішає. І якщо вони зникають надовго з поля зору, вони просто перестрибнули в інший вимір, аби повернутися знову у новій силі і з новими ідеями. Мандри і пригоди — це те, чим живе Великий КОМУ — незримий телепень безмежного Всесвіту.

Тепер ви розумієте, що саме тримає їх разом ці довгі чотир-

**КОМУ
ВНИЗ**

портрети в інтер'єрі

КОМУ ВНИЗ
«In castus»
«Караван CD», 1996

надцять років, коли усе навколо збігається-розбігається-руйнується-комбінується? Середа стверджує, що кожен з КОМУ ВНИЗ існує в своїй музичній системі, а вкупі внесок кожного дає цікавий результат.

«Ми дуже егоїстичні в цьому плані і нас більше цікавить наш внутрішній стан, аніж гра на зовнішній ефект, — говорить Андрій.

Отже щось справді змінилося, якщо ми дійсно маємо на увазі імідж КОМУ ВНИЗ десятирічної давності. «Щось» — це глобальна робота під назвою «In castus», яку слід перекладати з латини не як «кровосуміш», а як «інцест». Альбом, що записувався неспіхом протягом півтора років містить величезний спектр впливів, і увесь матеріал ділиться на декілька блоків (умовно, звичайно) за напрямками. Арт-рок, психodelія, готика, хард, фолк — годі перераховувати суміш яскравих фарб, якими змальовано це полотно. Річ у іншому: усе тримається купи настільки міцно, наскільки це взагалі можливо. Наші ранні речі містили елемент «розрухи», мали такий собі розбишацький характер. Але то — лише наша реакція на тогочасний стан речей. Нині відбулася переоцінка цінностей і змінилася музика. Гадаю, в бік мейнстріму. Щодо альбому «In castus», то це, напевно, наші здобутки з 1989 по 1995 роки. Та то вже й не альбом, а внутрішнє дзеркало пережитого за ті роки...».

Відчувається, що Андрій втомився коментувати роботу, яка відображає пройдений шлях і мала б відколотися від музичного тіла КОМУ ВНИЗ на будь-яких аудіоносіях. З більшим піднесенням він говорить про новий матеріал, який, по суті, є логічним продовженням учорашніх пошуків. Але він приречений ще і ще раз вертатися до «In castus», тому що для більшості прихильників альбом залишається «білою плямою» в дискографії групи.

Щодо структури альбом має виважено-компілятивний характер, де старі хіти, переписані по-новому, співіснують з дійсно новими речами. Бракує хіба що «Ельдорадо», а решта — усі на місці. Щодо нових — майже скрізь тексти Середи. Якось, коли ми зустрічались років три тому, на моє запитання про те, чого ж не вистачає музиці КОМУ ВНИЗ, Андрій відповів так: «Страшенно хочеться створювати пронизливу музику, яка б дарувала надію. Хотілося б зробити містерію, більш експериментувати, шукати нове, несподіване... І от усе, про що мріялося, вже акумульовано в «In castus».

Одна з найбільш витончених композицій — «Срібні води». Вода тут символізує материнське начало, срібна вода — символ очищення. «Сію рай» присвячена Іоанові Богослову і відновлює пошану до Святих — людей великої духовної сили. «Щодня вона йде назустріч», «Подих» — більш прості жанрові пісні. А от «Косар обрієм» — твір,

Андрій Середа

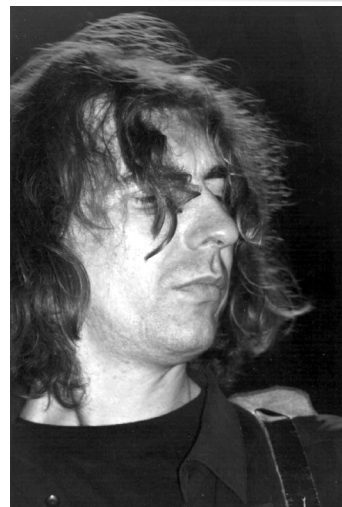

прсвячений постаті гетьмана Мазепи. «Птаха на ймення Нахтігаль» — данина пам'яті і великий знак ввічливості до людей, яким випала доля боротися за незалежність України. «Нахтігаль» — назва військових сполук, що були створені з українців під час німецької навали і які боролися з більшовизмом. «Попіл» — це симбіоз творчості з поетом Володимиром Цибульком. «Привид з гаю» — маленька містерія, що раптово з'явилася під час репетиції, наче впала з неба.

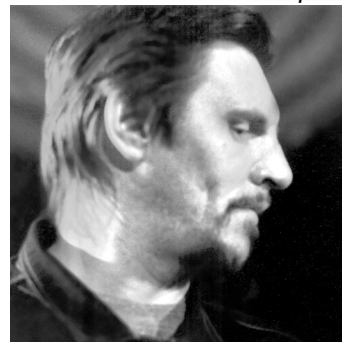
Найбільший здобуток колективної творчості КОМУ ВНИЗ — так вважає Середа, — це символ, або знак групи, що складається з трьох елементів. У центрі композиції так звана сколопендра або малий герб КОМУ ВНИЗ. Є тут і трипільська свастика — сварга — символ сили й руху. Третій елемент — восьмипроменеве сонце, що символізує рух у бік Світла від темряви. Той знак — поєднання минулого і сьогодення і вироблявся він поступово, без напруги і тільки нещодавно оформився в закінчену композицію.

Андрій говорить і від його слів йде спокійна і сильна вібрація людини, впевненої в собі. Ясні очі, твердий погляд, мужня статура, голос — це і є першоджерело сценічного образу КОМУ ВНИЗ. Андрій дипломований актор. Але яка він людина? Хто він і звідки?

Андрій Середа: — Мої батьки народилися в Сибіру, але з протилежних боків Омської області. Мати — з російського боку, а батько з емігрантів передвоєнної пори, коли там заснувалося село Вереміївка Омської області. По війні вони переїхали на Прикарпаття і він виростав там. Тож на сьогодні існує два кодла середівського роду — одне тут, у Києві, а друге — в Чернівцях. Стосовно інших учасників групи, то усі вони народилися в Україні, за винятком ритм-гітариста Слави Малюгіна, який з родини російських колонізаторів і був народжений в Казахстані. Після закінчення театрального інституту Андрій залишився в Києві. Сьогодні він з ностальгією згадує київський рок-клуб і перші виступи КОМУ ВНИЗ в одній обіймі з ЕДЕМом, ВВ, КВАРТИРОЮ 50, ЗАГУБЛЕНИМ СВІТОМ. Згадує атмосферу рок-партизанщини, друзів з палаючими очима, усіх, хто допомагав звестися на ноги. І пошуки своєї — відмінної — лінії у рок-н-ролі. Спочатку то був чистої води нон-конформізм, замішаний на брутально-жорсткому саунді і дуже-дуже сильних метафоричних текстах. Даремно ті пісні вилучено з нинішнього репертуару. Однак зовсім не даремно вони не розпалися як група тоді, відчувши розчарування і безперспективність биття головою об стіну. Не сталося цього тому, що КОМУ ВНИЗ — то команда, або навіть сім'я, яка жодного разу не зрадила ідею Великого КОМУ. Хоча музиканти помітно нервують, коли у світло юпітерів знову і знову потрапляє сяюча голова Середи і той, як гуру, відстрілюється за всіх. Вони, дякувати Богові, залишаються разом: басист Сергій

Сергій Степаненко

Слава Макаров

портрети в інтер'єрі

Степаненко, гітаристи Слава Макаров і Слава Малюгін, барабанник Євген Разін та директор Володимир Зброцький. Мобільний робочий стан виявляла команда під час експериментів великого рок-пропагандиста з «ТЕТу» Володимира Бакуна, який знімав КОМУ ВНИЗ в павільйоні під час живої гри. Кілька нових речей КОМУ ВНИЗ зафіксовано саме так — повністю живцем. Стосовно великих концертів — знаменними були виступи на фестивалі «Молодь — Христові». Андрій підкреслює — вони були єдиною групою, яку тричі запрошували на цю імпрезу, спрямовану на відродження греко-католицької церкви.

Здавалося б, така формація, як КОМУ ВНИЗ, на чотирнадцятому році існування мала б почуватись, як патріарх — у промінні слави, з круглими сумами на банківських рахунках, записами у власній студії і дисками з власної фірми грамзапису. Так мало б бути, але такого нема. КОМУ ВНИЗ сьогодні, як і вчора, — це типовий андеграунд.

Кнець 80-х для української сцени має те саме значення, що й 60-ті для західної рок-культури: те саме відчуття свободи і близьких змін, якими марили відважні розумники-студенти. Саме вони й склали кістяк того руху, на чолі якого малювали коротке слово — рок, «за совка» однозначно заборонене скрізь. Епоха магнітофонної культури була добрим для ґрунту 80-х: Горбачов, перебудова і, звісно ж, рок як синонім свободи. Нова ситуація вимагала самоідентифікації, час вимагав своїх героїв, бо чужих ми вже мали. У Союзі ними були Цой і КІНО, Шевчук і ДДТ, Гребенщиков і АКВАРИУМ. Дещо пізніше в Україні ним стали Скрипка і ВВ, Кузьминський і БРАТИ ГАДЮКІНИ, Середа і КОМУ ВНИЗ.

Музика КОМУ ВНИЗ сьогодні є ще більш альтернативною, аніж була вчора. Вони рідко виступають, їхні кліпи нечасто показують на ТБ, а пісні лише зрідка передають по радіо. Незважаючи на це, їхня музика — не найяскравіше, найвагоміше і глибоке явище в сучасній музичній українській культурі. Гадаю, що причина «неіснування» групи у медіальному просторі полягає в цілковитій непричетності до жодного з стереотипів «успіху». Вони не ліпили образу романтичних коханців чи мужніх підкорювачів дамських сердець, ніколи не вициганювали звань від офіційних інстанцій тощо. Себто завжди залишалися осторонь нашого такого бідолашно-викривленого шоу-бізнесу.

Зате тривалий час просто залишаються «номер один», звісно, для втаємничених, для тих, хто «українське» не трактує як щось кумедне, банальне, другорядне, для тих, хто усвідомлює і цінує автентизм у мистецтві. Років шість тому Андрій

Середа, сказав авторові цих рядків так: «Ми — група консервативна. У тому розумінні, що ми не змінюємо напряду, який давно визначено. Можемо міняти звук, стиль, але головна лінія, спрямована на нонконформізм, внутрішню чесність перед собою, залишається. Є чимало команд, які пристосовуються, зраджують себе, а внаслідок цього — деградує. Це не наш шлях».

Записуючи епохальний альбом «In kastus», музиканти поставили своєрідний рекорд — це найдовший альбом (близько 80 хвилин звучання) в історії української рок-музики, який робили півтора року на студії «Комора». «In kastus» без перебільшень можна вважати поворотним пунктом у розвитку нашого року. Таких впливових робіт зовсім небагато: «Країна мрій» від ВВ, «Всьо чотко» від БРАТІВ ГАДЮКІНИХ, «Високі небеса» від БІОКОРДУ, «Двері, котрі насправді є» від ПЛАЧУ ЄРЕМІЇ.

Новий реліз КОМУ ВНИЗ з'явився одночасно на трьох носіях у вигляді касети, компакт-диска та відеокасети. Його назва «In vivo», себто «наживо», означає підведення ризику під певним етапом творчості. До нього зібрані записані «наживо» твори — переважно ті, що не мали студійного втілення. «Пісня химерного краю», «Кленовий вогонь», «Нова», «Виє Мама» та інші твори звучать майже на кожному концерті і ось нарешті будуть у релізі.

Окрім поглядів на принципово-важливі для них речі, КОМУ ВНИЗ зберігають ще одну константу — незмінність складу. Отже, сьогодні, як і колись, КОМУ ВНИЗ — це басист Сергій Степаненко, гітаристи Слава Макаров і Слава Малюгін, барабанник Євген Разін, лідер-вокаліст і клавішник Андрій Середа.

Андрій Середа:

— У свої 35 років ми дійшли висновку, що зміни, які настають, можуть бути пов'язані з чим завгодно, але не з компромісом. Будемо шукати людей із фінансовими, організаційними можливостями, ці люди будуть нам близькі духовно і так само не йтимуть на компроміси.

Наша активність і прагнення грати — це, власне, прагнення якось протидіяти тому, що відбувається в Україні. Частина шанованих артистів, пісні яких ми колись слухали, зараз не те що продає себе, а займається продажем своїх дітей. Коли на нинішніх нащадках закінчують своє існування давні інтелігентські родини, що уособлювали український дух, коли йде тотальна профанація в царині так званої культури, ми не можемо на це просто дивитися збоку. Те, що ми робимо як музиканти, як певна формація — це насамперед наша реакція і наша позиція водночас.

Поза тим, існує музика. Музика, яка, маю надію, нас пережи-

КОМУ ВНИЗ
«In vivo»
«Караван CD», 2000

портрети в інтер'єрі

*«Вейв готик треффен»
Публіка під час фієсти*

ве. Провівши багато часу в студіях, ми дійшли висновку, що нині будемо добиватися саме такої естетики звуку, яка задовольнятиме нас як групу. Тепер це буде доволі складна суміш семплів і живих звуків. «Хімія» ця потрібна для підсилення образного ряду. З появою нових комп'ютерних технологій чимало людей поринуло у світ електронних ілюзій, фантазій, культивується свідомість через бездіяльність. Таке собі кришнаїтство в музиці. Це не наш шлях.

Наше — це сублімація близьких нам ідей. Інакшими словами, якщо ти маєш перемогу за плечима, то і надалі мусиш її обстоювати і продовжувати перемагати. Якщо ж судилося загинути, то треба це зробити красиво, яскраво. Тобто йдеться про культивування таких моментів, які роблять із людини особистість, з хлопчика — мужчину то-що.

«Вейв готик треффен» — назва цього європейського фестивалю зіграє серця тисяч прихильників готичного року. Себе вони називають «готами». Щовесни ці люди прибувають до Лейпціга послухати найкращі європейські групи цього напрямку. У 2002 відбувся одинадцятий фестиваль. Уперше сенсацією став виступ КОМУ ВНИЗ.

Вперше один з хедлайнерів, тобто КОМУ ВНИЗ, співав не англійською або німецькою, а рідною українською. Так сталося, що вони приїхали в Лейпціг як «темні конячки», а вибиралися звідти як фаворити «готів» — публіки досить перебірливої. Ідеологи «готик-руху», вони ж організатори акції, виявилися великими майстрами промоушена музики, яка припала їм до душі. КОМУ ВНИЗ визначався як готик-фолк-індастріел-рок і про це розповідалося цілому світові на їхньому власному офіційному сайті. З нашого боку про участь ук-

раїнської групи потурбувався Віталій Федун — активний пропагандист і популяризатор «готичної» хвилі в нашій країні. Це саме він створив «Український готичний портал». Зараз Віталій Федун учиться в Німеччині, що не заважає йому пестити й ростити улюблене дитя, себто портал. Ті, хто стежили за його діяльністю в Києві, напевно пам'ятають акцію «Готик-фест» у столичному клубі «Пром-зона». Тоді КОМУ ВНИЗ вразили публіку своєю новою програмою, і в результаті отримали ярлик «Український Рамштайн». Варто відзначити, що наш «Рамштайн» значно старший: в лютому 2002 року йому виповнилося 14 років.

— В міру опопсіння культури навколо нас, — іронізує Андрій Середа, — ми гостріше відчуваємо потребу нових експериментів, ми завжди були і залишаємось «білою вороною» на українській сцені.

*КОМУ ВНИЗ
на фестивалі
«Вейв готик треффен»*

І це правда. Як правда і те, що, виступаючи за кордоном, КОМУ ВНИЗ з першого заходу викликають інтерес з боку не тільки публіки, а й досвідчених критиків. Так було минулого літа в Польщі, де вони були гостями рок-фесту «Кестл паті», а тепер ось — і в Німеччині. Отож, немає пророка у власній вітчизні. Це про них — про КОМУ ВНИЗ.

ЖАБА В ДИРИЖАБЛІ

Філософія дурнів така само серйозна як і будь-яка інша філософія. Запитайте у будь-якого дурня. Янго Едвардз — мозковий центр відомого Голландського фестивалю дурнів. П'ятнадцять років він змушує сміятись над ним аудиторію цілісінкої Європи. Кожна його клоунада підкреслює одну тему: «Сміючись з мене, ви смієтесь із себе...». Філософія й театр Едвардза покликали до життя... ЖАБУ В ДИРИЖАБЛІ. Справа в тому, що фундатори київської формації, Богдан Харч та Сергій Едемський якось подорожували у складі полунінського каравану Миру й надибали Янго. Тоді й визріла у Богдана Харченка ідея сполучити клоунаду з рок-н-ролом. Він звертається до брата своєї дружини на ім'я Чиня (Сергій Ачинян) з пропозицією створити групу. Чиня зателефонував молочному братові Богдану Грибовському й улюбленому другу Славі Дяченку і ті з радістю сприймають ідею. Наступного дня виникає група ДРУГИ-ВУГИ. Трохи згодом приходить Сергій Едемський із акордеоном, а ще через місяць група змінює назву на ЖАБУ В ДИРИЖАБЛІ. — Мене, — говорить Сергій, — не влаштовує відсутність активного дійства на сцені. Я схильний виносити дію у зал, на вулицю. Сцени замало. Те, що ми почали робити з Богданом, називаю «ретро-панк». Бойове хрещення ЖАБИ відбулося в грудні 1989 року. Тоді команда вперше виступила разом з КОМУ ВНИЗ та БАНІТОЮ БАЙДОЮ. Виступ виявився сирий, але зал завів. Потім був фестиваль «Від патології до екології», ще якісь акції. Шість номерів програми ЖАБИ пощастило записати в студії. Серед них кілька жабо-хітів: «Жуки-смердючки» і, власне, «Жаба в дирижаблі». До речі, Богдан Харч та Сергій Едемський склали

дуєт БРАТИ КАРАМАЗОВИ. І ще: з київської постпанківської НОСТАЛЬГІЇ ЗА МЕЗОЗОЄМ до ЖАБИ приєднався Сашко Єфімов (соло-гітара), а в січні нарешті було знайдено Ангеліну Гаврикову — єдину з усіх солісток, яка цілком вписалася в клоунівську естетику ЖАБИ.

— Для нас, — говорить Едемський, — ідеал — це Театр лицедіїв. У кожного з музикантів є свій власний персонаж, котрий теж видозмінюється, прогресує або деградує. Зовсім, як у житті. Нині ми відмовились від скандальної лінії поведінки, від панк-стилю як такого. Тепер мене більше цікавить класична естетика «прекрасне-жахливе». Іронічне ставлення до дійсності — його поділяють усі члени групи.

Незрівнянний майстер експромту, веселий скін-хед і шоумен Богдан Харч, який запалив зірочку ЖАБИ, дедалі перманентно зникає на непрозорих кордонах Югославії. Зненацька з`являючись у Києві, він підкидав нові ідеї Едемському й музикантам. Одного разу вони підготували аж чотири паралельні проекти: фольково-українську програму, клоунівський гепенінг, частини для тандему БРАТИ КАРАМАЗОВИ та суто жабну програму. На той час у ЖАБІ вже був Сашко Єфімов, який викладав у музшколі по класу гітари. Він же й допоміг з репетиційною «крапкою». Екс-гітарист НОСТАЛЬГІЇ ЗА МЕЗОЗОЄМ пан Єфімов увійшов в естетику ЖАБИ як ніж у масло. Варто додати, що його впевнені й жорсткі гітарні пасажи значно збагатили «жабний» саунд. У той час смішний тандем «Едемський-Харч», зневірившись у домашніх перспективах і самій команді, відбули до Словенії, почавши грати скрізь. Щоправда, клоунада не спрацювала, а фольк «пішов на ура». Скінчилася блискавична вилазка фешенебельним ресторанчиком. Емігрант дядько Міша з Австрії «кльонув» на БРАТІВ КАРАМАЗОВИХ і зацікавився демо-записами ЖАБИ. На жаль, Богдан вже «перегорів» і мляво відреагував на пропозицію прокотити ЖАБУ на Балканах. Поранена ЖАБА зализує рани завдяки Єфімову й починає готувати нову програму з вокалом Ліни Гаврикової і за два місяці з`являється новий матеріал.

Едемський, повернувшись до Києва, потрапляє на репетицію і проситься знову до групи. Таким чином, ЖАБА народжується втретє. Перший серйозний виступ, а водночас відв`язний та успішний, відбувся в Сумах. До речі, там викрали запис з концерту, а потім продавали розтиражовані копії. Низка локальних концертів (жодного в Києві), підігрівала народну любов до придуркуватого музичного колективу. Як результат — команда потрапляє на другу всеукраїнську імпрезу «Червона Рута», і пісня «Саддам Хусейн» побиває усі можливі рекорди в усіх «рутівських» номінаціях. Відтоді ЖАБА була міцно підколота до майже усіх концертних трас лауреатів «Рути». Європейський тур більше нагадував боротьбу музикантів за фізичне виживання в умовах західної дорожнечі й повної байдужості з боку Дирекції. Під час

ЖАБА
В ДИРИЖАБЛІ
«Сонце в моїй голові»
«Атлантик», 2002

виступів з «рутівською» бригадою у Щецині їх помітив Влодек Наконечний і запросив на Український Сопот — дні української культури в Польщі. Тоді, у 1993 році, вони відіграли разом з ВІЕМ і Таїсією Повалій. Хоча головний наголос організатори зробили на UKRAINIANS, ЖАБА сподобалася усім, хто її чув. А ЖАБА поїхала додому з думкою, що польська публіка вдячна й щира. Надалі ЖАБА бере участь у рок-фестивалі у польському містечку Острів Великопольський. Туди вони потрапили від агенції «Любченко і К» і працювали разом з дуже популярними полонійними капелами ПЕРСІ і БІГ ЦИЦ (суть назв майже ідентична). Реакція на виступ ЖАБИ була чудовою і одразу музиканти одержали пропозицію від ПЕРСІ про спільну трасу і запис альбому в Польщі. Цей проект так і не реалізувався, натомість «Кока» видала касетний альбом «Жаба в дирижаблі» і подібний аудіо-реліз зробила сама команда в Києві. Раптово (так буває в житті) головний фронтмен і фантастична співачка Ангеліна Гаврикова... завагітніла, і зробила свій вибір на користь малятки. Решта «жаб» чоловічої статі сподівалась, що не назавжди.

Офіційно ЖАБА В ДИРИЖАБЛІ привітала своїх фанів в 98-му, коли, наче птаха Фенікс, постала з попелу забуття! Привітали і фундатора формації — Богдана Харченка — природженого міма, артиста від Бога. Нехай йому гикнеться на далекій американщині, куди хлопця занесло разом із сім'єю.

Щоправда, в компанії ЖАБИ-2 не видно темпераментного Едемського з його акордеоном та барабанщика Гриба. Натомість на чільне місце повернулася головна співачка-шоуменша. Ліна — вже в новому амплу молоді мами. Таким чином, ЖАБУ-2 склали: Олександр Єфімов (гітара, вокал); Сергій Чиня-Ачинян (гітара, вокал); Слава Дяченко (бас) і, ясна річ, Ліна! Коли сьогодні Сашко Єфімов ставить на свій касетник альбоми ЖАБИ чотирирічної давності і слухає ці раритетні звуки, він хапається руками за голову і подумки «дякує» тим звукорежисерам, які, хоч і зіпсували запис, але, дякувати Богові, не до кінця. Той єдиний студійний аудіо-реліз ЖАБИ В ДИРИЖАБЛІ видали по черзі «Кока Рекордз» (фірма українця за походженням Володимира Наконечного, який мешкає у Варшаві) та київська «Гарба» (ну хто не знає Василя Щербаня...).

До речі, групи вже не існувало, а касета розходилася і дотепер її ще можна знайти. У 1994 році ЖАБА й гадки не мала розпадатися: десь відшукався навіть «директор» на ім'я Андрій Кириленко, який узявся влаштовувати групу в цьому житті. Фірма «Reebok» погодилася тоді профінансувати великий ювілейний (п'ятирічка!) концерт і заходи, з ним пов'язані. І, ясна річ, після укладення угоди перерахувала чималу суму. Андрій Кириленко зник з тими грошима, а музиканти й дотепер не знають про його місцеперебування. Андрійко так поспішав, що з пересердя забув свій красивий червоний піджак і

угоди. Цей «облом» і інші негаразди призвели до розвалу. Ачинян невдовзі зібрав свій проект ЗАРАТУСТРА. Сашко Єфімов активно займався радіожурналістикою («Промінь») і аранжуванням (Ірина Грей, Ірина Шинкарук). Ліна виховувала дитину, Едемський занурився у малий (або середній...) бізнес. Слава одружився...

ЖАБА В ЖИРИЖАБЛІ-2 не є копією, так би мовити, класичного складу: у ЖАБИ змінився підхід, і тепер це не живий рок-н-рольний бенд, тепер це симбіоз семплів і живих звуків. І головне завдання нині — зробити дійсно цілісний альбом, оскільки попередній реліз сильно грішив відсутністю цілісності. Коли згадаєш колишню ЖАБУ на сцені, в уяві постає яскравий маскарад з клоунами, Саддамом Хусейном, школяркою і хуліганами. Музично то був жвавий розхристанний пост-панк, було прикольно й весело.

Нова ЖАБА залишає в арсеналі все, окрім, хіба що, пост-панку. Точніше, музика буде з приколами, музика буде життєрадісна. Єфімов і Ачинян не беруться виводити музичну формулу в пробірці. Що ляже на серце — покаже час. Головна проблема — усе це донести до людей.

Нинішня ЖАБА має ось такий вигляд: Сергій Чиня-Ачинян (гітара, вокал); Слава Дяченко (бас, вокал); Олександр 12-2-Єфімов (гітара, клавішні, акордеон, вокал); Ліна Гаврикова (вокал).

*Сергій Ачинян,
Сашко Єфімов,
Слава Дяченко,
Ліна Гаврикова*

999

Уся ця катавасія почалася у 1986 році. Комусь спало на думку повернути догори ногами три зловісні шістки. Звіра було поставлено з ніг на голову. Що не кажіть — а три дев'ятки — то вже майже десятка. В ціль вони гатили точно, щоправда одними і тими самими номерами. Зараз відхрещуються — ну немає ніякого сенсу в тій назві. Нема та й все. В контексті будь-яких концертних толок вони мають вигляд «заморської штучки», де всього накручено, а точніше перекручено на кшталт експериментального кабаре. Камерність, рок-авангардизм — звучить дещо пафосно, по-музейному, хоча «дев'яткам», без сумніву, личить і така бірка. Власне тому на будь-яких збіговиськах вони — не серед більшості, вони — виразна меншість. Ось така еліта в шортиках з дудочками і скрипочками... Є паралелі з АУКЦІОНОМ та талліннським НЕ ЖДАЛИ. Але вони і від цього відбиваються, бо мають єдиний наркотик — КРІДЕНС. Той самий — КЛІОТЕР РІВАЙБЕЛ.

«Загублений серед конвалій» — перший альбом «дев'яток», який фрагментарно звучав на всіх імпрезах, включаючи «Червону Руту» і «12-2». Потім був готовий другий альбом, але це скоріше збірник «найкращого від дев'яток», де компілюються речі з першої і другої програм. Загалом, 999 не були комерційним проектом, хоча коли б вони поставили на конвеєр і посилили буфонадно-клоунадні мотиви і ритм-секцію, то з фішки могла вийти Штука.

Усі в команді мають музичну освіту, окрім барабанника. У Львові, де «дев'ятки» народились, живуть й подекуди з успіхом гра-

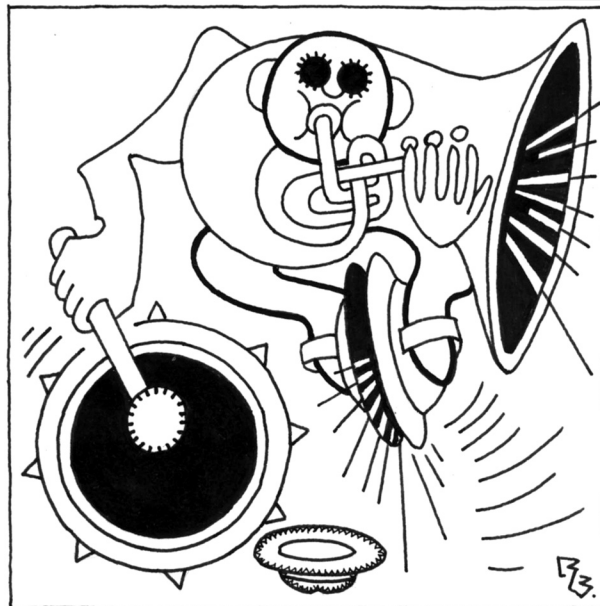
ють у центрі міста (сам бачив і чув), вони грають порівняно рідко. Коли вони на «Руті» посіли друге місце, їх почали плескати по плечах, мовляв, гарно хлопці «лабаєте». «Дев`яток» заслужено любить хіт-конвеєр «12-2». І це взаємна любов. «Дев`ятки» були в нормальній формі для того, щоб виродити свій Біг-Хіт, а щодо складу, то вони серйозно вважали, що він є максимально стабільним порівняно з попередніми. Отож, 999 це — гітарист Сашко Веденін, скрипаль Віктор Рижий, барабанник Гліб Толстой, перкусист Олег Скибчак, співачка Олена Романовська, басист Юрко Чуб та флейтист Андрій Степанов.

999 дуже хотіли нормально працювати. Грати, концертувати й отримувати за це гроші, попрацювати за бугром, але ця проста схема не є винятковою, а була цілком прийнятна усіма. Колись виник логічний творчий альянс з театром «Воскресіння», де вони грали живцем, а це досить гарна ніша для такого «колектива».

Другий альбом робили довго, він був навіяний незрівнянною пані Романовською (шерше ля фам, чуваки). Сталося так, що Олену привів до «дев`яток» її чоловік та й каже: «Хлопці, я вам вокалістку привів». А вони вже вісім чи десять прослухали та відправили. З легкої руки чоловіка виник щасливий союз, який тримався купи три роки.

Гурт працював дуже-дуже повільно. Одну композицію робили ретельно протягом 1-1,5 місяці. Хоча й звучить якихось 3 хвилини.

Ідеальний партнер по сцені для «дев`яток» — ВІЙ або ЖАБА В ДИРИЖАБЛІ. Власне, за способом життя, поведінкою та естетикою вони й нагадують ЖАБУ. І не заперечують цього. Ще є цікава особливість «дев`яток», які у дещо зміненому складі грали комерцовий джаз-традишн... Грала у Варшаві в ресторані, а поляки дивувалися, бо окрім фолку з України нічого більше не чули. Виступивши як винищувачі стереотипу, «дев`ятки» виконали благородну місію і знищили навіть ті помилки чи стереотипи-бірки, які ми їм понавішували раніше.

БРАТИ ГАДЮКІНИ

Дивно, але факт: два останні роки екс-лідер БРАТІВ ГАДЮКІНИХ Сергій Кузьминський у вільному режимі досліджує звукові простори в якості ді-джея, а назва похованої легенди дрейфусе сторінками преси. Дивно, але й дотепер речі ГАДІВ спокійнісінько фігурують у кращих двадцятках різноманітних хіт-парадів; компакт «Було не любити» (останній офіційний реліз групи) можна вільно придбати в крамницях; обидва-два живі-здорові екс-гади Ігор Мельничук та Павло Крохмальов працюють на київській студії «Зимовий сад». Якби ще перебрався до Києва славетний драмер ГАДІВ Михайло Лундін, відновлення проекту цілковито б залежало від новітніх техно-амбіцій Сергія Кузьминського. До речі: з підозрілою регулярністю чутки про возз'єднання групи надходять зі Львова і Києва. Але то — лише чутки...

В дійсності, востаннє, БРАТИ ГАДЮКІНИ збиралися в студії «Кора» у грудні 1995 року. Студійну сесію ініціювала фірма «Караван CD». Мета: перезапис і відповідно перевидання відомого і найбільш хітового альбому ГАДІВ «Всьо чотко!». Цей проект було здійснено, альбом розійшовся, а відтак хвиля зацікавлення до неіснуючої формації знову покотилася по Україні. І знову кумедна суміш відверто рагальського суржику навіпі з галицьким діалектом здавалася освіжаючим душем «шарко», а простіше — природним і живим шматком життя. Гострий на язик Кузя (Сергій Кузьминський) мав рідкісний хист музичного компільатора з природним ухилом. Стандарти популярних

стилів, від музики реггей, рок-н-ролу, ритм-блюзу до джаз-року, переписані галицькими коломийками, так само містили здоровий заряд гумору. Усе, що робили ГАДИ, носить яскравий відбиток абсолютно непідробного почуття гумору Сергія Кузьминського — зовні неміжно-субтильного типа з нездорово-блідюю шкірою, який постійно хо-вається за темними окулярами.

Появі у Києві восени 1988 року передували знову ж таки чутки, які зводилися до того, що у Львові виникли одразу три суперзабойні бенди. Називалися ОРКЕСТР ДІДА МАЗАЯ, ГРУПА ПЛАСТИЧНОЇ МІСТИФІКАЦІЇ та БРАТИ ГАДЮКІНИ. З останньою запальні активісти тодішньої київської «Рок-артілі» (добровільна музична асоціація, яка об'єднала РАБОТУ ХО, ВВ та КОЛЕЗЬКИЙ АСЕСОР) пов'язували новітній міф про появу в Україну другого ВВ, навіть крутішого за ВВ.

Перша поява ГАДІВ відбулася під час молодіжного фестивалю «Голосієво-88». Випадково їх «затусували» до компанії пафосних, закутих у ланцюги псевдо-металюг, внаслідок чого, живі, іронічні і драйвові ГАДЮКІНИ просто врятували шоу-програму. А у тих, хто там був, не залишилося сумнівів — це дійсно ВОНО! У Львові ГАДИ на той час стали мало не культовим бендом: напівпідпільні концерти, які «згвинчувала» влада, надали команді найприємнішого шарму забороненого плода. Ажіотаж і істерія (навіть серед своїх) починалися одразу після звістки про черговий гадюкінський сейшн. Найперший репетиційний запис, зроблений десь у підвалі, а насправді, так би мовити, прообраз альбому «Всьо чотко!», вразив дійсно брутально-ломовим драйвом. І назва була гарна: «Наша відповідь Кобзону». Це пізніше з'явиться прилизаність саунда замість диких і кострубятих рифів, а надмірне захоплення захоплення процесом аранжування приведе до появи «Общих Мест». А поки що відбулася така річ, як часткова «фемінізація» суто чоловічого складу. Знайомство з Вікою Врадій, яка повернулася до рідного Львова з лав ансамблю ЛАБІРИНТ, приписаного до Горьковської філармонії, призвело до виникнення спільного проекту. Сергій Кузьминський написав для Віки декілька пісень, зокрема «Шахтарське Бугі», «Ганьба», «Тинди-ринди», які невдовзі стали супершлягерами, а сама вона отримала негласний титул української Ніни Хаген.

Спочатку проект мав назву «Сестричка Віка і БРАТИ ГАДЮКІНИ», потім просто «Сестричка Віка», далі — Вікторія Врадій і аж потім — просто Віка. Ця співачка мала якусь шалену енергетику і на спільних концертах, вірогідно, зсувала Кузю на другий план. З цим ніхто не хотів миритися, і зрештою, вони розвели програму на два блоки: ГАДИ — окремо, Віка — окремо. Велику роль у створенні феномена Віки зіграв її чоловік — бас-гітарист, а пізніше композитор і

Сергій Кузьминський

портрети в інтер'єрі

аранжувальник Володимир Бебешко. Нині Віка живе у Нью-Йорку, час від часу намагається повернутися в Україну. Жодного разу ці спроби не увінчалися успіхом...

Але повернімося до ГАДІВ. Перший, справді масштабний, вибух «гадюкоманії» стався не першій же «Червоній Руті»-89 у Чернівцях. У наелектризовано-напружену атмосферу фестивалю (здавалося, внаслідок високої щільності емоцій саме повітря на «Руті» загусло) БРАТИ ГАДЮКІНИ забивали цвях за цвяхом: «Аріведерчі, Рома», «Лихо», «Мостиська», «Наркомани на городі», «Мертвий півень», «Чуваки, всьо чотко». Весело і дотепно. Вимальовувався образ вайлуватого провінціала такого собі звичайного маргінала. Кількісно ця верства населення домінує в суспільстві. А це і своя (непозичена) субкультура з власною мовою (суржик) і власною шкалою цінностей. Потім прийшла Віка і... відправила публіку в глибокий нокдаун. Трибун у спідниці. Тайфун! Віка отримала тоді першу премію в номінації «рок-музика»; БРАТАМ ГАДЮКІНИМ дали другу. До речі, прихильники теорії, згідно з якою ГАДИ — це львівська відповідь на київське ВВ, мали можливість порівняти обидві формації на рутівській сцені. ВВ виступали без Юри Здоренка (лідер-гітара) і звучали не дуже добре. А сильним було лише одне — своєрідна естетика українського панку, замішана на маргінальній культурі передмість.

У тому ж 1989-му БРАТИ ГАДЮКІНИ двічі гастролювали в Москві. Спочатку вони викликали фурор на досить популярній імпрезі «Сирок»-89, яка являла світу кращі інді-групи. Згодом у московському самвидавничому рок-журналі «Урлайт» з'явилася така рецензія: «...На сцену вийшов ще один представник театралізованого панку. Російськомовна частина програми не зачепила особливо нікого, але ж коли БРАТИ взялися за мову, тут стало мало місця усім. «Мертвий півень» та інші речі викликали радісні овації в залі...». А потім, як курйоз, ГАДИ сприйняли запрошення від Алли Борисівни Пугачової поспівати на її «Різдвяних зустрічах». Там вони познайомилися з Юрієм Шевчуком і всіма «дедетешниками», а також з Расторгуєвим та ЛЮБЕ. Тоді ще ніхто не був підшитий, і питання — «пити-не пити» не поставало. Безпосередньо-бурхливе сприйняття життя завдавало (і постійно) чимало клопоту Олені Мархасьовій та Аліні Возіян — директору та адміністратору ГАДІВ, які зробили дуже багато корисного для групи. Власне, їхній внесок у розвиток проекту як такого неоціненний. Приблизно півтора року хлопці гастролювали зі своїм «Всьо чотко», аж поки несила стало скандувати хором «Аріведерчі, Рома!». У 1991-му до основного складу приєднується трійка духовиків і на концертах ГАДИ зазвучали

як цілий оркестр. Кістяк поки залишався незмінним. А це — Сергій Кузьминський — клавішні, лідер-вокал; Олекса Гамбург — бас; Андрій Партика — лідер-гітара; Ігор Мельничук — клавішні та Михайло Лундін — ударні. Потроху Кузя на концертах починає «переключати» піпл на новий матеріал, який зрештою складе наступний альбом «Ми — хлопці з Бандерштату». Пам`ятаєте «Коровай», «Сорок пачок Верховини», «Місячне сяйво твого тіла»? Коли справа дійшла до запису на студії «Аудіо-України», сталися зміни — пішов з групи Олекса Гамбург (дуже колоритний музикант, саме він проспівав «Роксоляну» в першому варіанті). Бас-гітара перейшла до рук Ігоря Мельничука. Клавішні очолив Петро Крохмальов. Альбом «Ми — хлопці з Бандерштату» видала на вінілі «Аудіо-Україна». На тлі виданих тоді ж платівок Русі і ВЕЧІРНЬОЇ ШКОЛИ, альбом ГАДІВ виглядав просто революційним. Нині цей диск — раритет.

Враховуючи тодішні розміри популярності групи, увагу мас-медіа, поїздки та усяке-такє різне і додати зростаючу рік від року Кузіну залежність від жорсткого драгзу, легко уявити — фіра під назвою БРАТИ ГАДЮКІНИ вже мала б стати на ремонт.

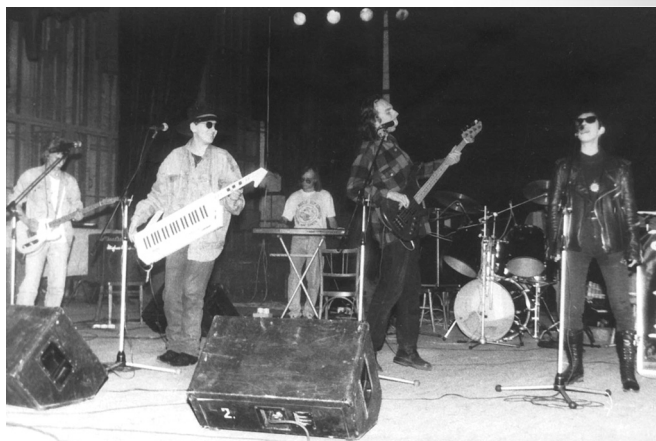
Бельгійські друзі Кузі, зокрема дипломат і музикант Зенон Коваль, допомогли йому з виїздом до Брюсселя з метою лікування в одному з музичних центрів. То була особлива реабілітаційна програма. Коли Кузя спробував її на собі, дійшов висновку, що то дійсно допомагає. Він писав листи з Брюсселя, які можна назвати своєрідним щоденником вражень. Їх отримував Сашко Богучкий у Львові і друкував у київській газеті «Аут».

На фестивалі «Нові зірки Старого Року» (квітень, 1994) БРАТИ ГАДЮКІНИ проходили у номінації «краща рок-група», виступали без Кузі, який, щоправда, надіслав «меседж» з Брюсселя. Без нього було недобре. Більш-менш піпл сприйняв кумедну версію бітлівського шедевра «Жовтий підводний човен». Решта пісень не читалася.

З поверненням Кузьминського ГАДИ надовго сіли на репетиційний перехід. У складі групи з`явилися дівчата, які створювали красиве багатоголосся. Бек-вокал! Новий матеріал вживу й у повному обсязі вдалося почути лише влітку, під нічним небом Каховки. Вже тоді відчувалося, що з командою робиться щось не те. «Роздутый» штат, млявий саунд; чистий, просто стерильний Кузя здавався прісним. Він ви-

БРАТИ ГАДЮКІНИ
«Ми — хлопці
з Бандерштату»
«Росток Рекордз»,
2000

портрети в інтер'єрі

БРАТИ ГАДЮКІНИ
«Було не любити»
«Караван CD», 1998

глядав втомленим, хоча приймали їх, як завжди, добре. Зовні усе здавалося «тіп-топ». Гастрольний план, контракт з «Караван CD» щодо видання компакт, нова хвиля інтересу з боку мас-медіа.

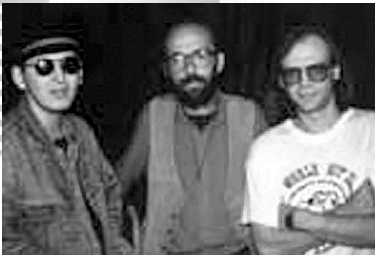
Новий альбом під маркою «Каравана» з'явився восени 1995 року. І назва — «Було не любити», і зображена на титулі оголена по пояс молода дівчина у віночку, з неабияким «бюстом» — усе типово «гадюкінське». Цю любительську фотку ГАДИ використали без дозволу самої панночки, яка згодом звернулася з позовом до суду. Здається, справу вдалося владнати. А от справи самого бенду йшли не найкраще. З групи пішов гітарист Андрій Партика. Пізніше він створить проект ГАВАЙСЬКІ ГІТАРИ спільно з Юлею Донченко — бек-вокалісткою ГАДЮКІНИХ. На його місце прийшов новий, який цілком задовольняв Кузю. Новий альбом жваво розходився, аудіопірати надрукували купу піратських копій, тож на усіх базарах України крутили і «117-ту статтю», і «Тернопіль», і «Було не любити».

Коли у 1995-му у місті Львові гриміла чергова «Рок-екзистенція», ми з друзями дещо ніяковіли: у програмі не було ГАДІВ. Зустрілися з Кузьминським. Він не знав, чому не позвали... Пояснив це «якимись львівськими розкладами». На той час ГАДИ вже готували новий альбом: без мідної групи, більш жорсткий, більш гітарний. «Пісня про клофелін», «Ми ходили з тобою», «Емігрант Сонг» — то мали б бути хіти. На думку Кузі. Шкода, не стали. Ми їх так і не почули. Метаморфоза, внаслідок якої Кузьминський опинився у київському клубі в ді-джейському прикиді, ніяк не піддається остаточному осмисленню. Це в тому сенсі, що сталася не заміна «шила на мило», а щось значно важливіше. Для нього. Одного. Аріведерчі, Кузьо!

Лист Кузі до Сашка Богуцького з бельгійського «курорту».

Хай, Сашко! Речі насправді дивні. Я вже більше тижня є clean (хоч madam N., моя господиня і спонсор по програмі із тим не погоджується, бо я ще приймаю якісь секретні pills від абсисстенції, срачки і для спання. Насправді не знаю навіть їхньої назви, та, відверто кажучи, мені і то до сраки, аби легше було. А легше з кожним днем і доза тих пігульок вже втричі знижена. Тож, коли я перестану їсти ті pills, можна рахувати, що я clean). Одна з головних ідей програми, в яку я запхався (дякую тобі, Боже), як раз у тому, що людина, яка є an addict (тобто в наркотичній — або в алкогольній залежності, без різниці), якщо хоче повернутися до життя, мусить забути взагалі про всі речі, здібні змінити його психофізичний стан. Тобто, для нашого львівського наркомана, який має справу, як пишуть у ментовських експертизах, з героїном-3, після курсу дезінтоксикації і реабілітації — перша гальба пива — то є стопро-

Кузя,
Михайло Лундін,
Паша Крохмальов

центово гарантоване повернення до добрячого дозняку ширки — через певний час. Якщо на цей рахунок є якісь сумніви Relax, тут, в програмі, є люди, яким за п`ядесять років і їхній досвід щодо drugs значно більший, ніж ми маємо в Україні. Вони, звичайно, майже всі вже довгий час є clean, але — ще одна істина: наркоман лишається наркоманом на ціле життя. Наркоманія — не гонорея, її біциліном не вилікуєш. Тому на meetings в програмі кожний, скільки б часу він не був clean, якщо говорить про свої проблеми, завжди починає: «My name`s Paul (наприклад) I`m an addict».

Але тепер трохи відступлю до початку. Летів до Бруселі я в суботу. Перед тим три тижні я спочатку відлежав два на кульпарі, типа detox, — насправді: «Дай пігулку, щоб померти, добрий доктор Менгеле». Потім шановна менаджерка тримала мене під охороною в себе в хаті. Але то у Львові. До Києва я ледве доїхав, ноги не тримали. До літака мав щось чотири години — все встиг. Привезли як раз на площу Перемоги (до річі, перемоги чого тепер? Національної свідомості над розумом?), звідки йдуть авто на летовище в Бориспіль. Увага! Для відлітаючих за кордон — просять 30\$ — через п`ять хвилин везуть за двадцять — по п`ять з рила. Я штрикнувся за якимось кіоском просто через сподні в стегно трьошкою, закатив три колеса радіка — і ніштяк, звичайно після трьох тижнів. І не думало дурне теля, що три тижні собаці під хвіст. Прилетів я до Бруселі в дуже, як тут говорять, high стані, правда і Air Ukraine приємно здивувала — я то ся співало «назаретами» «7 47 flies us high». Правда, був 737, але теж непоганий аероплан. Стюардеси всі, як рідні сестри (поможіть донести), і, здається, всі трохи помішані на збиранні автографів. Тож перший вечір в Бруселі був, напевно, непоганий, але пам`ятаю мало. А наступний день по обіді почалось. Вечиром збирались їхати з madame N. На meeting,, але я був цілком мертвий. Madame N. поїхала одна і повернулася за півгодини з цілою купою людей. І тоді, насправді, зі мною щось трапилось. НІКОЛИ!!! Ще в житті не розуміла мої проблеми така кількість людей, ніколи так не розуміла і, головне, всі вони воліли мені як найбільш ефективно допомогти. Все це дійсно, без понтів, такі речі сприймаються іншими почуттями. Вони ніби поділились зі мною своєю енергією, і як мені не було погано, я піднявся і поїхав на meeting. А там вже пронеслась чутка: «Він приїхав!». Виявилось, що мене всі давно чекали. Перезнайомився з цілою купою людей і тепер живу ніби в їхньому енергетичному колі, яке підтримує мене, щоб я не падав зі своїх поки що заслабих для хождення по світу ніг.

Я ще буду багато писати про традиції і роботу програми. Маю надію, що у Львові теж вдасться таке зробити, а то необхідно, бо во-

БРАТИ ГАДЮКІНИ
«Наживо»
«Росток Рекордз»,
2000

но насправді працює, повір, я бачу це власними очима кожний день.

З першого погляду meeting — досить чудернацьке видовище. Але, може, в тому його сила, та не може, а really. Залежні (так ми переклали слово addict, яке постійно вживається), тобто наркомани (не люблю це слово, бо наші придурки зробили з нього лайку) дуже рідко говорять про ті часи, коли вони вживали — то тут нікому не цікаво, бо у кожного це було майже однаково — і причини, і наслідки. Вирішуються суто житеві проблеми, до яких, переважно, дуже часто тяжко адаптуватися. Трошки дивує, що дуже багато цілуються і обнімаються. Потім розумієш, що то є абсолютно необхідний сенсорний контракт. В кінці зустрічі (нарешті згадав, що meeting то російське слово, яке означає абсолютно протилежне тому, що діється під тою назвою тут) всі встають в коло, обнімаються і говорять коротеньку молитву, або мантру, яку ми спробували перекласти (sorry, якщо трошки збрешу).

«Боже, дай мені спокій прийняти речі що я не можу змінити, мужність — міняти те, що я можу і мудрість — бачити в тому різницю».

Після цього повний гвалт, всі мусять між собою перецілуватися і переобніматися і наговорити купу приємних слів. І це, чомусь, дуже природньо виглядає. Чому — можу сказати: ці люди, і тепер я теж — всі ми шукаємо порятунку разом, один в одному, тут єдине місце, де не треба ховатися за чужі обличчя не треба щось придумувати. Тут немає постійного голови, секретаря і скарбника, постійна, по-хлопськи кажучи, ротація, всі виконують ті обов'язки по черзі. Всі однакові, і нікого не хвилює, ким ти був чи є насправді в світі, жебраком чи мільйонером, клерком чи рокстар. Але при будь-якій твоїй проблемі якщо ти нею поділишся з іншими, ти отримаєш допомогу. Тому програма працює позитивно, і це ніяке не диво.

Я тепер займаюся, до речі, прикладною лінгвістикою — об-
клався словниками і разом з *madame N.* перекладаю Basic Text про-
грами на українську. Справа йде тяжко і поволі, бо маємо дурний га-
мериканський англо-український словник вельмишановної пані Марії
Дейко, в якому існують такі старовинні, я би навіть сказав, мовосо-
лов'їні українські слова, як «перфектний».

Ну що на кінець? Хіба трохи битовухи. Сижу один в хаті, слухаю Іггі Попа, п'ю вже четверту за годину каву і тягну Lucky Strike єдну за двох. По 19 каналі MTV вже тиждень показує Вмираючу Керрі. Моя господиня madame N. Разом з miss B., її хресною по програмі, йшли на закупи, бо перейшли в стан екстазу, після того, як я тиждень не ївши, нині з ранку несподівано захтів яєшні з беконом, а на обід великий стейк з чіпсами і чілі. В 7 p.m. meeting, зараз вже 15 по 5, як

вони встигнуть — не знаю. Але в цій країні чомусь все виходить і зростається, причому абсолютно поволі, без нашої української звички до Rat Race.

Нині фініш. С.КузьмиНСький.

ВІКА ВРАДІЙ

Віка вас шокує? Дратує нахабними танцями-шманцями? Її неймовірно екстравагантні лахи — ляпас вашому естетичному смакові? Ваш слух обурює неймовірний суржик? Дуже добре. Вона досягла мети. Втім, епатаж для Віки — це, так би мовити, програма-мінімум. Необхідний для її сценічного існування набір архітепних ознак такого собі міського покидька невизначеного роду. Вона вдосконалила «петеушну» естетику ленінградця Віктора Цоя. Вона драматизувала образ «підвішеного» між селом і містом «бурсака» («бурса» — так величають учні ПТУ свій навчальний заклад). «Ви мене послали мамо,/Вчитися до Львова./Я поступила в третє ПТУ./На ту стипендію роз'їлась як корова,/Бо піріжки дешеві, як вино./Мамо, що маю робити?/Мамо, але я дурна.../Ви наказали Мамо,/Щоб я не гуляла,/Бо львівські хлопці хочуть тільки секс,/Свого наставника я врешті покохала,/Він має тачку, але старий, як пес./Перегідролем вибілила коси,/Побрила ноги, маю манікюр./Тепер по ночах я вивчаю секси,/А вдень на каві роблю перекур./Мамо, але я дурна!».

Український панк започаткувала група ВВ. Львівські БРАТИ ГАДЮКІНИ підхопили «це дело» і розвинули, звісно, на рідному ґрунті. З'явилась ціла низка гротескних, генетично прив'язаних до Лемківщини пісень. Думаю, однак, що якби Сергій Кузьминський не грав на сільських весіллях півдесять років, не народився б незбагненний «Мертвий півень»... І не почули б ми «Ганьбу» й «Шахтарське бугі» — пісень, що їх спеціально для Віки написав Сергій. А бас-гітарист і звукорежисер Володимир Бебешко «одягнув» ці речі в сучасні електронні шати і запустив у Світ Божий...

Починалося усе так. Брат Віки, який служив у цивільному флоті, привіз якось із «загранки» диск. Віка Врадій навчалась у четвертому класі. А диск називався «Дженіс Джоплін». Дівчинка не знала, що Джоплін — це легенда американського року, символ покоління хіпі-пацифістів. Її просто вразила музика. Як виявилось, назавжди. Коли вона була вже у восьмому чи дев'ятому, на шкільному вечорі заспівала арію Марії Магдалини із рок-опери «Джіус Крайст — суперстар». Проспівала чисто, як кажуть, «один до одного». Потім, ясна річ, влаштували збори, де розбирали ганебну поведінку комсомолки Врадій. Але якось минулося.

Любила Віка співати і подорожувати. Ця пристрасть, а також вмовляння батьків привели її на географічний факультет Львівського держуніверситету. І знову почалася жахлива проза. Замість вивчати географію у мандрах, як сподівалася студентка, довелося відсиджувати на політінформаціях та семінарах... Справжній порятунок для Віки — університетська самодіяльність. Та ще й яка! Вона співала в ансамблі самого Віктора Морозова.

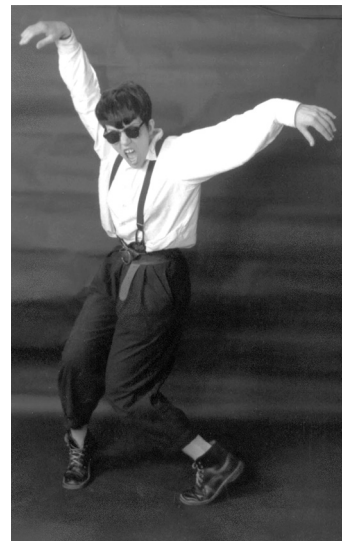
Незабаром помилковість її альянсу з географічним факультетом стає очевидною, і Віка перебирається до ансамблю ЛАБІРИНТ, що працював від Горьковської філармонії. Глибокий зміст відомої примовки «тяжела и неказиста жизнь советского артиста» — Віка дуже скоро пізнала, перепрошуємо, на власній шкірі. Працюючи у філармонії, музиканти постійно відчували якийсь тиск згори.

— З нас просто вичавлювали будь-які прояви індивідуальної творчості. Але траплялися і світлі моменти. Я зустрілася з режисером Давидом Запольським і ми зробили з ним колосальний номер «Якби не люди». Показували цю річ у Ялті, на фестивалі країн соціалістичної співдружності. Прийом був шалений, але ж ох як нам за цей номер врізали!

Одне слово, були неприємності і ми поїхали шукати роботу до Москви.

У Москві, хоч як це не дивно, справи пішли на краще. Віка витримала іспит на акторське відділення Державного інституту театрального мистецтва. Була й робота. А потім сталося те, чого дівчина найдужче боялася. Захворіла мама. Віка повернулася до Львова. Невдовзі поховала маму. Було важко. Сама собі здавалася чужою. Її викинував Львів.

— Я розуміла що перед тим, як вийти на львівську сцену, потрібно знайти новий образ, пластику, відповідну музику. Усе це повинно було прозвучати саме у львівському контексті, але неодмінно сучасно і сильно... У своїх пошуках мала відповідні орієнтири — це творчість таких світових зірок, як Стінг, Ніна Хаген, Габріел... Вирішальний момент — знайомство з ГАДЮКІНИМИ. Виник спільний проект. Почалися концерти. Однак я відчула, що тягну ковдру на се-

портрети в інтер'єрі

бе. Ні, ми не сварилися. Навіть не розлучалися. У нас спільні концерти, але різні програми...

На фестивалі «Червона Рута» вони так і виступили: спочатку Віка, а потім БРАТИ. Віка, як відомо, отримала «Гран-Прі».

Різні програми? Точніше сказати — різні творчі установки. Чому пісень типу мітинго-гаслової «Ганьби» не співає Сергій Кузьминський? Тому що вони — не його стихія. «Гадюкінські» речі дотепні, а все ж вони м'які. Віка відчуває себе «в своїй тарілці», коли цілісний стадіон співає з нею: «Хто не живе — той не вмирає. Хто не заснув — той си не просинає. Хто очі не відкрив — той ніч не баче. За тобою, Морозенку, вся Україна плаче». Два лідери — дві різні моделі сценічної пластики. Будь-яка музична група поряд з шалено-експресивною співачкою миттєво перетворюється на акомпануючий склад на другій лінії.

Цікаво, що в обраному тоді новому амплуа, Віка працювала приблизно півроку, а її нові речі вже суттєво відрізнялися від «червонорутівських» пісень-бойовиків. Пригадую такий епізод під час концерту лауреатів фестивалю «Червона Рута». Співаючи «Шахтарське бугі», Віка дійшла до рядків «Для молодьожі всі путі відкриті./Путьовку в шахту випише райком,/Я хочу бути твоїм антрацитом,/Ти стань моїм отбойним молотком...» і зробила один популярний, суто чоловічий жест. Сивий чоловік, що сидів поруч зі мною, кинув «Ганьба!» і пішов геть... Інший епізод. На лауреатських концертах, що відбулися згодом у Києві, Віка виконала нову пісню «Намалюй мені ніч». Ця річ парадоксальним чином об'єднує мотиви призабутих українських шлягерів 60-х років, якісь псевдооперні вправи, дотепний жаргон і агресивний панк. Ця несподівана трихвилинна подорож у стилі іронічного ретро вразила, гадаю, багатьох. В українській естраді ще ніхто так вільно і впевнено не поведився з музичною формою, ніхто ще не досяг такого влучного синтезу. Але річ не в тім. На моїх очах, після концерту до Віки підійшла якась жіночка і довго дякувала їй, запевняючи співачку, що та нагадала їй молодість. Приємно. А інша глядачка говорила Віці про якусь її особливу жіночість... До речі, усі співачки, яких ми бачили і чули на «Червоній Руті», обрали собі абсолютно нормальний, суто сценічний жіночий образ. На жаль, підкреслена «жіночість» робила той образ трішечки тривіальним. Не вистачало «живчика». Тому так вигідно вирізнялася на загальному тлі отой «енфан терібль» («жахливе життя») — Віка Врадій.

А потім, на фестивалі «Міс рок Європа-90», що відбувся в Києві, автор цих рядків мав змогу порівняти нашу українську рок-Віку з рокерами західноєвропейськими. І що б ви думали? Наша Віка — не програє.

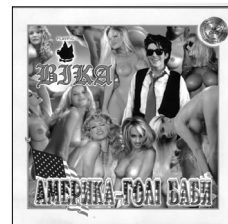
Жарти жартами, але справді виступ співачки з новими піснями

ми в контексті цілої імпрези сприймався як арте-факт. На тому ж жіночому рок-марафоні прихильників чекала ще одна новина — на решті співачка має свій ансамбль з дуже добрим саксофоністом. Це означало, що скоро буде справжнє «Тинди-ринди». Саме так співачка назвала потім свій перший магнітний альбом, який вінчало строкате рядно з коломинок...

Взагалі-то маховик відродженого українського рок-н-ролу розкручується швидше, ніж ми водимо ручкою по паперу. Ми перегорнули сторінку з іменами, що їх відкрила «Червона Рута». Що далі... Рясно? Чи, може, знову біла пляма надовго?...

Отже, «Гран-Прі» отримала наша «конотопська відьма». Це доскульне визначення придумали львів'яни, бо тільки їм було відомо, що Віка мешкала на вулиці Конотопській. За досить короткий час вона записує цілих три — як тоді говорили — магнітних альбому. Це — «Мамо, я дурна», «Львівський стьоб», «По цимбалах». Усім відомо, що в складі «червонорутівської» бригади Віка разом з групою гастролювала в Канаді. Вибиралася й до Америки. Влітку 1993 року Віка знову виїхала до Нью-Йорка. Цього разу з нею були її син і улюблений кіт. Ставши не зовсім законним емігрантом, Віка вирішила перевірити себе на міцність. Чи видужає? А було й справді не солодко. Лише через деякий час вона створила власну групу EXIT, яка грає блюзові стандарти й український панк. Цікаво, що в групі EXIT на басу грає японець, на саксі — негр, а за ударними сидить німець. У 1995 році Віка одружилася. Вдруге. В Україні лишився її перший чоловік — відомий нині аранжувальник Володимир Бебешко, який був басистом в її команді, автором та аранжувальником більшості хітів на її перших альбомах. Час від часу виникають чутки стосовно приїзду Віки в Україну. На жаль — жодна з них не підтвердилась. Поки що...

Віка
«Америка —
голі баби»
«Атяба», 2001

Віка
«Тинди-ринди»
«Атяба», 2000

БРАТИ КАРАМАЗОВИ

Сьогодні БРАТІВ КАРАМАЗОВИХ сприймають майже як реліктове, але не менш симпатичне, «чудовисько», яке успішно пережило епоху «русского рока», критичний реалізм соціалістичного року і органічно вписалося в контекст незалежної суверенної Неньки. Олег Карамазов любить підкреслювати, що БРАТИ КАРАМАЗОВИ — це українська група, яка співає російською, що вони — плоть від плоті теплої і родючої української землі.

Отже, група старої формації і надалі живиться невмирущими імпульсами ритм-блюзу, незмінною лишається первісна основа пісні — текст і мелодія. Олег і надалі не так співає, як розповідає. Він жбурляє слова — інколи спокійно і неквапливо, часом — болюче-експресивно. А якщо розглядати рок-н-рол як спосіб життя, то для КАРАМАЗОВИХ рок-н-рол — єдино можливий спосіб життя з усім його башлабайством, занепокоєнням і відчуттям внутрішньої свободи.

Вперше я «навів фокус» на «братів» у 1993-му, на фестивалі «Рок проти наркоманії та алкоголізму». У компанії із ЗВУКАМИ МУ, ДДТ і БРАТАМИ ГАДЮКІНИМИ вони мали досить виразний саунд і, що характерно, відчувався потенціал, навіяний безперечною харизмою Олега. Насправді він не грав «свого в дошку парубка», він таким був. І таким є. В першій половині 90-х на території колишнього СРСР були в моді різні передвижницькі акції просто неба на кшталт «Рок на марші миру», «Інтер-саунд», «Рок проти сніду» тощо. І в тамтешні солянки БРАТИ вдало вписувалися, тому і опинилися «у фокусі» преси, телебачення і, ясна річ — фанів. У 1995-му вони записують перший альбом під назвою «Сім найгірших пісень останніх років». Невдовзі

було зроблено відеофільм, який змонтували із записів живих концертів у Києві і Санкт-Петербурзі. У 1996-му КАРАМАЗОВИ представляли Україну на найбільшому на той час рок-фестивалі «Наполним небо теплотой», що організовував театр ДДТ у Санкт-Петербурзі. Трохи пізніше вони зіграли в Києві на стадіоні «Олімпійський» у рамках фестивалю «Осінній марафон». У перервах між поїздками Олег і компанія записують новий матеріал. Другий альбом «Ледокол Киев» робився дуже довго. Пісні «накопичувалися» і «мікшувалися» на студії «Династія». В сенсі ретельності і довготривалості цього процесу БРАТИ КАРАМАЗОВИ мало не побили рекорд КОМУ ВНИЗ, які свій альбом «In kastus» писали цілих півтора року. Варто зазначити, що із першого релізу до «Ледоколу» перекочували пісні «Маленькая стая», «Рожденная, чтобы умереть любовь», «Тили-Бом». Ці пісні вже стали хітами, але тепер вони були подані в зовсім новому аранжуванні. Тепер то був якісний і добротний рок, доволі комфортний для будь-якого вуха. З іншого боку до «Ледоколу» Олег включив пісні, які ніби визначали актуальний на той момент звук і зміст. Це — чудова ода місту міст «Ледокол Киев» та «Железнодорожный роман», «Муравьи». Альбом вийшов на лейблі «Росток Рекордз». На обкладинці — репродукція картини відомого київського художника Владислава Шерешевського. Зворушливо-ностальгійний портрет великої єврейської родини початку ХХ століття. Цей образ на титулі ніби камертон, що налаштовує на сприйняття змісту. І справді — тут кожна пісня має погляд у минуле — близьке і далеке. Це — ще одна спроба Олега розібратися хто ми є сьогодні які ми є, якими будемо... У «Ледоколі» є чимало гріхих і пронизливих слів про речі і про людей, яких ми втратили назавжди.

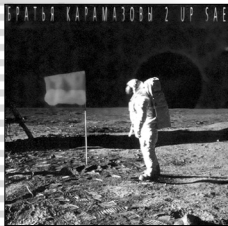
Є риси, які відрізняють КАРАМАЗОВИХ від інших наших груп. З самого початку вони серйозно ставилися до візуалізації своєї творчості, а простіше — до створення і ротації відеокліпів. Так, альбом «Ледокол Киев» було «підтримано» трьома відео, які регулярно крутили на різних телеканалах. Побіжно варто згадати, що загальновідома схильність рок-н-рольщиків до футболу і «зеленого змія» не минули групу. Численні футбольні матчі «зірок естради» України і Росії закінчувалися стадіонними концертами і подальшим вливанням сорокоградусної рідини у спраглі шлунки. Часом — із перевантаженням серцевих м'язів. Бувало, «мотор» головного Карамазова зашкалювало і в такі моменти він не на жарт замислювався над доцільністю рок-н-рольного способу життя. Він встигав, як йому здається, зупинитися за півроку до біди...

1998 рік для КАРАМАЗОВИХ був піковим. Це був апогей команди, яка таки вивела свій ортодоксальний рок на рубежі загальнонаціонального явища. На початку року група видає

Олег «Карамазов»

портрети в інтер'єрі

**БРАТИ
КАРАМАЗОВИ**
«2 UP SAE»
«Boom Records»,
1999

сингл «Солнце догонит тебя». Ця пісня звучить скрізь по радіо, потім з`являється відеокліп. Під звуки і кадри «Солнца...» КАРАМАЗОВИ вирушають в тур — великий всеукраїнський тур, під час якого вони зіграли 56 концертів не лише у великих містах. Внаслідок цього вони стають номінантами Професійного рейтингу «Таврійських Ігор» в жанрі «рок-музика».

На початку 99-го КАРАМАЗОВИ виїхали до Москви, де в студії звукозапису Московської консерваторії записують матеріал, який вже добряче обкатали під час туру. Саунд-продюсером запису став Євген Маргуліс — той самий, з МАШИНИ ЧАСУ. Альбом отримав назву «2 UP SAE» — простіше кажучи «Туапсе». Вихід і цього диска був підкріплений двома кліпами на пісні «Туапсе» та «Кто я тебе». Знімати відео хлопці їздили у Єгипет в Аравійську пустелю. В кліпі головний образ — екзотична і справжня пустеля з барханами і усім чим слід... Звісно, таких пісків удома немає. Взагалі — і пісня, і відео явили нам Карамазова-філософа. А це — суцільна екзистенція. Власне увесь альбом витримано в такому ж дусі.

У 2000-му КАРАМАЗОВИ приймали друзів — Шевчука і Макаревича. Шоу, присвячене 10-річчю групи, прогриміло на Майдані Незалежності. Пізніше з`явився концертний альбом «БРАТИ КАРАМАЗОВИ і друзі». Наступний крок Олега і компанії — запис окремих пісень з симфонічним оркестром. І хоча КАРАМАЗОВИХ випередив ОКЕАН ЕЛЬЗИ, але це не біда. Симфонізація БРАТІВ КАРАМАЗОВИХ, напевно, буде мати зовсім інший вимір і колорит. Тому що вони — дійсно ортодоксальна рок-група. У кращому розумінні цього слова.

Він як вітер. Надзвичайно імпульсивний і рухливий. І знервований. Він майже псих. При тому зберігає усі ознаки елегантності. Одягається підкреслено вишукано, а в кишені його модного піджака лежить картка члена дуже солідного ділового клубу. Але оманливо вважати його не надто юним денді від творчості. І це не так. Професійна студія в нетрях «Татарки» не впала з неба. Це не подарунок багатого дядька з Америки. Ні. Засоби виробництва звуків добуто кров'ю і потом, а нині, в режимі цілодобової праці відбиваються витрачені кошти. Коли він одягає шкіряну стильну куртку, аби позувати фотографу, він робить це так само природньо, як коли одягає «трійку» для «паті» в діловому клубі.

Олександра Тищенка важко передбачити: він несподіваний, як свято Нового року, яке настає зненацька завжди. Щиро кажучи, важко усвідомити, що пісню «Апостол» та альбом досить посередньої «танцювалки» в дусі євро-попу написала одна людина. Володар дуже своєрідного, якогось щемливого тембру, він у Запоріжжі на «Червоній Руті»-91 виконав під фортепіано пісню «Мертві мертвого несуть». Як згадаю ту річ, мурашки бігають по шкірі. Дуже сильно. Прикро, що Такий Співак недооцінює власний голос; ховаючи його на дні оранжементу «дуже модного сауду», намагається потрафити юним любителям дискотек. Він ніби боїться бути оголеним, як нерв, бути бунтарем на сцені. Невгамовність і пристрасть — його природні якості. А ще — мініливість. Він шукає себе в різних проявах, а доля постійно випробовує співака, ставлячи його на грань життя і небуття.

ОЛЕКСАНДР ТИЩЕНКО

Мить — і неминуча загибель крилом чорного птаха накрила б обох — Олександра Тищенка та його продюсера Ігора Костромського. Мить — і нічого попереду. Тільки тиша і ніч.

Вони потрапили в жахливу аварію, коли поверталися після сольного концерту співака в м.Трускавці. Через сильну ожеледь тищенківську «мазду» винесло на зустрічну смугу і та врізалася в «сімку», за кермом якої були міліціонери ДАІ, один з яких — капітан патрульної служби. Обидві машини розбилися вщент. На щастя, ніхто серйозно не постраждав. Невдовзі перед випадком, студія «Зимовий сад» збагатилася новою і дуже якісною апаратурою. Почався процес накопичення принципово нового матеріалу, разом з музикантами, кожен з яких є особистістю.

Йдеться про створення нової команди, сценічний дебют якої планувався в рамках великого туру «Крута сімка». Як на мене, то мав би бути ЗИМОВИЙ САД-2, хоча Олександр не дає проекту старої назви. Єдине, що об'єднуватиме цей і той, минулий, проекти, то шалений драйв на сцені і полістилізм музики. Старий склад грав арт-рок, а нинішній дещо зсунув акценти в бік «танцювалки». Але враховуючи присутність висококласного барабанника Володимира Михальченка (з колишнього складу ЗС), суперового гітариста Романа Суржу, чудових басиста Ігора Мельничука та клавішника Пашу Крохмальова (з тих самих БРАТІВ ГАДЮКІНИХ) та самого Олександра Тищенка, можна бути певним, що то буде екстра-клас.

Однак не буде нічого зі старого репертуару. Гадаю тому що є багато нового. Програма ЗИМОВОГО САДУ-2 (вибачай, Сашко) має назву «Прямуй за мною». Один з хітів її — «Апостол». Що ж — кінець століття, кінець тисячоліття, кінець Епохи Риб: скільки горя за спиною, і невідомо, що попереду. Надворі — Час Апостолів — справжніх і фальшивих. Цей кліп — один із кращих на нинішньому голубому екрані — авторська робота Олександра та Ігоря Костромського. Операторська робота Василя Сікачинського з агенції «Майстер-Відео». Хороша робота. Етапна.

Важко повірити, але на початку 80-х років одна з кращих на той час арт-рокових команд з такою ліричною назвою — ЗИМОВИЙ САД — опинилася поза кордоном... Місцевим відділом культури були спущені згори списки заборонених для трансляції та концертнування ансамблів. Разом з АКВАРІУМОМ, ДДТ, ЗООПАРКОМ там фігурувала команда Олександра Тищенка. «Кисень» було перекрито після дійсно тріумфальних гастролей ЗС у Хабаровську, Владивостоку, Петропавловську-Камчатському. Пізніше вони відновили, а точніше — відвоювали свої права в Донецькій філармонії.

Почалися гастролі, записи. Важливий етап — запис у липні 1988 року великого музичного твору — рок-симфонії «Доля» на вірші Тараса Шевченка. Ідеї носилися в повітрі. Твори Шевченка з'явля-

ються в усіх можливих інтерпретаціях у репертуарі багатьох команд. Потім була закономірна і переконлива перемога на першій — легендарній — «Червоній Руті» в Чернівцях. Перші зарубіжні гастролі. У листопаді 1991 року з'явився дебютний альбом «Світ за склом» (фірма «Кобза»). Вдала робота. Драйвовий матеріал. Рок-мейнстрім від зрілих музикантів. «Далека дорога», «Козацька сповідь», «Наші діти», «Музейна гордість», «Сирота»... Ціла низка речей — змістовних і емоційно-прожитих артистом від «А» до «Я». Тоді ж Олександр почав збирати пісні камерного, романтичного плану для збірки «Нічний альбом». Робота триває й дотепер...

У 90-х роках різко змінилася ситуація. Стало неможливим утримувати живих музикантів через дорожнечу апаратури та оренди залів. Олександр зосередився на сольній діяльності, дещо змінивши стиль. З'явилося більше попсово-танцювальних композицій, які легко вписувалися в будь-який концерт типу «солянка». Творчий союз з Аурікою Ротару також спровокував появу цілого оберемку танцювальних шлягерів. Однак Олександра Тищенка ні на мить не залишала тверда впевненість у відновленні живого проекту, адже музикант, який хоч раз працював на сцені вживу, вже ніколи не проминяє цей кайф на фонограму. Водночас він чудово розуміє, що в нашій країні мало бути талановитим артистом. Треба ще мати зуби і залізні нерви. А ще бажано бути максимально діловим. Він зрозумів: для того, щоб бути вільним у творчості, треба мати кошти. Думаю Олександр міг би, спираючись на власний досвід, написати книгу про виживання артиста в умовах пострадянської дійсності. І це була б захоплююча книга!

ВСЯК ВИПАДОК

Група, яка може розширюватись до розмірів оркестру і зменшуватись до тандема, група, яка звучить або дуже добре, або дуже погано, обриси якої постійно коливаються, немов міраж у пустелі, але тим не менше ви завжди її почуєте на більш-менш цікавих концертах — це і є ВСЯК ВИПАДОК. Невже головна ознака ВСЯК ВИ-

ПАДКА — це аморфність? Усім відомий (і невідомий) Олег Путятін енергійно спростовує це ствердження: «Насамперед я ображений тим, що ВСЯК ВИПАДОК названо аморфним складом. Музику групи легко впізнати, вона загадкова, інколи незвична. Її кістяк складають Джек і я. Інші інструменти нанизуються, як намисто на нитку. Хоча останнім часом склад стабілізувався. У групи ВСЯК ВИПАДОК після виходу двох компактів і безлічі невиданих фонограм є свій мелодизм, почерк, стиль, які неможливо сплутати з іншою командою. Не вірите — перевірте».

О.Є.: Один з найсильніших виступів ВСЯК ВИПАДКА — це виступ на фестивалі «Рок-екзистенція». Мені взагалі здається, що ВИПАДОК — одна з найсильніших команд у жанрі імпровізаційно-інструментальної музики.

О.П.: Знову протестую. Ми робимо вокально-інструментальну музику. Більше того — симфонічну музику, яка, щоправда, виконується не оркестром. Виступ на «Рок-екзистенції» для нас не є артефактом і якимось досягненням. То був міцний концерт на доброму звуці. Просто у нас за плечима кілька років студійної роботи і саме там — на студії дивилися такого звучання, якого прагнемо на сцені.

О.Є.: Тривалий час ви з Джеком співпрацюєте з сестрами Тельнюк. Йдеться про запис нового альбому Лесі і Галі на студії «Комора». Оскільки стиль сестер і музика ВИПАДКУ зовсім неподібні, я схильний розглядати цей студійний альянс, як творчий експеримент...

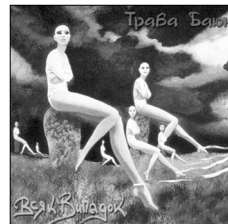
О.П.: Джек, я, Іван Давиденко і Ігор Малий — ми всі розглядаємо це, як експеримент, як цікаву співпрацю, яка вже принесла свої плоди. Адже ці пісні — то результат наших спільних зусиль. Сестри і ми разом шукаємо потрібний саунд, кожний нюанс обговорюється колегіально. Тому майбутній альбом Лесі і Галі Тельнюк слід розглядати як творчий проект.

О.Є.: Що ти скажеш з приводу своєї участі в записах талановитої співачки Марини Одольської?

О.П.: Абсолютно несподівано доля закинула мене в продюсерський центр «Території А», де я отримав пропозицію виступити як звукорежисер і бас-гітарист у кількох піснях Марини Одольської. Ці пісні народжувалися у мене на очах безпосередньо на студії, в процесі запису і зведенні вокалу я брав активну участь. Скажу чесно, я відкрив для себе Марину Одольську як співачку саме там, на студії. Цей проект для себе теж вважаю дуже цікавим.

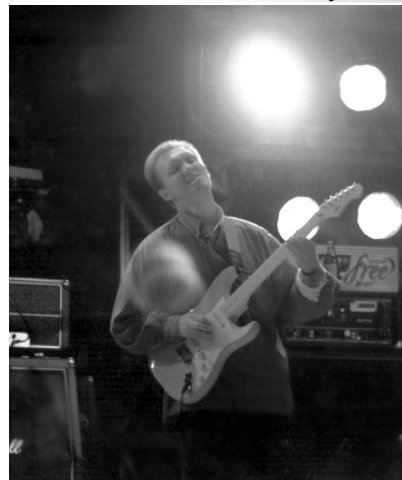
О.Є.: ВСЯК ВИПАДОК прославився своїми кліпами і відеофільмами. Я добре пам'ятаю імпресіоністські фільми «Пісня про щастя» і «Пісня про нещастя».

О.П.: Ми з Джеком «захворіли на відео» років зо три тому,

ВСЯК ВИПАДОК
«Баян-трава»
«J.R.S.», 2000

Олег Путятін

портрети в інтер'єрі

ДЖЕК ФРОСТ

коли ми «наклепали» тих кліпів мало не цілий альбом «Того». Тепер ми ставимося прискіпливіше до наших відеоекспериментів. У тому сенсі, що зараз монтуємо усе на більш професійній — цифровій техніці. Йдеться про третю частину трилогії «Пісень про...», яка називатиметься «Смерть від щастя». Звуковий трек вже готовий, і туди увійшла нова композиція «Босоніж по равликах» і вже відома «Ска-тертиною дорога». Відеоматеріал теж зібрано, але цього разу я хочу підкреслити — ми все робимо дуже-дуже акуратно. Цей процес досить складний і вимагає безліч часу, якого немає.

ВСЯК ВИПАДОК з легкістю виграв лауреатство на фестивалі «Перлини сезону». Серед двох десятків рок-команд авторитетне журі визнало їх кращими. Кістяк групи — а це Джек, Олег Путятін і Віталій Іванов (саксофон) є надзвичайно мобільний і гнучкий. Вони з легкістю вписуються в будь-яке музичне «прокрустове ложе», але в кожному разі важко помилитися і сплутати їх з іншою групою. Одне слово, ВСЯК ВИПАДОК — це обдаровані музичні бешкетники, які грають граючись. Вони наситили гумором і легким еротизмом усі свої відеотреки і цей процес триває, переходячи з площини життя в площину мистецтва. І навпаки. Щоб досягнути феномен ВСЯК ВИПАДКА, потрібно трошки знати ДАОСИЗМ, оскільки часточка ДАО є в усьому, і її немає ніде. ВИПАДОК, як і ДАО, існує скрізь — в кожній клітинці життя є вібруючий пульс випадкової енергії, відзначеної не випадковим хистом.

І нічого дивного, що виник «ірландський» проект ГУРТ О`ЙО-ГУРТ, який дуже швидко перетворився на відомий київський клубний проект, за участю відомих вам персонажів.

ТАРАС ПЕТРИНЕНКО

Тараса, як колись діда Панаса з УТ-1, знають усі. «Жива легенда» за номінацією «Таврійських Ігор» має відповідний калібр і колорит. Тарас написав найбільший (після івасюківської «Червоної рути») український хіт — пісню «Україна». Яку чули всі, а половина точно знає слова. Тарас як артист — живе уособлення українського універсуму. Найточніший архетип нації з усіх можливих архетипів. Уявіть на його кучерях солом'яного бриля, люльку в бороді, полотняну сорочку, підперезану шкіряним паском... Йому до лиця навіть черевце, яким легенько трусить, походжаючи по сцені. Стороннє око, напевно, сприйматиме постать Тараса як такого собі гуру — мудрого й досконалого. Хто скаже, що в душі цієї людини йде війна — з суспільством і з самим собою? Що він один з найбільш незаспокоєних і незаангажованих артистів? Він — сам по собі. Незалежний і мудрий.

Мистецька майстерня Тараса Петриненка була місцем акумуляції творчих ідей. Є студія, є концертний апарат. Несподіваним для багатьох був прихід до «майстерні» молоді генерації, яку висвітив фестиваль «Червона Рута». Тарас запросив. Серйозно і уважно поставився до них, хоча то зовсім інша естетика порівняно з тією, яку сам сповідує. СПАЛАХНУВ ШИФЕР, ІОА-4, Денис Койдо, Яна Яновська та Юлія Лорд вже мали спільні виступи з метром. Цілком успішно. Василь Ткач зробив рімейки на старі й нові речі Петриненка. По-новому за-

звучала «Пісня про пісню», «Не кажи прощай» та інші маленькі шедеври. Але незважаючи на зусилля з обох сторін ідея нового продюсерського центру не була втілена в життя. Напевно, існують різні причини, але факт залишається фактом: молодь пішла своєю дорогою.

Дві пісні «Крик душі» та «Любов моя» — програмні речі для Тараса, який, як відомо, ніколи не ставив написання пісень на конвеєр.

Якось Тарас нарікав на відсутність української танцювальної музики. Нині маємо вдосталь танцювалки і adeptів денсу в електронних мас-медіа. Маємо навіть перекіс. Жанровий перекіс у бік бездумного техно. Тараса засмучує те, що вимивається з пісні душа і зміст. Зараз мало йдеться про Пісню як мистецтво. Совкова хвороба тотально-масового мавпування не відпускає нас. Тарас занепокоєний відсутністю чогось дійсно глобального — музики, непідвладної часовим моментам, скороминучій моді: «Чомусь і Стінг і Елтон Джон завжди в моді. Їм непотрібно обов'язково потрапити в струю...».

Здавалося б, хто-хто, а Тарас міг би спокійно видавати по альбомчику щороку, однак його продукція майже відсутня на аудіоринку. Подвійний альбом «Господи, помилуй нас» отримав відзнаку фестивалю «Нові зірки старого року» як кращий альбом 1994 року. З того часу — з'явився лише один альбом «Любов моя». Так, Тарас не поспішає закривати амбразуру, а спокійно «настоює» матеріал, додаючи нових фарб, нового звучання. Втім, будь-яка нова робота не примусить менеджера Петриненка робити надто активні рухи по її розкрутці, оскільки його ім'я — то ніби гарантія якості і мистецької вартості.

ЕНЕЙ, ЧАРІВНІ ГІТАРИ, КРАСНЫЕ МАКИ, ДЗВОНИ, ГРОНО... Кожна з формацій залишила свій слід, свою Пісню. В кожній з них — частина життя Тараса, частина його серця. Несвобода, атмосфера задухи й цинізму приснопам'ятних художніх рад, які запросто могли знищити артиста одним розчерком пера, боротьба за право бути собою — Тарас пережив усе це. Все почалося тоді, коли на початку 70-х був заборонений ансамбль ЕНЕЙ — перша його група — внаслідок звинувачень у буржуазному націоналізмі. Хлопці тоді просто пропагували українську народну пісню. Не менш драматичною була доля наступних формацій ДЗВОНИ і ГРОНО. Коли в Україні йому остаточно перекрили кисень, він фактично емігрував до Росії, незважаючи на те, що ціна свободи була дуже високою. І працював там довгих сім років. А план був простий: досягти всесоюзного визнання в Москві, яке б відкрило двері рідних філармоній. В складі КРАСНЫХ МАКОВ об'їздив увесь Союз. З ким лише він не працював, у тому списку Кузьмін, Барикін, Як Йола.

Якось Йола запросив Тараса з родиною до себе в Естонію. Тарас на власній «Ниві» прибув у гості і вони вирішили разом поїхати на море. А було вже пізно. Вночі добралися на місце. А їхали якось так

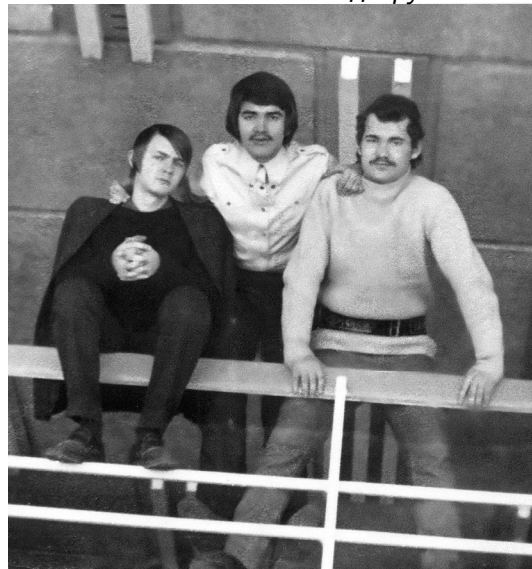
дивно, що заїхали в самісіньку воду. Посвітили вперед — море. Посвітили назад — вода. Довго шукали власного сліду, але все-таки вибрались. На зворотній дорозі завернули до сусідів Яка на якийсь хутір. Подивились — хазяїв немає (поїхали на весілля) і вирішили пожартувати: відв'язали старого собаку і забрали з собою. Через день совість їх замучила і повезли вони пса назад. Приїхали, а хutorяни вже вичерпали всю воду з криниці, бо думали, що пес утопився...

Багато різного-смішного траплялося на гастрольних трасах. Якось запросили Тараса і Володю Кузьміна до Ростова-На-Дону. Робота є робота. Артисти сіли в поїзд і поїхали. Співали, пили вино цілу дорогу. А вранці в Ростові на вокзалі побачили вивішені прапори з чорними стрічками. Організатори концерту зустріли їх зі словами: «Вибачте, але в країні траур. Помер генсек Андропов. Концерти відмінюються, гроші за квитки людям повертаємо». Через рік ті ж самі люди запрошують Тараса і Кузьміна знову. Ті сідають у поїзд. Співають, грають на гітарі цілу дорогу. Приїхали. Та сама картина: прапори, стрічки. Підходять організатори зі словами: «Хлопці, ви будете сміятися, але в країні траур і концерти відмінено... Слухайте, а може б ви частіше приїздили?..» Тоді помер наступний генсек Черненко.

В Україну Тарас повернувся 1986 року. Разом з Валерієм Смаглієм — менеджером і адміністратором — вони заходилися створювати новий проект. Вони враховували тодішню ситуацію вдома, адже дехто не сприйняв цього повернення. Серед недоброзичливців був і Микола Мозговий, який очолював партбюро в Укрконцерті. Тарасові взагалі завжди «щастило» з чиновниками вищого ешелону, які інтуїтивно відчували загрозу «устоям» з боку волелюбного артиста. Але йому було не звикати працювати в режимі спротиву, тому новий проект досить швидко почав жити своїм життям, звичним для живої групи. ГРОНО Тараса Петриненка записувалося і гастролювало по повній програмі. Були гастролі в Америці і Канаді, внаслідок чого там залишилися усі музиканти. По-різному склалися їхні долі. Хтось грає на забавках і весіллях, хтось викладає музику. Трагічно склалася доля клавішника ансамблю Михайла Котляренка: він помер від раку крові і похований в Торонто. Про хворобу всі знали ще в Києві. Коли відїжджали, була надія, що тамтешні лікарі допоможуть хлопцеві. Михайлові було 26.

19 серпня 1991-го Тарас і Тетяна Горобець були в Філадельфії. По телевізору побачили путч і вирішили негайно повернутися в Україну. Можливо, зараз це звучить ідеалістично, але в ті хвилини Тара-

*Тарас Петриненко
в складі групи ЕНЕЙ*

портрети в інтер'єрі

сові спало на думку, що на референдумі за незалежність може не вистачити двох голосів. І вони вилетіли до Києва. Тарас такий в усьому: може півроку записувати одну пісню, але коли йдеться про долю країни — рішення приймає миттєво. В ньому зійшлися ідеаліст і максималіст. І дотепер вони уживаються. Певно тому, що український космос — неосяжний і незбагнений.

«Ми не закінчили розмову» — назва пісні та одночасно сольного концерту Тараса Петриненка і групи ГРОНО в Палаці «Україна». Формально цей концерт присвячений 30-річчю творчої діяльності співака, композитора, музиканта. Справді багато людей пам'ятають пісні Тараса початку 90-х. Творча харизма Петриненка-пісняра завжди складалася з двох половинок — бунтарської і ліричної. Парадоксальним є те, що Тарас-бунтар і Тарас-лірик — однаково переконливі і щирі. Таким він постав перед численною публікою на сольному концерті в Україні. Зрозуміло, що таких банальних реплік на кшталт: «я вас люблю», «я не бачу ваші руки» не було і близько. В кількох словах співак абсолютно чітко змалював становище сучасної української культури, яку влада не те, що не підтримує, вона її не помічає.

Можна сказати, що в Палаці «Україна» ми бачили нове втілення групи ГРОНО і — за великим рахунком — нового Петриненка. «Колись мандрівний філософ Григорій Сковорода запрошував до саду ангельських пісень, а я запрошую Вас у світ моїх нерозкручених пісень», — з такими словами Тарас звернувся до публіки. Його іронію зрозуміли дещо пізніше, коли у зал зі сцени полилася чудова музика. Подібної якості пісень не знайдеш у репертуарі більшості наших виконавців. Адже кожна пісня Тараса — це маленька сповідь, що йде від серця до серця. Поменше було б перешкод між серцями...

СКРЯБІН пережив декілька реінкарнацій — жахливого підземного панку, він мав тоді смішну назву БОЙС ОФ ХЕЛ, до вишуканого техно — послухайте «Мову риб» або «Птахів». Схильні до новацій, вони ніколи не тупцювали на місці, рухались в різні боки, підстрибуючи догори — цікаво, що там за обрієм... СКРЯБІН — то весела зграя електронних «наркоманів», яка цілодобово вовтузиться у купі комп'ютерів, спілкується між собою лише їм зрозумілою мовою. Їм вдалося із безлічі впливів виробити свій, ні на що не схожий стиль.

Пригадую фінал «Рути» у Запоріжжі. Хлопець на ім'я Андрій Кіл співав про те, що «на даху добре». Трішки відморожений одинак працював під якісну «мінусовку», робив «холодну хвилю» і був не схожий на решту «зв'йозд». Андрій Кузьма-Кузьменко — а то власне був він — говорить, що СКРЯБІН почався десь у 1989 році, після його повернення з армії, а по суті — ще в середині 80-х, коли хлопці «лабали» на танцях у школі в місті Новояворівську. Було так. На даху найближчого будинку випивався шмурдяк «Золота осінь» (за рубль-вісім), після чого його танці йшли, як має бути. «Знімалися» польські гіти від Леді Панк, ТСА. Отже вони грали на танцях, а в Палаці культури сиділо ФОРТЕ, у складі якого були сини новояворівського музичного магната Мирослава Турка, і, ніби, мали вищий ранг. І ось коли Лесик — один із синів — пішов до армії, Мирослав Миколайович запросив хлопців на свою «кrapку». То був 1984

СКРЯБІН

портрети в інтер'єрі

рік, тоді вони і почали придумувати свої пісеньки. Згодом виникла студія «Спати», де сиділо вісім команд і валився панк, треш, реп та рок-н-рол. В одному великому казані разом з усіма варився і майбутній СКРЯБІН. Існує точна дата — 6 червня 1989, коли хлопці з різних команд, сіли й заграли «Чую біль» — першу пісню під лейблом СКРЯБІН. До осені фактично був готовий альбом. Добра душа Микола Шевчук показав матеріал Олександрю Зиріну, а той — Володимиру Бебешку. А ще СКРЯБІН зняв себе на відео. «Студія Лева» була приємно вражена інтелегентним техно-попсом новояворівців, а відтак потроху їх продюсувала. Андрій та «скрябінці» зафіксували композиції: «Самотній в'язень», «На даху добре» на «Студії Лева» — спеціально для конкурсної програми «Рути». Тоді то було актуально. Хоча Андрій і залишився трохи невдоволений — надто прилизаний саунд від «Лева». Після фестивалю СКРЯБІН підписує дивний папір-контракт зі «Студією Лева» на 15 років — досить дикий з юридично-

го боку. Тим часом Володя Бебешко все частіше висмикує хлопці на якісь акції, імпрези і життя гурту більш-менш стабілізується в розумних пропорціях між концертуванням та студійною роботою. СКРЯБІН починає грати на дискотеках. Якимось до них підійшов Рябцев з ТЕХНОЛОГІЇ, мовляв, я думав в Україні є тільки ГАДЮКІНИ, а тут ще й ви — така класна банда. Одним словом, Рябцев запропонував на пару відіграти концертну трасу по містах України. Обмінялися телефонами, а через два тижні Андрій дізнається, що ТЕХНОЛОГІЯ розвалилася...

Життя СКРЯБІНА йде хвилями — одна тепла й лагідна, дві-три холодні, мов крига. Альбом «Мова риб» записувався на студії «Лева», а вийшов друком лише за рік через недипломатичний тиск з боку Віталія Бардецького, який зібрався везти гурт до Берліна. Він і «перетягнув» СКРЯБІНА від Критовича до Штиня — пригадуєте таку гарну продюсерську фірму «Ростислав-шоу»? Пішла платня, почалася «жизнь-маліна». Був обіцяний тур у Німеччині, інструменти, щоб творити, було моментально придбано — спеціально для СКРЯБІНА. Очевидно, той період — то найтепліша хвиля, коли вони написали й записали купу справді гарних речей. Плюс активне концертування. Вживу, бо клавіш вистачало, а до того було страшенне бажання грати-грати-грати... Вони возили з собою здоровенного бутафорського павука і різні прибабаси й прикрашали тим добром районні клуби.

Але наступна крижана хвиля не примусила себе довго чекати. Щось не склалося у Ростислава Штиня з його західними партнерами, фірма «наказала довго жити», а апаратуру СКРЯБІН повернув господареві. Але не біда. Задзвонив пан Критович і запропонував новий контракт — більш реальний, на рік співпраці. Відтоді, СКРЯБІН суттєво модернізує свій саунд, одна за одною пішли техно-теми, а Кузьма, несподівано для усіх, купує собі машину, та не яку-небудь, а відремонтовану «Победу» за 200 баків. Ще й досі в Андрія горять очі, коли він згадує це диво техніки. Після знайомства з німцями (один з яких виявився музикантом відомої команди КАМУ-ФЛЯЖ) на фестивалі «Марія» (м.Трускавець), «скрябінці» у складі української делегації (МЕРТВІЙ ПІВЕНЬ, Анжеліка Коршинська) вирушають до Німеччини. Але дорога зжерла три повні дні, тому вони й не відіграли на важливих «крапках». Шкода. Натомість, за півтора дні облазили найкрутіші берлінські клуби, зокрема «Такелес». Відбулися виступи — досить вдачі для всіх, а пані Коршинська мала справжній фурор. Головне — перезнайомилися з купою цікавих людей, Бард просто став кур'єром на трасі Львів-Берлін і назад. Через пару місяців відбулася нова подорож, цього разу на «Победі», яка, судячи з її зовнішнього вигляду, взагалі не могла рухатися. Німецький митник отримав чималий шок, проте хлопці дісталися до Берліна. В цілому на той час — а це був 1993 рік — вони не робили нічого, лише всмоктували дивовижний світ музичного андеграунду. Між берлінськими вокаціями встигли засвітитися на донецькому фесті «Вітер з Сходу». Власне, їх уже опікував Тарас Бойко, який поїхав до Києва, знайшов кошти і зпродюсував альбом «Птахи», який і допоміг потім видати. Тарас Бойко — той самий, з БАНІТИ БАЙДИ. Ще до появи цієї роботи друком, Террі розкрутив окремі речі на хвилях радіофіру, тож альбом не впав раптово з неба — на нього чекали. А містить він такі шлягери: «Пляни», «Змучений», «Птахи», «Мудрий, бо німий»...

Паралельно з пошуками у звичайному руслі, СКРЯБІН утворив нову формацію — більш жорстку і радикально-танцювальну. Як приклад — альбом «Молотов 20», який гримів на багатьох денс-майданчиках. Це нове слово. Принаймні, у межах сучасної української сцени. Стосовно СКРЯБІНА як такого він продовжує рухатися, хоча зигзагами, але все одне вперед. Тоді в складі СКРЯБІНА гуртувалися: Андрій Кузя-Кузьменко, Шура Гера, Ростислав Домішевський, Саня Скрябін і Террі — Тарас Гавриляк.

Гарячі бісики блискавками вилітають з глибоко посаджених очей Кузьми. Щосекунди він готовий гостро відреагувати на будь-який «наїзд», або жартом — на жарт, абсолютна неудавана невимушеність — цей неповний портрет нового героя гарно контрастує з по-дитячому заокругленому Герою, його наївно-симпатичними очима

портрети в інтер'єрі

і знаменитими вухами. Якщо перший має язика без кісток, то другий переважно відмовчується. Обидва фронтмени — то є передостаннє втілення СКРЯБІНА, доведене до критичного мінімалізму. Компактний, а відтак мобільний тандем швидкого реагування завжди був готовий вигулькнути будь-де — чи то під куполом цирку, чи на прийомі в Маріїнському палаці. СКРЯБІН дуже компанійський, але без панібратства. СКРЯБІН наближається до піку популярності, але не має зоряної хвороби. Зірка СКРЯБІНА — то зірка мандрів і блукань. Типова ситуація, що дає імпульс для фіксації текстів — Кузьма за баранкою «Победи» чи іншого «драндулета», або Кузьма на висоті пташиного польоту, який летить, вимахуючи довгими руками, як крилами. Романтика!

...Інший романтик — Сергій Шура-Гера — це дитя підземного царства комп'ютерів. Ніч, таємничо виблискують панелі з клавішами, оголена голова в навушниках хитається у скаженому ритмі і жодної душі... Так народжуються нові звуки, які декорують нову ідею. Приходять друзі-колеги і додають свої спеції до каші, звареною Кузьмою і Герою, внаслідок чого отримуємо страву «казкового» смаку. Музика СКРЯБІНА є адекватною способу життя і є ідентичною світоглядів, а загальмоване кружляння Кузьми по сцені — то пластична імітація музики СКРЯБІНА. Замкнене коло, де життя переходить у музику, а музика інтегрується в життя. Нині в культурному обігу є три альбоми: «Мова риб» (перевиданий і дещо підрежтований), «Птахи» та «Казки» (обидва томи). Успіх СКРЯБІНА зростає пропорційно збільшенню дискографії. Секрет успіху — у відсутності будь-яких секретів. Максимум природності плюс трохи манірності, а головне — відсутність штучних теорій. Говорючи по-новояворівськи, себто на дивній галицько-українській мові, вони не комплексують ані трохи. Вони пишуть зовсім не простуваті тексти і аж ніяк не підлаштовуються під середньостатичного дебіла, як це роблять «zasлужені» світила. Утвердження групи в статусі найпопулярнішої серед поп-команд сталося з появою на аудіоринку України подвійного альбому «Казки».

Усі треки робилися під патронажем агентства «Нова», які записував звукорежисер Олег Барабаш, на «Nova-Studio». Певний час був вимушено відсутній в основному складі Ростислав Домішевський — бас-гітара, програмування. Працював у Москві на фірмі свого родича. З його поверненням дует різко перетворюється на тріо, а після виходу з команди Террі (Тарас Гавриляк — менеджмент) і виходу групи з агентства «Нова» саме Ростік бере на себе функції менеджера, адміністратора тощо. Як робилися «Казки»? На відміну від «Птахів», зіплених буквально за тижень, на запис нового альбому вони мали вдосталь часу, апа-

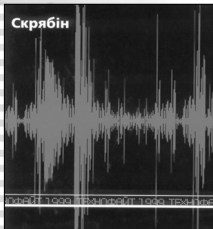

ратури і безмежної підтримки з боку друзів і колег. Вагомий внесок зробили Андрій Підлужний та Кость Тараненко з НІЧЛАВИ БЛЮЗ, Жан Болотов та Геннадій Дьяконов з групи Ірини Білик, Олег Лапоногов з ТАБУЛИ РАСИ, а також Е.Л.Кравчук і Олег Комлач. Кузьма шкодує, що не вдалося викликати музикантів зі Львова. Приїхала Ярка Якубак з МЕРТВОГО ПІВНЯ. Вже була в студії, але записатися не встигла... З огляду на кількість пісень, ідей та людей у студії, просто титанічну роботу здійснив Олег Барабаш, який, між іншим, встиг власноручно прописати бас-гітару на деяких речах. Щодо змісту, то ми дійсно маємо двотомник сучасних казок для дорослих дітей — сумних і веселих. Але не дурних. Пісня «Татко хорий» — одна з найвдаліших. З 1991 року. Має невезучу вдачу. Ростик присвятив її татові, коли він був живий. Тяжка пісня. «Разом ми». Єдина пісня з нескрябінським текстом. Теж давня. Написана приятелем з Новояворівська, якого звали Кюр або Андрій Штурман. У ній підспівує Е.Л.Кравчук. «Коралі». Це — хіп-хопова штучка на 2 хвилини 25 секунд. «Казка» — титулована пісня. Остання пісня Ростіка перед від'їздом до Москви. Пісня «LV» — реміксована. Бере участь Ірина Білик. Трохи таємнича пісня, бо ініціали «LV» — то ім'я дівчини, яке Кузьмі наснилося. «Руки медузи». Появу цієї пісні ніхто не пам'ятає. Виникла — ніби з неба впала. «Той прикрий світ». Просто чудовий зіпкок зі світогляду СКРЯБІНА. «Трейн». Теж давня-давня пісня, яка ніби нізвідки. «Годинник». Пісня, що виникла блискавично, коли від'їхав до Москви Ростік. Кузьма прийшов у студію і написав її за 15 хвилин. Там йдеться про війну, але не про ту, що з танками й бомбардувальниками, а вічне протистояння добра і зла в душі самої людини. «Я живу» і «Чуєш біль» — два найстаріших номери ще з першого «підвального» альбому. Тут підіграли на гітарах Віталій Клімов та Жан Болотов. «Нікому не треба» — приховане кредо групи СКРЯБІН. Дещо песимістичний погляд на порядок речей «артисти-шоу-бізнес-публіка»... «Там, де мене лишили» — жирна риска під цілим альбомом. Найбільш рокова, драйвова. Чудово вписався Лапоногов із ТАБУЛИ РАСИ. Кузьма мріє, щоб і решта матеріалу мала таку саму енергетику. «Загублений

На зйомках кліпу
«Клей»;
Шура Гера,
Андрій Кузьменко,
Ростік Домішевський

портрети в інтер'єрі

СКРЯБІН
«Технофайт»
«Boom Records»,
1999

рай». Вважають, що це пісня найневдаліша. Однак Кузьма любить цю пісню Як і решту пісень, тому що кожна з них — кавалок життя — спочатку реального, а в спогадах — казкового. Власне тому альбом має таку назву.

У 1997 році СКРЯБІН легко «підняв» 40 тисяч молоді в Харкові, коли виступав у складі «зоряного блоку» «Червоної Руті» разом з Іриною Білик, ВВ, КОМУ ВНИЗ.

Пізніше «Таврійські ігри» визначили групу як «кращий альтернативний проект» року. Дивна на перший погляд номінація, але вірна по суті. Серія сольних концертів на периферії — майже скрізь аншлаг. Зробили сольник у Києві — і знову аншлаг. Успіх? Безперечно. Щось змінилось у житті? Щільний графік виступів у різних куточках країни стає ще щільнішим. Час для групи став субстанцією матеріальною. Встиг — і маєш. Зрештою вони придбали студійне обладнання і нині можуть працювати спокійно, а не наздоганяти вчорашній день. Нині вони дійсно незалежні. І неангажовані. Хоча й не відмовляються від виступів у різних «солянках», які ніби і не пасують їхній естетиці. Єдиний принциповий для СКРЯБІНА пункт — це повне неприйняття «фонограмізації». Кузьма вважає, що то є «закопування самих себе в землю по самі очі». Тоді, у 1997-му Кузьма намагався реалізувати живий проект — зібрати групу, де б грали музиканти з ПЛАЧУ ЄРЕМІЇ, МЕРТВОГО ПІВНЯ і ТАБУЛИ РАСИ разом з усіма «скрябами» і дати два-три потужні концерти у Києві й у Львові, на яких би прозвучали виключно в роковій подачі нові і старі хіти СКРЯБІНА. Так Кузьма збирався довести переваги живого саунду для всіх-всіх. Чи довів би? Адже «фанера» — то питання скоріше економічне, а не естетичне. Адже зробити «фанерний» концерт значно дешевше, аніж визвучити цілу групу. Отже, «фанерна» хвороба — це від бідності. Хвороба, яка вкрай розбещує і артистів, і публіку. Як не згадати тут «Нікому то не треба» або «Загублений рай»?

Нині є тисячі фанів, є гастролі, зйомки та приємний тягар слави. А колись... Колись не було навіть назви. Її «дав», дякуючи своєму прізвищу, Саня Скрябін — з найпершого складу, коли дуже-дуже різнокольорова музична тусовка варилася на новояворівській студії «Спати». Майбутні «скрябі» були, уявіть собі, скаженими і злими панками, які довбали самопальні «весла» у безвиході, огиді до навколишнього байдужого світу. Вони були нонконформістами, вони були поза юрбою. Такими і лишилися. У серці СКРЯБІНА сидить нескорений опонент, який уважно відстежує гримаси цієї каламутної епохи, який борсається в протиріччях життя, і шукає, шукає чогось дійсно правдивого. Він такий крихтний і непомітний хробак. Живе собі, його ніхто не знає. «Хробак» — назва наступного альбому, чергова сходинка в дискографії СКРЯБІНА. Нова позиція. Новий виток

СКРЯБІН
«Хробак»
«НАС», 1998

боротьби «скрябів» із збайдужілим світом. За ним були — «Техно-файт», «Модна країна», «Стриптиз» і «Озимі люди». Чотири абсолютно різні альбоми, чотири сходишки групи, яка невтомно шукає власне музичне обличчя. «Озимі люди» являють нам лірико-патріотичний оберемок пісень, для тих хто вірить у власні сили і у власну країну. А сам СКРЯБІН сьогодні — це шестеро живих музикантів і абсолютно живий саунд на сцені.

СКРЯБІН
«Озимі люди»
«Real Records»,
2002

МЕРТВИЙ ПІВЕНЬ

Для київських меломанів таке явище, як МЕРТВИЙ ПІВЕНЬ, уособлює так званий «львівський саунд». Так само, як і формації ПЛАЧ ЄРЕМІЇ, ОКЕАН ЕЛЬЗИ, раніше БРАТИ ГАДЮКІНИ. Ніц дивного, панове, усі вони з одного божественного літературно-мистецького кубла. Пам'ятаєте «Бу-Ба-Бу»? Сценічна дорога «півнів» бере старт від найдавнішого фестивалю «Вивих», що відбувався у 1989 р. «Півні» виявилися найбільш «вивихнутим» бендом і завоювали лауреатський титул.

Нині, через десять років мандрів, шукань і творчих реінкарнацій МЕРТВИЙ ПІВЕНЬ уже не асоціюється з милим і симпатичним студентським капустаком... Нині це зрілий проект, який має вісім альбомів, тобто вісім спроб виведення формули самопізнання себе і світу. А починалося усе з товариських вечірок у львівській кав'ярні на вулиці Воловій, звідки добре було видно залізного півника на даху. Любомир Футорський, Роман Чайка, Ярکا Якуб`як, Роман Рось, Тарас Банах та Михайло Барбара разом розганяли фуру, набиту предивними ідеями, візіями і гаслами. І фура поїхала. Успішні виступи на сценах «Червоної Руті», «Українських ночей у Гданську», «Вернісажу-92» швидко вивели «півнів» на всеукраїнську орбіту. Аудіо-первістком співпраці з агенцією «Ростислав-шоу» став дебютний альбом «Ето», записаний Олегом Ступкою на київській студії БЗЗ. На відміну від інших харизматичних лідерів українського андеграунда, «півні» дуже легко і невимушено вписуються в будь-яке «прокрустове ложе», виступаючи на поетичних вечорах, презентаціях, театральних виставах і

мистецьких виставках. Вони настільки пристосовані, що можуть зіграти на стелі... (не плутайте з пристосуванням). Всеядність і всепроникливість часом заважала «півням» естетично самовизначитися. Тому і коливалися постійно від одного музичного берега до іншого. Часом хвилі заливали човен, але «півні» трималися «на плаву». І жодного разу не зрадили власним ідеям, тому і залишаються свідомо-незалежними від правил гри у так званому шоу-бізнесі, де культивується не здоровий глузд, а комерційний розрахунок. Можливо, тому вони і співпрацюють з мистецьким об'єднанням «Дзига», яке, власне продюсує альбоми групи і влаштовує концерти-презентації. Однак для кожної команди є цікавою реакція не лише свого, а й іноземного слухача. Фестиваль нетрадиційного фольку у Нюрнберзі (Німеччина) проводиться тут більше як 20 років. Імпреза znana і відома в Європі. Збирається тут сила-силенна виконавців зі світу. Акція «півнів» мала назву «Львівського вечора» з Вольтером Мосма-ном — продюсером, який влаштував львівську сцену у Фрайбурзі. «Львівський вечір» робився разом з Юрієм Андруховичем трьома мовами — англійською, українською та німецькою. Вольтер з Юрієм читали свої вірші під музику МЕРТВОГО ПІВНЯ. Шоу тривало чотири години і закінчилося опівночі. «Півні» показували три блоки: фольковий, акустичний і альтернативний. Останній базувався на матеріалі з дуже жорсткого, майже панківського альбому «Підземне зоо». Все це гралося в надзвичайному місці — у соборі Св.Катерини, який не має верху. Поява схвальних рецензій розчулила і втішила Вольтера й усіх «півнів». А ще більше здивувала публіка віком від 15 до 70 років, яка дуже безпосередньо реагувала на виступ «півнів».

Подібних інтегральних шоу в житті «півнів» було чимало. Вони завжди перебували на перехресті літератури, театру і рок-н-ролу, балансуючи між видовищем, змістом і звуками. У результаті «півням» вдалося уникнути суттєвих втрат на музичному фланзі. Група не тільки не розпалася, але й видала унікальний (або автентичний) компакт-диск вибраного-добірного від 1989 до 1997 рр. У збірці з 16 пісень жодної переробки, жодного реміксу. Компіляція ідеально відтворює еволюцію МЕРТВОГО ПІВНЯ, а за кожним треком своя потаємна історія. «Ми померемо не в Парижі» — то гімн втраченого покоління, відображення стану, коли людина живе на зламі епох. За словами Романа Чайки, пісня якимось потойбічним способом прийшла сама, ніби впала з гори. На одній з репетиційних «крапок» серед макулатури хлопці надбали збірку комсомольських пісень. Книжка відкрилася на тексті Григорія Гдаля «Літо буде...».

Михайло Барбара

портрети в інтер'єрі

МЕРТВІЙ ПІВЕНЬ
«Шабадабада»
«Гал Рекордз»,
1998

Олег Джон-Сук

Пісню «Єдиноріг» було придумано всіма разом на горі Високий Замок, у місці надзвичайно енергетичному. Так само було розгорнуто збірку творів Андруховича саме на тексті «Єдиноріг». Роман вважає, що більшість пісень «півнів» виникла містично-неконтрольовано. Спосіб творення МЕРТВОГО ПІВНЯ колективний, незважаючи на дуже різні смакові уподобання кожного з музикантів. На зламі 1998-1999 рр. реалізували цілих два альбоми: «Міський Бог Ерос» та «Шабадабада». Пісні «Поцілунок», «Гобелен» та «Карколомні перевтілення» було включено до CD «Шабадабада». Якщо назву першого дав вірш Віктора Неборака, то назва наступного шедевра запозичено у Сашка Ірванця. Група влаштувала промо-тур клубними сценами Львова, Івано-Франківська і Києва, виступаючи в таких екзотичних місцях, як «Біг Бойз Клуб», де збираються люди нетрадиційної сексуальної орієнтації. Відповідною була й екіпіровка, внаслідок чого Р.Чайку геї визнали за свого. Щодо змісту, то «Шабадабада» вийшов наполовину іронічно-пародійним у піснях, де «півні» кепкують зі свого оточення і самих себе, а в іншій частині — пронизливо-ліричним. Так, вони не могли не вшанувати улюблену зірку естради Ірину Білик: трагічна історія кохання француза й українки звучить болгарською мовою, що на думку музикантів, підтвержує глобальний характер катастрофи. Своїм друзям-співакам з ПІКАРДІЙСЬКОЇ ТЕРЦІЇ «півні» присвятили власну переробку хіта «пікардійців» «Старенький трамвай» — дуже несподівана пропозиція в ритмі хард-року.

Сьогодні МЕРТВІЙ ПІВЕНЬ — це не просто добра група з міста Лева. То є постійно вируючий музично-поетичний осередок, який живе, дихає і працює, незважаючи на тотальну загальмованість навколо, на хронічну фінансову скруту і купу інших перешкод. Більше того, «півні» готують спільну програму з Віктором Морозовим — живою легендою української сцени.

Як я спала на сені» — назва народної лемківської пісні, яка колись була в репертуарі львівського ансамблю АРНІКА під проводом Віктора Морозова, а нині опинилася в центрі уваги, а точніше — творчих пріоритетів Тараса Чубая і компанії. Простіше кажучи, випущений київською аудіокомпанією «Караван CD», компакт-сингл львівської формації ПЛАЧ ЄРЕМІЇ має назву «Як я спала на сені». Вечірка-презентація диска відбулася в популярному київському блюз-клубі «Баді Гай» і зібрала силу-силенну гостей. Акцію відкрив Олександр Богущкий — менеджер групи, а також відомий конферансьє «Таврійських Ігор». Він представив ще одного учасника імпрези — групу КОМУ ВНИЗ. Сашко наговорив компліментів на адресу цієї справді культової команди, хоча й не пояснив факту цілковитої відсутності КОМУ ВНИЗ на численних музичних заходах «Таврійських Ігор»... Андрій Середа і друзі зіграли три композиції, вразивши усіх новою піснею «Гуцул», яка могла би стати візиткою нового звучання КОМУ ВНИЗ. Ця пісня ще раз підтвердила статус групи як найбільш сильного й духовно зрілого явища в українській рок-музиці.

Щодо самих винуватців вечірки, то варто зазначити, що ПЛАЧ ЄРЕМІЇ дуже швидко «завів» публіку, виконуючи в режимі «нон-стоп» старі й нові хіти, серед яких і власні обробки народних пісень, і класичні естрадні шлягери. Відомий шлягер Володимира Івасюка «Я піду в далекі гори» зал співав хором разом з Тарасом Чубаем, який на хвилюку став диригентом музичного дійства. Гадаю, публіка була щаслива: кожен гість отримав по півтора літра свіжого пива, новенький компакт і велику порцію адреналіну від живого концерту.

До речі, ПЛАЧ ЄРЕМІЇ у повному складі — явище на столичних сценах доволі рідкісне. Переважно з київською публікою спілкується

**ПЛАЧ
ЄРЕМІЇ**

портрети в інтер'єрі

один Тарас: чи то йдеться про акції спільного із СКРЯБІНИМ проекту «Евтерпа», чи то про участь музиканта у виставі «Арт-Велесу» під назвою «Герої Крут. Ще більше снігу срібним полем». Як би там не було, активна співпраця Чубая з «Караваном CD» виявилася плідною: вже є два компакти, готується третій — повторний альбом ПЛАЧУ ЄРЕМІЇ, який зафіксує студійні записи за останні два роки. На відміну від багатьох своїх колег, ПЛАЧ ЄРЕМІЇ тривалий час не мав жодного відеокліпу, а цей продукт, як відомо, — серйозна рушійна сила в світі шоу-бізнесу. Раніше Тарас стверджував, що ПЛАЧ ЄРЕМІЇ є групою природно-популярною і не вимагає якихось штучних заходів по «розкручуванню» в електронних мас-медіа. Справді, ореол популярності виник навколо групи внаслідок активної концертної діяльності і, звісно, особливої харизми самого Тараса як лідера формації, доброго музиканта і романтика. Саме в іпостасі мандрівника-романтика Тарас постає у відеокліпі на пісню «Я піду в далекі гори» режисера Віктора Придувалова, який нині має репутацію найкращого в Україні кліпмейкера. Отже, крига скресла і відеографія української рок-сцени поновилося ще однією цілком якісною і стильною роботою.

Втім, Тарас — людина надзвичайно скромна. Жодним словом він не обмовився про те що у 2000 році групі ПЛАЧ ЄРЕМІЇ виповнилося 10 років, сама група пережила певну еволюцію, внаслідок якої विकристалізувався стиль, стабілізувався оптимальний склад. Специфічною ознакою стилю є наявність духових інструментів, віолончелі і скрипки. Юрко Дуда — наймолодший учасник команди — створює чудові звукові візерунки за допомогою труби, Всеволод Дячишин і Олександр Каменецький — басист і барабанщик — створюють надійний ритмічний фундамент для Тараса Чубая, який співає і грає на гітарі. До альбому «Як я спала на сені» залучено також віолончеліста Олексу Пахолківа. Якщо почуєте в піснях звуки альта — не дивуйтесь, адже Тарас навчався у Львівській консерваторії по класу альта. Ще один сильний бік групи — це вишукана лірика. Серед шести композицій на диску п'ять текстів

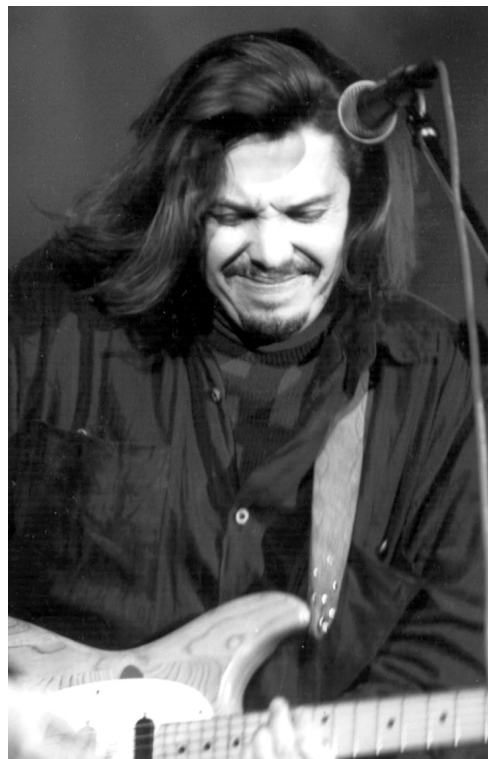
ПЛАЧ ЄРЕМІЇ
«Як я спала на сені»
«Караван CD», 1999

перлин, які належать Олегові Лишезі, Вікторові Небораку та Григорію Чубаю. Варто зазначити, що Тарас постійно звертається до творчості батька, поета-дисидента, шістдесятника, якого було репресовано в радянські часи. Не так давно світ побачила книга Григорія Чубая під назвою «Плач Єремії» — і назва однойменної пісні, і назва групи походять з одного джерела — з поезій Тарасового батька. Не дивно, що найпроникливішою на диску є п'єса «Світло і сповідь», написана Тарасом ще у 1991 році... Це добре, що часовий чинник у даному випадку не має ніякого значення. Що добре — те добре завжди.

Було досить цікаво спостерігати як в Палаці спорту під час вечірки до Дня Святого Валентина тисяч вісім «тінейджерів» разом з Тарасом Чубаєм виспівували мега-хіт «Вона». Я запитував себе: звідки покоління «пепсі й чіпсів» знає і любить те, що робить ПЛАЧ ЄРЕМІЇ — група, інтелектуально-емоційний потенціал якої набагато перевищує невисокі стандарти молодіжної культури сьогодення. Відповідь проста: Чубай справжній і природний. Йому непотрібно прикидатися «зіркою» і кривити душею заради того, аби сподобатися. Між тим, ПЛАЧУ ЄРЕМІЇ — дванадцять! 12 років для будь-якої групи — це солідний вік. У них за плечима шість альбомів й маса концертів. За плечима Чубая — чималий телевізійний досвід в якості ведучого програми «Живий звук», зникнення якої засмутило багатьох. Але не Тараса. Тепер він знову має свободу маневру в усьому. Свободу самовизначення. Тарас Чубай: — Озираючись назад, я розумію, що наше головне досягнення в тому, що ми не розпалися за ці 12 років. Повір — для нонконформістської групи в Україні — це рідкість. Як нашу заслугу сприймаю той факт, що досягли ми популярності не за рахунок тривіальних «розкруток» кліпів, а завдяки живим концертам у різноманітних залах для різної публіки. Сьогодні є маса груп-зомбі, яких розкручують за місяць-два. Вони живуть пару років за рахунок штучного підживлення. Коли закінчуються гроші на ефіри, вони просто зникають. Наш шлях — інший. Ми не брешемо собі, а особливо тим, кому потрібні наші пісні.

Правдива історія ПЛАЧУ ЄРЕМІЇ почалася ще до створення самої групи. В середині 80-х Тарас писав пісні і виступав як бард у складі Театру авторської пісні «Не журисть». В юнацькі роки він навчався у львівській консерваторії по класу альт... Вже тоді він мріяв про свій гурт, пробував грати в різних напівдитячих групах. В одній із них він познайомився із Всеволодом Дячишиним — бас-гітаристом, який і понині є в складі команди. На початку 90-го року вони зібрали свій перший акустичний

портрети в інтер'єрі

склад, де Тарас грав на 12-струнній гітарі, Всеволод — на басу, а Олекса Пахолків (однокурсник Чубая) — на справжній віолончелі. Вони багато імпровізували, бавили себе і друзів. Виникли й перші пісеньки. Паралельно Тарас заприятелював з рок-групою АПТЕКА, де солістом був Олег Шевченко-Білий. Група на той момент майже розвалилася, Олег хотів десь грати далі. Коли виявилось, що він ще й добрий гітарист, для нього моментально знайшлося місце в акустичному гурті хлопців. Через якихось два тижні репетицій новоутворений квартет уже брав участь у серії концертів на рідних сценах Львова. Просто одного разу Тарас вийшов на сцену не один, а з компанією музикантів. Звісно, він завдячує долі, що працював на той час у Театрі «Не журись». Якимось під час концертів у львівській філармонії туди завітав Сергій Проскурня з журналістом «Радіо Свободи». Йшлося про інтерв'ю з Чубаєм стосовно групи. Проскурня наполягав, аби Тарас придумав назву команді, бо якось незручно було перед іноземними гостями. Протягом виступу Тарас напружено шукав назву. За мить до початку інтерв'ю назва виникла сама собою. З особою біблейського пророка назва мала досить опосередкований зв'язок, головну роль зіграло те, що для Тараса це словосполучення звучало як квінтесенція вічності. Важливим є те, що саме так його батько Григорій Чубай назвав один із своїх творів. Батько Тараса «відмотав»

АПТЕКА

строк у таборі, рано помер і по собі залишив надзвичайно талановиті поезії.

Поволі група «електризувалася». З'явився барабанщик Мирослав Калитовський — молодший брат Олега Калича-Калитовського — відомого у Львові рокера. Відтоді ПЛАЧ ЄРЕМІЇ спробував існувати самостійно, організовуючи якісь невеличкі концерти там, де це було можливо. Перший успіх і, так би мовити, всеукраїнська «засвітка» сталися під час «Червоної Рути» (1991). Тим часом Олег Білий зібрав хеві-металеву капелу БІЛИЙ ЗАГІН, а його місце посів Віктор Майський (нині на жаль, покійний). Майський володів дуже неординарною манерою гри, фактично він сформував

гітарне звучання групи. Якийсь час його заміняв Андрій Партика — гітарист БРАТІВ ГАДЮКІНИХ. Власне, час від часу ці двоє, дійсно класних музикантів, змінювали один одного в складі ПЛАЧУ ЄРЕМІЇ. Свій перший альбом «Двері, котрі насправді є» був записаний з Віктором Майським у 1993-му. Альбом існував у вигляді розтиражованої касети і містив десять пісень, серед них половина — на вірші Григорія Чубая, по дві — на тексти Віктора Неборака та Юрія Андруховича. Текст до пісні «Пам'ятник» написав Тарас. Через десять років цей реліз перевидала в CD-форматі аудіокомпанія «Атлантик». Другий альбом «Най буде все як є» з'явився через рік. Там на соло-гітарі вже грає Олександр Мороко — інтелігентний і дуже технічний гітарист. Потім у складі відбулися суттєві зміни: барабанником став Олександр Кам'янецький, який раніше грав у ПАМ'ЯТКАХ АРХІТЕКТУРИ, а трубачем і клавішником — Юрко Дуда, який в звучання ПЛАЧУ ЄРЕМІЇ привніс свіжі і пронизливі барви. В оновленому складі команда у 95-му засіла в студію й накопичила більш ніж 30 треків, серед них лише 11 увійшли до наступного релізу «Хата моя».

Увесь час групу опікував Олександр Богущкий, який постійно комбінував функції менеджера, продюсера, адміністратора та промоутера. Новий тематично-стильовий поворот у бік народної музики великою мірою його заслуга. Вони з Тарасом багато спілкувалися на ці теми, повернення до автентичних джерел було на часі. Так виник альбом «Наше Різдво». Це — добірка чудових колядок. Записана на студії СКРЯБІНА «Спати» за участю НІЧЛАВИ, Юлії Лорд, Андрія Кузьменка та Шури Гери. Ясна річ, Чубай активно вводить у концертні виступи обробки лемківських пісень, які чудово збагачують музичну тканину пісень ПЛАЧУ ЄРЕМІЇ. Кавер-версія на пісню Володимира Івасюка «Я піду в далекі гори» також виявилася успішною — одноіменний макси-сингл прекрасно розійшовся. Далі — більше. На початку літа 2000-го року з'являється альбом «Наші партизани» — зовні концептуальний реліз Чубая і Кузьми зі СКРЯБІНА. Тут були зібрані пісні, що їх співали вояки Української повстанської армії. Найяскравішими

*Олександр Кам'янецький
(барабани);
Юрко Дуда
(клавішні, духові);
Тарас Чубай
(вокал, гітара, альт);
Всеволод Дячишин
(бас-гітара)*

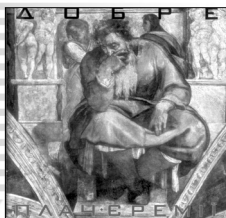
портрети в інтер'єрі

і характерними серед них «Лента за лентою» «Гей гу, гей га», «Ми йдемо вперед». На вкладці диска є коротенький і красномовний епіграф: «Присвячується нашим героям. Ми пам'ятаємо Вас. Слава Україні!». Усі ці альбоми видала київська аудіокомпанія «Караван CD».

Тарас Чубай: — Головним імпульсом у появі фольклорного струміню в нашій музиці було усвідомлення того, що рік за роком зникає щось справжнє, безцінне. Народна пісня — це не архів, або архаїка, це — саме життя. Ми, коли узялися за лемківську пісню, відчували ніби друге дихання. Старовинні пісні продовжують жити в нашій творчості. Ми граємо їх як рок-музиканти, як люди початку ХХІ століття. Окрім того, через призму автентики ми робимо ревізію власної музики. Коли у 1990-му я узявся за поезії мого батька, я думав, що все там розумію. Тепер, через 10 років ті ж вірші відкриваються по-новому, існують якісь глибини до яких треба дорости. Але це неможливо без певного досвіду — життєвого і сценічного.

Тарас Чубай і
СКРЯБІН
«Наші партизани»
«Караван CD», 1999

ПЛАЧ ЄРЕМІ
«Добре»
«Караван CD», 1998

ТАБУЛА RASA — це: — (лат.) чиста (вискоблена) дошка, на котрій ще нічого не написано і можна писати все що завгодно;

— твір композитора Арво Пярта, записаний на ECM за участю Гідона Кремера, Тетяни Грінденко, Альфреда Шнітке та Литовського камерного оркестру під керівництвом Саулюса Сондекіса;

— клуб у м. Москві;

— італійська рок-група, заснована 30-го травня 1997 року з лідером Роберто Сонцоньї;

— студентський часопис в австралійському місті Холторн. Основні теми: навколишнє середовище, сексуальність, здоров`я тощо.;

— альбом видатної німецької групи EINSTURZERDE NEUBAUT-EN;

— альбом відомого виконавця стилю блю грасс Бена Флека за участю Чі-Бін Чена та В.М.Бхатта;

— маніфест вегетаріанців;

— італійська асоціація діячів театрального мистецтва;

— незвичайна комп'ютерна гра. Це, скоріше, навіть не іграшка, а твір з розряду інтерактивної літератури;

— невеличка кінокомпанія «Tabula Rasa films»;

— комп'ютерна корпорація, яка займається розробкою програм для Windows OS та Mac OS;

З усіх гастролерів 1997 року ТАБУЛА RASA спромоглася двічі увійти в одну і ту саму воду: основні параметри і репертуар (реперту-

**ТАБУЛА
RASA**

портрети в інтер'єрі

ар і маршрут) концертних турів «Сказка про май-1» та «Сказка про май-2» не сильно відрізняються. Об'єктивна думка Олега Лапоногова: трохи зарано вони виїхали за «Сказкою-2». Хоча... Він з задоволенням констатує про чудову роботу світловиків і звуковиків, що значно підвищило якість самих шоу, а також те, що в новому турі звучали нові пісні. І цей матеріал був настільки новий і гарячий, що пісні не мали навіть назв. Окрім, хіба, «Листа в конверті». Чимало скептиків пророкували «Сказке-2» гучний провал. Їхня аргументація була залізною: хоч стій на голові, але примусити людей піти вдруге на одну і ту саму забаву — архіскладне завдання.

Менеджмент ТАБУЛІ РАСИ витримав іспит. Люди прийшли. І, напевно, не тому, що команда змінила сценічний імідж з людського на звірячий... І не тому, що поліпшився саунд і світло. Просто ТАБУЛУ дійсно люблять. Люблять за романтизм з сильною домішкою інфантилізму. Люблять Олега Лапоногова. Насамперед за безпосередність. За потік свідомості, який він вихлюпує на голови довірливої молоді. Йому прощають вкрай плутані «сповіді», якими він силе направо і наліво. Прощають усе, окрім нещирості. Десять тисяч молоді, яка заповнила Палац спорту під час акції «Просто Рок», одразу збагнули: з Лапоноговим коїться щось не те. Стан депресії, «глибокого облому» був настільки сильний, що на Олега було боляче дивитися. Нині таке трапляється дуже рідко, а от раніше... Ультра-непрогнозований Олег міг зупинити концерт, обматюкати когось і податися геть. Тільки тепер я розумію, що він сам у тому не винний. Адже Лапоногов на сцені — то вже інша істота. В момент віддачі він перетворюється на енергетичний вузол і шукає канал для здійснення посилу. Зовнішній дисконфорт (погана робота звукорежисера, випадкова, так звана «ліва» публіка, неякісна гітарна «примочка») не просто заважають, а дощенту руйнують енергетичний ланцюжок між співаком і тими, хто настроєний на його «частоту». Такі от специфічні моменти дуже відчують музиканти. Але, як правило, вони не можуть це пояснити зрозумілими словами.

На початку 90-х в бомбосховищі одного київського проектного інституту, відрихтованого під репетиційну «крапку», вирувала казкова атмосфера, заряджена високим струмом справжнього андеграунда. «Крапку» організував справжній молодий архітектор, великий прихильник геніального Роберта Фріпа і лідер-вокаліст першого складу ТАБУЛІ РАСИ Олександр Іванов. Там постійно чаклував над «примочками» і іншими залізяками басист ТАБУЛІ РАСИ Ігор Давидянц, придумував і шліфував свої фортепіанні пасажі Сергій Гримальський, і від душі дубасив по барабанах Едік Коссе. Одного разу Гримальський із захватом повідомив мені, що на репетиції почав ходити один студент театрального інституту, який і голосом, і зовнішністю разуче нагадує Стінга із супервідомої команди ПОЛІС. Пізніше і критики, і при-

ятелі з неприяте́лями натурально «довбають» бідного Лапоногова цією природньою подібністю, отими постійними нагадуваннями і репліками стосовно плагіату. Насправді не було жодного вкраденого з ПОЛІС рядка. Але саунд, але дух... Найстаршим і найосвіченішим (композиторське відділення Київської консерваторії) був Сергій Гримальський. Смаки усіх коливалися в межах прогресивного року й «нової хвилі». У себе на «кrapці» ТАБУЛА час від часу добивалася такого могутнього саунду, такого шаленого драйву, що мимоволі «з`їжджав дах» і довго не вертався на місце. В роки перебудовчої ейфорії, творчого піднесення, металоманії, рок-клубів і фестивалів «Рок за мир» у місті важко було знайти хоча б один дійсно якісний концертний апарат. Як правило, сценічне обладнання являло собою, за образним висловом одного звукорежисера, «мільйон радіоточок», себто воно було зібрано з купи різношерстної акустики, а в результаті — усе це господарство гуло й свистіло. Втім, в ті часи музика була іншою — своїм ентузіазмом і вболіванням за «справжній рок-н-рол» могла зрівнятися хіба що з уболівальниками київського «Динамо».

У січні 1990 року сталася дуже знаменна подія — київський рок-фестиваль «Йолки-палки-90». Абсолютно аншлаговий і успішний. Для ТАБУЛИ РАСИ він був невдалим і майже провальним, бо звук групи звукорежисери благополучно «зарізали» і ніхто нічого не розумів. Тим часом група наполегливо працює в студії, і перші записи, такі як «Фонеми», «Битва Мертвих», «Молитва» потрапляють до аудіозбірок студії «Фонограф», а згодом (26-го вересня 1990 року) вісім пісень, розташованих у певному порядку і склали дебютний альбом «Вісім Рун». Концептуально Лапоногов і друзі пішли від ідеї рунічної абетки, де, як відомо, остання 25-та руна — це чиста плита, або «порожня» чи «нульова». Символізує будь-який Початок, або будь-який кінець, а точніше — злиття цих понять. По-друге — ця руна відтворює назву групи TABULA RASA найкращим чином.

Щодо живих виступів, яких на той час було зовсім небагато, ТАБУЛА РАСА компенсує провальний саунд на «Йолках-палках» чудовим звучанням на концерті міжнародного фестивалю «Інтершанс-90». Була така модна імпреза, яка збирала групи з усього СРСР, а також продюсерів деяких західних рекорд-компаній. Організоване московсь-

портрети в інтер'єрі

кою фірмою «Міжнародна Книга», це шоу все одно мало присмак попередньо заготовленого списку переможців... Взагалі, то був цікавий час — час становлення імен, які згодом переросли в Явища і Проекти. І Артефакти. Один з них — поїздка чотирьох київських груп на фестиваль сучасної української культури «Дикі поля» у Краків. У рок-марафоні, який проходив у театрі «Мандала», брали участь ГОДЗАВА, ЕР.ДЖЕЙ ОРКЕСТРА, ПЕРРОН і ТАБУЛА РАСА. Цей десант так само був організований студією «Фонограф» і однойменною музичною сторінкою газети «Молода гвардія». Цікаві часи. Усі були бідні, амбітні і сповнені творчих ідей. ТАБУЛА РАСА — не виняток. Вони не мали директорів з продюсерами, не мали будь-якого менеджменту, не кажучи вже про те, що вони не мали ніяких спонсорів. Не мали нічого, окрім величезного бажання грати саме цю музику.

ТАБУЛУ РАСУ поважали колеги-музиканти, але недолюблювала тусовка. Певно за те, що команда ніколи не апелювала, а тим більше не заговарувала з залом; талант балакучості і хист шоумена проріжеться в Олега значно пізніше.

Щодо популярності, то тривалий час група користувалася локальним попитом, музикою групи жваво цікавилися музичні редактори радіопрограм, але широке коло слухачів цікавилось чимось іншим.

Перший і серйозний крок до визнання — це участь і перемога на фестивалі «Червона Рута». Разом із ПЛАЧЕМ ЄРЕМІЇ і ЖАБОЮ В ДИРИЖАБЛІ група ТАБУЛА РАСА з піснею «Молитва» потрапляє на екран, про неї дізнаються в усіх куточках України.

Лапоногов і компанія завжди були одержимі студійною якістю звучання, а відтак з максимальним ефектом завжди використовували яку-небудь можливість запису в професійній студії. Олег Ступка, відомий звукорежисер БЗЗ, не лише перейнявся експериментами групи, а й по-батьківськи почав їх опікувати.

Десятки годин роботи, наполегливе шліфування усіх партій, безсонні ночі, коли увесь розмаїтий матеріал ретельно накопичувався, а потім зводився — усе це призвело до появи надзвичайно сильного з погляду енергетики, драйву й мелодики альбому «Подорож до Паленке». На той час Лапоногов постійно тягав з собою книги з історії загублених цивілізацій. Зокрема, він цікавився культурою народу майя. На повному серйозі він запевняв, що чує уві сні мову народу, яка зникла з обігу декілька років тому. Він чув уривки фраз, а вдень ті уривки самі собою лягали на музику. Так виникли композиції «Подорож до Паленке», «Го-

ворить Алтай». Це ж якийсь музично-історичний три триммер із страшенно красивою кодою. А «Б-52»? Це рок-н-рольна ода громадянському світу, відкритого усім вітрам. Нібито випадковий набір слів, що виринають з музики, як дельфіни з морської пучини, свідчать про сприйняття життя як величезного Божого Дару. Це є у «Фауні Флор», це є в «Димі тютюну». Альбом «Подорож до Паленке» є великим з точки зору осягнення величі Всесвіту Людини.

Шкода, але ТАБУЛА РАСА навряд чи ще раз подолає подібну вершину. Дух команди змінився. Група стала іншою. Не гіршою, а саме іншою. Наступний альбом «Радіодонор» було зроблено на студії «Комора» вже іншим складом. ТАБУЛА перетворилася на тріо: Олег Лапоногов, Едік Коссе та бас-гітарист Олег Барабаш, який тоді працював у «Коморі». Певний час, коли вдавалося прослухати якісь речі «Радіодонора», виникало враження, що від ТАБУЛИ РАСИ залишилися ритм-секція і більш нічого. Втім справами групи серйозно зайнявся Віталій Клімов — кліпмейкер трохи музикант і просто людина з активною життєвою позицією. Хтось пам'ятає БАНІТУ БАЙДУ? Там грав Віталій Клімов. Так от, сам він вивіз групу до Таллінна на чудовий фестиваль «Rock Summer», про який знають скрізь у Європі, бо це дійсно глобальна якісна імпреза з кількома сценами в полі просто неба. Кайф та й годі! Після клімовського кліпу, який крутило естонське ТБ, Лапоногова впізнавали на вулицях Таллінна дівчата. І просили автограф. Ось так. А ТАБУЛА була єдиною запрошеною групою з колишнього совка.

Однак розбудова складу тривала, і невдовзі сталися нові перестановки: Олег Барабаш подався на студію «Нова», його місце посів басист Олександр Кіктев (Кетя), а місце клавішника, яке довго залишалося порожнім після Сергія Гримаського, посів Сергій Міщенко. Саме в такому складі група досягла комерційного успіху... Клімов старанно вписував групу в усі підряд тусовки, навіть з усілякими Шуфутинськими і Кіркоровими, чим ще раз довів свою далекоглядність. Альбом «Сказка про май», виданий загадковим лейблом «Zone Records», — це скоріше творча удача аніж невдача. Адже альбом набитий хітами під саму зав'язку, наскрізь романтично-експериментальний і лагідний. Ніякої містики! Ніякої глибини! Усе, як на долоні. Це виглядає так, ніби Лапоногов знову став хлопчиком, який вперше в житті закохався. І дійсно — на сцені ми бачимо людину, безмежно закохану в усіх без винятку дівчаток, які в запомороченні стежать за кожним рухом, за кожним стрибком і звивом його тіла, позбавленого кісток. Олег розморозив свою сексуальність, позбувся власних комплексів і намагається звільнити від них інших. Зараз він вперто працює над текстами до нових пісень, а усі разом вони знімаються у відеокліпі на пісню «Улюблена машина». Отже, улюблену машину відлагоджено і добре змащено. Її водії і пасажери дуже довго

ТАБУЛА РАСА
«Бетельгейзе»
«J.R.C.», 1999

Сергій Міщенко
(клавішні);
Едуард Коссе
(барабани);
Олександр Кіктев
(бас-гітара);
Олег Лапоногов
(вокал, гітара)

портрети в інтер'єрі

міряли грішну землю пішки. Тож мають право трішки поніжитися в зручних шкіряних кріслах, проїхатися з вітерцем, час від часу спостерігаючи за турботливо підсвіченими біг-бордами від «Нестле» із зображенням зовсім не страшного лева Лапоногова (вибачте за каламбур).

У національному музичному рейтингу «Профі» за 1997 рік ТАБУЛА РАСА посіла два другі місця — у рок-номінації та поп-номінації. Сидить, так би мовити, одним місцем на двох стільцях. Мене чомусь пригнітив цей «збіг». Гадаю — з дуже простої причини. У нас нині так мало дійсно гарних, живих і драйвових рокових бендів. Хотілося б помилитися, але, здається, на одну стало менше...

У січні 1990 року, після 4-місячних репетицій група БІОКОРД мала успішний дебют на київському різдвяному рок-фестивалі «Йолки-палки». Цей виступ було схвально сприйнято публікою і позитивно відзначено українською пресою.

Назву БІОКОРД запозичено у скандинавської фірми «Бенд енд олафсен», яка спеціалізується на випуску аудіо та відео техніки. Особливістю продукції фірми є висока якість та унікальний дизайн. Одна з розробок має саме назву «Біокорд». Окрім того, «біокорд» можна перекласти як «жива струна». Звучання підказує ще одне тлумачення — «подвійний акорд», що метафорично відповідає стилістиці групи.

Журналістам нелегко було визначити стиль групи. Одні проводили паралелі між БІОКОРДОМ та британським КІНГ КРІМСОНОМ, інші знаходили оригінальні визначення: «рафінований джаз-рок», «механістичний фрі-рок», «спонтанна гітарна сонористика», «складна еkleктика», «інтелектуально насичене інтуїтивне музикування», «електронний авангард».

Хтось аналізував: БІОКОРД схильний до сонористики, до типу

БІОКОРД

мислення, яке спирається не на мелос..., а на звук і звуко-комплекс як певну самоцінність, здатну заступити вигнану з дії мелодію. Інша версія: «Усвідомлення музичної ідеї як постійного балансу між неконтрольованими емоціями та раціональними структурами, на яких будується твір».

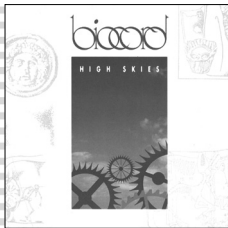
Сама ж група визначає свій стиль: «структурна комбінаторика з фрі-джазовими елементами», або ж просто «нова інструментальна музика з великою дозою спонтанної імпровізації». Експериментуючи зі звуком, група звертається до підготовленого слухача, здатного сприймати музику асоціативно.

Композиції групи легко поєднуються з відеорядом: від технологічних процесів до езотеричних мандрівок.

Коли вони вийшли на сцену і побачили розігрите попередньою командою море людських голів, що гуло і вирувало, вони не збиралися повторювати чийсь банальний трюк. Звукова атака, стрибки по сцені, соло на барабанах і потужна кода — джентльменський набір епохи класичного харду абсолютно не пасував БІОКОРДОВІ. Дива трапляються нечасто. Цього разу субстанція дива витекла з їхніх душ, крізь пальці торкнулася струн і сягнула тисяч сердець. Майстри прозорих звукових конструкцій — київська група БІОКОРД — зовсім не сподівалася на успіх в Дубному, адже вони від початку не надто вписувалися в контекст демократичної імпрези «Тарас Бульба». На «Бульбі» збиралися команди сценічної орієнтації. Хард і панк-клоунада, пиво і горілка — все це на свіжому повітрі — нехитрий коктейль для збудження ледачих мас. БІОКОРД ризикнув. І запропонував збудженій масі продукт діаметрально протилежний. — На «Бульбі», — згадує лідер БІОКОРДА Микола Биков, — ми не ставили за мету «завести» натовп. Ми просто вийшли і виліпили образ. Підкреслюю — ми робили це чесно і від душі. Таїнство творилося в усіх на очах. Нікого не провокували, ні з ким не загравали. Від «А» до «Я» ми залишалися собою, такими, які ми є. У відповідь ми отримали вибух енергії. То був успіх.

Студійний по суті БІОКОРД виробив модель сценічного втілення досить рафінованої музики. Ця модель обкатується і шліфується від сейшену до сейшену. Щодо студійної роботи — тут БІОКОРД як риба у воді. Щодо особистості лідера команди Миколи Бикова — це феєрверк ідей. Варто зачепити його за живе (читай — творчість, музика) і він занурить вас у потік своєї свідомості. Креативної. Нетривіальної.

Микола Биков: — Дипломовані архітектори, до яких я належу, рідко стають... архітекторами. Після КІБІ, який я скінчив, усі твої амбіції, як-от: проектування, будівництва — швидко зводяться нанівець пропорційно входженню в реальне життя. Тому наш брат іде в інші галузі, зокрема в мистецтво. Я легко пішов у музику, бо це

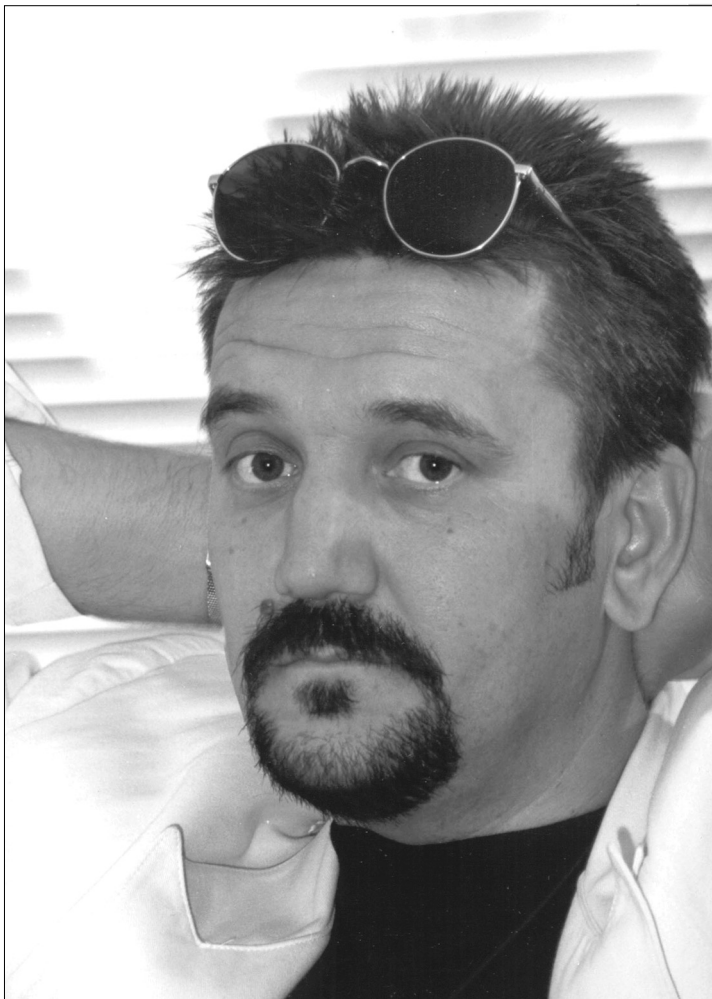

БІОКОРД
«Високі небеса»
«Караван CD», 1995

— найбільш метафоричне з мистецтв. Якщо ти гітарист і хоча б раз у житті почув Хендрікса або Клептона, їхня гра і той світ, що вона несе, вже сидітимуть в твоїй підсвідомості. Не на порожньому місці з'явилися такі велетні, як Роберт Фріпп та його KING CRIMSON. Впевнений: Фріпп слухав Хендрікса, а також музику, на якій зростає Хендрікс. Але він відкрив власний метод, власну мову, де закладено його особистість: психіка, смак, культура гри. У мене три орієнтири. Зліва — джаз. Справа — авангард. А попереду — класика. У нас прийнято за якимись другорядними моментами чіпляти ярлик. Є такий авангардист Фред Фріт. Це людина без лиця. Тобто він без стилю. Бо грає він абсолютно усе... Головне — він робить це щиро. А відсутність стилю — це також стиль. Те, що ми робимо, ми робимо на власному ґрунті, це — наша, а не чиясь, ментальність, свій звуковий і емоційний простір.

Вже кілька років БІОКОРД як жива команда не існує. Натомість, Микола Биков продовжує свої експерименти і записав декілька сольних програм, які ще чекають на свого видавця.

Микола Биков

ЕР. ДЖЕЙ ОРКЕСТРА

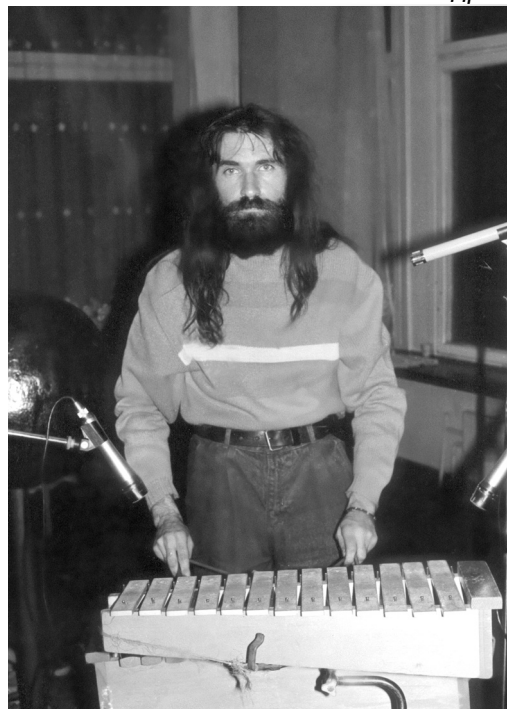

Кожне місто, окрім історії та архітектури, має власну ауру. Аура як і душа, — безсмертна. Зруйнувати її можна, лише дощенту зруйнувавши місто. Східні столиці... Аuri Москви, Києва і Петербурга абсолютно різні. Київська — найтепліша, вальяжна і привітна. Принадність київських схилів і пагорбів треба відчутися ногами. І серцем. Хоча б так, як відчуває її Олексій Олександров — жива легенда, лідер формації ЕР.ДЖЕЙ ОРКЕСТРА. Роман-казку «Книга книг», яку він почав писати десь з середини 80-х і збирається завершити найближчим часом, можна вважати витонченим зліпком такої нематеріальної субстанції, як аура Міста. Серед легіону персонажів «Книги книг», можливо, є і ми з вами. Принаймні, деякими прототипами є музиканти ЕР.ДЖЕЮ.

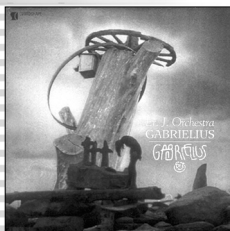
Ті, хто пам'ятає культурну ситуацію в столиці наприкінці 80-х, пригадають галасливо-авангардні перфоменси «Театру нуль-дистанції», керованого поетом Сергієм Соловйовим. «Гра в дим» — поема Соловйова — була відправним пунктом у ланцюжку карколомно-скандальних вистав, які розбудили від сну не лише молоду рафіновану інтелігенцію. Пізніше, коли ЕР.ДЖАЗ почав виступати з сольними концертами (а спочатку то був саме ЕР.ДЖАЗ, тобто Еротичний Джаз), Сергій Соловйов влітав у музичне дійство свої поезії. А Олексій читав прозові фрагменти казкового роману під прозорий акомпанемент групи. Футуристична, місцями деструктивна, естетика «Нуль-дистанції» вичерпала себе досить швидко, а от пошуки ЕР.ДЖА-

ЗУ тривають і сьогодні. З «Театру нуль-дистанції» до основного складу ЕР.ДЖАЗУ перейшов хіпуючий гітарист Анжей Погодін. Його постань і музика, погляди та спосіб життя найкраще ілюструють першу фазу музичної біографії ЕР.ДЖАЗУ, сповнену піднесеності і романтики, ейфорії вуличних вистав — напівмузичних та напівкарнавальних. Варто згадати святкування ЕР.ДЖАЗОМ Дня народження Чарлі Чарліна, коли різнокольоровий натовп музикантів і друзів «урочистим» парадом промандрував вулицями Києва. Або згадаймо про фестиваль вуличних театрів, на якому ЕР.ДЖАЗ висвітився яскравою зіркою. Часи ейфорії... Часи спонтанної творчості. Кожен концерт ЕР.ДЖАЗУ — справжня містерія з пластичною групою дівчат, запаленими свічками і диво-слайдами Олександра Дірдовського. Невдячна справа — підшукування термінів, які б характеризували музику надто неординарної формації. Нью-ейдж з елементами етнічної музики і європейської класики? Прогресив з елементами нового джазу? Це і багато іншого складають звукову тканину ЕР.ДЖАЗУ. Щодо живих виступів, то першим найважливішим був вихід на люди у Новому Платенарії восени 1989 року. Народився ЕР.ДЖАЗ на перетині літератури, візуального мистецтва, музики і пластики. На той час вони вже втомилися пояснювати — а чому, власне, «еротичний джаз»? Та тому, що одна з перших композицій мала назву «Музика чутливих вулиць», а дівчата в один голос стверджували, що ці колоритні хлопці випромінюють еротичні вібрації. Як би там не було, Олексій Олександров дає кілька версій назви. «ЕР» — скорочення від епітету Erotic, але не натяк на фізіологізм, а феномен, породжений ідеологією модерну. А це — злиття, з'єднання і народження нового, краса творчого акту, вічне прагнення кохання. Світ — він від початку еротичний. Іншим визначенням може бути Eradiative — той, що випромінює. Або Ermitage — місце усамітнення. Важливим для розуміння загадкового ЕР слід вважати латинське слово Erraticus — блукаючий. Це — і мандруючі музиканти, і блукаючі зірки, і так звані ерратичні брили — шматки породи, знесені льодовиком на великі відстані. Олексій підкреслює, що ці брили асоціативно нагадують йому становище творця, що не вписується в буденний простір і час із його соціалізованими і політизованими інтересами. Щодо літери «J» (або ДЖЕЙ), то вона символізує початкову і невелику частинку слова JAZZ. Нарешті слово ORCHESTRA — то данина музичній традиції, а також визначення технологічного підходу до аранжування музичного матеріалу. Цей підхід є насамперед оркестровим.

Олексій Олександров

портрети в інтер'єрі

**ЕР.ДЖЕЙ
ОРКЕСТРА**
*«Габріеліус»
«Сімфокаре», 1999*

У 1990 році київська студія «Фонограф» вивезла ТАБУЛУ РАСУ, ПЕРРОН, ГОДЗАДВА та ЕР.ДЖАЗ до Кракова на фестиваль «Дикі поля». Вони виступали в екзотичному театрі «Мандала». Згодом ЕР.ДЖАЗ повернувся ще раз до Кракова і дав сольні концерти в популярному музичному театрі «STU». А потім був Париж. І всесвітній конгрес молодіжних християнських міст, у культурній програмі якого брав участь вже не ЕР.ДЖАЗ, а ЕР.ДЖЕЙ ОРКЕСТРА. Тоді вони дали концерт — вперше і востаннє — в радянському посольстві. Однак однією з найцікавіших Олексій вважає поїздку до Угорщини на фестиваль сучасної етнічної і джазової музики під назвою «Каляка немеш хоз!», який відбувався просто неба в мальовничих руїнах королівського замку. Виступ ЕР.ДЖЕЮ викликав живий інтерес публіки і критиків, як результат — нові запрошення на різні імпрези. В межах України найбільш значущими були виступи на фестивалі «Дніпрогазстроль» та на Міжнародному джазовому форумі в Кривому Розі. Перехід від видовишно-хіпуючої формації ЕР.ДЖАЗ до більш концептуально-музичного ансамблю ER.J.ORCHESTRA відбувся досить плавно внаслідок якогось внутрішнього зростання і приходу нових музикантів з більш чіткою профорієнтацією. Плід нового етапу — програма і, відповідно, альбом «Габріеліус» — за назвою стрижневої композиції. Габріеліус — реальна людина, литовський чернець — францисканець, який своїми руками побудував справжній ашрам і ніби наситив його стихіями вогню, каміння і води. Це місце надзвичайно потужне за енергетикою. Звісно, він мав багато прихильників. Подорожуючи Литвою, музиканти ЕР.ДЖЕЮ випадково натрапили на ту оазу... і майже три доби спілкувалися з Габріеліусом. Ця зустріч була не-

звичайною і, разом з тим, дуже важливою для них як для музикантів, адже світогляд ченця близький до даоського. І саме на перетині двох культур — східної і західної — вони шукали нове звучання. До альбому увійшли тендітні і ліричні «Чайна церемонія», «Лист до Яни» та більш екзотичні «Храм бамбукового лісу» і «Сірінга». Склад команди залишається стабільним. Це — Віктор Крисько (скрипка), Олексій Олександров (блок-флейта, фортепіано), Володимир Сороченко (бас-гітара), Олександр Береговський (ударні, перкусія), Андрій Чугуєвець (гітара, домра, мандоліна),

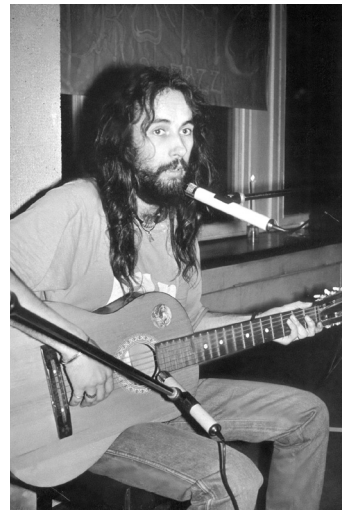
Олег Кобцев (перкусія, вокал), Віктор Малежик (саксофон). Водночас ЕР.ДЖЕЙ — істота дуже гнучка і завжди передбачає включення нових музикантів — таких, як саксофоніст Віталій Іванов або барабанник Сергій Табунщик. Сесійно у виступах і в записах часто з'являвся відомий усім Сергій Хмельов.

Під час візиту до Німеччини (з легкої руки нашого земляка Олександра Малого) ЕР.ДЖЕЙ здійснив прем'єру нової програми «Танок з єдинорогом», музика якої засвідчила появу нового дихання в міхах чудового, ні на кого не схожого «ерджейського оркестру».

P.S.: ЕР.ДЖЕЙ та візуалізація.

«Людське око і вухо завжди прагнули назустріч одне одному в естетичному опануванні дійсності», — стверджує Олексій Олександров і має рацію. З першого дня існування групи, цим опікувався художник і режисер Олександр Дірдовський. Його слайди — фантастика. З'єднуючи декілька експозицій, він відкриває «третю реальність». Цінність результату визнає Його Величність Випадок, коли предмети несподівано втрачають звичайні функції і набувають нових властивостей. Останнім часом Дірдовський багато експериментує з відео і кіно. У 1991 році він зняв кліп на «Чайну церемонію», який був визнаний найкращим кліпом року. У 94 році фільм Олександра Дірдовського «Vilius Gabrielius» з музикою ЕР.ДЖЕЮ отримав спеціальний приз «Інтерньюзу» та «Гран-Прі» на Першому Міжнародному фестивалі незалежного кіно в Києві. Нещодавно Дірдовський та ЕР.ДЖЕЙ створили аудіовізуальну виставу «Ереміт» з використанням слайдів, відео, кіно-ряду та пластики у виконанні актриси Лариси Дірдовської. Інший приклад інтеграції ЕР.ДЖЕЮ — співпраця з Державним дитячим музичним театром та балетмейстером Георгієм Ковтуном. Музично-хореографічна вистава «Сірінга» мала великий успіх у глядачів.

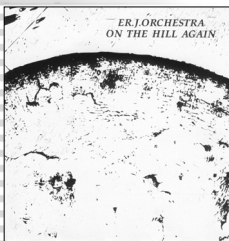
Тим часом Олексій Олександров продовжує роман-казку «Книга книг». І знову прототипами деяких героїв стали нові і старі музиканти групи. Так чи інакше Віктор Крисько, Олег Кобцев, Андрій Чугуєвець, Григорій Немировський, Валерій Кошман, Анжей Поздін та Микола Дубінін задіяні в інших музичних проектах — джазових, рокових, академічних, однак, саме в складі ЕР.ДЖЕЮ вони генерують такий музичний стан, коли в свідомості слухача стирається межа часу і простору, а залишається відчуття всесвіту. Сьогодні, альбом «Габріеліус» (99) — вже справжній ра-

Анжей Поздін

портрети в інтер'єрі

ЕР.ДЖАЗ
«На пагорбі»
«Росток Рекордз»,
2002

ритет. Паралельно з живими виступами музиканти дуже багато часу провели в стінах студії «Аркадія», де Аркадій Віхорев тривалий час зводив їхні концертні записи. Навесні 2002 року цей альбом з'явився — на радість численних прихильників. Його назва «Знову на пагорбі». Щоправда Олексій Олександров трохи збентежений тим, аби цей реліз не став здобиччю піратів. Справа в тім, що на альбом «Габріеліус» в свій час придбала ліцензію московська компанія «Богема мюзік», яка успішно продавала музику ЕР.ДЖЕЯ в Росії, повністю ігноруючи інтереси самої групи. Судитися з «Богемою» дуже накладно, контролювали її діяльність — ще важче. Київська компанія «Оберіг» обіцяла розібратися, але віз, як кажуть, і нині там. Нещодавно альбом «Знову на пагорбі» музиканти живцем представили в концертному залі «Золоті ворота». За кількістю старих друзів у залі — ЕР.ДЖЕЙ сьогодні, безперечно, рекордсмен. І це — найвища перемога.

Доктор Кобцев,
Олексій Олександров,
Віктор Крисько

Свій виступ у клубі «Остання барикада» київська група «Небесна копалина» закінчила за десять хвилин до початку Нового року. Ті, хто вирішили зустріти Новий рік в цьому напрочуд гостинному клубі, який культивує сучасну українську культуру, анітрохи не пошкодували. Щодо групи, то ця новорічна імпреза являла собою подвійне свято для музикантів, адже напередодні вийшов друком альбом «Сплять янголи». Альбом, який визрівав дуже довго, було записано у 1998 році, а на Світ Божий з`явився лише наприкінці 2001-го. Слід одразу зазначити, що «Небесна...» настільки неподібна до інших рок-формацій, що якісь порівняльні аналогії виявляються недоречними. Сказати, що група грає рок-мейнстрім з елементами психодемії — нічого не сказати. У своїх текстах лідер команди — гітарист і співак Юрій Польченко найближче стоїть до класиків екзистенційної поезії XX століття — те саме відчуття пронизливої самотності душі, ті самі нашарування метафор буття. Одне слово, те, що робить сьогодні «Небесна копалина» — робить на українській сцені тільки і виключно «Небесна копалина»

«Celestial Mine», а в українському варіанті — «Небесна копалина», виникла як тріо в 1990 році, в Києві, і на початку займалась ідеями імпровізованого джазу з включенням невербального співу. Хоча ті часи загального захоплення імпровізацією давно минули, дух

НЕБЕСНА КОПАЛИНА

портрети в інтер'єрі

Мар'яна Сивак

пошуку та несприйняття встановлених стереотипів продовжує і зараз переслідувати репетиції, на яких виникають фантоми ідей. Відсутність іміджу і зробило групі імідж його відсутності. Записані тоді в підвалі збірки відчайдушних пошуків нових музичних земель «Delirium» і «Оставленный дом», на підсвідомому рівні, без приєднання зрозумілого тексту розповідають про панівну тоді імперію свободи.

Перший виступ завзятих «небесних шахтарів» на фестивалі «Молодість»-90 викликав неабияку реакцію з боку кінознавців і кінофанів, а передача на українському радіо, яка вийшла після фестивалю, викликала відгуки зі всієї України.

Пізніше відбулися два інтерв'ю на московському «Радіо юності» — і ця програма не залишилась непоміченою — у слухачів виникало багато запитань до Юрія Польченка.

В 1992 році за запрошенням «Independent Music Network» Юрій Польченко помандрував у США. Після проведеного там року, гітарист познайомився з каліфорнійською рок-тусовкою і найголовніше, показав на студії в Юкай 20 своїх пісень англійською. Американці зацікавилися матеріалом і записали для себе 4 демо-пісні. Зібравшись знову на репетиції в Києві, група почала формування по-ноцінної пісенної рок-програми, що призвело до появи спонсорів.

Після чотирьох місяців записів на студії, музиканти нарешті наблизились до того, про що мріяли роками. Англомовний альбом «Mist Of Dance» з одинадцятьма оригінальними піснями був вручений в клубі амбасаді персонально Послу Великої Британії. Пан Рой Рив, перед телекамерами заявив, що саме ЗМІ «зробили їх спонсорський жест повноважним». Поставивши таким чином високий штамп на потенціалі колективу, Посол надихнув групу на досягнення нових обріїв. На початку 1997 року, намагаючись проникнути за стіни власної обмеженості, група запросила руденьку скрипальку і вокалістку Мар'яну Сивак.

Поява нового інструмента і характеру призвело до написання україномовного альбому «Сплять янголи», який було завершено в 1998 році і зміненню назви групи на «Небесна копалина».

Довгими сумними вечорами Юрій Польченко блукав у інтернет-павутинні, де знайшов адресу «Вудстока», надіслав матеріал до Італії і отримав запрошення від організаторів. Уперше в історії фесту мала виступати група з України.

Містечко Коїромонте розташоване у мальовничих горах північної Італії, за сто кілометрів від Мілана. Тут щороку (з 1993-го), в серпні відбувається рок-фестиваль

Юра Польченко

«In spirit of Woodstock». Не йдеться про багатотисячні натовпи, гігантські сцени та мега-зірок від рок-н-ролу. Мова про маленький, майже кишеньковий фестиваль, незвичного для нас домашнього формату.

Щоліта, подібних імпрез у всій Європі буває безліч. Але італійський «Дух Вудстока» — особливий. Передусім тому, що представлені групи з 12 країн Європи. Усі вони ще не зіпсовані «духом великого шоу-бізнесу», грають «за так» і нічим та ніяк не обмежені в заботах самовираження.

Поїздки НЕБЕСНОЇ КОПАЛИНИ взялася профінансувати компанія «Yamaha», а телекомпанія «Інтер» («Мелорама») пообіцяла усе це відзняти. Але тут почалося малозрозуміле блокування з боку італійського посольства. На щастя, бюрократична епопея, у процесі якої працівники італійської амбасаді довго не вірили (!), що є такий фестиваль, вчасно завершилася — і НЕБЕСНА КОПАЛИНА таки дісталася жаданого Коіромонте у день свого першого виступу. На той момент барабанника Олександра Коленченка, через хворобу, замінив Дмитро Коломієць.

Вже на місці зв'язувалося, що в містечку з кінця 40-х років збиралися прихильники Шрі-Ауробінди. Увесь будинок, де жили музиканти і знімальна група, був прикрашений знаками, символами і фото індійських гуру. Але так і не вдалося зв'язувати який зв'язок між рок-н-ролом та ідеями Ауробінди. Головний ідеолог імпрези, водночас рокер і співучасник кількох бендів на ім'я Мішель Монтекросса, помітно культивував модель такої собі міжнародної рок-н-рольної комуні. Власне, звідти походить і назва, адже легендарний американський «Вудсток» уже давно став символом рокерсько-гіпового братерства. І хоча в Коіромонте вся музична тусовка перебувала в максимально комфортних умовах, сам музичний дух відгонив альтернативою.

Серед наших земляків, окрім КОПАЛИНИ, на фесті заявив про себе київський СВЯТОШИНСЬКИЙ ХРЕСТ, а також цікава фольк-рокова формація з Білорусі під назвою БЕЗ БІЛЕТА. Усі решта були з Німеччини, Британії, Словенії, Франції, Туреччини, Японії, Сполучених Штатів, Кіпру, Угорщини і звісно — з Італії. Хеві-металевий бенд MAIN PAIN з Мілана — приязні і приємні люди — в усьому допомагали нашим хлопцям: у подоланні мовного бар'єра, настроюванні звуку і... товариському розпиванні чудового червоного

НЕБЕСНА
КОПАЛИНА
«Сплять янголи»
«Атлантик», 2001

Небесний
шахтар —
талісман
КОПАЛИНИ

портрети в інтер'єрі

Дмитро Коломієць

Геннадій Клименко

Олександр Єгоров,
Дмитро Коломієць,
Юрій Польченко,
Геннадій Клименко

вина. За словами лідера НЕБЕСНОЇ КОПАЛИНИ Юрія Польченка, музиканти групи дуже швидко адаптувалися в атмосфері фестивалю, а потужний супер-якісний саунд підбадьорив їх такою мірою, що протягом усіх трьох днів вони грали з максимальним драйвом і повною віддачею. Щодо італійської публіки, то, попри загальновідомий темперамент, вона досить вибаглива. Але саме ця публіка обрала Юрія Польченка «Містером рок-н-ролу», а НЕБЕСНУ КОПАЛИНУ вітала як справжнього хед-лайнера цілої імпрези. Отже, українські пісні чи не вперше лунали у популярних італійських радіо-і телепрограмах, а українська «Мелорама» довідалася про існування цікавої групи. Але для цього тележурналістам музичної передачі потрібно було перетнути кордони кількох держав.

Ще одну зміну в складі група пережила після гастролей в Італії. Мар'яна залишає групу заради сольної кар'єри. Її місце посів скрипаль з консерваторською освітою Олександр Єгоров. Саме в такому складі — з новим барабанником і скрипалем НЕБЕСНА записує новий матеріал на студії «Аркадія». Ці 12 пісень становлять основу альбому, який вийде у 2002 році. Стилiстика значно змінилася в бік мелодійної альтернативи. Схоже, що більшість пісень в альбомі — це майбутні хіти. Про це свідчить ротація на радіо двох зведених пісень — «Марення» та «Одинак».

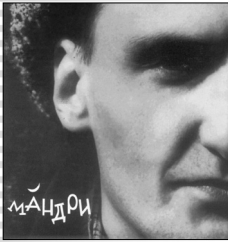

Романсеро про ніжну королеву» — таку-от ліричну назву отримав новий альбом МАНДРІВ — київської формації, яка сповідує урбаністичний фольк-рок і дуже активно розширює коло своїх прихильників. На теплій, традиційно-пивній вечірці, присвяченій виходу CD, невимушено «тусувалися» Юрій Покальчук, Тарас Чубай, Олег Скрипка та інші, вельми «знакові», особи. Усе дійство відбувалося у київському блюз-клубі «Баді Гай», яке організувала рекорд-компанія «Караван CD», яка, власне, і видала «Романсеро...» на усіх можливих носіях.

Чи знаєте ви Гоголя? Що не кажіть, але зв'язок — дивовижний і ментальний — поміж Миргородом, Диканькою, київським Подолом кінця ХХ століття таки існує. М`яка, але драйвова подача пісень-історій, пісень-сентенцій така ж ненав`язливо добра, як і гоголівська проза. Фома — дуже милий, шляхетний хлопець, справжній герой київського андеграунду. МАНДРИ — нова група, появу якої зафіксовано у холодному грудні 1997 року у київському кіноклубі. І дуже скоро досвідчена тусівка начепила МАНДРАМ ярлик епігонів — наявність колоритного акордеона у складі групи не є виключно правом Олега Скрипки. Щодо Фоми, то вперше він з`явився на рок-фестивалі «Йолки-палки»-90. З хорошими піснями.

МАНДРИ

портрети в інтер'єрі

МАНДРИ
*«Романсеро
про ніжну
королеву»
«Караван CD», 2000*

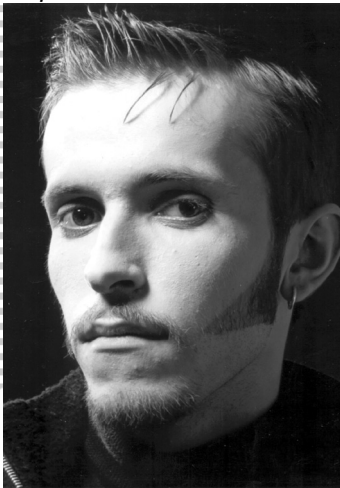
Деякий час існувала — тобто робила записи і концертувала його група ДЕНЬ ПОМИРАЄ РАНО. На відміну від попередніх спроб, МАНДРИ отримали базу продюсерської агенції «Астероїд», багато часу для репетицій і професійну студію звукозапису. Отже, разом із Фомою мандрують молоді і здібні діячі київського андеграунду. Це — Леонід Белей, якого вважають найкращим акордеоністом. Басист Сергій Чегодаєв має чималий досвід студійної роботи з Романом Суржею, Ані Лорак, Наталею Сумською, Сергієм Круценком. МАНДРИ — це не типовий андеграунд. Нічого екстремального, ніякої злості або агресії. Вони «беруть» іншим. Ритмічно-магічний фундамент у групі створюють Андрій Занько та відомий перкусист Салман Салманов — той самий, який працював у групах РУТЕНІЯ, ВІЙ, ЗАРАТУСТРА. Нині він уплітає своє таємниче екзотичне мереживо звуків у тканину пісень Фоми. В групі МАНДРИ є двоє мультиінструменталістів: Андрій Белей грає на клавішних, акордеоні, на гітарах; Андрій Занько, окрім барабанної кухні, добре володіє цимбалами і піаніно.

У хлопців цієї команди — маса креативної енергії, а це означає, що вони не обмежаться рамками уже знайденого стилю. Точно відомо — наступна програма й альбом будуть іншими, з значно жорсткішим звуком. Візиткою цієї роботи стане пісня «Криві дзеркала» — про людину у пеклі мегаполісу. Але за духом — це все одно будуть МАНДРИ. Які тільки розпочали далеку подорож.

Восени 2001 року Фома розглядав новенький сяючий диск і радів як дитина: відома французька аудіокомпанія «Virgin france» видала CD-збірку «Rock ukrainien» із записами п'яти наших рок-команд — ВВ, МАНДРИ, ОКЕАН ЕЛЬЗИ, МЕРТВІЙ ПІВЕНЬ, ПЛАЧ ЄРЕМІЇ.

Диск і справді дуже гарний: вкладка-буклет вміщує тексти всіх пісень на українській і французькій мовах, підбір треків і якість звучання — все супер-пупер. До того ж це перша за останні роки музична збірка з СНД, яка вийшла в Західній Європі. За словами Фоми, аудіофірма вельми рада з того, як розходиться рок-збірка, адже промокампанія диску була мінімальною. Отже, чи можемо ми казати про прорив нашої музики на західний ринок? Схоже на те. Справа в тому, що диск «Український рок» — не благодійність, а пристойний комерційний продукт, зроблений за всіма канонами західного шоу-бізнесу, який буде витримувати жорстоку конкуренцію. До речі, в паризьких магазинах, «Rock ukrainien» красується разом з останнім альбомом Ю-ТУ, що само по собі показово. В травні вони виступили на фестивалі «Україна» в місті-герої Лондоні разом зі СКРЯБІНИМ, Нічлавою, Ані Лорак та новою київською формацією ЧІЛІ НЕТ. Однак для того, щоб розібратися, в якому насправді «пункті» мандрувань перебувають сьогодні МАНДРИ, нам потрібно повернутися назад. 2001 рік для музикантів був справді напружений за кількістю кардинальних змін. Насамперед вони припинили

Сергій Чегодаєв

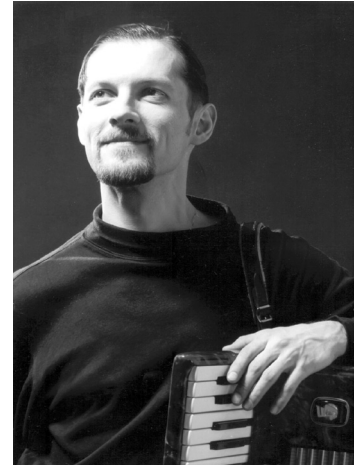

ділові стосунки зі студією «Астероїд», яка продюсувала групу і де було записано два альбоми. Вільні хліби спочатку виявились з гірким присмаком, та вони не відступили від принципів незалежного існування, і доля не забарилася з подарунками. Перший — великий концертний тур у Польщі, професійно організований Петром Тимою. Найбільше Фому вразило те, що юні фани прибігали до нього за автографом з власноруч зробленими і розмальованими дисками і касетами МАНДРІВ. Все це розворушило його до сліз. Скінчилося все тим, що музиканти просто обмінювали свої справжні диски на піратські. Такий ось парадокс.

Другий — перша поїздка Фоми до Лондона, на запрошення Андрія Жовнірука, президента фестивалю «Україна». Ось як згадує про це Фома: «Це неймовірно, але через три з половиною години ти опиняєшся в зовсім іншому світі. А точніше — в столиці світової музики. В Лондоні музика, як повітря. Розлита скрізь. Враження таке, що тут зібрався увесь світ. Зокрема, українців у британській столиці аж 50 тисяч, а по всій країні — близько мільйона! В кожному місті Англії є український клуб, бібліотека, церква. Нещодавно з'явилося «Українське радіо», яке опікує тий самий Жовнірук. Що стосується самого фестивалю — його місія — представити популярну музику метрополії, і не де-небудь, а в великому залі в центрі Лондона. Я мав виступати разом з EL.Кравчуком, Олександром Пономарьовим і Катею Бужинською. Я вперше брав участь у такій збірній «солянці». І я повинен був власноручно представити цілий жанр — українську рок-музику. Вперше за три роки я виступав, так би мовити, соло. Все це відбувалося в «Елбері-театрі». Театр був повен, а між тим квитки коштували по 25 фунтів — стільки ж в Англії коштують квитки на концерти Стінга чи Елтона Джона. Скажу по правді: перед своїм виходом дуже хвилювався, адже я був єдиним із артистів хто сам собі акомпанував на акустичній гітарі. Заспокоївся тільки після того, коли почув оплески. На біс викликали тричі...».

Мені здається, що Фома не виправдав би назви своєї групи, коли б разом з усіма сів би в літак і повернувся в Київ. Після вдалого інсценування запізнення в аеропорт він ще три доби досліджував Лондон, заглядаючи до усіх його загадково-таємничих куточків.

І нарешті — третій подарунок долі — пропозиція-контракт молодой та досить амбіційної аудіо-компанії «РГ-мюзік», яка вже видала нові альбоми Ані Лорак і ВВ. Найсвіжіший реліз МАНДРІВ має назву «Легенда про Іванка та Одарку». Фома вважає, що нова робота групи стане одкровенням — для них самих насамперед. Уперше їм вдалося синтезувати український мелос, балканські мелодії і орієнтальні мотиви. Подібні суміші в світі називаються «волд мюзік», інакше кажучи, світова чи поліетнічна музика. В перервах між гастрольями і студією МАНДРИ зняли і запустили в ефір кліп в ес-

Леонід Белей

Салман Салманов
Мамед-Огли

портрети в інтер'єрі

Андрій Занько

тетиці 70-х, на одну з кращих своїх балад — «Дочка мельника», а потім — перший в історії МАНДРІВ анімаційний відеокліп на пісню «Орися».

Сергій Фоменко

Карпатське ска» — такий стильовий ярлик підклеїли українській групі АКТУС у Німеччині 1998 року, коли хлопців «катали» по мережі альтернативних клубів Гамбурга, Потсдама, Берліна.

Агенція «Театершіфт» організувала тоді десятиконцертний тур у німецьких клубах, а також запис альбому за три нічні зміни в одній із студій. Отже, постало питання самоідентифікації музики завзятих українців, яку в Європі вряди-годи коли-небудь чули, а рекламні слогани на афішах із малозрозумілими словами АКТУС повинні були фігурувати обов'язково.

Хлопці б могли себе охрестити термінами «гуцульський рок-н-рол» або «поліське бугі», чи ще якось. Словосполучення «карпатське ска» — то була ідея німецького продюсера, оскільки в ньому — етнічно-географічна прив'язка до дуже популярних у Європі стилів «ска», «реггей», «даб». Музика АКТУСА легко прижилася в Німеччині: шалена суміш енергійного драйву та гуцульського фольклору не могла не зачепити будь-кого, хто хоча б раз почув їх живцем. Прийшовся АКТУС «до двору» і в Польщі. Невтомний пропагандист українського музичного авангарду й чистої, як сльоза, автентики, пан Володимир Наконечний (аудіофірма «Кока Рекордз») влаштував невеличку промоційну кампанію у Варшаві і польській провінції, внаслідок чого АКТУС дав сольний концерт у великому клубі «Стодола» разом з іншими формациями Польщі, які базують свою творчість на етносі. Власне то був концерт-презентація альбому під назвою «Ніхто не знає», який так само за дуже короткий термін був записаний стараннями Наконечного у Варшаві. Запис вийшов такої собі скоріше посередньої

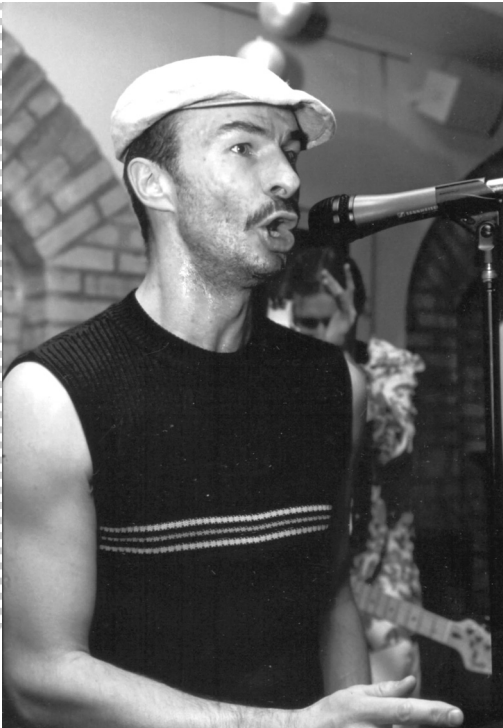
ГАЙДАМАКИ

портрети в інтер'єрі

якості, але все одно ця стрічка знайшла прибічників і нових друзів. Та друзів продовжували гнітити три речі: невідповідність музики і назви групи, активна концертна діяльність за межами батьківщини та рідкі появи на рідних сценах, відсутність дійсного якісного повноформатного альбому, який би зафіксував теперішній, а точніше актуальний стан музичної еволюції групи...

Потрібно добре собі уявити життя музикантів «на колесах», коли дні, місяці, міста й кілометри пролітають стрілою у невідому далину, аби дійти висновку, що вищезгадані проблеми вони самі навряд чи подолали б. Допоміг, як завжди це буває, випадок. Якось рік тому відомий в Києві німець на ім'я Ерік святкував п'ятиріччя від дня заснування пивного клубу у німецькому стилі. Нині то вже мережа пабів і клубів, де залюбки виступають різні наші артисти. Але річ не в тім. Свою вечірку на честь першої «п'ятирічки» Ерік проводив у галереї «Лавра», куди, окрім безлічі гостей, покликав кілька популярних українських груп. Серед них був АКТУС, який на той момент вже змінив назву на ГАЙДАМАКИ. Спочатку хлопці хотіли назватися КРІПАКИ, але вчасно передумали, адже семантично ця назва могла б

Сашко Ярмола

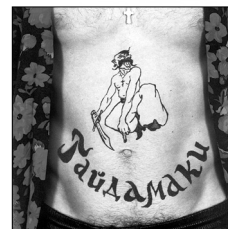

їх дійсно «поневолити». А вони завжди обирали свободу, хоча це й важко... На тій вечірці новоспечені ГАЙДАМАКИ врізали такого драйву, в залі стояв такий тотальний шал і танці, що стало мало місця й тим, хто тихенько цідив дармове пиво попід стінками галереї. Чоловік, що підійшов до музикантів після їхнього виступу, відрекомендувався як Ярмо Славік, співробітник фірми «Comr» — ліценziata світової компанії грампозапису «EMI». Саме ця компанія входить до числа так званих «мейджорів» — транснаціональних фірм, які фактично формують музичний світовий ринок. Сенса пропозиції Яро — словака за походженням — був простий: укладення контракту між українським представником «EMI» та ГАЙДАМАКАМИ терміном на шість років. Йшлося про запис і видання чотирьох повноцінних альбомів, промовісний концерти, зйомки відеокліпів і рекламних роликів на теренах світу. Одразу після цієї зустрічі колесо долі ГАЙДАМАКІВ закрутилося з космічною швидкістю. Влітку того ж року вони виступили на двох найбільших фестивалях у Чехії та Словаччині. Грали в одному блоці з оркестром Бобана Марковича, групами FUN LOVING CRIMINAL (США) та російським АУКЦЫОНОМ. Судячи з реакції журналістів і публіки, музику ГАЙДАМАКІВ разом з усіма їхніми приколами й прибабасами сприйняли найгарячіше. Нізніше виступали разом з Тарасом Чубаєм (ПЛАЧ ЄРЕМІЇ) на фестивалі просто неба

«Лемківська ватра» — з тим самим успіхом. На початку осені вони вперше вибралися до Москви. Власне, не на розвідку, а внаслідок спеціального запрошення від трьох дуже популярних московських клубів «Вермель», «Китайський льотчик» і «Третій шлях». (До речі, там до них дуже успішно виступили МАНДРИ, Катя Chilly та київська група ВІНІПУЗ МОБ.) Природно, що в Москві ГАЙДАМАКІВ постійно порівнювали з ВВ., але відзначали корінний «автентизм» перших на відміну від других.

Бурхливі гастролі літа й осені — це лише зовнішній бік життя ГАЙДАМАКІВ, адже основні зусилля музикантів увесь час були спрямовані на запис, надзвичайно ретельний і прискіпливий запис нового матеріалу. Вони самі вибрали 14 пісень, з яких і складається їхній дебютний альбом під лейблом компанії «Comp». В той день, холодний листопадовий день, коли вони остаточно зміксували останню пісню, хтось раптом згадав, що минуло рівно дев'ять місяців відтоді, як вони перетнули поріг київської студії «Аркадія». До речі, хрещеним батьком цього, безсумнівно, здорового і веселого дітища є легендарний звукорежисер Аркадій Вихорев. Щоправда, під час концертно-студійних перипетій у групі сталися зміни: замість гітариста Влада Павлова нині грає Сашко Дем'яненко, а решта — Іван Леньо (акордеон, спів), Руслан Оврас (барабани, перкусія), Володимир Шерстюк (бас-гітара, дрімба), Руслан Трочинський (тромбон), Олександр Ярмола (вокал, сопілка) та Влад Гримаський (звукорежисера) — на місці.

Нині важко сказати напевно, чи будуть ГАЙДАМАКИ якимось новим відкриттям або атракцією для європейського слухача, яким не так давно став Горан Брегович з його балкансько-циганським мелосом та іншими авангардно-епічними експериментами, але поза сумнівами є те, що диск ГАЙДАМАКІВ потрапить до багатьох слухачів різних країн. І, напевно, Україну знатимуть трохи ліпше і з кращого боку.

ГАЙДАМАКИ
«Гайдамаки»
«Comp Music Ltd»,
2002

ГРІН ГРЕЙ

Мурік і Дизель... Дизель і Мурік. Два веселих шарлатани. Два гейзери, з яких лупить енергія, драйв, амбіції і суміш найекстравагантніших ідей, запозичених на деякий час у західних чи східних гуру для пускання пилюки у ваші ясні, але такі наївні-наївні очі. Мені здається, що головний генератор — це Дизель, який з легкістю грається будь-якою ідеєю, доводячи її або до абсурду, або до цілком раціонального продукту. СІРО-ЗЕЛЕНИЙ постамент надійно підпирає фундамент Раціо. Проект GREEN GREY блискуче втілений в життя за всіма законами нашого напівнаціонального шоу-бізу з доброю поправочкою на менталітет. І ось на якийсь час ГРІН ГРЕЙ перетворюється із стрибаючих по сцені неформалів-нонконформістів на «говорячі голови», які інтенсивно штовхають суперпрогресивні лозунги і відозви з усіх радіоточок і голубих екранів. Сплячий від народження піпл раптом розуміє, що «нова молодь нової Європи» — це він і є. Голосно радіючи з такої новини, піпл суне на чергове техно-шоу в Палаці спорту, де отримує шарову касету від ГРІН ГРЕЯ, оригінально запаюну в спеціальний пластик з логотипом. За півтори-дві години його голову набивають «солянкою» з модних звучків, яка мимоволі асоціюється з десятком касет, які він оце останнім часом прикупив і регулярно слухає. PRODIGY, CYPRYS HILL, RADIOHEAD, Голді або Бйорк. Можливий інший список. Але це не має значення. Просто ГРІН ГРЕЙ сприймається як останній зойк або писк. Ось тільки чого? ДИЗЕЛЬ спокійно спростовує мої намагання простежити музичну еволюцію групи. Коли піпл збожеволів на рейві вони пародіювали рейв. А потім почали антирейверський рух. Успішно подолавши ненавис-

ний рейв, вони узялися пародіювати хіп-хоп, модерн-рок, ейсід-джаз та все, що попадеться в топах MTV. Будь-яка музика, яка стане модною через рік, вже сьогодні на струнах Дизелю та на зв'язках Муріка. Нова молодь повинна встигати за змінами... Якщо вона дійсно прагне бути новою. Ніби виправдовуючись, Дизель розводить руками. Мовляв, ніхто у нас не займався молоддю, от ми і спробували спрямувати її в потрібне русло. Ось такі вони ударники-комсомольці! Але враження, що ГРІН-ГРЕЙ як формація перебуває за півроку до справжньої політичної платформи — не оманливе. Ось як відповів Мурік на запитання про новий молодіжний рух:

— Основна ідея — це свобода. Внутрішня свобода самовираження. Світ надзвичайно різноманітний і існує дуже багато засобів самореалізації. Це можна здійснити через музику, яка ніби балансує між реальним світом і світом тонким, існування якого я не буду доводити. Це аксіома, що не вимагає доказу. Для інших зручніше реалізувати себе через моду, одяг. Нести свободу через одяг, заряджати її з середини і давати іншим людям. Подумайте, чому сталася секс-революція в 60-х? Ми не належимо до секс-меншин, але наявність гей-культури — також один із способів досягнення свободи людьми цього прошарку. Головне, щоб це не заважало іншим, не шкодило, а несло радість і щастя...

Піратський аудіориночок... Окрім Пономарьова, Ірини Білик та ВВ найбільшою жертвою піратів стали ГРІН ГРЕЙ. На відміну від інших виконавців, альбом ГРІН ГРЕЯ аудіопірати зібрали по крихточкам — пісню до пісні, і, зрештою, видали «Чудо-остров». Цікаво ще й те, що анонімний видавець украв не тільки власне пісні, а й логотип аудіокомпанії «Євростар», яка, як кажуть, ані сном, ані духом... У Дизеля просто є друзі, які працюють на «Євростарі». Виходить, потрібно наймати приватного детектива, аби той вистежив цього подвійного аудіопірата. Втім, про це пізно говорити, адже на ринку ще з 1997 року з'явився цілком легальний продукт — касета, вироблена московською компанією «Бекар Рекордз». Так-так — з люмінесцентним «пацифіком» на титульній сторінці. Отже, після ВВ група ГРІН ГРЕЙ стала другим успішним українським проектом, якому вдалося пробити залізну завісу Москви. На відміну від ВВ, записи яких відмовляються крутити FM-станції Москви через те, що ВВ співають українською (!), записи ГРІН ГРЕЯ крутять на всю катушку. Хто-хто, а ГРІН ГРЕЙ вміє і любить нагнати «жару і пафос». Нині вони «з ноги» відкривають двері пихатих московських клубів, стають хедлайнерами товстого і модного журналу «ОМ». Дійсно, порівняно з дохлою і манірною московською по-

портрети в інтер'єрі

псю наш ГРІН ГРЕЙ — просто рок-н-рольні флібустьєри, новатори і бунтівники. Так є, і сподіваюсь буде.

Наш квазі-тріпхоповий бенд, згідно домовленості з «Бекар-Рекордз», мав видати другий офіційний альбом. До речі, ГРІН ГРЕЙ шукав, але не знайшов партнерів для видання своєї продукції в Україні. Втім, «Бекар» забезпечив появу нових релізів скрізь і одночасно. Нова робота, за словами Дизеля, — це набагато жорсткіший саунд, це екзотика у вигляді класичного квінтету НАПОЛЕОН і цілковита відсутність неживих інструментів. «Рага», «Я еду на Лимо», «Криминал», «Только ночью», «Депрессивный листопад», «Мазафака» — ось назви деяких речей. За думкою Дизеля, ГРІН ГРЕЙ сьогодні — чудовий механізм для мімікрії і подальшої адаптації не лише музичних ідей. Ось чим стурбований реактивний мозок Дизеля сьогодні: — Ми працюємо над дуже серйозним проектом, точніше над концепцією входження нашої країни до ЄС, — тому що без цього неможлива інтеграція України в Європу. Щоб стати повноцінною європейською країною, маємо виконати десять пунктів умови, один з яких — відміна смертної кари. Але це дуже серйозне питання. Повернемося до нього пізніше. А поки що... пожежа йде за планом. Найближчим часом — концертний тур по містах Росії. Чи знають зелено-сірих в глибинці РФ? Знають. Принаймні, Мурік, Дизель і компанія прекрасно втілюють гостросучасні тренди української сцени 90-х років. Точніше початку нового століття.

«550 MF» засвідчив поворот ГРІН ГРЕЯ в бік фанку і бугі. Виданий в 2000 році цей альбом високо піднявся не лише в національних рейтингах, але й частково повернув втрачені позиції ГРІН ГРЕЯ в Росії. На жаль, вони рідко звучать переконливо, коли йдеться про виключно живий звук. Мабуть, треба менше теоретизувати...

Новий альбом «Емігрант» свідчить про доросліше ставлення до музики. Там немає їхніх звичних «понтів», які, сподіваюсь, лишились у минулому.

ГРІН ГРЕЙ
«550 MF»
«J.R.C.», 2000

ОКЕАН ЕЛЬЗИ

Мешканцям цієї дивовижної океанської країни виповнилося вісім років. У жовтні 1994 року до складу інструментального тріо (Павло Гудімов — гітара, Юрій Хусточка — бас-гітара та Денис Глінін — барабани і перкусія) додався екстравагантний і рухливий вокаліст на ім'я Святослав Вакарчук. Відтоді проект набув реальних рис групи — стандартної за форматом і незвичайної за звучанням. З'явилася і назва, походження і зміст якої дотепер тримається під секретом. ОКЕАН почав плавання, стійко і терпляче зносячи шторми й мертвий штиль. На той час (кінець 94-го) з дистанції зійшла супер-група БРАТИ ГАДЮКІНИ, активно концертують лише ПЛАЧ ЄРЕМІЇ та МЕРТВІЙ ПІВЕНЬ. Маючи стабільну аудиторію вдома та в інших містах Західної України, ПЛАЧІ і ПІВНІ штурмують інші терени — на сході і на заході від міста Львів. ОКЕАН тим часом наполегливо довбає струни й рве глотку на різних студентських підмостках. Маючи спочатку вигляд молодих братів ПЛАЧУ ЄРЕМІЇ, вони якось непомітно від'їхали в бік від ритм-енд-блюзового мейнстріму. Кожен новий вихід ОКЕАНУ являв більш відточений і стильний саунд. Мелодійна альтернатива брудному гранджу на фестивалі «Альтернатива», драйвово-енергійні вибухи на імпрезах «Camel Rock», «Срібна Підкова» та «Червона Рута» швидко довели, що: а) мінімум 4-5 пісень зал може і хоче співати разом з групою; б) їхня енергія раз по разу

портрети в інтер'єрі

стає і чистішою і позитивнішою; в) група як живий організм стає майже ідеальною. Василь Щербань — шеф столичного лейблу «Гарба» узявся продюсувати «океанців» у Києві. Невдовзі уся четвірка навідалася до БЗЗ (будинки звукозапису), де і записала чотири композиції під чутливим наглядом відомого звукорежисера Валерія Папченка. Хлопців відзняв режисер Володимир Бакун (телекомпанія «ТЕТ») для програми «Решето». Нагадаю, що в «Решеті» головне — живий звук. Чесно скажу, що 30 хвилин передачі з ОКЕАНОМ на одинці дорівнюють чималій дозі чистого адреналіну.

Отже, на «Гарбі» вийшла сингл-касета ОКЕАНУ ЕЛЬЗИ під назвою «Будинок зі скла», і постійні клієнти «Гарби» звернули увагу на нове нетривіальне явище, а радіо- і теле-ефір, де «океанці» з'являються дедалі частіше, підігріває інтерес до групи з боку так званого масового слухача. Наочно усі ці люди зустрілися з ОКЕАНОМ на спільному концерті з групою ТАБУЛА РАСА в Києві. І не пошкодували. Хлопці викладалися «на повну катушку», незважаючи на свій «розігрівальний» статус у тій імпрезі. Юнацький максималізм, явно притаманний цій талановитій команді, примушує наш горезвісний маховик розкручування працювати на їхній імідж. І музиканти нині

спокійно відмітають порівняння з британським OASIS`ом. Так, вони слухали цю музику. І багато іншої, нині модної і актуальної. Вони впевнені, що грають сучасний модерновий рок 90-х років. І переконані, що рухаються автентичним шляхом, не подібним до інших.

ОКЕАН підтримує усі дії, спрямовані на охорону природи і збереження Світового Океану. Вони не торкаються політики, хоча в дужках хотілось би зазначити, що інтерес політиків до ОКЕАНУ ЕЛЬЗИ буде прямо пропорційним зростанню популярності групи. Особливо напередодні виборів.

Автохарактеристики «океанців» приблизно такі: Святослав Вакарчук — типовий романтик, який водночас відчуває сум, радість і кайф пустотливого школяра, занадто самовпевнений (це минає...); Павло Гудімов відрізняється невичерпним потягом до усього цікавого що є в світі — до музики, мистецтва, вміє відстоювати свою точку зору і буде стояти до останньої краплі (вина, пива, крові — далі — за смаком); Юрій Хусточка — найуважніший до оточення, найспокійніший і ввічливий; усіх об'єднує своєю легкою вдачею Денис Глінін — людина дотепна і комунікабельна.

«Океанці» навідувалися з концертами на південь Франції і захід Німеччини. Клубний тур — річ потрібна.

Згадаймо досвід ВВ. Як наслідок — наші команди переходять на західні рейки концертування (і мислення...). Не виняток і ОКЕАН. Нині це очевидно. Особливо після прослуховування концертного альбому «Живцем у Києві і Львові». Адже там дуже важко приховати будь-які вади. Усе чути. І добре чути. Не хочеться ставити крапку, тому що це лише початок історії.

Визначальною для кар'єри групи була зустріч з Віталієм Клімовим — продюсером ТАБУЛИ РАСИ. Тоді — у 97-му ТАБУЛА була однією з найпопулярніших команд. Деякий час Клімов займався паралельно обома проектами, а в 1998-му «океанці» підписують контракт з агенцією «Немо», фактично переїздять до столиці і досить швидко записують 12 пісень у студії «Аркадія». Перший альбом «Там де нас нема» можна вважати збіркою найкращих пісень за попередні чотири роки існування групи. Кліп на одноіменну пісню, хоча і був малобюджетний, але приваблював цілим рядом вдало знайдених образів. Пам'ятаєте Славу Вакарчука в холодильнику? Клімов забезпечив кліпу жорстку ротачію на всіх каналах і невдовзі про існування ОКЕАНУ ЕЛЬЗИ не знали хіба що глухі або сліпі. Вчасно «океанці» виїхали в концертний тур разом з ВВ. І невиняково тур завершився майже тріумфальним виступом у рідному Львові. Природно, що в 98-му ОКЕАН переміг у номінації «Відкриття року». Мова йде про престижну Національну премію «Жар-птиця», яка існувала вже три роки з легкої руки дирекції «Таврійських Ігор». Насправді свіжий гітарний рок, імпульсивна динамічна подача, незатерта лірика, зовнішні асоціації з чимось модно-британським — усе вигідно вирізняло групу з поміж інших. Права на видання альбому «Там де нас нема» придбала російська аудіокомпанія «Екстрафон», а кліп «Там де нас нема» увійшов до десятки найкращих кліпів «MTV-Росія». Навесні 1999-го ОКЕАН почав гастролювати у Росії. Таким чином, після ВВ і ГРІН ГРЕЯ, ОКЕАН ЕЛЬЗИ став третім успішним проектом в Росії. Поїздка до Лондона і виступи там у відомому клубі «Асторія» також підтвердили тезу, що немає нічого неможливого для того, хто прагне своєї мети.

До моменту виходу другого альбому «океанців», київський лейбл «Nova Rekords» мав стосунки з московським лейблом «Real Music», а відтак у березні 2000-го «Янанебібув» з'явився водночас в обох країнах. І ці 11 пісень явили світові інший ОКЕАН. Роковий, бен-тежно-депресивно-ліричний клімат ідеально передавав стан молодії людини в момент руйнації старих стереотипів і перехід до іншого, більш витончено-нервового сприйняття свого оточення, себе і світу. Тексти Вакарчука — це урбаністична лірика зі всіма реаліями нового і дуже суперечливого життя. Увесь матеріал записувався-зводився на студії «Столиця» зусиллями Євгена Ступки і Сергія Толстолузького. Власне, альбом став своєрідним еталоном звучання сучасної модної

ОКЕАН ЕЛЬЗИ
«Янанебібув»
«Нова Рекордз»,
2000

портрети в інтер'єрі

Павло Гудімов

групи. Майже половина треків «Яненебібув» стали хітовими, зокрема «Той день», «Сосни», «Фіалки», «Відпусти». Далі в житті «океанців» трапився цілий оберемок концертів-презентацій, успішний виступ в Москві на фестивалі «Максидром». Потроху, крок за кроком вони встигають накопичувати в студії «Столиця» нові пісні. Зокрема, в пісні «Ото була весна» ексклюзивно гостювала народна артистка Ніна Матвієнко. В результаті новий альбом «Модель» виявився ще контрастнішим і парадоксальним у сенсі стилістики і саундпродюсерської алхімії. Наявність останньої «забезпечив» Сергій Толстолужський, а загалом «Модель» підтвердила найвищий статус групи ОКЕАН ЕЛЬЗИ в Україні.

Один з офіційних прес-релізів агенції «Promookean» починається запитаннями стосовно ОКЕАНУ ЕЛЬЗИ: «...вони з'явилися у потрібному місці у потрібний час?... маріонетки від шоу-бізнесу? ...чи національні герої 2000...? »boys band« з гітарами?... продукт продюсерського генію?... четверо, які всього досягнули виключно завдяки самим собі?...» Схоже на те що зерно істини є в кожній з тих реплік, але однозначне пояснення того, ким є ОКЕАН було б невірним.

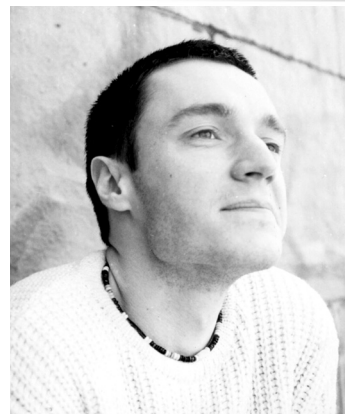
Спочатку малозрозуміла, а потім все більш зрима ідея спільного концертного шоу симфонічного оркестру «Ренесанс» і групи ОКЕАН ЕЛЬЗИ — наповнювалася чутками і цілком зрозумілим скепсисом з боку журналістської братії. Здавалося, надто на високу планку зазіхнули Славко Вакарчук і компанія. Музика ОКЕАНУ перебуває в чітко окресленій ніші модного гітарного рокапопсу, розширення цих меж загрожувало б крахом іміджу, а може, й повним фіаско на очах у країни. Оркестр «Ренесанс» — один з найкращих академічних складів України, виконує музику багатьох епох (XVII-XXI ст.), стилі і національних шкіл. На його рахунок безпрецедентна акція — благодійний концертний тур «Перлини світової музики» по містах Західної України, на підтримку постраждалих від повені. Нині оркестр здійснює проект «Музичні вечори в Софії Київській», активно залучає до співробітництва відомих виконавців і солістів Національної опери. Спільний проект з групою ОКЕАН ЕЛЬЗИ — експеримент, ідея якого належить художньому керівнику і диригенту Йосифу Францу. Людина, яка живе в просторі вічних музичних цінностей, несподівано знайшла дещо цікаве у творчості ОКЕАНА ЕЛЬЗИ. Деякі з пісень від почув в новому оркестровому втіленні, а мелодії — в іншому, значно багатшому розвитку. Стосовно світового досвіду — за прикладами не треба далеко ходити: в минулому році на сцені Палацу «Україна», німецькі хард-рокери СКОРПІОНЗ переконливо відіграли свою програму «Момент слави» разом з Національним симфонічним оркестром України. Ще раніше на тій самій сцені блискавично зіграли ЕЛЕКТРИК ЛАЙТ ОРКЕСТРА з тим самим Національним оркестром. Водночас Йосиф Франц не приховує, що подібний проект для оркестру —

Юрій Хусточка

це пропаганда академічного мистецтва шляхом синтезу рок-музики і класики. Аранжуванням займалися сам Франц і кілька молодих композиторів. Включення електронної групи з її барабанами і синтезаторами в оркестровий контекст повинно було виглядати максимально органічним.

Отже, весь страх разом із скепсисом розвіялися 7 квітня на супераншлаговому концерті, де близько десяти хітів ОКЕАНУ ЕЛЬЗИ отримали зовсім нове життя. Щоправда, на самому початку концерту Вакарчук виглядав трохи скутим — надто незвична роль йому випала. Нічого, що трохи не витягував верхні ноти, натомість пісні «911», «Друг», «Квітка» просто потонули у хвилі глядацької ейфорії. Справжній культурний шок пережили самі музиканти. Як відомо, народ досить прискіпливий і недовірливий. Такого гарячого слухачького прийому ми давненько не спостерігали, напевно з часів візитів Стінга і Джо Кокера. Ну що ж тепер залишається дочекатися появи аудіоверсії симфонічного ОКЕАНУ на компактах.

Денис Глинін

Святослав Вакарчук

ЯЯЯ

У травні 1992 року гітарист і вокаліст групи ВОПЛІ ВІДОПЛЯСОВА Юрій Здоренко остаточно вирішив покинути команду. П'ять років із Скрипкою, Піпою і Сахно — то був час пошуків, злетів, падінь — такий собі безперервний рух неуторованими стежками. Один з головних мотивів виходу зі складу — ідея ВВ з музичної точки зору себе вичерпала. Юрій Здоренко був упевнений, що група поволі перетворюється на машину, що працює на інерційних обертах. Він говорив: «Чесно кажучи, я сильно втомився від індепенденту і альтернативи. Хочеться грати іншу музику, зроблену на базі ритм-блюзу, глем-року, якихось сучасних елементів. Наше завдання дещо складніше, ніж колись у ВВ. Коли з'явилося ВВ, час був інший. То був час приколу. Можна було гарно приколотися і публіка вже твоя. Тепер — інакше. Ми прагнемо, аби наша команда стала не синонімом панк-пресингу, а відкритого музичного шоу».

У листопаді 1992-го Юра відіграв останній концерт з «вешениками». Тоді ж зустрів старого друга — соло-гітариста Ігора Лук'янця, з яким вони починали ще в групі SOS. Ігор на той час грав з Михайлом Біликом — бас-гітаристом, який також перегравав у бага-

твох аматорських командах. Юра разом з ним розпочав пошуки барабанника — близько п'ятнадцяти драмерів прослухали, але не вибрали жодного. Нарешті знайшовся Олександр Артюх, який виявився гарним музикантом, а ще — підшукав репетиційну базу. Саме з ним вони і зробили свою першу годинну програму. Пошуки лідер-вокаліста закінчилися тим, що мікрофоном озброївся сам Юра Здоренко. Восени 93-го Артюх несподівано покидає групу, а його місце посідає... Сергій Сахно. Сергій на той момент якраз повернувся з гастролей у Франції. Юрію вдалося його рекрутувати до складу, тим більше, що кращого варіанту годі було шукати. 13 листопада 93-го склад був повністю укомплектований, а 14-го виникла назва — ЯЯЯ. Її придумав Сахно. Продюсером групи став Володимир Кузьмін (ні, не московський — наш). Він ґрунтовно допоміг групі звестися на ноги. Дебютна програма ЯЯЯ — це яскраве глем-рокове шоу. Її презентація відбулася в клубі «Данко» (Святошин) за участю телевізійників і журналістів. Запам'ятався класний тонус вечірки — бадьоро-оптимістичний, веселий, у переддень Нового Року. В складі ЯЯЯ з'явився п'ятий учасник — клавішник Євген Зайцев. А шостим був по суті давній друг Антон Яковина, який написав більшість текстів для пісень Здоренка. Антон: — Ми усі разом з Академмістечка. Знаємо один одного як облуплені. Ще до появи ВВ. Потім — вже як ВВ тусувалися по різних імпрезах. Одного разу Юра зустрів мене і сказав, що потрібні тексти для нової групи. Я не думав, що вийде щось путнє. А воно покотило. Я написав купу текстів. Хлопцям подобається. Мені — також.

Перший альбом ЯЯЯ «Гей, газу!» вийшов на початку 95-го. Це був рок-мейнстрім, музика не нагадувала ВВ, а третина пісень тягнула на хітовість. «Бешкетниця», «Гей, газу!», «Джиги», «Сестри» — сильні, майстерно зроблені речі. Над саундом тоді добре попрацювали відомі звукорежисери Володимир Лещенко, Валерій Папченко та Володимир Колісник. «Гей, газу!» добре розходився, хлопці з'їздили у Львів на фестиваль «Альтернатива», успішно виступили на «Таврійських Іграх», відзняли відеокліп на пісню «Бешкетниця».

На титулі другого релізу «Джиги» фігурує такий собі розбигацький котик, який мандрує сторінками касетної вкладки.

портрети в інтер'єрі

«Джига» — назва однієї з найкращих пісень з першого альбому, яку винесено на титул нового релізу. Виданням альбому займався прогресивний київський лейбл «Караван CD» та «Євростар». Новий матеріал записувала студія «Комора» (Владислав Коломієць). «Тутешній блюз», «Не кажи прощай», «Блакитний джаз» — ці та інші пісні продовжують глем-рокову лінію ЯЯЯ. Але, незважаючи на успішні сольні концерти групи, Юра Здоренко поступово згортає діяльність. На фестивалі «Рок-екзистенція» у 96-му він з`являється у складі ВВ. Щоправда не надовго. Його місце невдовзі посів Євген Рогачевський. Через півроку Юра створює новий проект під назвою ІНДІГО, записує красиві романтичні пісні. ІНДІГО існує як суто студійний проект, створено кілька надзвичайно красивих відео. Однак цей матеріал не було реалізовано, майстер-диск із записами просто ліг на полицю. У 1999 році Здоренко спробував відновити склад ЯЯЯ, об`єднавши старі «я-яшні» пісні. З новими — під грифом ІНДІГО. У павільйоні «Тинди-ринди» було записано музичний відео-фільм — ЯЯЯ грали живцем і грали чудово. Однак команда так і не зібралася з силами, або знову почати концертну діяльність. Зрештою Юра підготував збірку «Серед зірок» — найкращі пісні формації, зібрані з обох альбомів. Нині він створює і записує нові та переробляє старі пісні разом з Олександром Піпою, який не так давно дебютував з сольним диском. Що вийде з під пера дуету Піпа-Здоренко — покаже час.

МОТОР`РОЛЛА з Хмельницького належить до дуже вузького кола команд, які у найбільш безкомпромісний спосіб відстоюють свої погляди на життя, політику і власне місце в цьому світі. МОТОР`РОЛЛА — це український грандж, народжений нашими рідними реаліями життя. Це виклик, біль і відчай з деякою дозою надії. Свій розхристаний стихійний рок хлопці з Хмельницького почали грати на початку 90-х років. У 1995 році вони гарно піднялися на хвилі «Червоної Руті», «Нівроку», «Рок-екзистенції» та «Майбутнє України». Композиції, записані протягом 96-97-го років на хмельницькій студії «Острови» і зібрані на касеті «Забави патріотів», дають лише часткове уявлення про МОТОР`РОЛЛУ. Експресивна суміш хард-кору, гранджу і напівспіву-напівдекламації не була для них стильовим канон, тому що пошуки тривають і сьогодні. Команда росте і змінюється. ВВ-подібні пісні «Моя люба» і «На смітнику життя» також були віхами пошуку. Загалом «Забави патріотів» — альбом міцний і досить рівний, хоча й позбавлений яскравих хітів, за винятком — «Революції» і «Будемо вільні». Тексти МОТОР`РОЛЛИ завжди відрізнялися здоровим радикалізмом і демонстрацією особистої небайдужості до суспільних проблем. Шкода, але далеко не завжди тексти ясно читаються разом з музикою. Пісня «Хочу в небо» закриває альбом і водночас відкриває нову сторінку в біографії МОТОР`РОЛЛИ.

МОТОР`РОЛЛА

портрети в інтер'єрі

Більше б саме таких речей — з яскравими афористичними текстами і виразними мелодіями. Як не крути, але стандартизований досвід культової американської групи RAGE AGAINST THE MACHINE з кулетметними чергами рифів і слів далеко не завжди долітають до нашого слухача...

Класичний склад МОТОР`РОЛЛИ мав такий вигляд: Олександр Будницький (вокал, тексти), Сергій Присяжний (гітара, бек-вокал, музика), Ігор Лисий (бас-гітара, музика), Олег Бурбела (гітара), Сергій Лебідь (ударні інструменти), Олег Фіщук (звукорежисер). Групу майже спочатку опікувала, як менеджер, Маріанна Кочевих.

В другій половині 90-х група часто відвідувала фестивалі і клубні майданчики столиці, де регулярно презентували нові відеокліпи («Революція», «Моя голова — не мікросхема») і пісенні шматки нової програми. У червні 99-го групу було запрошено на глобальний міжнародний фестиваль «Рок-Київ», на якому вона розігрівала публіку безпосередньо перед легендарною МЕТАЛІКОЮ. Усі компіляції та збірки альтернативної української рок-музики не обходилися без треків хмельницької МОТОР`РОЛЛИ. Новий альбом «Тиск», який видала компанія «FDR-Records» наприкінці 99-го року, був як

ковток холодної свіжої води після солодкого сиропу національних хіт-парадів. Цей реліз на момент його виходу можна було винести «за дужки» будь-яких радіо або телеєфірів. І дійсно, майже всі радіостанції в один голос заявили, що МОТОР`РОЛЛА — це не наш формат. Насправді, треба мати неабияку мужність, аби наполегливо перебирати струни і зривати голос, наперед знаючи, що увесь навколишній медіа-простір давно затягнуто сірим комерційно-форматним павутинням...

Досить тривалий час музиканти групи приятелюють з Олегом Скрипкою і ця дружба час від часу переходить у площину спільних творчих проєктів. Не так давно МОТОР`РОЛЛА записала декілька нових композицій разом з Олегом Скрипкою. До речі, це була ініціатива самого Олега, який як виявляється, шанує творчість МОТОР`РОЛЛИ. Схоже на те, що ці треки увійдуть до нового третього студійного альбому групи.

Олександр Будницький

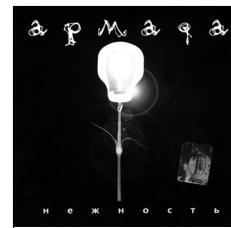

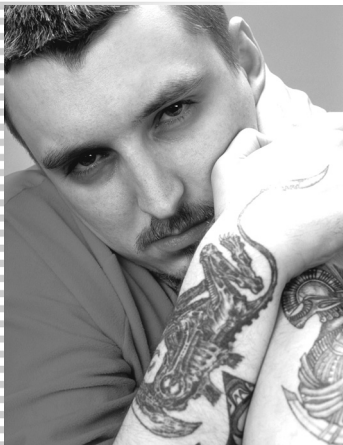
Кадім Тарасов — лідер-вокаліст АРМАДИ — рекордсмен за кількістю татувань на власному тілі. І кожне «тату» — це фактично ілюстрація до однієї з пісень останнього альбому «Нежність». Сама АРМАДА є рекордсменом серед довгожителів української важкої сцени. Вони й самі навряд чи пригадають як усе це починалося в рідному місті Слов'янську на Донеччині. Вперше на великій сцені АРМАДА з'явилася у 1995 році — тоді хлопці стали хедлайнерами серед рок-команд фестивалю «Червона Рута». Навесні 96-го року АРМАДА як лауреат грала перед 150 тисячами народу на Майдані Незалежності. Восени 97-го вони стали учасниками більш концептуального шоу-фестивалю «Рок-екзистенція». Тоді їхня пристрасть до сполучення живих інструментів з хитромудрими семплами дала бажаний ефект — групу визначили як одне з відкриттів року. У нас тоді ніхто не грав такий інтенсивний індастріел-рок, ніхто не піднімав хвилю звуків аж такої потужності... Ну, хіба що КОМУ ВНИЗ. Після шаленого виступу на одеській імпрезі «No problem» відбулася зміна складу: басист і барабанник з групи ФІДБЕК вливаються в АРМАДУ. А це, відповідно, Олександр Таряник та Ігор Лященко. Додайте сюди «старичків»-гітаристів Віталія Тарана та Андрія Малигіна і маєте повну компанію. Оновлена АРМАДА навесні 99-го записує свій перший в житті альбом «П'ять плюс п'ять». Це тому, що п'ять треків було

АРМАДА

АРМАДА
«Нежність»
«Volia Music», 2001

портрети в інтер'єрі

Кадим Тарасов

узято з концертних записів, решту п'ять зафіксовано на студії «Столиця». Наскрізь шаманський відеокліп на пісню «Кока-лока» з'явився у лютому 2000 року. Цікаво, що відео прекрасно передає концертну атмосферу, яку створює АРМАДА. Тобто це урбаністичне шаманство, яке передбачає масову публіку, великий простір і потужний апарат. Усі музиканти АРМАДИ — люди дуже комунікабельні, тому група завжди і залюбки вписувалася в різноманітні акції, зокрема — в політичні і навколомузичні. Наступний кліп на пісню «Земля в ілюмінації» потрапив у ротачію російського MTV і АРМАДА починає їздити країною з сольними концертами.

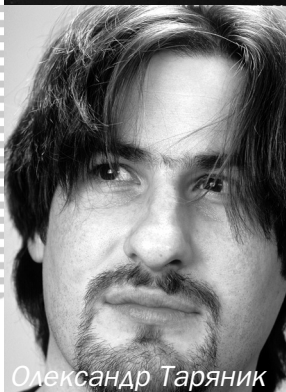
Свій перший великий контракт АРМАДА підписує з аудіокомпанією «Воля-музика» у 2001 році. Навесні кілька концертів дає в Москві, а влітку бере участь у фестивалі «Нашествіє». У вересні на донецькому фесті «Рок-точка» хлопці були одними з хедлайнерів. Не забарилися «армадівці» і з новими кліпами. «Ненавиджу весну» знімав маестро Придувалов, тож відео не пройшло непоміченим. Естетика музичного важкого андеграунду та відповідного відеоряду ви-

Віталій Таран

Ігор Лященко

Олександр Таряник

Андрій Малагін

явилася цілком переконливою для усіх прихильників альтернативи. Потім була «Атлантида» — у тому ж напрямі. Обидва кліпи мали б стати локомотивом нового альбому «Ніжність», який, власне, з'явився у 2002 році і зафіксував нове звукове обличчя АРМАДИ. Алхіміком цього саунду виступив відомий звукорежисер, колись гітарист БІЛОГО ЗАГОНУ Олег Білий-Шевченко. Продукт виявився цілком своєрідним, адже АРМАДА завжди мала в своєму арсеналі купу різних «фішок», починаючи від хіп-хопової манери співу Тарасова і аж до «витівок» гітаристів. Взагалі, нонконформізм АРМАДИ в країні невизначених смаків і орієнтирів заслуговує на підтримку, оскільки хлопці були і залишаються максимально чесними в тому, що роблять як музиканти сучасної рок-групи.

Надзвичайно рідко трапляється жіночий вокал у музиці, яку вважають концептуально-екстремальною — трешово-металево-готичною. Та й на заході «металеві» жінки — це скоріше виняток. Для київської формації ІНФЕРНО — це не виняток, а закон. Починаючи з 1994-го — року заснування ІНФЕРНО, в її складі обов'язково була присутня неймовірна леді, від якої «їхав дах». Оскільки спочатку ІНФЕРНО сповідували стилі треш і дез, перша солістка Настя гарчала справді страхотливо. Але досить швидко лідер-гітарист Фріц (Сергій Лузгін) зрозумів, що дику ейфорію гаражного металу бажано було «окультурити» красивими клавішами. Відтоді кожна нова програма несла нові стильові мутації, все далі від стандартного трешу. Взагалі, здатність до самовдосконалення завжди свідчить про здоров'я організму під назвою «група». Так, сходинка за сходинкою, ІНФЕРНО від виступу до виступу шліфували майстерність до того моменту, коли технічний рівень дозволив вільно маніпулювати ідеями — музичними і вербальними. Після від'їзду до США вокалістки Насі її місце тимчасово посіла Марина, яку замінила Оксана. Усі дівчата були більш-менш придатні для металевої сцени, але все ж таки в галереї солісток ІНФЕРНО, найбільш запальними з точки зору металевого «філінгу» виявилися Аліна Казарян та її наступниця Анна Ашуба. Це вони навіки закарбували свої голоси в альбомах «Agnus dei» (96 р.) та «Цариця Темряви» (98 р.). Але наскільки невтомними були музиканти ІНФЕРНО в пошуках нових звукових фарб, настільки ж невпинним був потік кадрів. Урешті-решт склад стабілізувався і тепер ми бачимо двох дівчат: загадково-містичну Діану, яка чаклує за барикадами електронних клавіш, та імпульсивну і юну Івану Ярему. Окрім Фріца, який відпочатку був таким собі гуру-наставником, на бас-гітарі грає Алекс Панкер, а по барабанах майстерно лупить Енді Гоун — обидва не англійці, а великі прихильники красивих сценічних псевдонімів. Якщо серйозно, шлях ІНФЕРНО не менш тернистий, ніж у решти альтернативно налаштованої рок-опозиції. Не-

ІНФЕРНО

ІНФЕРНО
«Не ангели»

портрети в інтер'єрі

Солістка Аліна

часті виступи ІНФЕРНО протягом восьми років існування — це свідчення вимогливого ставлення музикантів до якості звучання апаратури, яка найчастіше нагадувала покинуті кимось «дрова». Але їй траплялися і щасливі хвилини — тоді ІНФЕРНО з кайфом «нарізали» у компанії з такими монстрами як ЕДЕМ, ІННЕРСЕЛ, МАНКІЗ ВОК, ВВ, МІСТЕРІ, ФЛАІН та іншими.

У травні 2001 року ІНФЕРНО засіли в студії «Аркадія», аби записати новий матеріал. Фріц залучив до студійної роботи двох колишніх вокалісток — Анну і Аліну, які прописали потужні «беки». Швидко і за невеликі гроші накопичені треки ІНФЕРНО потім довго зводили-міксували на комп'ютерах, внаслідок чого з'явився альбом «Не ангели». Незважаючи на таке категоричне заперечення, в дійсності тексти майже усіх пісень відзначені ангельською тематикою, досить своєрідною у викладі Фріца.

Отже, тривалі пошуки власного стилю привели ІНФЕРНО до цілком гармонійного синтезу готики і альтернативного року. А мелодійність, якою позначені кращі теми, лише підсилює емоційність пісень. Нині ІНФЕРНО — це доросла група, яка давно полишила спроби епатувати публіку. Нині вони намагаються обкатувати на концертах нові композиції, які, напевно, увійдуть до наступного релізу. І цей наступний альбом тематично буде ще більш «навороченим». Про це свідчить назва — «Важко бути Богом».

Яна

Енді

Фріц

Діна

Алекс

Назар Ясинович,
Єгор Головачов,
Леся Герасимчук,
Тарас Ясинович,
Влад Хмарський

КОРОЛІВСЬКІ ЗАЙЦІ

Потрібно бачити, з якою любов'ю Леся Герасимчук ліпить зайчиків. Маленьких керамічних зайців. Вони смішні і сумні, а разом з тим — загадкові і фантастичні. Часом Леся дарує зайців своїм приятелям і друзям і тоді ці вухасті талісмани супроводжують ваше життя і корегують деякі ваші вчинки. Матеріалізація казки, наближення двох світів — видимого і ірреального — ця дивовижна субстанція Лесиної творчості пронизує вас. Якщо ви дійсно відчували чарівний дотик її фантазії, вона вже ніколи вас не полишить. Львівська формація КОРОЛІВСЬКІ ЗАЙЦІ — це хронологічно остання інкарнація Лесиної мрії про неможливе поєднання двох світів. І це найромантичніша інкарнація. Є два типи романтизму в мистецтві: зовнішній, на рівні привабливих «фішок», і внутрішній, коли твій власний спосіб життя перетворюється на генератор образів, які плоть від плоті є твоїми двійниками, як ті зайчики. КОРОЛІВСЬКІ ЗАЙЦІ — це четверта Лесина група за десять років її сценічного існування. Участь у кожній з них давала цінний досвід. Перший поштовх до творчості Леся відчула в складі групи 999. Потім був ритм-блюзовий склад МІСТО МЕМФІС, а на фестивалі «Альтернатива» вона з'явилась як лідер-вокалістка групи ДРАГЛАЙН. За великим рахунком, саме ДРАГЛАЙН надав можливість реалізувати цілий ряд Лесиних пісень. Ось як вона згадує той період: — Коли ми почали робити програму з ДРАГЛАЙНОМ, то хлопці навіть не вірили, що та музика матиме успіх. Але ми записали в студії три перші пісні і люди, які їх почули, а це були Тарас Чубай, Михайло Барбара та Віктор Неборак, додали впевненості в правильності вибору. Потім був сольний концерт у «Молодіжному» фестивалі «Альтернатива», «Деформація», «Червона Рута». Тобто усе почалося із схвальних відгуків друзів, а закінчилося нагородами, лауреатством і тому подібними приємними речами.

портрети в інтер'єрі

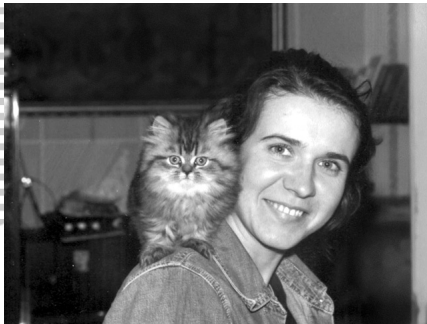

**КОРОЛІВСЬКІ
ЗАЙЦІ**
*«Казки королівства
А`Мазох»
«Атлантик, 2001»*

Піком недовгої історії ДРАГЛАЙНУ став єдиний альбом під назвою «Моя кохана». Цікаво, що свої пісні Леся присвячувала цілком конкретним особам. Зокрема — хлопцеві, з яким їй не судилося бути разом, але він став певним символом, знаком її долі. «Моя кохана» — присвята кращій подрузі, яка розуміє її з півслова. В цій пісні немає жодних «рожевих» мотивів, а є тільки духовна близькість.

Особлива відмінність Лесі як автора — дуже ретельне ставлення до Слова. В якийсь момент вона звернулася до поетичної класики і одна за одною з`явився цілий оберемок пісень на вірші Лесі Українки, Володимира Сосюри, Павла Тичини, Олександра Олеся. Після незначних змін у складі з`явилися на львівській сцені КОРОЛІВСЬКІ ЗАЙЦІ. Це були соло-гітарист Назар Ясинович, барабанник Влад Хмарський, басист Тарас Ясинович, клавішник Єгор Головачов. Групу почав опікувати Юрій Червінський, який намагався максимально інтегрувати ЗАЙЦІВ в різні музичні тусовки. Але потрібен був якісний продукт у вигляді диска. І невдовзі такий альбом з`явився. Він був зроблений на основі живих концертних записів у клубі «Лялька» і отримав назву «Unplugged. Український альтернативний романс». І дійсно, проникливість і тонкий ліризм пісень були загорнуті в романсову форму, а наявність струнного камерного ансамблю надали ще більшого шарму тим пісням. У рамках культурної програми кінофестивалю «Молодість» ЗАЙЦІ презентували дебютний альбом, внаслідок чого зав`язалися добрі стосунки з деякими київськими медіа-структурами. У Києві ЗАЙЦЯМИ почав займатись Тарас Буяло. Відтоді ЗАЙЦІ досить часто навідувалися до Києва із сольними концертами в клубах та виступами на «Рок-екзистенції», «Золотому скіфі», «Рок на барикадах» тощо. Тим часом у Львові тривала робота над студійними треками, які записував відомий звукорежисер Олександр Балабан. Саме ці записи і частково концертні треки, зроблені в київському блюз-клубі «Баді Гай» лягли в основу наступного альбому «Казки королівства А`Мазох». Незважаючи на очевидну компілятивність матеріалу, цей реліз повною мірою передає дух, шарм, витонченість і «казковість» КОРОЛІВСЬКИХ ЗАЙЦІВ як своєрідного і ексклюзивного явища сучасної української рок-сцени.

*Леся і Даліда
в дитинстві*

КАТЯ CHILLY

Маленька Катя, такий-от горластий горобчик з нетрів мега-полісу, раптово стала знаменом, рупором, символом (потрібне підкреслити) «Червоної Рути». Ідеальним чином співпала сметанінська концепція Каті Chilly з естетичною домінантою транснаціональної імпрези. Інтригуюча суміш автентичного фольклору і ультрамодної альтернативної поп-музики — дуже сильний подразник для будь-якої аудиторії. Навряд чи досвідчений музикант, маестро Сергій Сметанін спеціально вигадував шоковую вибухівку для наших вух... Ні. Просто треба знати Сметаніна, який парадоксально поєднає в собі «фізика і лірика», він кваліфікований математик і чудовий гітарист, аранжувальник. Він — людина-оркестр, для якої світ музики — це космос. Сметанін — астронавт, дослідник, який пірнає в глибину космосу звуків і завжди повертається з гарними трофеями. Якесь відчуття (а насправді багатий досвід) підштовхнуло його до дівчини, яка виграла у дитячому конкурсі «Фант-лото Надія».

Своє знайомство з фольклором Катя почала в дитячому хорі

портрети в інтер'єрі

«Ореля», продовжила в школі мистецтв і далі в університеті, де вона навчається на фольклорному відділенні філологічного факультету. Катя добре знає, що слухає молодь, яка дуже далека від народної культури. Власне, Катя з задоволенням слухає те саме — Кулу Шейкер, Гарбідж, Шеріл Кроу, Сюзанну Вегу і багатьох інших носіїв модерного року. Втім, вона добре усвідомлює — найбільш вартісні зразки рок-культури тому й переконливі, що базуються на глибинній традиції, насамперед на традиції магічно-обрядового мистецтва.

У травні 1996 року наш тандем Сметанін & Катя Chilly здійснює перший експеримент поєднання поліської автентики з альтернативною поп-музикою. То було не просте аранжування різних елементів, а саме органічний симбіоз, адже кожна пісня — то своєрідне заклинання, де кожний жест використовувався у давніх ритуалах і має магічне значення. Тобто такий спів між людиною і стихіями світу, між людиною і силами природи. В цій системі координат людина не є володаркою світу, вона — клітинка, часточка Всесвіту.

Отже, перше, що вражає в проекті Каті Chilly — це яскрава індивідуальність без звичного на сучасній сцені егоцентризму. Вона ніби розчиняється в ритуалі, адже йдеться про наймістичніші русальські пісні. До речі, русалчин дух якраз і зав'язує в один мотузок минуле, сьогодення й майбутнє. Катя Chilly вважає, що, пропорційно до знищення природи людиною, русалки все гостріше страждають, і навіть божеволіють. Свій план-максимум, своє надзавдання Катя Chilly вбачає у розкодуванні сучасної людини, яка є гвинтиком техногенної цивілізації, на ті закриті чакри, які об'єднують людину з незагнаним Всесвітом природи, аби вона (ця людина) відчула себе частиною світу і могла б жити, а не існувати.

Незважаючи на свій досить юний вік, Катя вже близько восьми років наполегливо вивчає автентичну культуру України. Вона використовує матеріал, який збирала сама на Полтавщині, а також пісні, зібрані ентографами на Поліссі. Вона любить підкреслити, що її пісні — не переробки, а саме оживлення фольклору в його первісному звучанні. Тому Сергій Сметанін нагадує добре обізнаного хірурга, який проводить операцію вживлення в тканину голосу тканини іншої природи. До речі, тріп-хоп, яким вдало оперує маестро, також апіорі передбачає використання фольклорних елементів.

Щодо сценічного псевдо «Chilly», то слово це походить від «chill out» — зона відпочинку, прохолода. Вона ніби запрошує в холодильник, а точніше — в затишок дикої природи. Катя взагалі полюбляє дикі хащі і диких звірів, зокрема вед-

медів і тигрів. Удома Катя тримає кішку «з характером», яку звати Азіза. Над її нетривіальним сценічним образом гарно попрацювали стилісти Тетяна Муравицька та Наталія Венчер. На мою думку, це один з небагатьох прикладів гармонійного поєднання образу й духу музики.

Немає потреби спеціально зупинятися на перемогах цього тандему на різноманітних конкурсах і імпрезах; їх було вдосталь. Катю скрізь помічали, скрізь відзначали. Аудіофірма «Zone Records» запропонувала видання альбому, Сметанін і Катя погодились, і відтак кілька місяців тривала робота. Тандем спеціально виїздив до Польщі — прописувати деякі речі на студії «Кратер» в Гданську, багато працювали вдома, в Києві. Тепер Катя говорить з полегшенням: альбом повністю готовий. Послідовність творів у ньому лишається незмінною, а саме в такому порядку ці композиції з`явилися на Світ Божий. Відкриває цілу обойму «Дихання океану». Далі йдуть «Русалки In The House», себто русалки в різних іпостасях. «Ой завйом вянки» — пісня, яку записав Володимир Матвієнко на Поліссі. Композиція «Плач» продовжує русальський цикл. «В землі» і «Сон» — порівняно нові твори, збагачені живими гітарними звуками і іншими звуками від аудіоалхімії Сметаніна.

Досить цікавим є особисте ставлення Каті Chilly: «Мій голос — це насправді ключ до дверей, що ведуть у часово-просторовий тунель, де зберігається інформація про історію нашої землі і народу. Найголовніше — стан, який створює музика. Разом з автентикою це нагадує сучасні Мантри, завдяки яким створюється певний резонанс із залом і людьми в ньому. Я впевнена, що кожна старовинна українська пісня, то — ціла книга, яку за бажанням можна прочитати і зрозуміти. Мій альбом має казковий присмак, це зовнішній план. Внутрішній план — це філософське, дуалістичне поєднання двох світів — язичництва і християнства. А взагалі ми адресуємо цю роботу всім людям, які прагнуть розширити свої уявлення про нас самих, нашу історію і наше коріння».

Був час, коли Катю асоціювали з найбільш екстравагантним і авангардним крилом музичної альтернативи. Вона з`являлась на всіх усіх більш-менш важливих імпрезах, її любили журналісти та уся навколомузична братія. Але раптом співачка зникла. З`ясувалося, що в певний момент її стежки з Сергієм Сметаніним розійшлися. Він пояснив пізніше, що просто втомився бути

портрети в інтер'єрі

всім на світі: менеджером, імпресаріо, звукорежисером, промоутером, адміністратором тощо. Подальшими творчими справами Каті почав займатися Володимир Рудницький. Він зібрав цікаву живу команду, яка і записала альбом Каті Chilly під назвою «Сон». Репетиції і записи тривали дуже довго. Потім в галереї «Лавра» відбулася презентація нової програми і здавалося, все знову зрушило з місця. Але далі була... тиша. Рудницький шукав-шукав партнерів для видання аудіорелізу, але не знайшов. Схоже, Катя нині самотійно пробиває дорогу у майбутнє. Чомусь віриться, що майбутнє Каті Chilly буде не менш цікавим, ніж її перші кроки.

Чим забитий музичний ефір Неньки? Поп-музикою. Переважно. Чим годують нашого глядача на концертних майданчиках? Переважно поп-музикою. Є мінімум чотири архетипи жанру. Перший: суміш кабаку, блатняка і циганщини. Чистісінька калька з московської естради. Архетип найреакційніший. Другий: український нафталін. Законний продовжувач традиційної естради. Головний недолік — неадекватне використання фольклору, профанація чистих джерел з метою надання «українськості» досить примітивним опусам. Третій: проєвропейський попс з наголосом на танцювальність. Характерна риса — прагнення «тримати ніс за вітром», бути модними. Будь-якою ціною. Головний недолік — відсутність справжньої яскравої індивідуальності, нівелювання мистецьких цінностей. Четвертий: альтернативний поп. Явище молоде і здорове. Зорієнтований на індивідуальність з усім її багатством. Головна перевага — витонченість, емоційна щирість і, на відміну від трьох попередніх — присутність інтелекту. Недолік — надмірна схильність до експериментаторства і суб`єктивізм.

Тішить, що нова сцена України внаслідок селекційної роботи «Червоної Руті» і «Перлин сезону» збагатилася низкою артистів альтернативного напрямку.

Юлія Лорд. Справжнє ім`я Юлія Лордкіпанідзе, спільний нащадок української інтелігенції та грузинського князівства. Студентка диригентсько-хорового відділення київського інституту культури імені Юного орла. Без особливого напруження виграла лауреатство на «Руті» і з чарівною легкістю увійшла до концертної бригади мистецької майстерні Петриненка. Мала перший в житті тур по містах Західної України, де звучали три її пісні — «Танець душ», «Шукаю світло» та «Обійми мене». Була вражена реакцією дітлахів: її визнавали, їй плескали, просили автограф. Усе, що відбувається з нами в житті, колись відбувається вперше. В житті Юлії Лорд багато речей, важливих і визначальних, відбувається саме тепер. Невипадкова зустріч з Дмитром Прикордонним сильно вплинула на її розвиток. Дмитро став її продюсером. Її сценічний образ і музичне світовідчуття істотно відрізняються від звичних штамтів естрадного мистецтва. Юлія Лорд всерйоз вважає, що вона інша. Інша в розумінні системи координат і джерел натхнення. Вона любить тріп-хоп, GARBIGE, NO DOUBT. Вона наголошує на чесності. На чесності артистичної позиції. Її підтримує продюсер Дмитро Прикордонний в її прагненні знайти себе в тому найкращому, що є в світі: «Кращі зразки поп-альтернативи вийшли з рок-класики, спираються на досягнення LED ZEPPELIN, DOORS. Кращі брит-попівські групи йдуть від ANIMALS, KINX. Наприклад, GARBIGE вийшли з LED ZEPPELIN. Зараз час такий — культура саунд-драйву є доміну-

**ЮЛІЯ
ЛОРД**

портрети в інтер'єрі

ючою. GARBIGE інколи цитують «цепелінів», але додають щось своє. Вважаю, що молодий артист мав би пропустити через свою душу усе те найцінніше, що є в сучасній музиці і знайти себе. Коли він збагатиться внутрішньо, стане дійсно дорослим духовно, тоді може робити щось своє. І говорити — це моє».

Юлія фіксувала свій душевний стан у компактних текстах. Афористичність мислення, обриси неявного міфу, який починала створювати, свідчили про її світосприйняття, про її смак. І усе це трансформувалося крізь уяву Дмитра Прикордонного, внаслідок чого ми отримали продукт, близький за звучанням до тріп-хопу. Поява Юлії Лорд у мистецькій майстерні Тараса Петриненка не була випадковою. Метр щиро зацікавився новими віяннями і твердо вирішив доглядати ростки цього нового. Підключився також і Василь Ткач. Як аранжувальник. Роль стиліста в цій компанії виконувала дружина Дмитра. Найбільша мрія Дмитра — зібрати живу групу і та-а-ак врізати по-дорослому, щоби дістати кожного з нас (у хорошому розумінні, звичайно...).

Наприкінці 1998 року з'явився міні-диск «Танець душ», до якого увійшло п'ять пісень, зокрема «Фото/Брудна як ангел», зробленої спільно з групою СКРЯБІН. Це була суміш семплів, живих гітар і неороку. Взагалі 98-й був надзвичайно врожайним для співачки, яка загартувалася в спільному із СКРЯБІНИМ концертному турі «Збережемо природу для життя». Потім з'явився живий склад, з яким вона виступала на «Таврійських іграх», як переможець у номінації «Відкриття року». Восени того самого 98-го було знято два відеокліпи — «Танець душ» та «Фото/Брудна як ангел». В обох режисером виступив Віктор Придувалов. І на початку 99-го Юлія Лорд брала участь у трьох номінаціях премії «Nova Records Awards»: «Кращий відеокліп», «Свобода творчості» і «Прорив року».

Але робота над новим альбомом раптово загальмувала через непорозуміння з продюсером Юлії Дмитром Прикордонним. Невдовзі і пісні, і кліпи Юлії зникли з ефірів, а сама вона мовчала. Нова фаза творчої активності співачки пов'язана з постаттю Ростислава Домішевського. Нині готова нова програма, більшість пісень уже записано, а композиція «Муза-медуза» знаходиться в радіо-ротації.

Ростик Домішевський

ЕСПЕРАНЦА

Протягом новорічних свят молода київська група ЕСПЕРАНЦА дала 18 сольних концертів у клубах столиці. Це своєрідний рекорд. І до того — переконливе визнання.

ЕСПЕРАНЦА — дивовижний сплав вулканічної енергії, експресії, неприборканої пристрасті. Пісні Есперанци — зрімі відбитки вишуканого смаку на перетині альтернативи і прогресив-року, пікантно оздоблені дуже нетривіальними текстами, які емоційно близькі екзистенції другої половини XX століття. У власному музичному спектрі Есперанца настільки самодостатня і переконлива, що навіть не віриться, що дебют співачки відбувся зовсім недавно. Історії її пісень — це історії її життя, а воно в Есперанци також дивовижне.

Її справжнє ім'я — Надія Назарук (після заміжжя — Коцар). Вона народилася в місті Клайпеді (Литва) в артистичній сім'ї. Мама була оперною співачкою, а батько — поетом і ... дисидентом. Батьки розлучилися, коли дівчинці було лише два роки. До 12 років її виховувала мама. Виховувала в атмосфері повної творчої свободи. Називала доньку на іспанський манер — Есперансіта, навчала музиці і при будь-якій нагоді виводила на сцену. Усе змінилося, коли мами не стало, і батько забрав дівчину у свою сім'ю. Привчена до свободи, вона дуже страждала через обмеженість у спілкуванні з ровесниками. Її мрія стати солісткою ансамблю здійснилася, коли Надія в 16-літньому віці залишила дім. Вона гартувалася в різних групах — рокових і металевих. Паралельно творила власний матеріал, який чекав свого втілення.

Зрештою Надія вирішує покинути Литву, а такі аргументи, як чверть української крові в її жилах і рідна бабуся в Луцьку визнача-

ють її вибір на користь України. У Чернівцях вона стає солісткою групи «Плай», вивчає мову і студіює вокал у відомого педагога Марії Аронівни Когос (перша вчителька Каті Бужинської та Ані Лорак). Надія підпрацьовує в ресторані і готує новий проект «Косморіана». Команда заявила про себе під час відбіркового туру «Червоної Рути»-99 і вийшла у фінал. У школі-майстерні «Рути» вона знайомиться з відомим мультиінструменталістом, композитором і аранжувальником Антоном Коцарем. Цей тандем і народив проект ЕСПЕРАНЦА, музичну основу якого склали експериментальна і альтернативна музика, прогресив-рок та World-Music.

Увесь 1999 та 2000 роки було присвячено роботі в студії. Матеріал для дебютного альбому написано Есперанцою (тексти і мелодії) і Антоном Коцарем (редагування, гармонізація, аранжування, запис), пісні «Юлька» та «Не маю тебе» — подаровані англійським музикантом Роббі Керіганом, «Мертві троянди» — Едуардом Приступую (ТНМ Конго), «Литва» — Олександром Єгоровим.

На фестивалі «Пісенний вернісаж»-99 організаторам довелося спеціально для ЕСПЕРАНЦИ ввести нову номінацію «За популяризацію української пісні за кордоном». До того ж ЕСПЕРАНЦА виглядала надто авангардно в контексті традиційної естрадної пісні, яку культивує «Вернісаж».

Органічно ЕСПЕРАНЦА «вписалася» в стилістику фестивалю «Перлини сезону»-2000, де теж стала лауреатом. Вона виступила і на різних імпрезах та клубних сценах.

З літа 2000 року Есперанца працює з живим складом (Антон Коцар — бас, Сергій Шматок — гітара, Влад Гримальський — клавішні, Сергій Стамбовський — ударні). На «Рок-екзистенції»-2000, в акції «Революція на граніті», на фестивалях «МирРок» та «Золоте правило», виступи гурту ЕСПЕРАНЦА були одними з найяскравіших.

На сьогоднішній день склад групи такий: Антон Коцар — бас, Валерій Косенюк — гітара, В'ячеслав Крученицький — клавішні, акустична гітара, Дмитро Колесниченко — ударні, Андрій Мороз — перкусія.

Отже завершується робота над першим альбомом ЕСПЕРАНЦИ, робоча назва якого «Живе срібло». Не треба бути пророком, аби передбачити успіх цього релізу: хто має вуха — той почує!

червона рута
червона рута

вернісаж
вернісаж

альтернатива
альтернатива

рок-екзистенція
рок-екзистенція

перлини сезону
перлини сезону

майбутнє України
майбутнє України

акції, імпрези, фестивалі

Сергій Чантурія

Років десять-п'ятнадцять тому, слово «фестиваль» асоціювалося з подією глобальною, чимось особливим і обов'язково — офіційною, оскільки в радянські часи музичні свята демонстрували відданість молоді високим ідеалам комунізму. А тих, хто цю відданість не демонстрував просто не пускали на сцену. Одне слово — фестивалі «спускали» зверху, як спускають шматок м'яса в яму, де сидить голодний тигр. Єдиною відрадою для вільнодумних були студентські сейшени, де контроль не був таким жорстким, а серйозні мармизи в сірих піджаках не прочитували тексту усіх пісень, а лише вибірково — парочку текстів — для проформи. «Капусники» та студентські фести — це була субкультура, казан в якому варилися майбутні метри поп- і рок-культури. Те-

пер слово фестиваль є настільки ж банальним, як жетон у метро, або газета «Факти». Фестиваль, як ідея став розмінною монетою. Тепер фестивалі організовують завжди і скрізь. Одні з організаторів роблять їх з метою іміджевої реклами, інші — з метою відмиття не дуже чистих коштів, треті — виходячи із концепції, яка особливо для них є дорогою і цінною. А всі разом — роблять фестивалі з метою заробити гроші. Без сліду зникли альтруїсти, які проводили сейшени на свої власні, кровні грошики. Була колись львівська «Альтернатива», був «Рок-н-рол-таврійський» Сергія Цигіпи — скромного вождя всього українського-аматорського рок-н-ролу. Начебто не зник дуже теплий одеський фестиваль пам'яті Ганькевича — «Пікейні жилети», начебто відроджується «Тарас Бульба» в містечку Дубно на Ровенщині та схоже, набирають силу дві нові імпрези — київська «Чайка» і донецька «Рок-точка».

Початком сценічного життя для переважної більшості нинішніх популярних артистів була сцена «Червоної Руті» — найбільш харизматичного і шанованого фестивалю в Україні.

Дванадцять років тому в Чернівцях стався вибух, сила якого дорівнювала прагненням 35 рок-груп, 78 солістів і поп-гуртів і 48 бардів вийти з тіні невідомості, другосортності, вирватися з обіймів інертної дійсності. І так сталося! Попри абсурдні ультиматуми місцевої влади, яка наполягала на проведенні рок-концертів за межами міста, відмовлялася приймати понад 600 осіб (при 1500 учасників), відключала струм під час виступів конкурсантів...

Концепція та ідеї, закладені Тарасом Мельником та Анатолієм Калениченком, матеріалізувалися просто на очах. «Ми навіть не сподівалися, що популярна музика в Україні має вже такий багатющий спектр стилів і напрямів, — говорив Тарас Петриненко. — Головне — фестиваль розвіяв міф про провінційність, ущербність української сцени».

Але не все було так просто. Тому ж Тарасові Петриненку місцеві «культуртрегери» заборонили виконувати пісню «Народний рух» на фінальному стадіонному концерті. Скандал дійшов кульмінації, коли всі учасники фіналу відмовилися виходити на сцену, доки Петриненкові не дозволять виступити з тими піснями, які він подав у заявці. На стадіоні вже юрилися тисячі глядачів, і місцевій владі відступати було нікуди — концерт відбувся. Кращої прем'єри для таких Петриненкових творів, як «Україна» та «Народний рух», годі було й сподіватися.

Та й інших прем'єр на першій «Руті» було безліч. Пригадуються враження від пісні «Суботів», яку виконали одягнені чорно-біло КОМУ ВНИЗ. Абсолютна статика групи і громоподібний ефект, коли увесь зал встає на останніх акордах. Власне, «Суботів» став піснею-гімном, піснею-символом «Червоної Руті»-89.

У пробитий отвір у стіні брехливого офіціозу увірвався потік музики чесною, свіжою, сильною. І різної: арт-рок від групи ЗИМОВИЙ САД, панк від ВВ, стюб від БРАТІВ ГАДЮКІНИХ, поетичний рок від НЕЗАЙМАНОЇ ЗЕМЛІ, брутальна чарівність від «Сестрички Віки», безпосередність від «лисого й босого» Андрія Миколайчука та етнічність від Василя Жданкіна — усього було вдосталь. А найбільше — адре-

ЧЕРВОНА РУТА

акції, імпрези, фестивалі

наліну в крові.

На першій «Руті» дуже сильною була авторська пісня — жанр, який нині майже зійшов нанівець. «Співаючих поетів» покликав час, потреба висловитися, висповідатися, принести себе на вівтар новонароджуваної України — правдивої, щирої, готової до змін. Пісні бардів резонували з настроями залу і на завтра ставали фольклором. «Пішли в народ» твори Едуарда Драча, Андрія Панчишина, Віктора Морозова, Марії Бурмаки та сестер Тельнюк.

Внаслідок рутівського прориву виникли перші інфраструктури, як-от аудіокомпанія «Кобза», котра активно стимулювала інтерес до новоявлених зірок, записуючи і видаючи перші аудіокасети багатьох артистів. Про шоу-бізнес тоді ще ніхто не говорив. Пісенну революцію кінця 80-х в Україні робили романтики з чистими серцями.

Від батьківщини Володимира Івасюка човен «Червоної Руті» поплив у східному напрямку. У Запоріжжі в серпні 1991-го зібрав тих, хто не встиг до «першого призову». Країна вперше побачила ПЛАЧ ЄРЕМІЇ, ТАБУЛУ РАСУ, СКРЯБІНА, Жанну Боднарук, МЕРТВОГО ПІВНЯ, Інесу Братушик з Орестом Хомою. Коли 18 серпня (напередодні «путчу») на гала-концерті Тризубий Стас співав: «Гудбай, компартія, гудбай», ніхто й не очікував, що зранку доведеться всерйоз обмірковувати можливість повернення до Києва, де вже могли бути репресії. На окрему увагу заслуговують організовані «Рутою» закордонні вояжі. Ось як згадує гастролі по Канаді в травні 1990 року Андрій Середа, лідер КОМУ ВНИЗ: «Ми виїхали у складі великої «рутівської тусовки» — БРАТИ ГАДЮКІНИ, ЗИМОВИЙ САД, Віка Врадій, ГРОНО, МЛИН, Едуард Драч, Марія Бурмака. Наша зовнішність і музика спочатку шокували діаспору. Вони не сподівалися почути того, що почули, — суворого рок-н-ролу. Крім того, нам вдалося викликати нову хвилю зацікавлення поезією Шевченка. Багато людей підходили після виступів з томиками «Кобзаря» у руках».

Музикантам доводилося грати також у найпрестижнішому концертному залі Торонто, де виступали РОЛІНГ СТОУНЗ, ЙЕС, РАШ.

Там було чимало англomовних глядачів, і вони сприймали наших так, як і в Україні, наприклад, під час балад запалювали вогники. Після «рутівської навали» у торговельній мережі Торонто з'явилися аудіо- та відеозаписи живих виступів і джем-сейшенів українських груп. Крига почала скресати і за океаном.

В Україні рутівські стратеги продовжували свою лінію, подальші фестивалі організовували винятково в російськомовних регіонах. Донецький (1993) та Севастопольський (1995) вивели на сцену Олександра Пономарьова і Руслану, Віктора Павліка і ПІККАРДІЙСЬКУ ТЕРЦІЮ, Андрія Кравчука та Ані Лорак.

НЕЗАЙМАНА ЗЕМЛЯ

До п'ятої «Рути» з'явився інститут продюсенгу і менеджменту, де працювали над іміджем, аранжуванням, хореографією та дизайном, щоб довести матеріал конкурсантів до прийнятного «товарного вигляду». Техно, хіп-хоп, реп, ембієнт — усі ультрамодні стилі входили до музичної програми «Червоної Рути». Знаменом харківського фестивалю '97 стала маленька Катя Chilly. Концепція її продюсера Сергія Сметаніна ідеально збіглася з естетичною домінантою фестивалю — інтригуюча суміш автентичного фольклору й модерної альтернативної музики.

Принциповою новизною вирізнялися Юлія Лорд, Радослав, Інеса, ТАНОК НА МАЙДАНІ КОНГО, ТАРТАК. Впевнено прокладали собі шлях у майбутнє МОТОРРОЛА, БОМБТРЕК, ФАКТИЧНО САМІ (рок із виразним принципом декаденсу кінця 90-х років).

Через брак коштів остання імпреза у Дніпропетровську (1999) не мала таких вражаючих масштабів. Однак фестиваль відкрив імена, які завтра, можливо, будуть окрасою української поп-музики. Художній керівник «Червоної Рути» Анатолій Калениченко вважає: «Такі групи, як ПОТУЖНІ ДІВЧАТА, ДНД, ДИМНА СУМІШ та співачки: Олена Янчук, Світла, Ора дуже добре орієнтуються у модних напрямках, природно поєднують їх із притаманними саме Україні музичними традиціями. Ми запровадили нову номінацію — «Інша музика» — спеціально для тих, хто експериментує на перехресті жанрів.»

Гадаю, що «Червона Рута» вже дванадцять років підряд продукує «іншу» музику, яка йде з глибин української свідомості й наділена українською вдачею. І дванадцять років навколопродюсерські агенції, аудіокомпанії та інші фестивалі, використовують відкриття і знахідки найбільшого та найхаризматичнішого фестивалю в Україні.

НІЧЛАВА БЛЮЗ

Добрий Вечір, Середа

ОПАЛЬНИЙ ПРИНЦ

ВЕРНІСАЖ НОВА УКРАЇНЬКА ХВИЛЯ

Жоден з фестивалів в Україні не отримував таке могутнє забезпечення і таку потужну рекламу, як «Вернісаж — нова українська хвиля». У 1992 році львівське Агентство «Ростислав-Шоу» за фінансової підтримки Банку «Галицький» та німецької фірми «Гібек концерт сервіс», в результаті жорсткого відбору зупинилося на 13 групах, які мали представляти нове обличчя сучасної української сцени.

Усі вони, за оцінкою президента Агентства Ростислава Штиня, відповідали найвищим професійним вимогам. Та й фасад «Вернісажу» мав презентабельний вигляд: команда молодих менеджерів у новеньких костюмчиках, комп'ютери і телевізори в офісах, прес-конференції з «легкими обідами», де на шару смакувала коньяк журналістська братія, щоденні відео-блоки з кліпами майбутніх учасників на УТ... Словом, увесь джентльменський набір. Під «Вернісаж» було відведено одразу три майданчики: рокерів і блюзовиків розмістили в Палаці спорту, традиційну естраду — в Палаці «Україна», а фольклор — в Опері.

Не мною одним було помічено, що під час рекламної кампанії по УТ-1 промоушен отримав лише рок-блок «Вернісажу». Усі решта — ніби не існували. Що ж — музику замовляє той, хто платить — «Ростислав-Шоу» засвічувало лише своїх, не турбуючись про інших. Напевно, тому Міністерство культури потурбувалося, аби саме в Палац спорту квитків продали якомога менше. Поза тим, відмінний звук, світло і організація були бездоганними. Однак на третій день фестивалю іноземні гості перекомутували апаратуру під себе і перекрили таким чином «кисень» українським групам. Тому, власне, ані ДИКИЙ МЕД, ані БАНІТА БАЙДА в той вечір так і не прозвучали. Внаслідок професійно організованого бліц опитування присутньої публіки було з'ясовано, що найяскравіші і оригінальніші колективи фестивалю це — ТАБУЛА РАСА, ЗИМОВИЙ САД і Олександр Тищенко, ПЛАЧ ЄРЕМІЇ і РІЗНІ ЛЮДИ.

Європейський тур, запланований Агентством, так і не відбувся. Головна причина цього та інших проколів полягає в тому, що на той момент Україна була явно не готова працювати в системі європейського шоу-бізнесу. А позитивним було те, що Ростислав Штиня усій країні продемонстрував, що і в нас можна працювати не за совковими стандартами, а за іншими, значно ефективнішими.

Сталося! Адепти різнокаліберної альтернативи від рок-н-ролу зібралися під знаменами «Альтернативи» — першого всеукраїнського фестивалю незалежної музики. У місті Лева, що має власні традиції і власних адептів, у вересні 1994 року тривав гучний багатогодинний рок-марафон, який ретельно фіксувало радіо «Промінь», фільмувало ТБ. Фактично перша спроба масштабної «засвітки» найцікавішого спектру рок-музики виявилася цілком вдалою і 19 гуртів із багатьох регіонів України мали повноцінні виступи у Палаці спорту «Спартак». Понад півсотні демо-касет від кандидатів «Альтернативи» прослухало журі фестивалю і зупинило свій вибір на 19-ти. Вибір важко звинувачувати в обмеженні стильового різнобарв'я, адже представлені були всі можливі напрями — від ню-вейву до фанк-металу.

Важка місія відкривачів імпрези випала гостям — київському глем-роковому проекту Юрка Здоренка під назвою ЯЯЯ. Що ж, першим завжди дістається «на горіхи». Саме під час виступу ЯЯЯ відстроювався звук і ця команда принесла себе в жертву недолугості звукооператорів. Втім, надзвичайно життєрадісні хіти «яяя-шників» продерлися до душ двотисячної аудиторії Палацу і львівський НЕБО-РАК-РОК-БЕНД вже покотив з легкістю і необхідним драйвом. Елементи модного «гранжу», які сповідує ритм-секція НРБ, накладалися на досить архайчну ритм-блюзову сітку, яку плели музиканти. Суміш виявилася, на мій погляд, посередньої якості. Це молода і вельми цікава група, яка просто мусить позбутися аури занудства і внутрішньої втоми. Більше радості на одиницю звучання! Леся Герасимчук і група ДРАГЛАЙН теж заблукали манівцями багатослів'я і стильової невизначеності. Мозаїчний звуковий килим «усього потрошку» заважав головному мотиву, який годі було почути. Менше звуків на одиницю емоцій! СЛИМАК НА ПЕКУЧОМУ ПЕРЦІ з Донецька — найбільш чудернацький колектив на «Альтернативі», якому вдалося зіптити абсурдистсько-гротескний замок на піску. Маса ремінісценцій — від ДО-ОРЗ до Заппи — але все тримається купи! Кожна нова програма МЕРТВОГО ПІВНЯ — новий стрибок у незнане. Від фольк-акустики до рок-мейнстріму, далі — до гранджу і хард-року. Новий сюрприз — суттєво обважнілий МЕРТВІЙ ПІВЕНЬ — на «Альтернативі». Було помітно: у Львові їх знають і люблять такими, якими вони є щоразу... Незрівняно «щасливий рибалка» Володимир Ілліч Мойсеев привіз із Києва MONKEY'S WORK — групу, яка змусила ведучого концерту Сашка Богущького говорити компліменти на адресу «Мавп'ячої робо-

ІВАНОВ ДАУН

АЛЬТЕРНАТИВА

акції, імпрези, фестивалі

ПЛАЧ ЄРЕМІЇ
Всеволод Дячишин

ти» просто зі сцени. Своїм потужним фанк-металом — гнучким, гарним і гордовитим — вони примусили слухати себе кожного, навіть найбайдужішого. Нова редакція київської інді-групи ІВАНОВ ДАУН запропонувала як мінімум дві міні-програми: фолково-акустичну з чудовим акордеоном на чолі та досить звичайну хард-корову зі всіма атрибутами цього стилю. Хотілося більше відвертості. Гості «Альтернативи» — київський ВІЙ — приїхав до Львова в оновленому складі і не розчарував прихильників. Уперше в складі ВІЯ ми побачили ветерана ритм-блюзової сцени — барабанника Юрія Забару й досвідченого лідер-гітариста Сергія Гаращенка. Добре, що з ними прибув звукорежисер Андрій Козелков. Відповідно звук був на рівні й виступ ВІЯ виявився одним із найкращих на імпрезі. Дмитро Добрий Вечір з друзями за два-три такти занурили присутніх у магічну ауру язичницького рок-н-ролу. Вийти зі стану цієї надритмічної ейфорії було непросто. Допомогли поляки з групи DUMP, які врзали таку потужну звукову хвилю з «гранжу» й «нойзу», що й годі було витримати. Це був один із найсильніших гуртів на «Альтернативі». Сильних з погляду довершеності образу і майстерності виконання. Це тріо з Познані має в доробку лише один аудіо-альбом на касеті. Нині готує другу програму. До речі, музиканти висловили побажання грати на українських імпрезах без гонорарів, заради ідеї.

Якщо перший день «Альтернативи» представляв собою переважно діалог двох рок-шкіл — львівської і київської, то день наступний явив полілог і в музичному, і в географічному аспектах. Творча лабораторія клубу мистецтв «Білий звук» — одеська капела ЛЮДИ-НА ДОЩУ — демонструвала акустичну музику, наближену до таких напрямів, як нью-ейдж та рок-фолк. Ця команда випадала з електричного контексту фестивалю, але її участь додала необхідних барв концерту. Нео-романтика групи SKY TALE з Чернівців мала вигляд ще однієї симпатичної барви у спектрі «Альтернативи» але трошки

заважала подібність її звучання до Ю-TV та інших аналогів. Помпезні металеві бенди з Харкова і Дніпропетровська не мали, м`яко кажучи, чогось справді новаторського, це був звичайний хеві. Отже, оригінальність і децибели — зовсім різні речі. Чернігівська ФОА-ХОКА — одна з небагатьох груп, яка відповідала концепції імпрези в класичному її розумінні. Старанно конструюючи витончено-рафінований звук, ФОА-ХОКА на високій ноті тримала внутрішній нерв змішаних почуттів. Група працює на межі різних напрямів і важко чітко окреслити її «машинно-людяну» естетику.

Сенсаційним був виступ групи НЕБО-РОК, який виник як продовження манери читати свої вірші

ВІЙ
Дмитро Добрий Вечір,
Григорій Лук`яненко

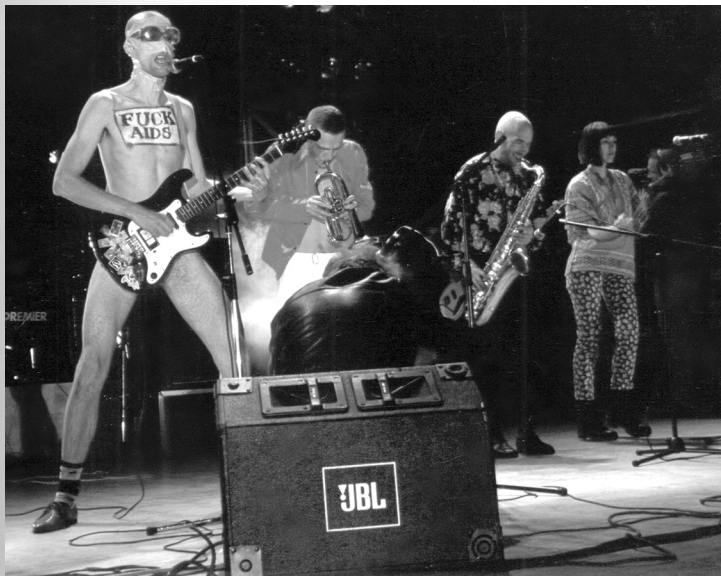
львівського поета Віктора Неборака. Це була ціла рок-поетична сюїта, над втіленням якої працювали провідні львівські рок-музиканти Роман Чайка (МЕРТВІЙ ПІВЕНЬ), Всеволод Дячишин (ПЛАЧ ЄРЕМІЇ), Андрій Алфавицький (НЕБОРАК-РОК-БЕНД), Олег Калитовський (+GG+). У проєкті також брали участь авангардовий художник Петро Старух і Руслана Лижичко. Є ідея зафіксувати той проєкт у студії і тоді вже буде зрозуміло, що воно таке.

Львівська ПАМ'ЯТКА АРХІТЕКТУРИ також балансує, але на межі психоделіки й арт-року. І грає дедалі краще! Музичний букет того вечора збагатили дві справжні зірки: львівський ПЛАЧ ЄРЕМІЇ та київська ВВ. Це були два найенергійніше насичені, найзахоплюючі виступи. Обидві групи користуються шаленою популярністю, хоча і грають абсолютно різну музику. Київський ДЖЕМІКС на чолі з Анатолієм Вексклярським грали у стилі «темної хвилі», робили це впевнено і професійно. На жаль, не пролунали нові речі. Чудовий вокал у власному гітарному супроводі, шляхетно-витончені композиції подавала Люсі Югас-Корнер з Києва. Її виступ зайвий раз довів, що подібні твори не призначені для виконання у Палаці спорту. Гість з близького зарубіжжя — група АУКЦЫОН — приїхала з берлінського фестивалю на власному автобусі й терміново включилася до програми «Альтернативи». Порцією «аукционівських» хітів фестиваль і було завершено.

Отже, люди, які робили «Альтернативу» у Львові, робили це вперше. Пальма першості — в їхніх руках. Уперше в Україні відбулося рок-шоу саме такого гатунку, тож якісь прорахунки й невеличкі мінуси можна списати. Андрій Партика, Сашко Богуцький та інші люди робили усе можливе. У результаті молодь України отримала непересічну і дуже цікаву імпрезу. Нехай «Альтернатива» й надалі залишається альтернативною стосовно консерватизму і провінційності.

МЕРТВІЙ ПІВЕНЬ
Роман Чайка

РОКОВІ ЯЙЦЯ

РОК-ЕКЗИСТЕНЦІЯ

тий живий класик Рік Вейкман з власною групою і сином Адамом, схожим на білявого ангела, який шпарить на клавішах не гірше за батька. Вейкман дав два півторагодинні концерти. Звук — бальзам на рани. Матеріал — виключно платиновий, подекуди золотий. Тобто, популярі, подібний виступ маестро містив хітові композиції з найвідоміших сольних альбомів, які розбавлялися «ексцентричними двобоями» батька й сина на тих самих KORG-ах. Це були показові виступи віртуозів екстра-класу.

Звісно, нашим музикантам було нелегко, адже обидві імпрези починали британські зірки. ВСЯК ВИПАДОК, як завжди, балагурили і кокетували з публікою перед тим, як увійти у звичайну для них атмосферу примхливо-винахідливої напівімпровізаційної гри. ВСЯК ВИПАДОК — група несподівана. Якщо Путятіну і Джеку вдається потрапити в свій контекст місця, часу і настрою, вони грають як боги. Якщо ні — усе розвалюється. На «Рок-Екзистенції» вони почувалися у своїй тарілці, оскільки все, що зроблено ними (а особливо в кліпах і музичних відеофільмах) — то чистої води екзистенція. У світ гіпноотично-монотонних ритмів, настояних на ворожінні і магії, одразу занурилися усі присутні.

Дмитро Добрий Вечір зі своїм ВіЄМ. На сцені, як завжди, купа перкусії та людей. Їм затісно, але вони поринають у вир музично-поганського культу і вже не помічають дискомфорту. Ритм і дух. Дмитро незворушний як Гуру. Час зупинився. Піпл у трансі. Відому до нестя-

Моторошно. Яскраво підсвічені архітектурні «шедеври» сталінської епохи відсилають вас до античного Риму, або до Третього Рейху. Ви знаходитесь на гігантській площі Національного виставочного центру, притиснуті до залізної огорожі, яка захищає зелений газон від багатотисячної юрби, що прийшла на концептуальне шоу «Рок-екзистенція». Концептуально прив'язане до Другого Міжнародного музичного ярмарку, дводенне рок-шоу мало здоровий глузд, зібрані на відкритій сцені команди, а точніше — особистості, дійсно екзистенційно змістовні і повністю відповідають високим намірам мистецького центру «Арт-Велес» зібрати в жменю найвоєрідніший матеріал. Схоже на те, що «Арт-Велесу» це вдалося. Чого вар-

ми вівеську добірочку Діма цього разу розбавив новими речами, такими, як «Між небом і землею», «Пісня про жидів». Нині команда видала свій дебютний альбом. Приємно. На десерт того вечора (або ночі...) залишили КОМУ ВНИЗ. Золотий рекламний голос України Андрій Соловей (Середа) у тривалих паузах між піснями (ремонтували бас-бочку) розповів стільки прикольно-сороміцьких віршиків, що стало ясно: пропав артист оригінального жанру. Втім, КОМУ ВНИЗ відбувся. Більше того, новий матеріал виявився крутішим за «In castus», хоча перше враження могло виявитися оманливим. Незважаючи на статику, музиканти КОМУ ВНИЗ ще раз довели, що вони найкращі. Щодо віршиків — то був вияв супер-екзистенції. Наступного дня, після повторного тріумфу Вейкмана одразу з почався тріумфальний камбек ВВ у класичному складі. Ніби і не було років розлуки, бо команда працювала злагоджено і весело. Щоправда, звуковики щось перемудрили з перекомутацією після Ріка Вейкмана, тому спочатку, окрім невиразних «бу-бу-бу», ніхто нічого не почув. У цьому плані більше повезло ПЛАЧУ ЄРЕМІЇ, який було визвучено майже ідеально. Досить часті візити до Києва львівського ПЛАЧУ таки дали ефект — половину пісень піпл проспівав разом з Тарасом Чубаєм. Можна сказати, що «Вона» стала суперхітом «Рок-Екзистенції», а взагалі, виступ ПЛАЧУ ЄРЕМІЇ був, певно, найсильнішим серед наших команд. На жаль, не виправдав сподівань АКТУС, який на початку виступу просто музично роз`їхався на всі боки. Вони були не в найкращій формі, внаслідок чого натовп перед сценою швидко розтанув.

Однак не тане гарна ідея самої «Рок-екзистенції», імпрези, влаштованої спільними зусиллями «Арт-Велесу», СП «Комора», корпоративу «Іріс» та НВЦ. Згідно заяви творчої групи «Арт-Велесу», вони розробили чітку концепцію з трьох положень. По-перше, участь беруть групи, музика яких не є вторинною і яка містить свій неповторний імідж; по-друге, зв'язок їх творчості з національною культурою — сучасною або традиційною. Схоже на те, що «Арт-Велесу» по силах і не такі за розміром акції, якщо пригадаємо постановку «Царя Едіпа» у Славутичі, де було задіяно близько 600 осіб. А ще «Арт-Велес» обіцяє, що у 1997

МЕРТВИЙ ПІВЕНЬ

акції, імпрези, фестивалі

році географія «Рок-Екзистенції» буде значно розширена і збагачена світовими рок-зірками.

«Рок-екзистенція»-2000 — четверта за останні п'ять років акція від агенції «Арт-Велес». Перші дві — у 1996 та 1997 роках — відгули просто неба під час Міжнародного музичного ярмарку і наочно довели наявність у країні великої кількості молодих формацій альтернативного спрямування. Це той андеграунд, який протистоїть фанерній вакханалії попси усіх відтінків.

Естетичне протистояння тривало у приміщенні культурного центру КПІ, де на триденному марафоні найяскравіші українські команди запропонували новий матеріал. Звісно, вони грали і старі хіти. Для таких гуртів, як КОРОЛІВСЬКІ ЗАЙЦІ, ДАТ, МОТОРРОЛА або ДЖЕК О'ЛЕНТЕРН — цей фестиваль надав чудову нагоду промоції їхніх альбомів, що з'явилися на аудіоринку.

Для НЕБЕСНОЇ КОПАЛИНИ, НЕЙМЛЕСС, ЖАНДАРМІВ, ЛОС ДИНАМОС, ДРУГОЇ РІКИ та ФАКТИЧНО САМИХ вихід «на люди» так само вкрай актуальний. На той час, їхні дебютні компакти мали з'явитися невдовзі. Щодо зовсім нових імен — а це ВЕЖА ХМАР, ДАЛЕКО, ЩАСТЯ, ЕСПЕРАНЦА, ЗБИЙ ПОПІЛЗ та КРИХІТКА ЦАХЕС — поява на сцені «Екзистенції» примусила замислитися багатьох рок-грандів. Адже нова генерація визріває швидко, впевнено торуючи свої, тільки їм притаманні, шляхи. Водночас майстерність і досвід КОМУ ВНИЗ, ПЛАЧУ ЄРЕМІЇ, МЕРТВОГО ПІВНЯ, АКТУСА, ВІЯ мають стимулювати пошуки молодих. Таким чином, «Арт-Велес» представив різні покоління рок-музикантів, які разом творять нове обличчя сучасної української музики.

«Рок-екзистенція»-2000 — був не просто конкурс, де нагороджують грамотами або «цінними» подарунками. Це — живе, дуже драйвове багатогодинне рок-шоу західного взірця. Брати участь у концертах імпрези, яка вже давно стала знаковою для публіки і музикантів — престижно. Окрім концертів, «Арт-Велес» пропонує музикантам і всім зацікавленим відвідати семінари, де йдеться про продюсування рок-музики та знаходження коштів для творчих проєктів. Семінари відбуваються за участю експертів Міжнародного фонду «Відродження». Суміжні з музикою жанри — альтернативна по-

КОМУ ВНИЗ

езія, перфоменс, мода — представлені в постійно діючому клубі, який розпочинатиме свою роботу після кожного з концертів.

Треба визнати що таких, схожих за духом акцій в Україні обмаль, тому об'єктивна цінність «Рок-екзистенції» зростає щороку в геометричній прогресії. Організаторами акції-2000 були: мистецька агенція «Арт-Велес», Управління у справах сім'ї та молоді Київської міської адміністрації, Фонд «За людину — проти СНІДу».

акції, імпрези, фестивалі

ХАММЕРМАН
ЗНИЩУЄ ВІРУСИ

ПЕРЛИНИ СЕЗОНУ

Транснаціональний фестиваль «Перлини сезону» виник у середині 90-х років зусиллями співорганізаторів: Української Студентської Спілки, Молодіжного Інноваційного фонду та Молодого Руху. Леся Лушак, Юрій Зубко, Дмитро Ципердюк та вся фестивальна команда навряд чи тоді думали, що фестиваль перетвориться на велику шоу-машину. Перші кроки були скромними, але продуманими і кожна наступна акція «Перлин» була новою сходинкою до мистецьких вершин. Спочатку вони ризикнули і ввели цілих сім номінацій, серед яких, окрім музикантів, були театральні, художники, гумористи та дизайнери модного одягу. «Перлинам» вдалося головне — налагодити конвеєр пошуку і подальшої ротації молодих талантів. Якою ціною — це вже інше

питання.

Кожний фінальний гала-концерт «Перлин сезону» засвідчував — в Україні вже підросла молода генерація виконавців, що генетично походить від своїх попередників, але спирається на зовсім інші «правила гри». Насамперед йдеться про усвідомлене право творчої свободи і вільне маневрування в океані сучасної популярної музики.

Найсмівливішою, відчайдушною, разом з тим найменш схильною до стереотипів є нова рок-формація. Групи, представлені на «Перлинах», то, безумовно, так званий другий ешелон. Про перший, кількісно зовсім нечисленний, будемо згадувати лише в контексті другого, позаяк зірки української рок-сцени так чи інакше вже вшановані. Вони мають ефіри на радіо і телебаченні, видають свої аудіоальбоми, постійно децьо виступають тощо.

Групи другої лінії перебувають у затінку, хоча серед них є справжні перлини (без лапок). Вражає спектр стилів. Тобто пошуки власного «я» йдуть цілим фронтом. Якщо вам до вподоби екзотенційна самозаглибленість і ви не в захваті від надмірного ритму, то, напевно, вам сподобається. АРАХНОФОБІЯ — полтавці, які грають досить вишуканий арт-рок з елементами психоделії. Скупі на слова, але дуже влучні вистраждані тексти. Є надумана серйозність. Однак АРАХНОФОБІЯ — то щасливий виняток щирої й природної меланхолії. Донецький СЛИМАК НА ПЕКУЧОМУ ПЕРЦІ — одна з найбільш технічних, як кажуть, «наворочених» груп фестивалю. Відзначені раніше на львівській «Альтернативі», музиканти підтвердили свій клас і довели своїм виступом, що рок-музика буває надзвичайно енергійним і винахідливим мистецтвом. Ця група, безперечно, знайде свого слухача. Але згодом. Як не згадати спроби по влаштуванню рок-театру і у виконанні ІМПЕРІЇ СТРАХУ. І довжелезні драматургічно побудовані композиції, і спецефекти, і чудернацькі

шати! Але музично група калькує канонічні прийоми арт-рокових гігантів. Все ж таки в ІМПЕРІЇ більше театру, аніж музики...

Були й команди, що обходилися мінімумом музичних засобів, але добивалися шаленої енерговіддачі коштом жорсткого ритму й «вербальної агресії». Йдеться про реп, тобто скоромовки у гучному супроводі бас-гітари і барабанів. ЦЕРКОВНЕ ВИНО (іронія в назві очевидна) і ГАНФАЙТЕР з Харкова цілком відбивають реалії розвитку рок-сцени індустріального сходу. Нині там з'явилися численні групи, що культивують так званий розмовний, тобто реповий, напрям. Влаштовують свої фестивалі й дедалі збирають усе більше публіки.

На заході і в центрі, як це було в межах лауреатів фестивалю, групи більше схиляються до гармонійних форм рок-музики. Синтезувавши досить радикальний пост-панк, київська група СОУ видала досить свіжу, незаштамповану музичну хвилю.

Навіть індустріальний механістичний НОЙЗІ КІНГСФОЛК (Київ) мав досить мелодійний підтекст. ОКЕАН ЕЛЬЗИ зі Львова наочно довів, що гарні тексти, мелодизм і сучасний гітарний рок цілком гармонійно синтезуються. ОКЕАН — одна з найперспективніших молодіжних груп України. Варті добрих слів і музиканти з групи СТОП-СТЕП, які комбінують звучання живої духової групи і ультрасучасного хіп-хопу.

Водночас найкращими виявилися гурти, які не експериментують, не шукають нового звуку, а просто добре грають традиційний рок. ВІД ГВИНТА з Рівного просто, зі смаком і стильно виконують рокабілі, а КІНГ САЙЗ — класичний хард-рок.

Одне слово — кожному своє. Характерна риса — повна відсутність соціального протесту. А згадаймо, лише кілька років тому чимало команд грали соціальний рок. Де вони зараз? Однак, вдивляючись в якісь естетичні варіації рок-музики «Перлін», мені особисто не вистачає «гнівної молоді», яку ми бачили на сцені «Червоної Руті» в 89-му. Не вистачало маніфестів та ідей нової молоді. Чим вона дишає нині, які бурі проносяться через їхні душі? Саме це і перебуває в центрі уваги фестивалю «Перлини сезону».

КІНГ САЙЗ

ДРУГА РІКА

МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ

Назва нового концертного проєкту «Таврійських Ігор» здалася мені надто пафосною... І здалося такою, поки ми усі — журналісти, музиканти і звичайні тусовщики — не занурилися у вир подій, які розгорнулися на львівському велотреці.

Суха і тепла золота осінь. Рідкісна для Львова погода. І фестиваль «Майбутнє України». Рідкісна і надзвичайна річ, якщо зважити на тотальну кризу скрізь, куди б не кинув око. А тут — чудова сцена і світло від «Зінтеко», полієкрани і збуджена молодь. На сцені і поза нею.

Отже, «Майбутнє України» — перша серйозна спроба прориву у світ нових інформаційних технологій. Обидва концерти в реальному часі надавалися в мережу Інтернет, за-

вдяки головному інтернет-провайдеру України — компанії «Global Ukraine». Заздалегідь було створено Велике Журі, до складу якого увійшли представники української діаспори у США, Канаді, Великій Британії, Естонії, Бельгії, Польщі, Швейцарії. Зокрема, я чув голоси старих знайомих Юрка Балюка з Манчестера (КАРПАТІАНА) та Юліана Китастого з Нью-Йорка. Українське журі (метрополія) сиділо в залі, до складу якого увійшли відомі люди: Роман Кальмук (радіо «Столиця»), Володимир Михайлик (радіо «Люкс»), Роман Чайка (радіо «Львівська хвиля»), Олександр Білокінь (газета «Музика»), Роман Пришляк (ТК «Міст»), Сергій Коротков («Приват-ТБ»), Олексій Юдін (агенція «Ультра»), Володимир Лучкін («Таврійські Ігри»), Анжеліка Рудницька («Територія А»), Влад Ряшин («Мелорама»), Ростислав Домішевський (СКРЯБІН) та ваш покірний слуга. Оцінки кожного члена журі української метрополії складалися в щось середньо-арифметичне, тобто виходив один голос... і то, на мій погляд, не є добре. Інше слабке місце конкурсу як такого — відбір учасників згідно надісланих виконавцями демо-касет. Усім відомо, що реальний звук і сценічний образ — це одне, а студійні треки — інше. Демо-тейпів було понад 200 одиниць. У фінал потрапили десять рок-команд, сім поп-груп та вісім співачок. Жодного співака! Журі не вибрало нікого, бо не було кого вибирати. Отака аномалія у вигляді поп-матріархату.

23 жовтня на львівському велотреці стався вибух — зі стартової лінії «рвонули» рокові групи — не за славою, не за званням, а то-

му, що скучили за якісним саундом, живою сценою, вдячною публікою. І то була дійсно напрочуд драйвова і класна імпреза. Тенденція, помічена ще на «Рок-екзистенції»-97 щодо «кренберизації» молоді рок-сцени не лише не зникла, а навпаки — висунула своїх лідерів. Модний розклад: дівчина-фронтмен, вокальна партія розцяцькована автентикою, хлопці роблять жорсткий гітарний саунд, тримаються на другій лінії, усе звучить голосно, обмаль соло-гітари. Не сприймайте це як злостиву іронію, але ЖАНДАРМИ (не менш цікаві тернопільчани) і ДАТ (щось дійсно варте з міста Сміли) — усі вони працюють в площині модерного року 90-х. Якби їхні пошуки і енергію зафіксувати на гарній студії і видати, вони б мали чималий успіх. А якби ще й кліпи... І те і се... Дещо розчарувала МОТОР`РОЛЛА. Можливо через те, що вийшли першими, вони звучали досить істерично, але малопереконливо. Пам'ятаю набагато кращий саунд МОТОР`РОЛЛИ. Особливо на мінідиску... ГА-ВАЙСЬКІ ГІТАРИ грали рок-мейнстрім, естетично забарвлений елементами кантрі, стильним вокалом Юлії Донченко і примхливо-красивою гітарою Андрія Партики. Чудова щоу-група. Готово до вживання. На будь-який смак. Так само якісний саунд без особливих новацій демонстрував ОКРУГ 2000 з Івано-Франківська — хотілося прислухатися до текстів, бо вони дійсно були добрі. «Хто в ліс, хто по дрова» прозвучала КАСТЛ ХІЛ, що складається виключно з молодих киянок. Підтягнули б ритмо-секцію, чистіше грали і, напевно, були б у фіналі. ФАКТИЧНО САМІ і ДРУГА РІКА — ось проекти, які вразили (не тільки мене) найбільше. У складі ФАКТИЧНО САМИХ — лідери груп ТАРТАК й старого складу Ф.С. Тобто Хариневич і Артим.

Модний саунд ФАКТИЧНО САМИХ — уся ця сямльована психodelія, гротескне подання, несимулятивна вокальна істерика — і водночас природність примусили журі здивовано переглянутися. Мовляв, дочекалися. ДРУГА РІКА з Житомира — дуже сильний бенд. До того — невідомий.

Тарас Чубай

акції, імпрези, фестивалі

Зовсім. Ні на що не схоже. Яскраві мелодії, багатий аранжемент і не-
здавана експресія на сцені. Зовні стилізовані під BIA семидесятих,
що кумедно контрастує з музикою 90-х. Думаю, що відсутність ДРУ-
ГОЇ РІКИ серед лауреатів — єдина помилка журі. Другий конкурсний
день пройшов під знаком відвертої станіславської експансії: чотири
із семи поп-груп приїхали з Івано-Франківська. Ну, МОЛОДІ-НЕЦІЛО-
ВАНІ, окрім назви мають мало оригінальних рис. Типовий бойз-бэнд-
проект. Гарні хлопчики. Танцюють... Трохи співають. МАГІЯ, яка,
здається, має в активі два альбоми, демонструвала міцний електро-
поп. Щоправда, естетично застарілий. Зате які дівчата, які дівчата!
Найкраще сприймалися смішні і симпатичні ГРИН ДЖОЛИ та витонче-
но концептуальний ЛА МАНШ. Якщо перші грають припопсований
варіант реггей, то другі явно йдуть у фарватері модних стилів — тут є
відголоски британського тріп-хопу, амбіенту тощо.

Кількість і, головне, якість артистичного десанту з Івано-
Франківська не в останню чергу забезпечив відомий музикант, ком-
позитор і аранжувальник Дмитро Ципердюк. До речі, саме з його
піснями перемогла у номінації «поп-співачка», ефектна дівчина з
міста Донецька Ліза-Олена. Щодо самого конкурсу співаючих дів, то
саме ця частина виглядала майже провальною. Нічого свіжого. Нічо-
го нового. Шкода.

Розчарування від невдалих виступів конкурсанти регулярно
ліквідовували спеціальні гості: ПЛАЧ ЄРЕМІЇ, ОКЕАН ЕЛЬЗИ, МЕРТВІЙ
ПІВЕНЬ, Руслана. Мав бути СКРЯБІН, але натомість Кузьма відкрив...
дискотеку.

Чесно кажучи, «Майбутнє України» як конкурс потрібне саме в
такій формі і саме з таким інформаційним «тилом», коли реальна до-
помога молодим і талановитим полягає у формуванні іміджу майбут-
ньої поп-сцени буквально на очах. Маю надію, що цей успіх — успіх
нового проекту «Таврійських Ігор» — буде закріплено і розвинуто.

нова генерація

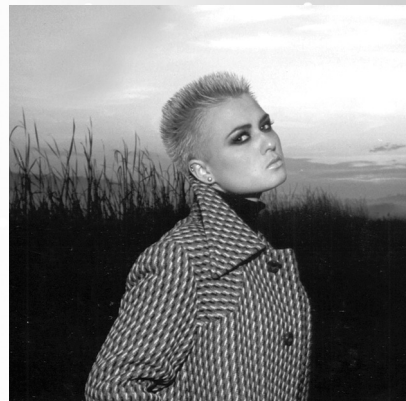

ДИМНА СУМІШ

Що таке нова генерація рок-музикантів? Насамперед, це коло авторів, які визначатимуть пульс, моду і дух нової музики на найближчі 5-10 років. По-друге, це діти своїх «батьків» — першопрохідників 60-х, які на свій страх і ризик відстоювали власну внутрішню свободу. Але нонконформізм 60-х років і початку нового століття — зовсім різні речі. Нинішня молодь чудово розбирається в реаліях того, що називають «музичний ринок». Вони знають ціну своїх зусиль і ціни шоу-бізнесового преїскуранта. Вартість професійного запису, вартість зйомки і монтажу, вартість

«ефірів» тощо. Якщо раніше музикант був затиснутий в лещата ідеологічних табу, то нині він — заручник економічних ланцюгів і кланових обмежень. Незважаючи на появу в Україні офіційних представництв «мейджорів» — світових аудіо-компаній, цивілізовані інфра-структури лише будуються. А єдиним каталізатором нової хвилі імен і явищ лишаються фестивалі. Стосовно легендарної «Червоної Руті», то останній вибух «нової хвилі» ми мали у 1997 році, коли одночасно заявили про себе ТАРТАК, ТАНОК НА МАЙДАНІ КОНГО, ФАКТИЧНО САМІ, ДАТ, МОТОР`РОЛЛА, АРАХНОФОБІЯ, СПАЛАХНУВ ШИФЕР, Катя Chilly. Далі ініціативу відкриття перебрали «Перлини сезону» і «Майбутнє України», обидва спрямовані на селекцію і культивування кращого і нового. Серед свіжих знахідок «Перлин сезону» варто назвати ДАЛЕКО, ДИМНУ СУМІШ, ХАММЕРМАН ЗНИЩУЄ ВІРУСИ, ОРКЕСТР ЯНКИ КО-ЗИР, МАНДАРИ-НОВИЙ РАЙ, ЗАМІСТЬ ПІГУЛОК, ЕСПЕРАНЦУ, ГУЦУЛ КАЛІПСО, ЗБИЙ ПОПІЛ`З. Можна сказати, фестивалі-конкурси свою місію першовідкривачів талантів здійснюють ідеально — в наявності якісні відео-і аудіо-записи. Але проблема в тому, що ніхто не підхоплює ініціативу — ані нові «лейбли», ані продюсерські центри. Усі бояться ризикувати і контракти на подальші стосунки (диски, концерти, промоушен) ук-

Катя Chilly

МОТОР`РОЛЛА

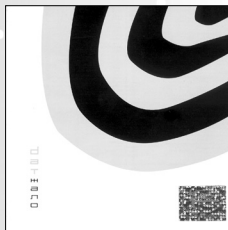
нова генерація

ДАТ

MAD HEADS
«Made in Ukraine»
«J.R.C.», 2001

ДАТ
«Жало»
«J.R.C.», 2001

КРИХІТКА ЦАХЕС

ладаються лише з тими, чий статус ні в кого не викликає сумнівів. А це позиція страуса з головою в піску. Поза тим серед багатьох новачків є чимало талановитих артистів. Зауважимо, шлях деяких з них до мінімального визнання розтягнувся на роки, та й невідомо чи далі буде легше...

Одна з помітних світових тенденцій — гострий альтернативний рок з жіночим вокалом і дівчиною-фронтменом не оминула й нас. Якщо існують в світі КРЕНБЕРІЗ і ГАРБІДЖ, то і ми отримали свій ексклюзивний відповідник. Йдеться про групу ДАТ з маленького містечка Сміла на Черкащині. Її вокалістка Люда Орленко — художниця за фахом і чудовий стиліст. Окрім суперактуального звучання (поєднання гітарно-басових рифів і електронних семплів), їм вдалося вплести автентичний за природою вокал в сучасний контекст. Це музика «на вирість» або музика для майбутніх гурманів, оскільки нинішні «не доросли». Альбом групи ДАТ — «Жало» — один з кращих релізів за останні п'ять років. КРИХІТКА ЦАХЕС — проект Олександри Кольцової, рідкісний зразок інтелектуально-психоделічної альтернативи, де вишуканість і смак межують із сміливим експериментом. Дуже переконливо і талановито. КРИХІТКА ЦАХЕС має оберемок лауреатських звань, але що з тим добром робити? Нещодавно з'явився зовсім революційний альбом групи ФАКТИЧНО САМІ — «Космічний вакуум». З попередньою роботою «Дідькова гра» цей реліз навіть не порівняти — тепер формація Олега Артима, який є генератором ідей ФАКТИЧНО САМИХ, здійснила «космічний» прорив у бік авангардного

трип-хопу. Експерименти в студії «Роман Рекордз», де працює Артим, виявилися настільки продуктивними, що нині «Космічний вакуум» претендує на найвищу оцінку в межах нашої сонячної системи.

Київська дівоча капела ДАЛЕКО раніше мала назву КЕСТЛ ХІЛ (Замкова гора) і грала важкий рок. Уявіть собі тендітних дівчат, які валять, мов кремезні рокери... Потім дівчата змінили солістку і саунд. Тепер це досить вишуканий альтернативний гітарний рок, що несе в собі великий відсоток привабливості. Дівчата ж симпатичні і зовсім безталанні. Цікаво, що дебютний кліп ДАЛЕКО, де скульптор руйнує свої скульптури, виявився для багатьох каналів «неформатним». Мовляв, надто жорстка музика і багато агресії...

Також «неформатну» музику грає ОРКЕСТР ЯНКИ КОЗИР. Це дійсно майже оркестр за кількістю учасників, який грає складну суміш арт-року і психodelіки, в якому постать самої ЯНКИ — ефектної і різкої нонконформістки може викликати шок. Живий концерт ОРКЕСТРУ, записаний для телепрограми «Решето», засвідчив саме всі переваги і вади цього «неординарного явища». Але по суті, якщо прибрати вокальні «ляпи» і карколомність аранжменту, може вийти дуже якісний продукт.

На чолі ЧОРНОГО ВЕРЕСНЯ — львівської формації — двійко неймовірно красивих дівчат грузинсько-українського походження Тамара і Етері Горгішелі. Вони пишуть переважно балади і хоча ЧОРНИЙ ВЕРЕСЕНЬ звучить як рок-мейнстрім, гармонійно-красиві мелодії пісень просто западають в душу. І на це, як відомо, немає ради. Піднесе-

ФАКТИЧНО САМІ

ДАЛЕКО

ОРКЕСТР ЯНКИ КОЗИР

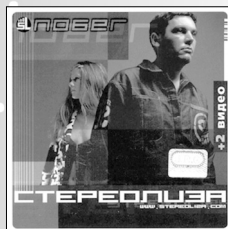

нова генерація

ЧОРНИЙ ВЕРЕСЕНЬ

СТЕРЕОЛІЗА
«Побег»
«J.R.C.», 2002

АРАХНОФОБІЯ

но-романтичний струмись також читається і в творчості групи СТЕРЕОЛІЗА. Не випадково дебютний альбом, записаний на студії «Круц-Рекордз», отримав назву «Втеча». СТЕРЕОЛІЗА більш-менш комфортно інтегрована до шоу-бізнесу і тут кожен крок є продуманим — від живої презентації конкретної програми до ротації обох вельми мистецьких відеотворів на українських телеканалах.

Є в славному місті Полтава трійко цікавих команд, які потроху штурмують майданчики інших міст, зокрема, столиці. Найвідоміша з них — АРАХНОФОБІЯ — група Валерія Власенка, який є чудовим поетом, композитором і музикантом. АРАХНОФОБІЯ існує на перетині гранджу, рок-н-ролу і психоделіки. Її «нервом» є надзвичайно поривчаста й імпульсивна манера співу Власенка та ті нетривіальні образи — фактурні і яскраві, які він створює силою своєї уяви. Вже готовий до виходу дебютний альбом АРАХНОФОБІЇ «А я у мамі один». Інша полтавська група НЕЗВИЧАЙНИЙ ТАК ОТОЖ — це квінтет, сильний бік якого гнучка і пластична звукова техніка, в яку майстерно вплетені духові. Вони мають сильні тексти — переважно іронічно-саркастичні «картинки з життя». ТРАНСФОРМЕР також активно просувається на музичний ринок, завдяки регулярній концертній діяльності.

З Херсона до Києва перебралися ЗБИЙ ПОПІЛ`З — модна гітарна група, що пройшла крізь горнило багатьох імпрез, а нині інтенсивно працює в столичних клубах. ЗБИЙ ПОПІЛ`З віднайшли оптимальну формулу рокапопсу, який «не навантажує», а скоріше розважає. Подобається дівчаткам.

ВІД ГВИНТА — рівненські колеги

київських нео-рокабілів MAD HEADS нарешті видали дебютний компакт-диск, який засвідчив неабияку винахідливість в досить вузьких рамках рокабільного канону. Виявляється українські тексти чудово лягають на рокабільний квадрат. І це — народна музика з американським присмаком. Ужгородський дует СПАЛАХНУВ ШИФЕР трансформувався в групу DE ШИФЕР і видав на київському лейблі «Moon Records» альбом «Терорист», який засвідчив музичну еволюцію проекту за останні п'ять років. До речі, Дмитро Шифер вельми активно співпрацює як звукорежисер, саунд-продюсер та аранжувальник кількох альтернативних рок-груп.

Олександр Положинський — відома постать. Він ведучий багатьох масових імпрез, теле-МС та лідер групи ТАРТАК, яка за останній рік активно прогресує в компанії з іншими молодіжними кумирами ТНМК. Разом з ними, а точніше паралельно було записано і видано дебютний альбом ТАРТАКА «Демо_графічний вибух», знято два екстравагантні відеокліпи, а головне — ТАРТАК обкатав живу програму в багатьох містах і містечках нашої країни.

У 1999 році київський лейбл «Nova Records» видав альбом групи ТАНОК НА МАЙДАНІ КОНГО — «Зроби мені хіп-хоп». Це був один з най-

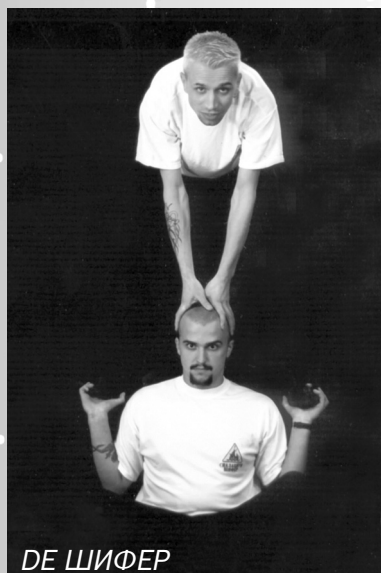

ЗБИЙ ПОПІЛ'З

ВІД ГВИНТА

нова генерація

ТАНОК НА МАЙДАНІ КОНГО

успішніших релізів того року. На цей альбом давно чекали усі прихильники молодіжної хіп-хопової культури. Чекали з того історичного моменту, коли «танки» зчинили справжній «вибух» на «Червоній Руті»-97 в Харкові. То був музичний вибух, що скла-дався з елементів брейк-біту, фанку, диско, хіп-хопу. Все разом явило Україні східну школу репу. Кістяк команди склали: «МС-читачі», Фагот, Фоззі і Діля, гітарист Ярослав Мудрий, басист Котя, барабанник Вітольд (екс-SOY). В основі стилю ТНМК — оповідки, або «пургомьотки», якими по ходу п'єси обмінюється трійка МС. ТНМК брали участь у багатьох імпрезах і одержували винагороди. «Золоту Жарптицю» «Таврійських Ігор» вони одержали як кращий альтернативний проект. Новий альбом «Неформат» з'явився на зламі 2001-2002 рр. і знову приніс

успіх ТНМК. Внаслідок комунікабельності «конголезці» постійно співпрацюють з багатьма артистами, а Діля — той робить пісні для Росави і працює як її саунд-продюсер.

Юлія Міщенко — співачка, яка очолює групу ТАЛІТА КУМ, на початку 90-х виступала в складі капели ОЧЕРЕТЯНИЙ КВАРК, пізніше був більш професійний склад ЗНО-VU ЗА СТАРЕ, що сповідував шляхетно-приджазовий поп. ТАЛІТА — це вже нова музична формула, яка

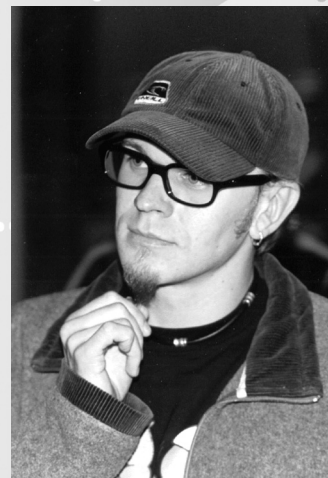
увібрала усе найкраще з попередніх втілень Юлії. ТАЛІТА КУМ — це дуже ідейний альтернативний поп, який базується на світогляді сміливої емансипованої дівчини. Скандальчики, що супроводжували появу перших пісень і відеокліпів свідчать про вірний напрям пошуків у межах нетрадиційних ідей в нашому надто консервативному суспільстві.

Київський квазі-металевий проєкт DAZ-MACHINE полюбили столичні іноземці. На клубних концертах DAZ-MACHINE іноземців, особливо американців, більше ніж наших. І це пояснюється якістю звука, який пропонує група. Це не дивно — музичну основу тут роблять два ветерани київської металевої сцени, колишні учасники суперпопулярної формації ЕДЕМ. Іншу частину творять музиканти групи ДРАГЗ — колись металево-репової банди. DAZ-MACHINE видали дебютний альбом з кумедною назвою «Greatest Hits», а нині все більше схиляються до акустичного звучання, як в концертній, так і в студійній площинах.

Одними з найперспективніших груп є квазі-хіп-хопова команда ДИМНА СУМІШ, яка походить з Чернігова. Це технічно досконала рокова база з неймовірним орнаментом «модних» елементів найширшого спектру — від хіп-хопу до трешу. А найголовніше — шалений драйв і природна щира емоційність лідер-вокаліста. З них будуть люди. Точніше — вже є. ДИМНА СУМІШ свою назву пояснює так: — Дим має

ТАРТАК
«Демо_графічний
вибух»
«J.R.C.», 2001

Сашко Положинський
ТАРТАК

ТАЛІТА КУМ

нова генерація

DAZ-MACHINE

ДИМНА СУМІШ

форму, яка постійно змінюється, як і музика, яка вбирає чимало нових елементів. Група виникла близько чотирьох років назад і в 99-му стала лауреатом «Червоної Руті». Наприкінці 2000 року усі четверо музикантів переїхали до Києва, де ними займається саунд-продюсер Євген Ступка. Нині триває робота над дебютним альбомом. На початку червня 2002 року ДИМНА СУМІШ стала відкриттям фестивалю «Доски» в Москві. Самі музиканти власний стиль визначають як арт-хард-кор.

Брит-поп київського розливу роблять колишні заядлі панки — БЄЛКИ. Тепер це — модний проект, а від старої БІЛОЇ ГАРЯЧКИ не залишилося й сліду. Сьогодні це цілком комерційний продукт, до того — з небанальними текстами, упакованими в «смачні» гітарні рифи.

ДНК та ДОРΟΣЛІ ДІТИ — споріднені між собою колективи, які опікує Антон Яковина — хрещений батько конкурсної імпрези «Пульс асфальту». ДНК мають чудову вокалістку і вишуканий репертуар, який тяжіє в бік фолк-року та волд-мюзік. ДОРΟΣЛІ ДІТИ — типовий пост-панк з гострими екстремальними текстами.

До речі, серед команд, які засвітилися на фестивалях «Рок-точка», «Пульс асфальту» і «Чайка», цілком перспективні київські НАД ЗЕМЛЕЮ, СТАНЦІЯ МИР, КВАДРОДЖЕССІМА, ЛІКАРІ З АЛМА-АТИ, БЛЮДЕНС, КІБЕР ДЖАЗ та ВАСЯ КЛАБ. Варто згадати про унікальне тріо Я І ДРУГ МІЙ ГРУЗОВИК, яке складається з басиста, барабанника і вокаліста, які разом утворюють справжню турбо-машину. Традицію київського панк-року продовжує динамічна формація ПЕРЛИНА СТЕПУ, яка смакує, як і вино, виключно жив-

цем. Справжній нео-панк грає група Дмитра Остроушка з чудовою назвою ЩАС-ТЯ. Хлопцям вдалося зафіксувати свої пісні на професійній студії «З ранку до ночі». Саунд-продюсером запису був Іван Шевчук, завдяки якому сирий і брутальний панк перетворився на майже елегантний нео-рок.

Окрім названих імпрез, появу нових імен активно генерують регіональні фестивалі «Рокотека» (Львів) та багаторічний рок-сейшен «Нівроку» (Тернопіль). Цілий ряд команд, таких, як НЕЙМЛЕС, ЛОС ДИНАМОС або МОТОР`РОМЛА стали ніби «візиткою» тернопільського «Нівроку», який нерідко надає сцену групам найрадикальнішого звучання.

Група ДРУГА РІКА належить до кола модних електронних рок-команд, які подобаються насамперед дівчаткам, а вони, як правило, і роблять касу. Зараз у студії «Столиця» група, в поті лиця, закінчує новий альбом, який має робочу назву «Математика». Лідер-вокаліст ДРУГОЇ РІКИ Валерій Харчишин покладає великі надії на цей реліз. І вже проголошено тендер на кращий сценарій відеокліпу на одну з пісень. Хочу нагадати, що група виникла в середині 90-х в Житомирі і спочатку мала англійську назву SECOND RIVER і співала пісні з англійськими текстами. Однак, змінивши мовний вектор на український, ДРУГА РІКА перемагає на найкрутіших фестивалях, таких як «Червона Рута» і «Майбутнє України». У 2000 році виходить альбом «Я є», на обкладинці якого вміщено артівське зображення їхнього чарівного продюсера Юлії Колодюк, яка також виконує деякі ролі у відеокліпах ДРУГОЇ РІКИ.

В 1997 році в місті Кривому Розі

НАД ЗЕМЛЕЮ

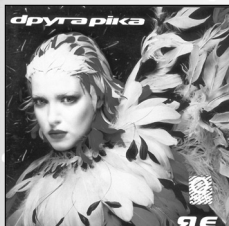
ЩАС-ТЯ

ПЕРЛИНА СТЕПУ

нова генерація

ДРУГА РІКА
«Я є»
«Росток
Рекордз»,
2000

ІМПАЛА

ІМПАЛА і Антон Яковина
(«Пульс асфальта»)

впевнено заявила про себе група АЕРОПЛАН. Вони швидко звернули увагу на себе вдома, а потім у столиці і в інших містах. Продюсер групи Влад Ляшенко доклав чимало зусиль, аби команда отримала якісні студійні записи та відеокліпи у виконанні відомого кліпмейкера Віктора Придувалова. Мелодійний гітарний рок, оздоблений джазовим філінгом та проникливо-чуттєвим голосом вокаліста Олега Степаненка — зовсім не новина, але стовсво продукту під назвою «Неіснуюча земля», хотілося б утриматися від стандартної оцінки. Невже повертаються романтики, не обтяжені цинізмом і чорнухою? Усі вісім композицій альбому — це політ над грішною землею, наскрізь ліричний струмись, народжений правдивим почуттям. Довершена цілісність задуми та її втілення — неабияка річ для молоді формиції. Варто наголосити, що музична тканина АЕРОПЛАНУ повністю позбавлена будь-якої «хімії». АЕРОПЛАН, на жаль, майже відсутній у широкому радіо-ефірі, але кожний, хто поставить цей диск на CD-плеєр, відчує потребу побачити і почути їх живцем.

Наприкінці 90-х років існувала цікава група ВІНІПУЗ МОБ, яка вирізнялася вдалим сполученням джаз-року, фанку і альтернативи. Вони видали міні-альбом на лейблі «J.R.C.» і виїхали до Москви.

Потрібно зрозуміти що групи нової генерації в сумі являють нове обличчя рок-сцени яке, ніби щойно прояв-

лене фото, не остаточно набуло чітких рис зображення, а тим більше — канонічних форм. Це живий організм, який жадібно вбирає в себе питому енергію творчості з мільйона джерел, а звідси такий строкатий спектр стилів. Але головне — рух. І те, що цей рух — невпинний.

АЕРОПЛАН

нова генерація

ДОРΟΣЛІ ДІТИ

ПЕРКАЛАБА

Ф0А-Х0КА

ВІННІПУЗ МОБ

Ф о т о :

О.Іванов, М.Трох, Д.Маркевич, А.Зайка, Ю.Тугушев, О.Цеацура, М.Дашкович, Д.Клочко, М.Сергієнко, Д.Колосов, І.Руденко, А.Кієнко, А.Кирчів, О.Путров, О.Федченко-Мацкевич, І.Тимченко, Ф.Решетняк, Ю.Тосенко, С.Скрябіна, С.Познанський, С.Кузьмич.

Г р а ф і ч н і р о б о т и :

Олександр Євтушенко, Володимир Васьковцев.

Ш а р ж і :

Ігор Баранько.

К о м п ь ю т е р н и й д и з а й н т а м а к е т у в а н н я :

Олена Яковлева, Сергій Тарасенко.

Автор висловлює сердечну вдячність усім друзям, приятелям, партнерам, які сприяли розвитку сучасної музики в Україні. Це — люди з різних сфер культури та бізнесу, але усіх об'єднує віра в справедливість обраного шляху і патріотизм:

Олександр Рудяченко, Віктор Кулішенко, Тарас Грималюк, Василь Вовкун, Анатолій Калениченко, Тарас Мельник, Дмитро Ховхун, Юрій Гандзюк, Павло Похальчук, Кирило Стеценко, Григорій Махно, Віктор Спірідонов, Леся Лушак, Дмитро Ципердюк, Юрій Зубко, Олександр Поправка, Володимир Різник, Сергій Жданов, Андрій Золотуха, Леся Самійленко, Сергій Лузгін, Олексій Терент'єв, Євген Просветов, Юрко Зелений, Роман Кальмук, Світлана Фесенко, Світлана Поваляєва, Андрій Різолі, Юрій Польченко, Оксана Цеацура, Андрій Белай, Антон Яковина, Сергій Архипчук, Олесь і Таня Доній, Михайло Бриних, Володимир Бебешко, Валерій Басманов, Віталій Бардецький, Аркадій Віхорев, Валерій Вітер, Сергій Галузін, Богдан Гловацький, Андрій Гулик, Олег Гнатів, Борис Гінжук, Олександр Кривенко, Наталя Зеленкова, Назар Довгий, Кость Гнатенко, Олег Нікішов, Михайло Друченко, Пільман, Антон Коцар, Олександр Єфімов, Олексій Зіненко, Сергій Завгородній, Сергій Коротков, Олександр Рибніков, Олександр Лисокобилко, Олег «Умка», Дмитро і Василь Прикордонний, Роман Люзан, Володимир Рудницький, Тарас Ратушний, Андрій Архангельський, Андрій Соколовський, Петро Тима, Костянтин Клімашенко, Ростислав Корнієнко, Ярослав Гулій, Ярослав і Ігор Мельник, Олександр Богуцький.

Олександр Євтушенко — мистецтвознавець, арт-критик, музичний оглядач, продюсер, радіо- і телеведучий. Редактор першої регулярної музичної газети «Аудіотолока», альманаху «Рок-око», музичного журналу «Галас», ведучий музичної телепрограми «Тинди-Ринди», автор та ведучий радіопрограми «Рок української вдачі» (FM «Золоті ворота»). Співавтор книги «Зірки Червоної Рути», автор і виконавчий продюсер наступних CD-компіляцій: «Легенди химерного краю» (2 CD); «Революція на граниті. Золоті рок-балади України»; «В майбутнє — без Чорнобиля. Золоті рок-балади України»; «Перлини сезону. Нова українська хвиля»; «Рок-екзистенція» (2 CD); а також окремих альбомів наступних груп: КОРОЛІВСЬКІ ЗАЙЦІ, НЕБЕСНА КОПАЛИНА, ВІЙ, ВОГНІ ВЕЛИКОГО МІСТА, РУТЕНІЯ, КОБЗА.

